

THEO BINDER

NJEMAČKE POSUĐENICE
U HRVATSKOM GOVORU OSIJEKA

preveo i za tisak priredio
Velimir Petrović

pp press

Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet / Universität Zagreb, Philosophische Fakultät
Odsjek za germanistiku / Abteilung für Germanistik
FF-press

Nove zagrebačke germanističke studije
Neue Zagreber germanistische Studien

Uredništvo biblioteke / Herausgegeben von
Svjetlan Lacko Vidulić
Zrinjka Glovacki-Bernardi

Knjiga 2
Band 2

Urednica izdanja / Herausgegeben von
Zrinjka Glovacki-Bernardi

Recenzenti / Begutachter
doc. dr. sc. Branko Kuna
doc. dr. sc. Velimir Piškorec

Grafičko oblikovanje i računalni slog
Željko Jelenski

Naslovnica
Boris Bui

Slika na naslovnici
Razglednica Osijeka, Gruss aus Osijek/Essegg. 1898 (Osijek/Esseg auf alten
Ansichtskarten, Osijek 2003)

Tisak
Zrinski d. d., Čakovec

ISBN 953-175-203-6 (niz)
ISBN 953-175-224-9

Tiskanje ove knjige financijski su pomogli. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
Republike Hrvatske, Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske i Njemačka
narodnosna zajednica – Zemaljska udruga Podunavskih Švaba u Hrvatskoj, Osijek.

Theo Binder

NJEMAČKE POSUĐENICE U HRVATSKOM GOVORU OSIJEKA

Preveo i za tisak priredio

Velimir Petrović

Naslov originala

Die deutschen Lehnwörter in der kroatischen Essegger Mundart

 FF press

Zagreb, 2006.

Sadržaj

Riječ priređivača	7
Theo Binder: Njemačke posuđenice u hrvatskom govoru Osijeka	24
1. Predgovor	24
2. Esekerski dijalekt	26
3. Intonacija u hrvatskom jeziku	28
4. Njemačke posuđenice u osječkom govoru i njihova tonska zakonomjernost	31
5. Jezične poteškoće i njihov utjecaj na oblikovanje njemačkih posuđenica u osječkom govoru	33
6. Registar njemačkih posuđenica u osječkom govoru	35
7. Podjela na grupe	105
7. 1 Život	105
7. 2 Priroda	106
7. 2, I. Ljudske osobine	106
7. 2, II. Biljke	107
7. 2, III. Životinje	107
7. 2, IV. Krajoblik	107
7. 2, V. Kemija, mineralogija	108
7. 3 Boje	108
7. 4 Kultura stanovanja	108
7. 4, I. Ženski ručni rad	109
7. 5 Alatk, stvari, sredstva	109
7. 5, I. Kućanski predmeti	111
7. 6 Odjeća	111
7. 6, I. Nakit	112
7. 7 Njega	112
7. 8 Kulinarstvo	113
7. 8, I. Živežne namirnice	115
7. 8, II. Jela	116
7. 8, III. Pića	117
7. 8, IV. Kuhinjski predmeti	117
7. 8, V. Kuhinjski poslovi	118
7. 8, VI. Ostaci jela i tragovi rada u kuhinji	118
7. 8, VII. Osobine jela i živežnih namirnica	118
7. 9 Djelatnost	118
7. 10 Obrt, stručni jezik	120
7. 11 Tehnika	121
7. 12 Zanimanja	122
7. 13 Glagolske imenice	123
7. 14 Prilozi	124
7. 15 Pridjevi	124
7. 16 Obitelj, članovi obitelji, obiteljski život	124
7. 17 Pučki život; običaji	125
7. 18 Imena naroda	125

SADRŽAJ

7. 19 Društvo; društveni život, zabava	125
7. 20 Umjetnost i kultura	126
7. 21 Crkva	126
7. 22 Školstvo	126
7. 23 Dječje igre	127
7. 24 Sport	127
7. 25 Medicina	128
7. 26 Poljoprivreda	129
7. 27 Trgovina i novac	129
7. 28 Mjere	129
7. 29 Promet	130
7. 29, I. Dopisivanje, robni promet	130
7. 30 Vojska	130
7. 31 Služba	131
7. 32 Pravo, kriminalistika	131
7. 33 Čudoredno ponašanje	132
7. 34 Izrazi osječkog šatrovačkog govora	132
7. 35 Učenički žargon	133
7. 36 Posebni izrazi osječkog govora	133
7. 37 Panorama grada Osijeka	134
8. Završna riječ	137
Životopis Thea Bindera	137
Dodatak	139
Abecedni popis Binderovih germanizama	141
Oglasi	154
Zoran Timarac: Tintfiš na šajskanalu	157

Riječ priređivača

0. Svoju doktorsku radnju *Njemačke posuđenice u hrvatskom govoru Osijeka*¹ Theo Binder je predao na ocjenu Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Beču 30. lipnja 1954. a obranio 29. ožujka 1956. godine, dakle u vrijeme kad je na prostorima ondašnje Jugoslavije njemački jezik kao jezik zemlje koja je bila glavni krivac za strahovita ratna razaranja i planski provođena masovna uništavanja ljudskog življa na prostorima Evrope smatran neprijateljskim jezikom i kao takav bio slabo zastupljen u nastavnim planovima i programima jugoslavenskih škola. Pripadnici njemačke manjine, koja je do Drugog svjetskog rata bila snažno zastupljena u sjevernim dijelovima Jugoslavije, povukli su se u znatnom broju s njemačkom vojskom. Preostali su većinom bili otjerani u logore u kojima su u iznimno teškim životnim okolnostima stradali u velikom broju. Nakon ukidanja logora dio preživjelih je protjeran. Samo je mali dio ostao i dalje živjeti u Jugoslaviji.

0.1 Od hrvatskih gradova Osijek je od kraja 17. do početke druge polovine 20. stoljeća bio poznat upravo po izvanredno jako zastupljenom njemačkom etnosu i intenzivnom funkcioniranju njemačkog jezika u svakodnevnoj jezičnoj komunikaciji njegovih stanovnika. U višejezičnoj osječkoj sredini njemački jezik je vrlo dugo imao vodeću ulogu i kao takav svojim elementima lako prodirao u hrvatski jezik, obogaćivao ga leksičkim elementima, ali i narušavao njegovu izvornost utoliko što su mnogi hrvatski izrazi, naročito u razgovornom jeziku, ustupali mjesto njemačkim elementima. Velikim smanjenjem broja Folksdojčera nakon Drugog svjetskog rata njemački jezik se sustavno potiskuje, a hrvatski se izraz počinje intenzivnije njegovati.

1. Rođeni Eseker i izvorni govornik osječkog njemačkog i osječkog hrvatskog jezika Binder zasniva svoju doktorsku radnju na korpusu od 1754 posuđenice koje je slušao od djetinjstva i vjerojatno i upotrebljavao u govoru. U svom radu on polazi od njemačke motivirajuće riječi – ukupno 1437 – kojoj dodaje s desne strane hrvatski oblik posuđenice s gramatičkim podacima o rodu i pripadnosti određenoj vrsti riječi te o stilskoj razini i eventualnoj regionalnoj ili dijalektalnoj obojenosti izvorne njemačke riječi. Svaka posuđenica obilježena je naglaskom. Upravo u tom segmentu postoje velike razlike između Bindera i autora rječnika hrvatskog standardnog jezika. Umjesto četiri naglaska u hrvatskom standardnom jeziku Binder razlikuje sedam:

dugouzlazni (/)	kratkouzlazni (//)	dugouzlazno-silazni (/ ^)
dugosilazni (\)	kratkosilazni (^\)	silazno-dugouzlazni (\)
uzlazno-dugosilazni (^ \)		

¹ Atribut „hrvatski“ u naslovu Binderove radnje (*Die deutschen Lehnwörter in der kroatischen Essegger Mundart*) implicira višejezičnost ondašnje osječke sredine.

Ostaje otvoreno pitanje na osnovi čega je Binder ustanovio postojanje sedam vrsta naglaska u hrvatskom jeziku. U vrijeme kad je sastavljao korpus za svoj rad malo je vjerojatno da je imao informante jer ih nigdje ne spominje. Nema ni podataka da se služio nekim mjernim instrumentima, pa ostaje pretpostavka da se kako u sastavljanju korpusa tako i u određivanju kvalitete naglaska oslanjao na svoj idiolekt i glazbeno obrazovanje.² Potvrdu te pretpostavke nalazimo u sljedećem citatu iz poglavlja „Intonacija u hrvatskom jeziku“:

Potreban je dobar sluh da bi se pravilno čula intonacija u hrvatskom jeziku. Ovo naročito ako je se želi diferencirati u svoj njenoj mnogostrukosti. Moram istaknuti da onaj tko nije odrastao u Hrvatskoj – što je identično s odrastanjem u hrvatskom jeziku – nikada neće moći besprijekorno naučiti hrvatsku intonaciju. Najvjerodostojnijom se čini ova tvrdnja kad se dozna da dotičnu intonaciju usprkos njenoj jakoj primjetljivosti čak i domaći ne samo što ne čuju već je tu i tamo posve pogrešno bilježe.

Sljedeći primjeri zorno pokazuju razlike između Bindera i *Hrvatskog enciklopedijskog rječnika* (= HER)³ u određivanju vrste naglaska hrvatskih riječi.

Tabela 1: Razlike između Bindera i HER-a u bilježenju naglaska hrvatskih riječi

Riječ	Vrsta naglaska kako ga bilježi	
	Binder	HER
<i>kuk</i>	kratkouzlazni (/)	kratkosilazni (\)
<i>ćuk</i>		dugosilazni (^)
<i>prav, zid, jak</i>	dugouzlaznosilazni (/ ^)	dugosilazni (^)
<i>pravo, tat, jad</i>	uzlaznodugosilazni (^ \)	kratkosilazni (\)

1.1 Osim neslaganja u određivanju kvalitete naglaska hrvatskih riječi postoje i razlike u bilježenju naglaska germanizama, što jasno potvrđuje sljedeća usporedba s Klaićem⁴ na nasumce odabranim primjerima.

² Binder je, naime, u Osijeku osim realne gimnazije pohađao i muzičku školu a u Beču je 1947. godine primljen na studij muzike na Bečkom konzervatoriju koji vjerojatno nije završio jer se već 1948. godine upisao na studij germanistike.

³ Vladimir Anić et al. (2003). *Hrvatski enciklopedijski rječnik*. Zagreb: Novi Liber. (Bilježenje akcenta u njemu proveo Ivo Pranjković.)

⁴ Bratoljub Klaić (1978). *Rječnik stranih riječi*. Zagreb: Matica hrvatska.

Tabela 2: Razlike između Bindera i Klaića u bilježenju naglaska germanizama

Germanizam	Vrsta naglaska kako ga bilježi	
	Binder	Klaić
<i>deka, flaša, fusekla, pajcovati, plehmuzika</i>	kratkouzlazni (^{''})	kratkosilazni (^{''})
<i>cajger, dauervelne, dekl, direktor, drucker, rolna,</i>	kratkosilazni (^{''})	kratkouzlazni ([^])
<i>rajndlika</i>		dugouzlazni ([^])
<i>federmeser, špandla, špulna</i>	dugosilazni ([^])	kratkouzlazni ([^])
<i>rola</i>		kratkosilazni (^{''})
<i>ganjak, špula</i>	silaznodugouzlazni ([√])	kratkosilazni (^{''})
<i>grifl</i>		kratkouzlazni ([^])
<i>cigla, germa, grundirati, hofirati, kapuciner, kegl, šnala, španga, štrudla</i>		dugouzlazni ([^])
<i>griz, lunta</i>	dugouzlaznosilazni ([^])	dugosilazni ([^])
<i>šlingati</i>		kratkosilazni (^{''})
<i>kiler, rama, ranac, žaga</i>	dugosilaznouzlazni ([√])	dugouzlazni ([^])

1.1.1 Da u akcentuiranju Binderovih germanizama postoji neslaganje i među hrvatskim autorima rječnika, potvrđuje usporedba naglaska gore navedenih riječi kod Klaića i u HER-u. Od ukupno 35 riječi sadržanih u tabeli 2 HER ne bilježi sljedeće tri: *fusekla*, *grifl* i *špulna*. Kod preostalih riječi neslaganje u naglasku postoji kod sedam imenica.

Tabela 3: Razlike u bilježenju naglaska germanizama kod Klaića i u HER-u

Riječ	Vrsta naglaska kako ga bilježi	
	Klaić	HER
<i>druker</i> <i>rolna, federmeser</i>	kratkouzlazni ([^])	kratkosilazni (^{''}) dugouzlazni ([^])
<i>kiler</i> <i>rola</i>	dugouzlazni ([^])	kratkosilazni (^{''}) dugouzlazni ([^])
<i>šlingati</i> <i>ganjak</i>	kratkosilazni (^{''})	dugosilazni ([^]) kratkouzlazni ([^])

1.1.2 Najzastupljeniji naglasci u Binderovu korpusu su kratkosilazni (\) i kratkouzlazni (//), ukupno 1197 riječi. Zastupljenost ostalih naglasaka izgleda ovako:

silazno-dugouzlazni (/) – 141 riječ

dugouzlazno-silazni (^) – 10 riječi

dugosilazno-uzlazni (\) – 8 riječi,

dugouzlazni (') – 14 riječi

dugosilazni (`) – 67 riječi

1.1.3 Da bi se ustanovilo kolike su razlike u bilježenju naglasaka germanizama između Bindera, Klaića i HER-a, provedena je analiza na korpusu od ukupno 368 leksičkih jedinica. U njega su ušle po 100 s Binderovim kratkouzlaznim i kratkosilaznim naglaskom i sve riječi (ukupno 168) s njegovim ostalim naglascima koje su zabilježene i kod Klaića i u HER-u.

Tabela 4: Brojčane razlike u bilježenju naglasaka

Binder Vrsta naglasaka i broj leksičkih jedinica	HER					Klaić				
	dugouzlazni (/)	kratkouzlazni (^)	dugosilazni (^)	kratkosilazni (\)	svega	dugouzlazni (/)	kratkouzlazni (^)	dugosilazni (^)	kratkosilazni (\)	svega
dugouzlazni (/) 12	12				12	12				12
kratkouzlazni (//) 100	3	17	5	75	100	1	20	4	75	100
dugosilazni (\) 46	37	4	2	3	46	32	9	2	3	46
kratkosilazni (\) 100	1	68	1	30	100	2	71		27	100
silazno-dugouzlazni (/) 94	81	7	1	5	94	85	6		3	94
dugouzlazno-silazni (^) 9	2		7		9	2		4	3	9
dugosilazno-uzlazni (\) 7	5	1		1	7	6			1	7
368	141	97	16	114	368	140	106	10	112	368

Podaci u tabeli pokazuju da Binderovu dugouzlaznom, dugosilaznom, silazno-dugouzlaznom i dugosilazno-uzlaznom naglasku u najvećem broju slučajeva odgovara dugouzlazni u HER-u i kod Klaića, a kratkouzlaznom i kratkosilaznom kratkouzlazni. Tako velika odstupanja u određivanju kvalitete naglaska kao i upotreba znakova koji se ne podudaraju s uobičajenim oznakama naglaska u hrvatskom jeziku imaju zbunjujući karakter i bude sumnju u pouzdanost Binderova iskaza.

1.2 Binder je svoj rad pisao na pisaćem stroju, a oznake naglaska unosio u tekst rukom. Prijevod je pak rađen računalnom tehnikom koja ne raspolaže programom za bilježene slova s odgovarajućim naglasnim znacima. Zato se u prijevodu naglasne oznake ne nalaze iznad naglašenog glasa, već prethode leksičkom unosu kako bi čitatelj prije nego što pokuša realizirati akustičnu sliku leksičke jedinice bio upoznat s kvalitetom naglaska kako ju bilježi Binder. Sljedeći primjeri pokazuju tu razliku u prezentaciji naglaska.

<u>U originalu</u>	<u>U prijevodu</u>
p [^] umpat	/ [^] pūmpat
r [˘] āma	\ rāma
kl [˘] ozer	/ klōzer
tr [˘] eđer	/ trēđer
aj [˘] mpren	" ajmpren
auskoh [˘] eraj	// auskohēraj
h [˘] oznice	\ hōznice

2. Binder se ne bavi sustavno opisom načina prilagodbe popisanih germanizama sustavu hrvatskog jezika. Ovdje samo nekoliko primjera kao poticaj za takvo istraživanje.

a) Hrvatski govornik prilagođuje njemačku imenicu ili pridjev hrvatskom fonološkom sustavu, zadržavajući u nominativu jednine njihovu izvornu morfološku strukturu. U ostalim padežima posuđenice podliježu zakonima fleksije hrvatskoga jezika: *ajnf⁵ort* < Einfahrt, *aufh⁶enger* < Aufhänger, *aufš⁷nit* < Aufschnitt, *drek* < Dreck, *federwajs* < Federweiß, *fuzbad⁶* < Fußball, *hajkli^h* < heiklich, *haustor* < Hustor, *hofirant* < Hofirant, *kuplung* < Kupplung, *lak* < Lack, *leš^{er}* < Löscher, *lumperaj* < Lumperei, *nahtkastn⁷* < Nachtkasten, *nusknaker* < Nußknacker, *pajšl* < Peischel, *paradajs* < Paradeis, *peh* < Pech, *pelcmantl* < Pelzmantel, *pludvuršt* < Blutwurst, *rajskoh* <

⁵ Mnogi germanizmi ušli su u hrvatski jezik iz njemačkih dijalekata. Tako je *ajnf⁵ort* ušao u hrvatski iz bečkog dijalekta.

⁶ Za razliku od njemačkog izgovora riječi *Fußbad* [ˈfu:sba:t] hrvatski govornik pretvara bezvučno [s] pred zvučnim [b] u zvučno [z], a umjesto [t] na kraju riječi izgovara [d] po načelu „govori kao što piše“.

⁷ Kod riječi koje se završavaju na *-el* i *-en* slovo *e* označava poluglas koji se u razgovornom jeziku u pravilu ne realizira kao što to pokazuju riječi *Mantel* [mantl], *Kasten* [kastn] i mnoge druge. Otuda nepostojanje slova *e* u grafičkom liku posuđenica: *mantl*, *kastn*.

Reiskoch, *ruksak* < Rucksack, *rumpl* < Rumpel, *šajser* < Scheißer, *šlic* < Schlitz, *špliter* < Splitter, *šprajcer* < Spreizer, *štaubcuker* < Staubzucker, *švindler* < Schwindler, *švorc* < schwarz, *tašngelt* < Taschengeld, *taupl* < Taupel, *tenispraker* < Tennispraker, *verkštat* < Werkstatt, *vuršt* < wurscht...

b) Njemačku imenicu na -e hrvatski govornik unosi u velikom broju u hrvatski jezik bez završnog poluglasa [ə]: *krak* < Krake ['kra:kə], *kramp* < Krampe, *lug* < Lauge, *špic* 'vrh' < Spitze

c) Govornik prilagođuje njemačku riječ sustavu hrvatskog jezika, dodajući joj hrvatski sufiks. U okviru ove prilagodbe događa se primjerice:

- dodavanje hrvatskog sufiksa -a:
 - jednosložnim njemačkim imenicama sa suglasničkim završetkom: *klajda* < Kleid, *larma* < Lärm, *šnura* < Schnur, *štala* < Stall, *rima* < Reim, *šihta* < Schicht, *špica* < Spitz, *korpa* < Korb, *sala* < Saal
 - imenicama na -el, -en⁸, -ur: *cigla* < Ziegel, *cucila* < Zutzel, *knedla* < Knödel, *krigla* < Krügel, *lapla* < Lappel, *lefla* < Löffel, *modla* < Model, *nadla* < Nadel, *štanica* < Stanitzel, *švartla* < Schwartel, *rajndla* < Reindel, *virš(t)la* < Würstel, *kibla* < Kübel, *kugla* < Kugel, *kragna* < Kragen, *krafna* < Krapfen, *nudla* < Nudel, *pimzla* < Pinsel, *rekla* < Röckel, *rigla* < Riegel, *rozbratna* < Rostbraten, *vekna* < Wecken, *zokna* < Soken, *šperokna* < Sperrhaken, *figura* < Figur, *politura* < Politur
 - imenicama na -e kao zamjena za -e: *adresa* < Adresse, *bremza* < Bremse, *bina* < Bühne, *flaša* < Flasche, *lunta* < Lunte, *klomfa* < Klampfe, *lampa* < Lampe, *lunta* < Lunte, *marka* < Marke, *mašina* < Maschine, *perla* < Perle, *preša* < Presse, *pumpa* < Pumpe, *rina* < Rinne, *supa* < Suppe, *šolja* < Schale, *šnala* < Schnalle, *šnita* < Schnitte, *španga* < Spange, *šprica* < Spritze, *špuštelaža* < Stelage, *trombeta* < Trombete, *vuršcupa* < Wurstsuppe
- zamjena njemačkog završnog -e hrvatskim sufiksom -na: *buksna* < Büchse, *račna* < Ratsche, *focna* < Fotze, *kistna* < Kiste, *klupna* < Kluppe, *platna* < Platte, *pofezna* < Pofese, *prična* < Pritsche, *roletna* < Rollette, *šlajsna* < Schleuse, *jakna* < Jacke
- dodavanje sufiksa -ica njemačkoj imenici u njenom osnovnom obliku: *klamerica* < Klammer, *oberica* < Ober, *vekerica* < Wecker
- zamjena osnovne riječi složenice hrvatskim sufiksom -nica: *vehternica* < Wächterhäuschen
- dodavanje hrvatskih glagolskih sufiksa -a-, -ova-, -i- u sprezi s infinitivnim nastavkom -ti osnovi njemačkih glagola: *aphecovati (se)* < (sich) abhetz(en), *apcigati* < abzieh(en), *klofati* < klopf(en), *knjaufat* < knauf(en), *lumpovati* < lump(en)

⁸ Vidi primj. 7.

- zamjena njemačkih pridjevskih sufiksa hrvatskim sufiksima *-an*, *-ast*, *-av*: *saftan* < saftig, *puklast/puklav* < bucklig, *šlampav* < schlampig

d) Prvi dio njemačke složenice govornik preuzima u postojećem obliku i povezuje ga s hrvatskim prijevodnim ekvivalentom drugog dijela njemačke složenice. Tako stvara hibridnu složenicu, npr.: *štaubšećer* (Staubzucker), *voškuhinja* (Waschküche, dijalektaski: *woschn* 'prati'), *lakcipele* (Lackschuhe), *tračbaba* (Tratschweib), *šperploča* (Sperrplatte), *laupsegdaščica* (Laubsägeholz).

e) Govornik stvara prijevodnu posuđenicu poput *mašinovođa* (Maschinenführer: *Maschine* – mašina, *Führer* – vođa).

2.1 Dio leksičkih jedinica u Binderovu popisu okazionalne su naravi pa im nije mjesto među pravim germanizmima koje inače karakterizira ukorijenjenost u hrvatskom govornom jeziku Osječana. Po svoj su prilici posljedica interferencije njemačkog kao materinskog jezika na upotrebu hrvatskog u slučajevima kad bilingvalan govornik u određenom momentu jezične komunikacije iz bilo kog razloga umjesto hrvatske upotrijebi njemačku riječ. Oni su dobri primjeri svakodnevne potvrde miješanja jezika u višejezičnim sredinama kakva je dugo vremena bila osječka. U tu grupu svakako spadaju elementi kao: *fam*, *fro*, *kfrer*, *gajl*, *gemiz*, *hen*, *hekstenc*, *geh*, *junges*, *liftig*, *hajklih*, *dudapam*, *policaaj*, *puc*, *ras*, *rouda cinouba*, *šmer*, *šnupe*, *seas*, *špoc*, *tal*, *foter*, *cunk*, *ucalaci*, *cvikipusi* i mnoge druge.⁹

3. Uporaba germanizama u osječkom govoru danas nije više onako intenzivna kao u vrijeme Binderove mladosti, što se može smatrati posljedicom ne samo veće brige o hrvatskom jeziku, osvješćivanja govornika o potrebi njegovanja domaćeg jezičnog izraza nego i vrlo velikog smanjenja broja pripadnika njemačkog etnosa i odumiranja osječkog njemačkog narječja. Iz vokabulara Osječana nestali su elementi nekadašnjeg šatrovačkog idioma, ali i dio elemenata općeg jezičnog korpusa, dok su elementi iz područja obrta, ručnog ženskog rada i kulinarstva za one predmete i djelatnosti koje vrijeme nije pregazilo još uvijek čvrsto pozicionirani u vokabularu obrtnika i domaćica koji nisu opterećeni time da li oznaka zvuči hrvatski ili ne. Potvrdu ovoj tvrdnji pruža korpus od 250 elemenata za koje valja pretpostaviti da su se nekoć učestalo upotrebljavali jer predstavljaju oznake predmeta i aktivnosti iz svakodnevnog života kao što su kućanski predmeti, ribolov, ženski ručni rad, stambene prostorije, odjeća, kulinarstvo te oznake ljudi prema karakterističnoj osobini. Istraživanje je provedeno na sedmero informanata koji su bili zamoljeni da uz navedenu posuđenicu na listi odabranih germanizama dapišu hrvatski ekvivalent ili čemu služi ono što ona označava, da, nadalje, odgovore na pitanje da li tu riječ upotrebljavaju ili ne te ako upotrebljavaju neki oblik koji se razlikuje od zadanog, napišu koji je to. Svi informanti su rođeni Osječani, pa otuda pretpostavka da su, ovisno o starosnoj dobi, bili manje-više izloženi upotrebi germanizama u obiteljskom okruženju. Ostali relevantni podaci o informantima mogu se iščitati iz sljedećeg tabelarnog prikaza.

⁹ Vidi značenje u *Registru*.

Tabela 5: Podaci o informantima

Pitanje	Informant						
	Đ. B. ¹⁰	E. P. ¹¹	D. R. ¹²	M. Z. ¹³	V. P. ¹⁴	R. Č. ¹⁵	O. G. ¹⁶
Jeste li učili njemački u školi i koliko dugo?	da 8 g.	da 4 g. ¹⁷	ne	ne	da 6 g. ¹⁸	da 8 g. ¹⁹	da 4 g.
Da li se govorilo njemački u Vašem domu?	da	da	da	da	ne	da	ne
Je li netko od Vaših njemačkog porijekla?	da	da	da	da	ne	da	da
Razumijete li njemački?	slabo	da	ne	da	da	da	donekle
Godina rođenja	1946	1933.	1954.	1919.	1969.	1969.	1939.

U popisu germanizama kojim su testirani informanti brojke ispod inicijala informanata u kombinaciji sa znacima „+“ i „-“ sadrže sljedeće informacije:

- 1: Informantu je riječ poznata (+); informant ne zna što riječ znači (-).
- 2: Informant koristi riječ u navedenom obliku (+); informant ne koristi riječ u navedenom obliku (-).
- 3: Informant koristi neki drugi oblik germanizma (+); informant ne koristi neki drugi oblik germanizma (-).

Zvjezdica * znači da informant navedenom germanizmu pripisuje značenje koje ne odgovara značenju u Binderovu popisu.

¹⁰ Upravna referentica.

¹¹ Sveučilišna profesorica u mirovini.

¹² Upravni referent.

¹³ Domaćica.

¹⁴ Stolar.

¹⁵ Lektorica.

¹⁶ Viša asistentica.

¹⁷ Studij germanistike.

¹⁸ 2 godine u gimnaziji i 4 godine studija germanistike.

¹⁹ 4 godine u gimnaziji i 4 godine studija germanistike.

RJEČ PRIREDIVAČA

Riječ	Đ. B. 1 2 3	E. P. 1 2 3	D. R. 1 2 3	M. Z. 1 2 3	V. P. 1 2 3	R. Č. 1 2 3	O. G. 1 2 3
flajšmašina	++	+-	++	++	++	+-	++
vajdling	++	++	+-	++	+-	+-	++
amper	++	++	++	++	++	++	++
aufhenker	+-	+-	+-	+-	+-	+-	++
partviš	++	++	++	+-	++	++	++
aufsac	+-	+-	-	-	-	-	-
štopl	++	+-	++	++	++	+-	++
štopliger	+-	+-	-	++	+-	+-	++
šrajbtiš	-	+-	-	++	+-	+-	++
veker	++	+-	++	++	+-	+-	++
šicer	-	-	-	-	-	-	-
canšteher	-	+-	-	+-	+-	+-	+-
miščaufila	+-	+-	+-	+-	+-	+-	++
laupseg	-	++	-	-	-	-	++
krumpirdruker	+-	+-	-	+-	-	+-	-
hulcokna	-	-	-	+-	-	-	-
šrafziger	++	++	++	+-	+-	++	++
šteker	++	++	++	++	++	+-	++
stekdoza	+-	+-	-	++	+-	+-	++
taupl	-	-	++	+-	-	-	+-
senkerica	-	-	++	+-	-	-	+-
fligerica	-	-	++	+-	-	-	+-
cvajerica	-	-	-	-	-	-	+-
cvajangla	-	-	-	+-	-	-	+-
trajangla	-	-	-	+-	-	-	+-
hakna	-	+-	-	+-	-	-	-
keder	-	-	++	++	++	-	++
kederkanta	-	-	++	+-	+-	-	+-
štankorajzl	-	-	++	++	-	-	+-
vaštiš	-	-	-	+-	-	-	+-
šerpa	++	++	++	++	+-	++	++
modla	++	++	++	++	++	++	++
nusknaker	-	+-	-	+-	+-	+-	-
nudlpret	-	+-	-	++	+-	+-	++
nudlvalger	-	++	+-	+-	-	-	++
ajskastn	-	+-	-	++	-	+-	-
širajzl	++	+-	+-	+-	+-	++	++
šniclklopper	+-	+-	-	++	+-	-	+-
šnešlager	-	+-	+-	+-	+-	+-	+-
šeflefla	+-	++	++	+-	+-	+-	++

RJEČ PRIREDIVAČA

Riječ	Đ. B. 1 2 3	E. P. 1 2 3	D. R. 1 2 3	M. Z. 1 2 3	V. P. 1 2 3	R. Č. 1 2 3	O. G. 1 2 3
vančoner	-	-	-	+ - +	-	-	-
špukšala	-	-	-	+ - -	-	-	-
špenadla	++	++	++	+ - +	++	++	++
rajsnegla	++	++	++	+ - +	++	++	++
štriknadla	+ - -	+ - -	++	+ - +	++	+ - -	++
heknadla	++	+ - -	++	+ - +	++	++	++
ziherica	++	++	++	++	++	++	++
špulna	++	+ - -	++	+ - +	+ - +	++	++
škarnicla	+ - +	+ - -	+ - +	+ - +	+ - +	+ - +	++
štrozak	-	+ - -	-	+ - +	-	-	+ - -
fusak	-	-	-	-	-	-	-
tepihklofer	+ - +	++	++	++	+ - +	+ - +	++
ligeštul	++	++	++	++	++	++	++
nokšir	+ - -	+ - -	+ - -	+ - -	-	-	+ - -
hoznice	-	+ - -	-	+ - -	-	-	+ - -
mandetknepfe	+ - -	+ - -	-	+ - -	-	+ - -	+ - -
pumphozne	+ - -	+ - -	-	+ - -	+ - +	-	+ - -
ajnfort	++	+ - -	-	+ - -	++	++	++
haustor	++	++	-	+ - -	++	++	++
štigne	++	+ - -	-	++	-	-	+ - -
špringroletna	-	+ - -	-	++	-	-	-
šlafcimer	+ - -	+ - -	+ - -	+ - +	+ - -	+ - -	+ - -
špajscimer	+ - +	+ - -	+ - +	+ - +	+ - -	+ - -	+ - -
forcimer	-	+ - -	-	+ - +	+ - -	-	+ - -
ganjak	++	+ - -	-	+ - +	++	++	+ - -
rumplkamer	-	+ - -	-	+ - -	+ - +	-	-
henglovac	-	+ - -	-	-	-	-	-
nahkastn	+ - -	+ - -	+ - +	+ - +	+ - +	+ - +	+ - -
firangla	++	+ - -	++	+ - +	+ - +	+ - -	++
tirštok	++	++	++	++	-	-	+ -
rajndlika	++	++	++	++	++	+ - +	++
radler	-	+ - -	-	++	+ - +	-	+ - -
rakiplicl	-	-	-	-	-	-	-
klezenka	-	-	-	-	-	-	-
ajncug	-	+ - -	-	++	+ - -	-	+ - -
šnešue	-	+ - -	-	+ - -	+ - -	-	+ - -
šličuhe	++	+ - -	++	++	++	++	+ - -
šulefla	-	+ - -	-	+ - +	+ - -	-	+ - -
šupertla	++	+ - -	+ - +	+ - +	+ - +	-	+ - +
rolšue	++	++	++	++	+ - +	++	+ - -

RJEČ PRIREĐIVAČA

Riječ	Đ. B. 1 2 3	E. P. 1 2 3	D. R. 1 2 3	M. Z. 1 2 3	V. P. 1 2 3	R. Č. 1 2 3	O. G. 1 2 3
kaločne	-	+ - -	-	+ - -	-	-	+ - -
komočue	-	+ - -	-	+ - -	-	-	-
wintermantl	++	+ - -	+ - -	+ - +	+ - -	-	+ - -
šlafrok	++	++	++	+ - +	++	++	++
šircna	+ - -	+ - -	-	+ - +	-	-	++
šlapa	++	+ - -	++	++	++	+ - -	++
gačahozne	-	+ - -	-	++	-	-	+ - -
gačapandl	-	+ - -	-	+ - -	-	-	+ - -
hoztregeri	++	+ - -	++	++	++	++	++
fusekla	-	+ - -	-	++	-	-	+ - -
štrimfla	++	+ - -	-	+ - +	+ - -	-	+ - -
štrumpandla	++	+ - -	-	+ - -	-	-	+ - -
partikla	++	+ - -	++	+ - +	++	++	++
šnumftikla	-	+ - -	-	+ - +	-	-	+ - -
rajsferšlus	++	++	++	++	++	++	++
brusthalter	-	+ - -	+ - -	++	+ - -	+ - -	+ - -
klajda	-	+ - -	-	+ - +	+ - -	+ - -	-
šos	++	+ - -	+ - -	++	+ - -	+ - -	+ - -
handrajf	-	+ - -	-	+ - +	-	-	-
harnadla	++	+ - -	-	+ - +	+ - +	+ - -	+ - -
dauervelne	-	+ - -	-	++	++	+ - -	-
štucle	-	+ - -	-	+ - +	-	-	-
šneklica	-	-	-	+ - -	-	-	-
knorbla	-	-	-	-	-	-	-
halbec	-	-	-	-	-	-	-
holbić	-	-	-	-	-	-	-
fehter	-	+ - -	-	-	-	-	-
fračler	-	-	-	-	-	-	-
frajla	++	+ - -	++	+ - -	++	++	++
cimerfrajla	-	* - -	-	* - -	* - -	-	* - -
medla	-	+ - -	-	+ - +	-	-	-
lermedla	-	+ - -	-	+ - +	-	-	-
buzerant	-	-	+ - -	+ - -	-	-	++
hofirant	+ - -	+ - -	++	++	++	+ - -	++
cehmajster	-	-	-	+ - -	-	-	+ - -
mohirant	-	+ - -	-	+ - -	-	-	-
drekfreser	-	-	-	++	-	-	+ - -
fajnšmeker	-	++	-	++	++	+ - -	+ - -
fajnštimer	-	-	-	-	-	-	* - -
grosa	-	+ - -	-	-	-	-	-
fota	-	+ - -	-	+ - -	-	-	-
omama	+ - -	+ - -	+ - -	+ - -	+ - -	+ - -	+ - -

RJEČ PRIREĐIVAČA

Riječ	Đ. B. 1 2 3	E. P. 1 2 3	D. R. 1 2 3	M. Z. 1 2 3	V. P. 1 2 3	R. Č. 1 2 3	O. G. 1 2 3
otata	+ - -	+ - -	+ - -	+ - -	+ - -	+ - -	+ - -
hauzmajster	-	+ - -	-	+ - +	+ - +	+ - -	++
holcšnajder	-	+ - -	-	++	-	+ - -	+ - -
vešerica	++	+ - -	-	+ - +	-	-	+ - -
bedinerica	+ - -	+ - -	-	+ - -	++	-	+ - -
pančalo	-	-	-	-	-	-	-
kranclerica	-	+ - -	-	+ - -	-	-	-
mončika	-	+ - -	-	-	-	-	-
štajger	-	-	-	-	-	-	+ - -
jumfer	-	-	++	+ - +	+ - +	+ - -	+ - -
luftigus	++	+ - -	+ - -	+ - -	+ - +	+ - +	+ - -
knjaufalo	-	+ - -	-	+ - -	-	+ - -	++
šajser	-	+ - -	+ - -	+ - -	-	-	+ - -
hausfrajnd	-	+ - -	-	+	-	-	+ - -
hoštapler	++	+ - +	++	+ - +	++	++	+ - -
špicl	-	+ - -	-	+ - -	-	-	-
švindler	-	+ - -	-	++	++	-	+ - -
tračerica	++	++	++	++	++	++	++
cinober	-	-	-	-	* +	-	-
birtaš	++	++	++	++	+ - +	-	++
bircuz	++	+ - -	++	++	++	+ - -	++
bajbok	+ - -	+ - -	++	+ - -	++	+ - -	++
vehternica	+ - -	+ - -	+ - -	-	-	-	+ - -
vir	-	-	-	-	-	-	-
ajmoh	-	-	-	-	-	-	-
ajmpren	+ - -	+ - -	-	+ - -	+ - +	++	+ - -
ajmprensupa	+ - +	+ - -	++	+ - -	+ - +	++	++
vrščupa	++	+ - -	+ - -	+ - -	-	-	++
fišsupa	++	+ - -	++	++	+ - +	+ - -	+ - +
rincupa	-	+ - -	-	++	-	+ - -	+ - -
viršla	++	+ - -	+ - -	+ - -	++	+ - -	+ - -
vrštika	-	+ - -	-	-	-	-	+ - -
brondika	-	+ - -	-	+ - -	-	-	+ - -
rozbratna	-	+ - -	+ - -	+ - +	+ - +	+ - -	-
šufnudla	++	++	++	++	++	++	++
maknudle	+ - -	+ - -	+ - -	++	+ - -	-	+ - -
sirnudle	+ - -	+ - -	+ - -	++	+ - -	-	+ - -
ajernokla	-	+ - -	++	++	++	++	++
krumpirnokle	+	+ - -	+ -	++	+ - -	+ - +	++
cvečknknedla	-	+ - -	-	+ - +	+ - -	+ - -	+ - -
damfknedla	-	-	-	+ - -	-	-	-
leberknedla	-	+ - -	-	+ - -	++	++	+ - -

RJEČ PRIREDIVAČA

Riječ	Đ. B. 1 2 3	E. P. 1 2 3	D. R. 1 2 3	M. Z. 1 2 3	V. P. 1 2 3	R. Č. 1 2 3	O. G. 1 2 3
štrudla	++	++	++	++	++	++	++
gecognštrudla	-	+-	-	+-	-	-	+-
kramelpogačle	-	+-	-	+-	+-	+-	++
kremviršla	-	+-	-	+-	-	-	+-
nuštangle	-	+-	++	++	++	+-	+-
salčštangle	-	+-	-	+-	+-	+-	+-
šmerkifla	++	+-	+-	++	-	++	++
šamrolna	-	+-	+-	++	++	++	-
milihbrot	-	+-	+-	++	+-	-	+-
melšpajs	-	+-	-	++	-	++	+-
pofezna	-	++	-	++	-	-	-
kitnkez	-	+-	++	++	-	-	-
rajskoh	-	+-	++	++	+-	+-	++
griskoh	-	+-	+-	++	+-	+-	++
štaubšećer	++	+-	++	+-	++	++	++
cukerdozna	+-	+-	+-	++	++	+-	+-
gemiz	-	+-	+-	++	-	-	-
krautflekle	-	+-	+-	++	+-	+-	++
šinknflekle	-	+-	-	++	-	-	-
cušpajs	++	+-	+-	+-	+-	+-	+-
puksendla	-	+-	-	+-	-	-	-
glivajn	-	+-	-	++	-	-	-
lembi	-	-	-	-	-	-	-
lecelder	-	-	-	+-	-	-	-
špricer	++	++	++	++	++	++	++
auskoheraj	-	+-	-	+-	-	-	-
vešeraj	++	+-	+-	+-	++	+-	+-
šnjaderaj	++	+-	++	++	++	+-	++
tandleraj	-	---	-	+-	-	-	+-
cipalcug	++	++	++	-	++	+-	+-
fuzuguz	-	+-	+-	+-	++	-	+-
plehovati	-	-	*--	-	-	-	-
lajmovati	+-	-	+-	+-	-	-	++
dunctati	-	+-	+.+	+-	-	-	+-
dinctati	++	+-	+-	+-	+-	+-	+-
focniti	-	+-	+-	+-	-	-	+-
bagrovati	-	+-	-	+-	-	-	-
fehtovati	-	+-	-	+-	-	-	+-
šlapniti	-	+-	-	+-	-	-	+-
saufati	-	+-	-	+-	-	-	+-
tandlovati	-	---	-	+-	-	-	+-
tauplovati	-	-	++	+-	-	-	+-

RJEČ PRIREDIVAČA

Riječ	Đ. B. 1 2 3	E. P. 1 2 3	D. R. 1 2 3	M. Z. 1 2 3	V. P. 1 2 3	R. Č. 1 2 3	O. G. 1 2 3
erbovati	-	+ - -	-	+ - -	-	+ - -	-
giftati se	-	+ - -	-	* - -	-	-	+ - -
krenkati	-	+ - -	-	+ - -	-	-	+ - -
krenkati se	-	+ - -	-	+ - -	-	-	+ - -
proluftirati se	-	+ - -	-	++	++	++	++
izluftirati	++	+ - -	++	++	++	++	++
našpanovati	++	+ - -	++	++	++	-	++
prevendati	-	+ - -	-	* - -	-	-	-
zašpičiti	++	+ - -	++	+ - -	-	-	+ - -
rinovati se	-	-	++	+ - -	++	-	++
rodlati se	-	+ - -	-	+ - -	-	-	-
šnapslati	+ - -	+ - -	+ - -	+ - -	-	-	+ - -
mohirati se	-	+ - -	-	++	-	-	-
pusiti	+ - -	+ - -	++	++	-	-	+ - -
hecati	-	+ - -	-	+ - -	-	-	-
igrati seksera	-	-	-	-	-	-	+ - -
nositi pukarance	-	+ - -	-	+ - -	-	-	+ - -
praviti plodere	-	-	+ - -	+ - -	-	-	+ - -
praviti špandle	-	+ - -	+ - -	++	-	-	++
nemati pajšla	-	* - -	* - -	* - -	* +	-	* - -
dati kome forpas	-	+ - -	-	-	-	-	-
puklav	-	+ - -	-	-	-	-	+ - -
špicast	++	+ - -	++	++	+ - +	++	++
hajklih	-	+ - -	-	++	-	-	+ - -
šlampav	++	+ - -	++	++	++	++	++
šuslast	-	* - -	-	* - +	-	-	-
cukren	++	+ - -	+ - -	++	+ - -	-	+ - -
gajl	-	+ - -	-	+ - -	-	-	-
hartan	-	+ - -	-	-	-	-	+ - -
hercig	++	+ - -	+ - +	++	++	+ - -	+ - -
fadan	-	+ - -	-	++	-	-	-
falč	-	+ - -	-	+ - +	-	-	+ - -
fro	++	+ - -	-	++	-	-	+ - -
grindlih	-	+ - -	-	++	-	-	-
bangav	-	* - -	* +	* - -	* +	* - -	* - -
saftan	++	+ - -	++	++	++	-	++
liftig	-	-	-	++	-	-	-
liht	-	+ - -	-	++	++	-	+ - -
braon	++	+ - +	++	+ - +	+ - +	-	++
vadla	-	+ - -	-	++	-	-	-
haksne	-	+ - -	+ - -	++	-	-	+ - -
kurčlus	++	+ - -	+ - +	++	+ - +	+ - -	+ - -
kirbaj	++	+ - -	+ - +	++	+ - +	++	+ - +
fajromt	-	+ - -	+ - +	++	+ - +	+ - +	+ - +

Za razliku od ostalih informanata M. Z. upotrebljava u svom jeziku najveći dio njemačkih riječi onako kako se one izgovaraju u esekerskom njemačkom narječju, npr.:

<i>hakn</i>	umjesto	<i>hakna</i>
<i>voštiš</i>		<i>vaštiš</i>
<i>vončona</i>		<i>vančoner</i>
<i>štriknodl</i>		<i>štriknadla</i>
<i>šlofcimer</i>		<i>šlafcimer</i>
<i>furhang</i>		<i>firanga</i>

3.1 Podatke o tome u kojoj su mjeri zadani germanizmi poznati informantima mogu se iščitati iz sljedećeg pregleda.

Tabela 6: Razumijevanje germanizama

Broj germanizama u skupini	Broj ²⁰ informanata kojima su poznati germanizmi
65	7
25	6
28	5
30	4
33	3
39	2
16	1
14	0

Indikativan je podatak da tek nešto više od četvrtine zadanih germanizama razumiju svi informanti. Nijednom od njih nisu poznate sljedeće riječi: *šicer* (štitnik za olovke, uši, koljena), *cvajerica* (nogometna lopta br. 2 po veličini), *fusak* (vreća za spavanje), *rakiplicl* (boca za rakiju; boca rakije), *klezenka* (stakleni kliker), *knorbla* (kliker od ilovače ili stakla, špekula), *halbec* (polucilindar), *holbić* (novčić od pedeset para, pola dinara), *fračler* (piljar), *fajnštimer* (ugađač gudačkih instrumenata), *pančalo* (neznalica, šeprtlja), *viric* (začin), *ajmoh* (zaprška), *lembi* (cijeli kruh)

²⁰ Broj manji od 7 ne znači da određenu riječ skupine poznaju isti informanti.

3.2 Sljedeći tabelarni pregled daje podatke o tome da li i koliko informanti rabe zadane germanizme.

Tabela 7: Uporaba germanizama

Broj germanizama	Broj ²¹ informanata koji rabe zadane germanizme
18	7
17	6
21	5
14	4
16	3
31	2
61	1 ²²
72	0

Od ukupno 250 germanizama svega 18 sljedećih, djelomice u varijantnim oblicima, rabe svi informanti: *amper*₇²³, *partviš*₆ / *portviš*₁, *šrafnciger*₅ / *šrafnciger*₁ / *šarafnciger*₁, *šerpa*₇, *modla*₇, *šeflefla*₃ / *šefla*₂ / *šeflja*₁, *špenadla*₇, *rajsnegla*₆ / *rajsnogl*₁, *ziherica*₇, *tepihklopfer*₄ / *tepihklofer*₁ / *klofer*₂, *ligeštul*₇, *rajndlika*₆ / *rajnlika*₁, *šlafrok*₆ / *šlofrok*₁, *rajsferšlus*₇, *tračerica*₇, *šufnudla*₇, *štrudla*₇, *špricer*₇.

3.3 Razlike u značenju ustanovljene su kod sljedećih riječi:

cimerfajla (podstanarka)²⁴ – sobarica (M. Z., V. P.,), djevojka (E. P.)

šuslast (brzoplet, nepromišljen) – nespretan (M. Z., E. P.)

bangav (nemuževan, mlitav, mlohav; dendijevskog držanja) – mrzovoljan (M. Z.), loš (E. P.), smotan (V. P.)

plehovati (plaćati): – stavljati štitnike na cipele (D. R.)

giftati se (sekirati se, jediti se) – otrovati se (M. Z.)

prevendati (preokrenuti) – pretražiti (M. Z.)

nemati pajšla (nemati zraka) – nemati hrabrosti (D. R.), biti kukavica (E. P.), nemati volje (V. P., O. G.), nemati zanimanje za nešto (M. Z.)

²¹ Broj manji od sedam ne znači da isti informanti upotrebljavaju sve riječi određene skupine.

²² M. Z. upotrebljava 45, D. R. 7, V. P. 5, O. G. 3 i Đ. B. 1 germanizam.

²³ Indeks kazuje koliko informanata upotrebljava navedeni oblik germanizma.

²⁴ Značenje navedeno u zagradi bilježi Binder, a iza crtice „–“ informant.

3.4 Premda se dobiveni podaci zasnivaju na iskazima malog broja informanata, oni ipak upućuju na zaključak da, što se tiče jezika, današnji Esekeri nisu što su nekoć bili. Esekerke se više ne giftaju nego se žderu što jedva vezuju kraj s krajem, dobre tate ne nose djecu pukarance već na leđima a djeca ne prave plodere nego mjuhure od sapunice, ako ih uopće prave, dječaci ne igraju seksera ni knorble već radije surfaju po Internetu, siromašni ne idu u auskoheraj već u pučku kuhinju u kojoj katkad dobiju umjesto vurštike kobasicu, pa nakon ručka počiste zube čačalicom umjesto canšteherom. Drekfreseri su sada samo cicije, štajgeri ženskari, buzeranti topla braća. Hausfrajnde su zamijenili kućni prijatelji, krajclerice djeveruše, cimerfrajle podstanarke. Henglovac je velika nepoznanica. Nikakvo čudo kad u Osijeku godinama nema javnog zahoda pa šneprunceri pruncaju gdje stignu.

4. Premda bi se s današnjeg stanja lingvističke teorije Binderovu radu mogle uputiti neke zamjerke u odnosu na znanstvenu razinu i opseg istraživanja, neupitna je njegova zasluga u tome što je na jednom mjestu dao tako reprezentativan korpus germanizama u osječkom govoru i time znatno pridonio proučavanju povijesti jezične kulture grada Osijeka. Valja očekivati da će njegova zapažanja o vrstama akcenta u hrvatskom jeziku biti poticajna za naše fonetičare.

U Osijeku, ožujka 2004.

Velimir Petrović

Theo Binder

Njemačke posuđenice u hrvatskom govoru Osijeka

1. Predgovor

Među raznim njemačkim dijalektima koji su u poraću (nakon 1945.) bili izloženi opasnosti da propadnu, da budu zaboravljeni i da nestanu iz jezičnog atlasa nalazio se i dijalekt moga rodnoga grada Osijeka – glavnoga grada pokrajine Slavonije u Hrvatskoj.

Žalosna sudbina brojne njegove braće nije ni njega mimoišla.

Istrgnuti iz zavičaja, s korijenom iščupani iz hranjivog tla, izumirući životare njemački dijalekti jugoistočnog područja oko Drave i Dunava dijelom među tamo preostalim Nijemcima, broj kojih ni spomena nije vrijedan, dijelom u posve stranim zemljama (Francuskoj, Engleskoj, Španjolskoj, Americi, Australiji) u kojima će nestati u najskorije vrijeme, a dijelom u njemačkim zemljama (u Njemačkoj i Austriji) među većim, snažnijim dijalekatskim grupama čija su obilježja već više nego prepoznatljivo utisnula svoj žig na posljednje doseljenike.

Tako, primjerice, zrelije i starije „podunavske Švabe“ koji su se iselili u Ameriku još uvijek govore među sobom svojim vlastitim jezikom, njihova djeca pak, čiji je materinski jezik već u 2. domovini (područje Drave i Dunava) zbog pohađanja škola na stranom jeziku (hrvatskom ili srpskom) počeo djelomice odstupati od izvornog oblika i koji je sada zbog novih životnih uvjeta osuđen na izumiranje, ne govore više jezikom starih. Čak i u nemiješanim nastambama jedva da će biti moguće spasiti stari jezični sustav.

Bolje izgleda na „pravi“, duži opstanak imaju oni dijalekti koji su se mogli učvrstiti na tlu iz koga su prvotno potekli – dakle na tlu Njemačke i Austrije. Njima, doduše, ni ovdje nije određena sretnija sudbina od sudbine onih u tuđini, ali uho ipak čuje oko sebe vlastiti materinski jezik, što svakako dovoljno snažno koči brzu propast davno naslijeđenog dijalekta. Tu žalosnu činjenicu, propast slavonskih njemačkih dijalekata, nije više, na žalost, moguće zaustaviti. Oni su čak i na izvorno domovinskom tlu doživljavali od generacije do generacije ne samo male, jedva primjetne (za jezikoslovca, međutim, često važne) nego i nešto veće poremećaje. Stoga se ne može osporiti tvrdnja da će u tuđim zemljama doživjeti nemale promjene.

Nakon nepristrane, temeljite analize dolazimo do sljedeće slike činjeničnog stanja u kome imamo posla s četiri generacije odnosno vida zavičajnog dijalekta:

- a) sa *starim*, dakle sa zavičajnim dijalektom koji izumire zajedno s govornicima
- b) s *mlađim*, zapravo još starim, ali lakše promjenjivim zavičajnim dijalektom
- c) s *mladim*, već primjetno promijenjenim zavičajnim dijalektom i
- d) s *najmlađim* dijalektom onih koji su rođeni u inozemstvu; zavičajni dijalekt polako izumire zbog odlučujućeg utjecaja novog zavičaja.

Generaciji c) pripadam i ja, pripadamo svi mi koji smo živjeli u staroj domovini s izvornim govornicima dijalekta ili još živimo s njima izvan nje. Mi smo stoga srećom u

stanju dati informacije govorom i pismom o našem starom dijalektu. Na temelju te sposobnosti nastao je i materijal za ovaj rad.

O osječkom njemačkom jeziku ili, bolje rečeno, o esekerskom dijalektu općenito ima samo malo napisanog. Najveće zasluge u vezi s tim pripadaju bez sumnje (meni osobno poznatom) gospodinu LUJI PLEINU¹ koji je sa svoja četiri² sveska *Die essekerische Sprechart* prvi učinio esekerski dijalekt dostupnim čitavom svijetu. Ta četiri sveska čine zbirku razgovora s ulica osječke periferije u beletrističkom obliku; znanstveno pak esekerski dijalekt nije do sada obrađivan ni u njima niti općenito.³

O samom gradu Osijeku objavljen je u Austriji jedan kulturnopovijesni članak u časopisu *Schwabenpost*, 1. Jahrgang, Heft 5/6, Mai–Juni 1949, str. 6. Što se tiče odnosa srpskoga prema njemačkom jeziku općenito, ne bi smjelo ostati nespomenuto vrlo poučno djelo gospodina prof. dr. MILOŠA TRIVUNCA *Nemački uticaji u našem jeziku*, Beograd 1937., jer je relevantno i za njemačko-hrvatske jezične odnose.

Kao pomoćni znanstveni materijal za moj rad poslužila su mi sljedeća djela:

KELEMEN, Béla (1942). *Magyar-Német Nagyszótár*. Budapest: Atheneum.

KLUGE, Friedrich (1925). *Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache*. Strassburg.

KRANZMAYER, DR. EBERHARD (1944). *Die deutschen Lehnwörter in der slowenischen Volkssprache*. Laibach: Institut für Kärntner Landesforschung.

LEXER, MATTHIAS (1872–78). *Mittelhochdeutsches Handwörterbuch*. Leipzig.

MAROUZEAU, J. (1951). *Lexique de la terminologie linguistique, français, allemand, anglais, italien*. Paris: Librairie orientaliste, Paul Geuthner.

PAUL, HERMANN (1944). *Mittelhochdeutsche Grammatik*. Halle/Saale.

SEEMÜLLER, JOSEF (1907). *Deutsche Mundarten*. Wien.

SPRACH-BROCKHAUS (1944). *Deutsches Bildwörterbuch für jedermann*. Leipzig.

TRIVUNAC, DR. MILOŠ (1937). *Nemački uticaji u našem jeziku*. Beograd.

Za znanstveno usmjeravanje i savjete u vezi s mojim radom dugujem najiskreniju zahvalnost svom učitelju, gospodinu profesoru dr. EBERHARDU KRANZMAYERU.

¹ Luj Plein je rođen u Osijeku 28. ožujka 1894. a umro u Stainzu kod Graza 4. lipnja 1973. godine. – Prim. prev.

² Očito da Binderu nije bio poznat peti svezak Luj Pleina objavljen 1938. u vlastitoj nakladi u Osijeku. – Prim. prev.

³ Opsežna studija o esekerskom dijalektu objavljena je tek 2001. godine. Usp. Velimir Petrović (Hrsg.) (2001). *Essekerisch. Das Osijeker Deutsch*. Wien: Edition Praesens. – Prim. prev.

2. Esekerski dijalekt

Promatramo li tu neobičnu jezičnu tvorevinu kao cjelinu, doći ćemo do zaključka da zbilja imamo posla s nečim što se odlikuje homogenom jezičnom svojstvenošću.

S obzirom na sveukupnu narav esekerkog dijalekta jedva da se može naći nešto njemu slično. To je zbrka različitih jezičnih elemenata u kojoj se sjedinjuju izvorno međusobno strane komponente u mješavinu, čak u sklop koji domaći osjećaju kao posve usklađenu jezičnu cjelinu. Toliko općenito.

U slučaju podrobnije analize esekerskog dijalekta proizlazi sljedeće: On se razlučuje na dva sloja: na esekerski miješani dijalekt koji se sastoji od njemačkih i hrvatskih elemenata (s lakom primjesom mađarskih utjecaja) i na čisto njemački govor koji, međutim, u osnovi često ne predstavlja ništa drugo doli degradaciju staroaustrijskog jezika činovnika i vojske.

Ta mješavina jezika zacijelo je govorni jezik gradskih rubnih dijelova glavnoga grada Slavonije i označava se kao „ti Podravacnšproh“ (tj. kao jezik stanovnika Podravine, priobalnog dijela Gornjodravске obale ⁴; prema hrvatskom uzorku *Podravac* stanovnici se nazivaju „ti Podravacn“). Njemački nastavak *-n* označava množinu.

Taj miješani dijalekt upotrebljavao se uglavnom u Gornjem gradu (tj. u zapadnom dijelu Osijeka). Mjesta njegove izvorne uporabe činile su Strossmayerova ulica, Duga ulica, Nova ulica, Ulica crvenoga kokota (Kokotova ulica), Ružina ulica i Nova Retfala koja je izgrađena između grada Osijeka i granične njemačke Retfale na njegovoj zapadnoj strani.⁵ Tim se dijalektom govorilo i u Industrijskoj četvrti grada koja je nastala kasnije i bila nastanjena najvećim dijelom Esekerima starosjediocima; tamo je, u naselju „Šodolovci“ (često nazivano i „Razbojnička četvrt“⁶), dao posebne bisere.

Kako je došlo do tog miješanog dijalekta?

On ima svoje čvrste povijesne temelje. Njemački grad Esseg⁷, poznat u starom vijeku kao rimski vojni logor *Mursa* koji su 387. nakon Krista razorili Goti, u svom novom postojanju od ranog novog vijeka austrijska je tvorevina. Austrijsko vojno plemstvo, državni činovnici, obrtnici starih cehovskih udruga, svećenstvo, znanstvenici i trgovci oblikovali su život u nekadašnjem garnizonskom gradu stare Austrijske Monarhije. Njemački je bio službeni jezik. Postojale su opće njemačke novine (do oko 1931., a onda do 1945. samo za njemačke stanovnike Osijeka). Ulice, sokaci i radnje imali su njemačka imena i natpise. Najveća radnja pripadala je Franzu Sebastianu Thürneru (17., 18. st.). Kasnije (u 19. st.) postala je vlasništvom trgovca Peppija Blaua

⁴ Njemački naziv: die Obere Drauzeile. – Prim. prev.

⁵ Njemački nazivi: die Strossmayergasse, die Lange Gasse, die Neue Gasse, die Roter-Hahn-Gasse, die Rosengasse, Neu-Rieddorf. – Prim. prev.

⁶ Njemački naziv: Räuberviertel. – Prim. prev.

⁷ Njemački naziv za Osijek. – Prim. prev.

(darodavca najvećeg crkvenog zvona gotičke crkve u Gornjem gradu, sagrađene od crvene opeke prema nacrtima profesora Langenbergera iz Bonna), a potom do 1945. trgovaca Mayera i Petera. Možda će komu biti zanimljivo ako kažemo da je ova radnja sve do u najnovije vrijeme nosila ime tvrtke *Thürner*.

Hrvatsko stanovništvo tvorilo je onda manjinu. Tek pojačano prodiranje ili doseljavanje hrvatskog pučanstva dalo je povoda za stvaranje pravog miješanog jezika sporazumijevanja. Međutim, i u njemu je pretežan dio njemački. Mađarski jezični elementi dopirali su s dvije strane u esekerski dijalekt. Prvo, putem vojne i državne administracije stare Austro-Ugarske Monarhije i drugo, (u mnogo manjem opsegu) posredstvom mađarskog seoskog stanovništva koje je živjelo sjeverno od Drave i svoje proizvode i vlastiti materinski jezik, u najboljem slučaju mješavinu mađarskog i njemačkog, donosilo na osječke tržnice. Konačno, što se tiče mađarskih jezičnih elemenata u esekerskom miješanom jeziku, značajnu ulogu odigralo je i stanovništvo mađarske Retfale (vidi u registru *Rieddorf*).

Možda djeluje iznenađujuće podatak da u esekerskom dijalektu ima čak i turcizama, što se opet da objasniti time da su Hrvati bili dugo vremena pod turskom vladavinom. Ti su turcizmi, međutim, „ponijemčeni” u duhu esekerskog narječja tako da se uopće ne osjećaju kao tuđice. Jedan primjer za to čini između ostalog riječ *ekser* koja u esekerskom glasi „ta eks”⁸.

Preduvjet za životni opstanak upravo spomenutog miješanog dijalekta bio je trvenjima neopterećen suživot njemačkog i hrvatskog stanovništva Osijeka koje je po svojoj prirodi često bilo uspoređivano s bečkim stanovništvom. Nije uzalud Osijek pokatkad bio nazivan „Klein Wien”⁸.

Divne, zanimljive primjere esekerskog narječja (pod tim se nadalje uvijek misli na miješano narječje koje i predstavlja naš osnovni problem) nalazimo u upravo spomenuta četiri sveska LUJE PLEINA (objavljena 1929. u vlastitoj nakladi u Osijeku). Dalji primjeri mogli bi se naći u nedjeljnim brojevima, ukoliko su dostupni, nekadašnjih dnevnih novina *Hrvatski list* u kojima su svake nedjelje u vidu trača objavljivani prilozi pod naslovom *Ulična prislušivanja „fetera” Franje*.

Vrijedno spomena je da su ti sastavi napisani u skladu s fonetskim pravopisom hrvatskoga jezika. Neki drugi način pisanja bio bi u slučaju esekerskog dijalekta gotovo nemoguć. Uzrok tomu je što ovdje imamo posla s riječima koje bi se izvanredno teško mogle prikazati ortografijom njemačkog književnog jezika. Time bi se gotovo onemogućilo čitanje dotičnih tekstova.

Preorijentacija na fonetsko čitanje esekerskog dijalekta je laka, premda strancu izgleda na papiru kao zbirka hijeroglifa.

⁸ „Beč u malom”. – Prim. prev.

Naš dijalekt podređuje sve dolazeće svom vlastitom jezičnom ruhu. On slijedi svoje posebne zakone i ističe se veoma upadljivim osobitostima

Tipičan primjer koji čak i kod iskusnih budi zanimanje je riječ *eknpljucer*, dakle onaj koji stoji na uglu ulice i pljučka unaokolo, tj. danguba, neradnik, bogu-dane-kradić. Kao što vidimo, ova leksička tvorevina složena je od jedne njemačke i jedne hrvatske riječi s njemačkim nastavkom *-er* ($e^1kn < Ecken + pljucer < pljućati + -er$).

Moram upozoriti još na to da esekerski Hrvat kad upotrijebi neku riječ iz esekerskog („čistog“) njemačkog jezika ili iz esekerskog miješanog dijalekta, kao što je primjerice upravo spomenuta, onda ju on realizira u određenim slučajevima u „književnonjemačkom“ obliku, dakle s književnom jeziku odgovarajućim nastavkom ($-er: e^1knpljuc^v > eknpljucer$). (Postoje, doduše, i neke iznimke koje ćemo još sresti u *Registru*). Osim toga njemačka se riječ, a time naravno i esekerski dijalekt u ustima Hrvata, prilagođuje zakonima intonacije⁹ njegovog materinskog jezika.

Sljedeće poglavlje treba dati neke obavijesti o intonaciji u hrvatskom jeziku.

3. Intonacija u hrvatskom jeziku

Potreban je dobar sluh da bi se pravilno čula intonacija u hrvatskom jeziku, pogotovo ako ju se želi diferencirati u svoj njenoj mnogostrukosti. Moram istaknuti da onaj tko nije odrastao u Hrvatskoj – što je identično s odrastanjem u hrvatskom jeziku – nikada neće moći besprijekorno naučiti hrvatsku intonaciju. Najvjerodostojnijom se čini ova tvrdnja kad se dozna da dotičnu intonaciju usprkos njenoj jakoj primjetljivosti čak i domaći ne samo što ne čuju već je tu i tamo posve pogrešno bilježe.

Za grafičko obilježavanje hrvatske intonacije koriste se, općenito uzevši, pet¹⁰ znakova. Međutim, mora se ići dalje da bi se utvrdila velika količina i vrsta intonacije (ili „akcentuacije“, kako je neki – ne posve točno – nazivaju) koja daleko premašuje broj obično poznatih ili zabilježenih znakova.

Cjeloviti grafički intonacijski znakovi daju samo nesavršen, pomoćni „ekvivalenat“ za akustičnu, jezičnosupstancijsku tj. izgovorenu glasovnu vrijednost.

Moramo uzeti u obzir da grafički intonacijski znak može predstavljati samo glavno obilježje izgovorene glasovne vrijednosti. Obojenost, akcenatski intenzitet i svi ostali

⁹ Binderovu pojmu „intonacija“, kako ga on tumači, odgovara pojam „akcenat“ odn. „naglasak“, ma koliko se on trudio da dokaže suprotno. – Prim. prev.

¹⁰ U originalu je riječ „pet“ označena arapskim brojem, pa je stoga moguće da se radi o tipkarskoj pogrešci (5 umjesto 4) koju autor kasnije nije korigirao. – Prim. prev.

faktori koji ovise o organskoj i psihičkoj prirodi svakog pojedinog govornika mogu se samo čuti i promatrati (Kako da npr. zabilježimo momenat duševnog raspoloženja – možda najvažniji pratni faktor?). Oni se, na žalost, ne daju ustanoviti u grafičkom znaku koji prije svega treba biti jasan, a ne zbunjujući.

A sada bih u slici i na primjeru pokazao glavne oblike hrvatske intonacije. Ona se razlučuje na tri osnovna tipa. Radi lakše preglednosti nazvat ćemo ih: A, B i C grupa.

Grupa A obuhvaća uzlazne glasove, grupa B silazne a grupa C uzlazno-silazne. Općenito se, dakle, govori o uzlaznom (A – uzlazni ton), silaznom (B – silazni ton) i o uzlazno-silaznom tonu (C – dvodjelni ton). Grafički prikaz te tri glavne grupe izgleda ovako:

A (uzlazni): /
B (silazni): \
C (uzlazno-silazni): ^

Ove tri glavne grupe imaju po dvije podgrupe.

Podgrupe grupa A i B su: kratak i dug, dakle kratkouzlazni i dugouzlazni i kratkosilazni i dugosilazni.

Grafički prikaz:

A (uzlazni): /
 A₁ (kratkouzlazni): //
 A₂ (dugouzlazni): /

B (silazni): \
 B₁ (kratkosilazni): \
 B₂ (dugosilazni): \

Grupa C ima pored svog osnovnog oblika još sljedeća dva:

- a) dugouzlazno-silazni
- b) uzlazno-dugosilazni

Grafički prikaz:

C (uzlazno-silazni):

a) (dugouzlazno-silazni):

b) (uzlazno-dugosilazni):

I grupa A₂ ima još jedan sporedni oblik, silazno-uzlazni. Njen grafički lik izgleda ovako:

Tako sve skupa daje sljedeću shemu:

A: uzlazni ton /		B: silazni ton \		C: uzlazno-silazni ton 	
kratak	dug	kratak	dug	dugouzlazno-silazni	uzlazno-dugosilazni
//	/ 	\	\		
A ₁	A ₂	B ₁	B ₂	a)	b)

A sada nekoliko primjera:¹¹

Grupa A: A₁ // : kùk, ćùk, tava

A₂ / : grěda, vrěbat, trava

Grupa B: B₁ \ : brat, rat, prag

B₂ \ : val, laž, slap

Grupa C: a) : prav, zid jak

b) : pravo, tat, jad

Na kraju ovog poglavlja želio bih još reći da ove riječi, kao i sve ostale u hrvatskom jeziku, mijenjaju svoju intonaciju u svakom padežu i da one, kad stoje same, bivaju drukčije naglašene nego kad su dio neke složenice ili rečenice.

¹¹ O razlikama između Bindera i *Hrvatskog enciklopedijskog rječnika* (2003) u određivanju i bilježenju naglaska hrvatskih riječi vidi *Riječ priređivača*. – Prim. prev.

4. Njemačke posuđenice u osječkom hrvatskom govoru i njihova tonska zakonomjernost

Nakon što sam u prethodnom poglavlju rekao najvažnije o intonaciji u hrvatskom jeziku, htio bih ovdje na osnovi nekoliko primjera usporediti izvorne oblike njemačkih motivirajućih riječi s oblicima odgovarajućih posuđenica u osječkom hrvatskom govoru u odnosu na njihovu tonsku zakonomjernost.

Da svaka riječ ima različite visine u tonskoj realizaciji, nije nikakva novost. Radi se o psihički i organski uvjetovanim akustičnim pojavama. Zanimljiva je pritom raznolikost akustične slike riječi kod različitih govornika. Zatražimo li od tri ili četiri čovjeka koji ne govore istim jezikom da izgovore jednu te istu riječ nekog jezika, doći ćemo do zaključka da pored njenog izvornog normativnog oblika postoji onoliko varijanata (hoću reći nikakvim dijalektom izazvanih glavnih varijanata) koliki je broj govornika.

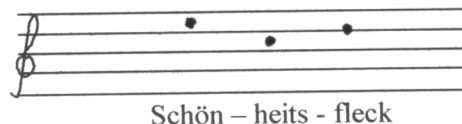
Ovisi li to o nekoj zakonomjernosti? – Dakako.

Što se toga tiče, možemo razlikovati dvije vrste te zakonomjernosti. Prvo, opću ili prirodnu prema kojoj je neka strana riječ podređena fonološkim i morfološkim faktorima jezika primatelja i, drugo, onu vrstu zakonomjernosti koja određuje čisto melodijsku realizaciju intonacije. Pri određivanju intonacije posuđenica, moramo se pozabaviti ovom drugom zakonomjernošću. Tko ima fino uho, s lakoćom će moći ustanoviti da svaka riječ koju izgovorimo već u svom „ravnom obliku“ (t.j. „nepjevana, izgovorena“) odgovara nekoj muzičkoj realizaciji, samo što su markantni vrhovi u tolikoj mjeri neustalāsani, odn. oslabljeni da u običnom razgovoru ostaju neprimjetni. Ako te markantne točke istaknemo, izgovorena riječ poprima obilježja otpjevana. I stvarno, svaku riječ možemo čuti kao otpjevanu, ne tražeći od kompozitora da joj prije toga da neku umjetničku melodiju. Možemo ju i odsvirati na nekom gudačkom instrumentu u njenom nepromijenjenom obliku. Također možemo ovu ili onu riječ otpjevati ili odsvirati na njemački ili francuski način, u našem slučaju sukladno njemačkom ili hrvatskom jeziku. Pjevanje je najsirodnije govorenju. Sviranje pak, rođeno iz pjevanja, jest onaj akustični stupanj koji teži umjetničkoj formi i koji u daljem toku podliježe subjektivnom osjećanju ličnosti.

Iz svojih istraživanja izvukao sam kao primjer dva dokaza da ih ovdje prikažem. Prvi koji u svojoj strukturi posve odgovara drugom i koji pokazuje istu osnovnu tendenciju jest njemačka riječ *Schönheitsfleck* koja je kao posuđenica ušla u hrvatski jezik u obliku *šenhajcflek*¹².

¹² Madež. – Prim. prev.

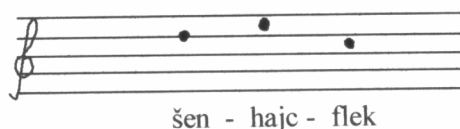
Svaki slog čini zaseban ton.

Zabilježimo li tonove prema stupnju njihove realizacije, dobit ćemo brojčani prikaz:
3 1 2.

Riječ je dakle akustično vezana za određene stupnjeve.

Uzmemo li sada drugi oblik, oblik posuđenice, ustanovit ćemo na svoje čuđenje u osnovi nepromijenjen rezultat. Pokazuje se logična, od prirode data pojava.

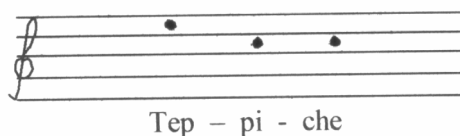

Ovdje brojčani prikaz pokazuje sljedeće stupnjevanje: 2 3 1. Ako sada oba slijeda stavimo jedan ispod drugog, dakle:

3 1 2
2 3 1

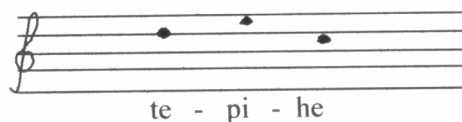
vidjet ćemo da je početak hrvatske intonacije za ton niži od početka njemačkog tonskog sljeda. Ovdje je, polazeći od njemačke riječi, početak postao srednji dio, srednji dio kraj a kraj početak.

Kao drugi dokaz uzeo sam 4. padež množine riječi „Teppich“. Njegova raščlamba nas dovodi do sljedećeg rezultata:

Brojčani prikaz: 3 1 1

Posuđenica (također 4. padež mn., koja u 1. padežu jedn. glasi *tepih*, daje sljedeći prikaz:

Brojčana slika: 2 3 1

Ponovit ćemo i ovdje vrijednosti usporedbe intonacijskog stupnjevanja:

3 1 1
2 3 1

Jedina se razlika ogleda, kad usporedimo oba primjera, u završnom tonu. Ovdje su oba završna tona jednaka. Razlog za to leži u tome što se njemački završni ton spustio na stupanj mirovanja.

Kao što vidimo, tonska zakonomjernost ima znatnu ulogu u realizaciji intonacije neke riječi. Vjerujem da bi usporedni osvrt na nju u vezi s lakšim a ipak egzaktnim određivanjem intonacije (navođenje vrste intonacije) mogao, općenito uzevši, biti od velike pomoći pri proučavanju posuđenica.

5. Jezične poteškoće i njihov utjecaj na oblikovanje njemačkih posuđenica u hrvatskom jeziku

Važan faktor u odnosu na oblikovanje i promjenu njemačkih posuđenica ne samo u osječkom hrvatskom govoru već i u hrvatskom jeziku općenito predstavljaju jezične poteškoće, tj. one poteškoće koje utječu na izgovor strane riječi. Bez obzira na to što uho može često i pogrešno čuti neku stranu riječ moramo uzeti u obzir kao značajnu komponentu pri oblikovanju posuđenica one jezične poteškoće zbog kojih se riječ stranoga jezika pokatkad deformira – osakaćuje ne bi bio točan izraz – do zagonetne neprepoznatljivosti. Nerijetko nam one pomažu da dođemo do jedinog rješenja kad treba odgonetnuti određenu riječ u slučajevima kad potpuno zakaže iskustvo u oblasti glasovnih zakonitosti. Stoga nije nikakvo čudo što neke posuđenice (općenito) iz davno prošlih (historijskih) vremena nikada nećemo moći objasniti. Ne možemo si predočiti odgovarajuće narode koji su, kao i mi danas, imali poteškoća s jezikom da bismo na temelju doživljenog izgovora prodrli u srž problema.

U slučajevima kakvi uvijek postoje u jezicima svih naroda mora se prije svega uzeti u obzir praktično slušanje, slušno iskustvo.

Kao primjer želim sada navesti jednu njemačku riječ u svojstvu posuđenice u njenom deformiranom obliku prouzrokovanom jezičnom poteškoćom. Dopustite mi samo da prije toga kažem kako sam sve primjere koje navodim u izlaganju čuo svojim ušima. Ta posuđenica glasi *salsglais* (fonetski transkribirano). Ovdje imamo posla s rezultatom pogrešne slušne percepcije strane riječi koja je zbog jezične poteškoće dobila neprepoznatljiv oblik, ali značenjski nije doživjela nikakvu promjenu. Radi se o njemačkoj riječi *Salzgeist*¹³ koja u esekerskom dijalektu glasi *salcgajst*. Gore spomenuta deformacija je sporedni oblik koji sam čuo (1945.) iz usta jednog Bosanca.

¹³ Hr.: *solna kiselina*. – Prim. prev.

(Osim jezičnih poteškoća mogu nastupiti i drugi uzroci koji dovode do skoro apsolutne deformacije kao što je npr. površno, polovično ili pogrešno pročitano sadržaj neke pošiljke itd.)

Jedan drugi nešto uobičajeniji i manje kompliciran primjer jezičnih poteškoća, koje u ovom slučaju možemo označiti kao fonetske poteškoće, predstavlja njemačka riječ *Sparherd*. Njen posuđeni ekvivalent u književnom jeziku zastupljen je s tri oblika:

a) *šparet*

b) *šparhet*

c) *šparert*

a dijalektalna sa: *šporet* i rjeđe *šporhet*.

Očito je da ovdje najveća poteškoća postoji u izgovoru međuslogovnog početnog [h]¹⁴ i da se tamo gdje se ono isključivo s mukom realizira to zbiva na račun nekog drugog glasa, u ovom slučaju glasa [r] u krajnjem slogu. Dva daljnja primjera, od kojih drugi vjerojatno spada u najdrastičnije, jesu *puksendla* od njemačkog *Bockshörndel* (= *Johannisbrot*)¹⁵ i *ringl* od njemačke riječi *Röntgen* za koju, naravno postoji ispravan adekvat kao posuđenica.

S upravo navedenim primjerima, međutim, ova materija nije iscrpljena, za što će *Registar posuđenica*, kome ćemo se sada posvetiti, pružiti najbolji dokaz.

¹⁴ Njemački glas [h], tzv. "Hauchlaut", stoji na početku riječi ili sloga ispred samoglasnika. Po intenzitetu je toliko slab, da ga se jedva čuje, pa bi i to mogao biti razlog zašto ga nema u inačicama *šparet*, *šparert* i *šporet* < *Sparherd* [ˈʃpa:rhe:rt]. – Prim. prev.

¹⁵ Hr.: *roga.č.* – Prim. prev.

6. Registar

njemačkih posuđenica u osječkom hrvatskom govornom jeziku s osvrtom na neke tudice unesene u hrvatski posredstvom njemačkog jezika¹

Kratice:

austr.	= austrijski
beč.	= bečki
bav.	= bavarski
bav.-austr.	= bavarsko-austrijski
bzv.	= bezvučan
čl.	= član (za oznaku roda imenice)
dijalekt.	= dijalektalni
esek.	= esekerski (osječko njemačko narječje s elementima hrvatskog i drugih jezika u kontaktu)
franc.	= francuski
gl.	= glagol, glagolski
hr.	= hrvatski
im.	= imenica
j.	= jezik
jedn.	= jednina
jnj.	= južnonjemački
knj. j.	= književni jezik
mađ.	= mađarski
mn.	= množina
m. r.	= muški rod
nvnj.	= novovisokonjemački
nj.	= njemački
pej.	= pejorativno
pov. gl.	= povratni glagol
rsrvnj.	= ranosrednjevisokonjemački
razg.	= (raz)govorni jezik
s. r.	= srednji rod
sjnj.	= sjevernonjemački

¹ Za razliku od originala prijevod *Registra* prilagođen je hrvatskom čitaocu. Otuda izvjesne razlike u broju kratica i broju i izgledu znakova. Izostavljeni su za hrvatskog čitaoca posve nebitni podaci u vezi s izgovorom nekih posuđenica. Kratice koje ukazuju na porijeklo ili stilsku razinu leksičkog elementa ne odnose se – kao, uostalom, ni u originalu – na posuđenicu, već na izvornu njemačku riječ. – Prim. prev.

slov.	= slovenački
srvnj.	= srednjevisokonjemački
stand.	= standardni jezik
stvnj.	= starovisokonjemački
tal.	= talijanski
zagr.	= zagrebački
ž. r.	= ženski rod

Objašnjenje pojedinih znakova

[] označava izgovor riječi ili glasa.

. ispod samoglasnika označava glavni naglasak riječi.

/	dugouzlazni naglasak	Oznake vrste naglaska navedene su ispred leksičke jedinice i odnose se na glas ispod koga stoji točka.
//	kratkouzlazni naglasak	
\	dugosilazni naglasak	
\\	kratkosilazni naglasak	
^	uzlazno-dugosilazni naglasak	
^	dugouzlazno-silazni naglasak	
✓	silazno-dugouzlazni akcenat	

— iznad oznake glasa označava dužinu i nema ničeg zajedničkog s naglaskom.

— ispod rednog broja izvornog elementa označava one strane riječi koje su posredstvom njemačkog jezika dospjele u hrvatski govor Osijeka kao posuđenice i koje su potvrđene i u razgovornom hrvatskom jeziku općenito.

∴ predstavlja kratkoću glasa.

§ unutar *Registra* ukazuje na to kojoj grupi odn. kojim grupama u poglavlju *Podjela na grupe* pripada određena posuđenica.

> označava da je jezični elemenat s desne strane nastao od elementa s lijeve strane.

< kazuje da je jezični elemenat s lijeve strane nastao od elementa s desne strane.

: označava dužinu glasa u transkripciji.

□ ispred unosa označava značenje određenog germanizma koje Binder nije naveo, a prevoditelj ga navodi da bi korisniku publikacije olakšao rad.

1. abhetzen, sich **aphecovat se**, beč., § 7.9 = umoriti se od mnogo (užurbanog) hoda ili rada
2. Abwaschwasser **abvašvaser**, m. r., § 7.8, VI = voda u kojoj je prano kuhinjsko posuđe; loše pripremljena juha
3. Abziehbild **apcigbild**, m. r., mn.: **apcigbilderi**, posuđenica iz stand. j. s dijalekt. [g], § 7.23 = slika koja se sa svoje osnovne podloge može prenijeti na neku drugu podlogu
4. abziehen **apcigovat**, stand., **opcigovat**, razg., beč., § 7.9 = napraviti preslik
5. Abzug! **apcug!**, beč., riječ ušla u stand. nj. jezik, § 7.34 = Makni se odavde! Udalji!
6. acht habt! **haptak; hap' tak!**, § 7.30 = habt acht!, razg., posuđenica iz staroautrijskog vojnozapovjednog jezika [□]Pozor!
7. Adresse **adreša**, ž. r., stand., **atreša**, ž., razg., bav., § 7.31 = adresa na poštanskim pošiljkama
8. Allee **aleja**, ž. r., § 7.2, II, III, IV = drvored
9. also **azo**, esek., § 7.1 = dakle (kao uzvik, npr. *azo tako šta!*)
10. alter Scheißer **stâri šajser**, beč., § 7.1; 7.2, I = podrugljiv naziv za starije muškarce, [□]stari seronja
11. Amboß **ambus**, m. r., starija posuđenica, § 7.5; 7.10 = nakovanj
12. Ampel **ampl**, m. r., razg., § 7.4; 7.5 = viseća svjetiljka
13. Amper **amper**, m. r., beč. [amp^p], § 7.5 = kabao, vedro, kofa
14. Antenne **antena**, ž. r., § 7.5; 7.11 = radioantena
15. Anzug **ajncug**, m. r., § 7.5; 7.6 = muško odijelo (ovaj je oblik ušao u osječki govor iz jezika slavonskog seoskog stanovništva)
16. Apfel... **apflpita**, ž. r., hibridna posuđenica (*pita*, ž. r. = kolač, štrudla), § 7.8, II = vrsta kolača s jabukama
17. Apotheke **apoteka**, ž. r., stand., **apateka**, ž. r., razg., § 7.25
18. Apotheker **apotekâr**, m. r., stand., **apatekâr**, razg., § 7.25
19. As **as**, m. r., § 7.19 = as, kec u igraćim kartama
20. Aß **as**, m. r., razg., beč., § 7.25 = čir (usp. srvnj. *eiž*, m. r.)
21. Aufhänger **aufhenker**, m. r., **aufhenger**, m. r., § 7.5; 7.6 = vješalica za odijela
22. aufpumpen **napumpât** (npr. zračnice na kotačima), § 7.9; 7.33; u šatrovačkom: oploditi (ženu)
23. Aufsatz **aufzac**, m. r., stand. s razg. [s], **aufsoc**, razg., beč., § 7.5; 7.8, IV = posebno izrađen tanjur ili zdjela za serviranje voća ili kolača, tacna, pladanj
24. Aufschnitt **aufšnit**, m. r., beč., § 7.8, I = na tanke ploške narezana kobasica/salama..., [□]narezak
25. aus (!) **aus** (!), beč., § 7.19 = uzvik koji kazuje da je završeno kartanje ili neka druga društvena igra: Gotovo!, Svršeno!

26. ausbögeln \ispêglat, bav.-austr., razg., § 7.9 = izglačati odjeću, rublje i sl.
27. Ausguß \auzgus, m. r. ([s] pred [g] > [z]!), § 7.4; 7.5 = školjka kroz koju se izliva prjava voda, izlivnik
28. Auskocherei //auskoherâj, m. r., esek., § 7.8 = javna kuhinja, privatna menza
29. Auslage \izlog, m. r., § 7.5; 7.27 (ova je posuđenica primjer za tip posuđenica nastalih prevođenjem izvorne riječi: iz- = aus-)
30. auslüften 'izluftirat, esek. [ausluftiⁿ, luftiⁿ], razg., § 7.9 = provjetriti neku prostoriju; 'izluftirat se (povr. gl.), § 7.9 = izaći na svjež zrak, prošetati
31. auswalgern \izvalgat, § 7.8, IV; 7.9 = izvaljati tijesto (prijevodna posuđenica; iz- = aus-)
32. Auto //auto, m. r. § 7.29 = skraćena za *automobil*
33. Automobil //automobil, m. r., § 7.29
34. backen //pâhovat, stand.; //pohovat razg., beč. *bâkn*, § 7.8, V; 7.9 = pržiti panirano (prethodno u jaja, brašno ili mrvica uvaljano) meso
35. Bäcker //pekar, m. r., stara posuđenica s razg. [p], § 7.12
36. Bäckerei //pekara, ž. r., § 7.12 = poduzeće koje proizvodi kruh; prodavaonica kruha
37. Backhändel //pâhendla, ž. r., stand. [a], razg. [p] (beč.), //pohendla, ž. r., razg., beč., § 7.8, II. = □ pohanac (pile prikladno za pohanje; pohano pile)
38. Bagger √bâger, m. r., stand., § 7.5; 7.11 = jaružalo, blatnjača
39. baggern //bâgrovat, esek., § 7.9; 7.34; 7.36 = teško raditi, rintati
40. Baggern, das //bâgrovanje, s. r., esek., gl. imenica, § 7.13; 7.36 = težak rad, mučenje, rintanje
41. Balkon \balkôn, m. r. (tal. *balcone* nj. *balke*), § 7.4 = otvoren ispust na katu gradskih kuća, otvoren doksat
42. Ballon \balôn, m. r., § 7.5; 7.6; 7.23; 7.29 = luftbalon kao dječja igračka; mantil balonac; demižon (od preko 5 litara)
43. Band, das \pândlika, ž. r., \pântljika, ž. r., razg., beč. [pandl], s. r.), § 7.6 = bilo kakva traka; tu spada i hibridna posuđenica //gâčapandl, m. r., kao prava esekerska tvorenica ('gâče, ž. r., mn.). § 7.36 = učkur na gaćama, uzica na nogavicama gaća
44. bang //bângav, esek., beč., § 7.2, I.; 7.34; 7.36 = labilan, kolebljiv; dendijevskog držanja, nemuževnog, mlitavog držanja
45. Banger //Bângar, m. r., esek. (prema 44.), § 7.2; 7.36 = nadimak jednog osječčkog prosjaka
46. Banknote √banknota, ž. r. § 7.27 = papirnata novčanica
47. Barchent \pârhêt, m. r., razg., § 7.6 = □ tkanina od pamuka s nježnim dlačicama na naličju; upotrebljava se za izradu toplijih odjevnih predmeta

48. Bärendreck ^{\\}**pəndrek**, m. r., razg., beč. [pe^ɔndrek], m. r.), § 7.32; 7.36 = policijska gumena palica nazvana *pendrek* zbog boje i sličnosti po obliku sa šećernim štangama od očvrslog soka sladića
49. Bärenzucker ^{\\}**bərcuker**, m. r., stand., ^{\\}**pəncuk**, m. r., razg., beč. [pe^ɔncuk^ɔ], m. r., § 7.8, I = šećerne štange od sladićeva soka
50. Baron ^{\\}**barûn**, m.r., stara posuđenica (stvnj. *barûn*, m.r.), § 7.12 = plemićka titula
51. Bartwisch ^{\\}**partviš**, m. r., razg. [p], bav., ali sa stand. [a], § 7.5, I = pahalica, pahaljka
52. Batzen ^{\\}**pačka**, ž. r., stand. [a] i razg. [p], § 7.1 = udarac šibom po ispruženom dlanu kao kazna za počinjen prijestup
53. Bauchfleck ^{\\}**pauflek**, m. r., mlađa razg. posuđenica u jeziku sportaša (oko 1910.), beč., § 7.24 = pogrešan skok u plivačkom sportu (bolni udar trbuhom po vodenoj površini)
54. Bauer ^{\\}**paor**, m. r., razg. posuđenica [p]; bav., usp. ^{\\}**maor**, m. r. (der Maurer), § 7.12; 7.26 = seljak
55. Bäuerin ^{\\}**paorkinja**, ž. r., § 7.12; 7.26 = seljakinja
56. Bayonnett ^{\\}**bajneťa**, ž. r., razg. (austr.) iz vojničkog jezika; uz to i oblik ^{\\}**panganëta**, ž. r., koji je ušao u esekekrski iz jezika slavonskog seoskog stanovništva, § 7.5; 7.30 = nož na pušci
57. Beamter ^{\\}**beamter**, m. r., stand., ^{\\}**bijomter**, razg., § 7.12; 7.31 □administrativni službenik, činovnik
58. Becher ^{\\}**pëhar**, m. r., razg., bav.-austr., § 7.5; 7.8, IV; 7.24 = vrč, pokal
59. Bedienerin ^{\\}**bedinerica**, ž. r., beč., § 7.12= □ žena koja povremeno dolazi u kuću i uz novčanu naknadu pomaže u kućnim poslovima
60. Behälter ^{\\}**behelter**, m. r., stand., § 7.5 = posuda
61. Beisel ^{\\}**pajzl**, m. r., razg., beč., § 7.1 = krčma, neugledna gostiona
62. Beize ^{\\}**pajc**, m. r., stand., ali s dijalekt. [p]; **pâc**, m. r., razg., § 7.8, II = stolarsko močilo, lužilo; salamura (□slana voda s različitim začinima u kojoj se drži meso prije sušenja ili pečenja)
63. beizen ^{\\}**pajcovat**, stand.; ^{\\}**pacovat**, razg., beč., § 7.8, V; 7.9 = lužiti drvo (radi smekšavanja ili bojadisanja); stavljati meso u salamuru
64. Belichtungsmesser ^{\\}**belihtungsmeser**, m. r., stand., nova posuđenica iz stručnog jezika optike, § 7.5; 7.11 = svjetlomjer
65. Bestie ^{\\}**bëštija**, ž. r., razg., beč., § 7.2, I = životinja; okrutna osoba, nečovjek; kurva
66. Bettdecke ^{\\}**bëdeka**, ž. r. (-tt- + d- > -d-!), § 7.4 = prekrivač koji preko dana štiti krevet od prašine
67. Beuschel ^{\\}**pajšl**, m. r., razg., beč., § 7.8, I, II; 7.35 = životinjska pluća u sirovom stanju, plućica, bijela džigerica; u osječkom šatrovačkom: *dah* (npr. *nemam pajšla* 'nemam daha')

68. Binde **bînda**, ž. r., § 7.6, 7.25 = ućkur na gaćama; higijenski uložak za žene
69. Bischofsbrot **\\bįšofsbrót**, m. r., beč., stand., § 7.8 = kolač s grožđicama, lješnjacima i dr. voćem
70. Blaha **//plāhta**, ž. r., austr., razg. (riječ ušla u hrvatski preko slovenačkog), § 7.5 = prostirka za krevet, ponjava; platno
71. Blase **√plōder**, m. r., beč. ([p], ali stand. izgovor nastavka), § 7.1; 7.23 = plik na nozi (od hodanja), mjehur na vodi, mjehur (organ), mjehur od sapunice, riblji mjehur, mjehur prouzrokovan kapima kiše
72. Blasen machen **praviti** **√plōdere** (m. r., mn.), esek., beč., § 7.9; 7.23 = praviti mjehure od sapunice (dječja igra): *įdemo prāvīt* **√plodere**
73. Bläublau **//plēplau**, m. r., esek. (od *pleb – blau* beč., § 7.1; 7.5 = plavilo za bijelo rublje, vešplav; strašilo za djecu
74. Bläue **//plēb**, m. r.; **plēba**, ž. r., (-a hr. nastavak za ženski rod), beč. § 7.5, I; 7.10 = Bläulau **//plēplau**
75. bläuen **//plēbat**, esek., beč., § 7.9 = plaviti rublje
76. Blech **//plēh**, m. r., razg. [p]!, beč., § 7.5 = lim
77. blechen **//plēhovat**, razg., beč., § 7.34 = plaćati, platiti
78. Blechmusik **//plēhmuzika**, ž. r. (razg. [p], ž. r.: -a), § 7.20 = limena glazba
79. bleichen **//blājhat**, § 7.7; 7.9 = posvijetliti kosu, obojiti je u „blond“
80. Bleispitzer **//blājšpicer**, m. r., stand., § 7.5; 7.11 = šiljilo za olovke
81. Bleischützer **//blājšicer**, m. r., § 7.5 = tuljac, štitnik mine na olovci
82. Bleiweiß **//plajvas**, m. r., bav. (rsrvnj.), § 7.5; 7.29, I; 7.35 = olovka
83. Blende **blēnda**, ž. r., nova posuđenica iz optike, § 7.5; 7.11 = mali otvor u fotografskom aparatu koji regulira ulaz svjetla u objektiv
84. Block **\\blōk**, m. r., § 7.5 = blok (svezak papira) za crtanje, blok za pisanje, blok iz koga se kidaju listovi; drveni panj, blok od plastike i sl.
85. Bluse **√blūza**, ž. r., § 7.6 = vojnički kratak kaput, kratak gornji dio odjeće općenito
86. Blutwurst **\\plūdvršt**, m. r., beč., § 7.8, I = krvavica
87. Blutzer **\\rakiplicl**, m. r., § 7.36 = boca za rakiju. Ova riječ je primjer za pravu osječku hibridnu tvorenicu koja je u osječkom njemačkom narječju srednjeg roda. Prvi dio riječi „*raki*“ uzet je od hr. *rakija*, ž. r.; drugi dio, dakle *plicl*, umanjenica je od nj. riječi *Blutzer* (m. r.) > *blützerl* (s. r.) > *blützli* > *plitzl*. Riječ *plicl*, s. r., znači „tikva“. Suhe tikve se često koriste kao boce za rakiju a oznaka *rakiplicl*, s. r., (m. r.), prenesena je na svaku bocu od stakla ili drugog materijala (gline, metala).
88. Bockshörndel **//pūksendla**, ž. r., beč., § 7.8, I = rogač(ica) (□plod rogača u vidu duguljaste, mesnate mahune čokoladne boje i slatkog okusa)
89. Bögel **√pēgla**, ž. r., bav. *pēgel*, § 7.5, I; 7.10 = glačalo

90. bögeln / **peġlat** bav., razg.: *pegeln*, § 7.9 = glačati
91. Böglер // **peġler**, m. r., § 7.12 = glačar
92. Böglерin // **peġlerica**, ž. r.(-ica hr. nastavak za ženski rod), § 7.12 = glačarica
93. Böglerei // **peġlerâj**, m. r., razg., be., § 7.12 = glačarica
94. Böhme // **Peġmac**, m. r., razg., beč., § 7.18 = Čeh
95. böhmischer Zirkel **pêmski** **čirkl**, m. r., beč., § 7.1; 7.32 = krađa, pokret za 180°; ovaj izraz označava pokret ruke (gestu) koji nagovještava krađu
96. Bohrer **bōrer**, m. r., stand.; **puġrer**, m. r., razg., (bav. [p]!), § 7.5; 7.11 = svrdlo; bušilica
97. Bohrmaschine // **bōrmašina**, ž. r., nova posuđenica, § 7.5; 7.11 = bušilica
98. Bolzen **bōlcna**, ž. r., § 7.5; 7.10; 7.11, 7.24 = tane za zračnu pušku; svornjak, spojni element u stroju
99. Börsel **bērzl**, m. r., beč., § 7.27 = novčanik, lisnica
100. Borte **bōrtna**, ž. r., austr., razg., (u slučaju stand. posuđenice riječ bi glasila *bōrta*, § 7.4, I = bilo koja vrsta trake, gajtana: ukrasna traka, traka na rublju, odjeći i sl., § 7.5; 7.6
101. Börtel **pērtl**, m. r.; **pērtla**, ž. r., razg., bav.-austr., § 7.5; 7.6 = uzica, uzica za cipele
102. Brasse **prāksl**, m. r., **prāksla**, ž. r., razg., beč., austr., § 7.2, III = deverika, sinj (vrsta slatkovodne ribe, riječna riba)
103. braun **brāun** (ali se češće čuje oblik **brāon** jer je Hrvatima lakši za izgovor, [au] > [ao]), § 7.3
104. Braunschweiger **brāunšvajger**, m. r., stand.; u osječkom je govoru stvorena vlastita oznaka **brōndika**, ž. r., esek.: *ta brōndi*, m. r. – vrsta braunšvajgske kobasice), § 7.8, I; 7.34; 7.36
105. Bremse **brēmza**, ž. r., § 7.29 = kočnica na vozilu
106. bremsen **brēmzat**, § 7.9; 7.29 = aktivirati kočnicu vozila, zaustaviti vozilo kočeci, kočiti
107. brennen **brēnovat**, § 7.9 = kovrčati kosu brenšerama
108. Brennen, das **brēnovanje**, s. r., gl. imenica od *brenovat* (= *brennen*), § 7.13 = kovrčanje kose brenšerama
109. Brennschere **brēnšere**, ž. r., mn. (!), § 7.7 = frizerska naprava za kovrčanje kose
110. Bretzel **pērec**, m. r., **pēreča**, ž. r., **pērecla**, ž. r., razg., beč., [p]!, § 7.8, I, II = vrsta peciva, u njemačkom osječkom narječju ova riječ glasi [p^ēre¹cn], ž. r.
111. Briefpapier **brifpapier**, m. r., § 7.5; 7.29, I = papir za pisma
112. Briefträger **briftreger**, m. r., § 7.12 = pismonoša, poštar
113. Brösel **brēzle**, ž. r., mn., razg., **prēzle**, ž. r., mn., razg., beč., § 7.8, I = mrvice od samljevenog isušenog kruha ili zemičaka

114. Brot u ^{\\}čarugaprouť, m. r., § 7.34; 7.36 = vekna od crnog brašna posoljena zrnima soli; kruh je dobio ime prema ozloglašenom slavonskom razbojničkom vođi Josipu Čarugi² a, prema narodnom vjerovanju, troši se i kao zatvorenički kruh (*prout*, s. r. = kruh)
115. Brotsack ^{\\}brōćak, m. r., posuđenica iz vojničkog jezika, § 7.5; 7.30 = torba za kruh³
116. Brunzgassl ^{//}pruncgasl⁴, m. r., šaljiv naziv za jedan usjek popločan turskom kaldrmom u Gornjem gradu (dio Osijeka); u stvarnosti taj put se nazivao *Klanac*, m. r.; nadimak su mu dali kočijaši koji su se tamo „zaustavljali“⁵. Klanac je povezivao Strossmayerovu ulicu s Gornjodravskom obalom (desna obala Drave), § 7.36; 7.37
117. Brustfleck ^{//}prsluk, m. r., ^{//}prusluk, m. r., razg., bav.-austr. [p], § 7.5; 7.6
118. Bubikopf ^{\\}bubikopf, m. r., beč., § 7.7 = vrsta ženske frizure (□s kratkom kosom i šiškama na čelu)
119. Buchse ^{\\}būksna, ž. r., razg. (-na!), beč., § 7.5; 7.11 = utičnica u elektrotehnici
120. Büchse ^{\\}pīksa, ž. r., stand., ali s razg., bav.-austr. [p], ^{\\}pīksna, ž. r., razg., beč., § 7.5, I = limena kutija, konzerva; podrugljiv naziv za glavu
121. buckelig ^{//}puklav, ^{//}puklast, razg. [p]!, beč., § 7.1; 7.2, I = grbav
122. Buckelkraxe [√]pukarance, ^{//}pukarancel, razg., beč., austr. s adverbijalnim značenjem, § 7.23 = *huckepack* nakrkačke, ^{\\}nositi [√]pukarance (^{//}pukarancel) = nositi na leđima
123. Bude ^{\\}būda, ž. r., § 7.27 = kiosk (odgovara bečkom štandu na kome se prodaju kobasice)
124. Budike [√]būdika, ž. r., § 7.27 = isto značenje kao pod 123
125. Bügelbrett ^{\\}pīglbret, m. r., stand., ali s dijalekt. [p]; dijalekt. [p] ispred [r] (*pīglpret*) se zbog prethodećeg mu [gl] nije moglo održati, § 7.10 = □ daska za glačanje
126. Bühne [√]bīna, ž. r., § 7.20 = pozornica
127. Bund ^{//}buntōvnik, m. r., stara posuđenica (imenica *Bund* nastala je od srvnj. *bunt*, a ova prema *Bundschuh* 'obuća na vez, opanak'), § 7.32 = pripadnik nekom savezu odn. grupi pobunjenika, odmjjetnika; historijski ova je riječ stvarno u vezi s pokretom pod nazivom *Bundschuhbewegung* 'seljačka buna'. Usp. TRIVUNAC, Nemački uticaji u srpskom jeziku, Beograd, 1937.
128. Bürger ^{//}purgar, m. r., stara posuđenica (iz srvnj.), § 7.12 = stanovnik grada, građanin

² Hrv. encikl. rječnik (2003:194): Čaruga – Jovo Stanisavljević, odmetnik i vođa razbojničke bande u Slavoniji 30-ih godina 20. stoljeća. – Prim. prev.

³ Ibid., str. 149: torba koja se u opremi lovca, planinara itd. nosi preko jednog ramena. – Prim. prev.

⁴ Složenica *pruncgasl* sastoji se od gl. *pruncn* (nj. brunzen) 'pišati' i imenice *gasl* (Gassl) 'ulica'. – Prim. prev.

⁵ Čitaj: praznili mjehur. – Prim. prev.

129. Bürgermeister ‖**purgermajster**, m. r., stara posuđenica, § 7.12; 7.31 = gradonačelnik
130. Burgunder ‖**burgunder**, m. r., § 7.8, III = burgundsko vino, burgundac
131. Busenhälter ‖**buzenhalter**, m. r., stand., ali s dijalekt. izgovorom (-a- umjesto -ä-)⁶, § 7.6 = dio ženskog rublja, grudnjak
132. Buser √**buzer**, m. r., razg., beč., § 7.25; 7.33 = homoseksualac; napast, mučitelj
133. Buserant ‖**buserant**, m. r., § 7.25; 7.33 = kao pod 132
134. Buserfrisur ‖**buserantska** √**frizura**, ž. r., § 7.36 = dendijevska frizura, tango frizura, tarzanska frizura (izgovor u osječkom njemačkom dijalektu: [bu:z^ɐfrizu^ɐ], ž. r.)
135. buserieren √**buserirat** beč., § 7.9; 7.33 = sekirati, dosadivati, uznemiravati mučiti; homoseksualno uznemiravati
136. bussen ‖**pūsit**, razg., beč., § 7.9 = (po)ljubiti
137. Busserl ‖**pūsa**, ž. r., (oznaka za ž. r. -a kao približavanje izgovoru njemačkog -er⁷; glas [ɪ] se gubi ; ‖**pūsica**, ž. r., umanjena izvedena od imenice *pusa*, razg., beč., § 7.1 = poljubac, poljupčić
- 137a Busserl ‖**pūsla**, ž. r., (ovdje je zadržano dijalekt. bečko [ɪ] u -erl), § 7.8, II = vrsta kolača (□ od bjelanjaka i šećera)
138. Butter ‖**pūtar**, m. r., razg., § 7.8, I
139. Butterbrot ‖**pūterbrot**, m. r., stand., ali s dijalekt. [p], § 7.8, II = kruh namazan maslacem
140. Buttermilch ‖**pūtermilch**, m. r., razg., beč., sa standardnojezičnim [er]⁸, § 7.8, II = tečnost koja nastaje pri tučenju vrhnja u stapu: mlaćenica
141. Butzen ‖**pūcn**, m. r.; ‖**pūcna**, ž. r., razg., beč., § 7.8, VI = unutarnji dio ploda jabuke koji sadrži sjemenke: usplode, srčika
142. Chevalier ‖**švalêr**, m. r., starija posuđenica iz vojničkog jezika koja je iz franc. preko austr. ušla u hrv. j.; razg., § 7.16 = ljubavnik, obožavatelj, udvarač
- Od ove je imenice u hrv. j. (u njegovom slavonskom narječju) izvedena imenica ženskog roda ‖**švalêrka** (nastavak -ka označava ženski rod), § 7.16 = ljubavnica

⁶ Glas [a] umjesto glasa [ɛ]. – Prim. prev.

⁷ -er se, naime, u njemačkom jeziku izgovara kao poluglas, npr. *Busser* ['busɐ] poljubac. – Prim. prev.

⁸ Binder misli na tzv. *Bühnenaussprache* (normiran izgovor u njemačkom standard-nom jeziku, kakav je nekoć bio obvezatan u kazalištu), prema kome se u završnom -er izgovaraju oba glasa. – Prim. prev.

143. Dachtropfenbajazzo // **tohtroupfmpojacl**, m. r., esek., § 7.36 = kišna kap koja padne s krova ili iz rine u kišnu baru ili u bure za kišnicu. Pri udaru u površinu vode poleti uvis pri čemu liči na vodenjaka. Riječ se upotrebljava za oznaku nemirnog, živahnog čovjeka.
144. Dackel // **dakl**, m. r., beč., razg., § 7.2, III = jazavčar
145. dampfen // **dēmfat**, esek. [dēmpfn], § 7.9; 7.34; 7.36 = pušiti duhan (riječ potječe iz šatrovačkog)
146. Dampfknoedel // **dāmfknēdla**, ž. r., beč., § 7.8, II = posebno pripremljen valjušak, okruglica
147. Daube // **duga**, ž. r., stara posuđenica (srvnj. *duge*, ž. r.), // **dūžica**, ž. r., umanjenica od *duga*, § 7.5; 7.10 = duga (na bačvi)
148. Dauerwellen // **dauervelne**, ž. r., mn., § 7.7 = trajna ondulacija; posuđenica iz razg. jezika u kojoj je zadržano dijalekt. [n]: *welln*, ž. r.
149. Decke // **dēka**, ž. r., § 7.4 = vunena pokrivka, pokrivka općenito
150. Deckerl // **dēkl**, m. r., beč., prema njoj i umanjenica // **dēklīč**, m. r., § 7.4, I = iskačkan ili ispleten ili u vidu čipke urađen tabletić
151. Detektor // **detektor**, m. r., katkad i // **dedektor**, m. r., esek., pri čemu je [d] nastalo od [t] zbog glasovne asimilacije, § 7.5; 7.10; 7.11 = detektor u radiotehnici
152. Direktor // **dīrektor**, m. r., § 7.12 = ravnatelj
153. doppeln // **duplirat** (prema osječkom njemačkom narječju u kome se kaže [dupliⁿ]), § 7.9 = staviti potplate na cipele // **tūmplat**, razg., bav.-austr., uobičajen izraz u jeziku slavonskog sela i odatle ušao u osječki govor, § 7.9 = kao *duplirat*; // **tūmplat se**, refl., § 7.9; 7.34 = futuere (□ ševiti se)
154. Douche // **tuš**, m. r., esek., dijalekt. [t]!, § 7.4
155. douchieren // **tuširat se**, esek. *sih tušian*, refl. gl., § 7.7
156. Draht // **drōt**, m. r., razg., beč., § 7.5; 7.10; 7.32; 7.34; 7.36 = žica, metalna žica. U esekerskom šatrovačkom: policajac
157. Drahtbinder // **drōtār**, m. r., § 7.12 = □krpalonce, loncokrpa (tko ide od kuće do kuće i popravlja lonce, kotlove i sl.)
158. drap // **drap**, beč., § 7.3 = boja orahove ljuske
159. Draperie // **draperija**, ž. r., § 7.4 = zastor u naborima; dekoraterstvo
160. Drechsler // **drēksler**, m. r., stand., i // **trēksler**, m. r., razg., beč., s glasom [t]! U oba slučaja standardni izgovor završnog skupa glasova: [er]!, § 7.12 = □tokar
161. Dreck // **drēk**, m. r., § 7.2 = bezvrijedna stvar; izmet; prljavština
162. Dreckfresser // **drēkfreser**, m. r., beč., § 7.1; 7.2, I = tvrdica, cicija; zavidljivac
163. Drehbank // **drēbank**, m. r., i // **drēbonk**, razg., beč., § 7.5; 7.10; 7.11 = tokarski stroj, strug
164. Dreher // **drējer**, m. r., § 7.12 = kovinotokar, drvotokar

165. Dreier ‖**drajerica**, ž. r., iz jezika sportaša, § 7.24 = veličina nogometne lopte br. 3, nogometna lopta trojka
166. Drescher ‖**drešer**, m. r., § 7.12; 7.26 = radnik na vršalici
167. Dreschmaschine ‖**drešmašina**, ž. r., § 7.10; 7.26 = poljoprivredni stroj (vršalica);
‖**treš**, m. r., razg., bav.-austr., § 7.10; 7.26 = kao gore
168. drucken ‖**druk**, ‖**druk**ovat, posuđenica iz jezika sportaša, § 7.9, 7.24; 7.36 = navijati na sporskoj utakmici za ljubimca sportaša ili za omiljeni klub, razg., *ü* kao *u*
169. Drucker ‖**drucker**, m. r., razg., [u]!, § 7.24, 7.36 = navijač u sportskom smislu, navijač za neki sportski klub; vrsta dugmeta, kopče
170. Drücker ‖**driker**, m. r., § 7.4, I; 7.5; 7.10 = vrsta dugmeta, kopče na odjeći
171. Druckerei ‖**druckera**, m. r., § 7.10; 7.12 = tiskara; prodavnica za ženski ručni rad i sredstva za ženski ručni rad (jer se tamo na platnu i sl. tiskaju uzorci za ručne radove)
172. Dufter ‖**dufter**, m. r., esek., § 7.1; 7.2, I; 7.32 = ništarija, neradnik, probisvijet; čovjek koji „ispari“, tj. nestane kad se pojavi policija, § 7.33; 7.34; 7.36
173. dumm ‖**tûp**, stara posuđenica (srvnj. *tump, tumb*), § 7.2, I = glup; ‖**tupav**, isto to samo s nastavkom -av (za muški rod) = glup
‖**tûp** (u odnosu na predmete) bez oštrice. Prema njemu gl. izvedenica ‖**otupit**, § 7.9 = postati bezosjećajan, prestati reagirati; ‖**istupit**, § 7.9 = učinit nešto tupim
174. dunkel ‖**dunkl**, razg., § 7.3 = pridjev kojim se поближе označavaju tonovi boje, npr. *dunklblau* (tamnoplav) i sl.
175. Dunst ‖**dunct**, m. r., § 7.8, II; 7.35 = para (kuhinjska para); ukuhano voće ili povrće (ukiseljeno povrće); u jeziku učenika: 'pojam' u odnosu na znanje ili umijeće (npr. nemati *duncta* o nečemu)
176. dunsten ‖**dunctat**, § 7.8, V; 7.9 = ukuhavati voće ili povrće (krastavce, papriku, rajčice i dr.); kao pov. gl.: ‖**dunctat se** = mučiti se (uobičajen u jeziku učenika)
177. dünsten ‖**dinctat**, ‖**dinctovat**, beč., § 7.8, V; 7.9 = način pripremanja jela pri kuhanju, [□] pirjati
178. Dutzend ‖**tuce**, s. r., ‖**tucet**, m. r., stara posuđenica (srvnj. *dutzent*; izvorno iz franc. jezika), § 7.28
179. E, G, D ‖**egede**, ž. r., mn., nazvano prema gudačkim žicama E, G, D, § 7.20 = violina: *svirat u egede* = svirat violinu
180. Eiernockel ‖**ajernokle**, ž. r., mn., beč., § 7.8, II = vrsta jela od brašna i jaja
181. Eierspeise ‖**ajeršpajs**, m. r., beč., ali sa stand. izgovorom [aier], § 7.8, II = kajgana
182. Eierspeisklub ‖**ajeršpajsklub**, m. r., esek., § 7.36 = posprdni naziv nekadašnjeg nogometnog kluba u Osijeku; općenito: sportski klub koji postiže slabe rezultate

183. Eierstock	ajerštok , m. r., § 7.25 = jajnik
184. Einbrenne	ajmpren , m. r., beč., dijalekt. [p]!, § 7.8, II = zaprška
185. einbrennen	ajmprenovat , beč., § 7.8, V; 7.9 = pomiješati jelo pri kuhanju sa zaprškom (zapržiti)
186. Einbrennsuppe	ajmprensupa , m. r., beč., § 7.8, II = prežgana juha
187. Einmache	ajnmoh , m. r., ajmoh , m. r., beč., razg., § 7.8, II = zaprška
188. Einfahrt	ajnfort , m. r., razg., beč., § 7.4 = kolni ulaz, velik ulazni hodnik, široka natkrovljena veža
189. einkassieren	ajnkasirat , beč., razg. § 7.9 = naplatiti (račun)
190. eins	ajnc , m. r., esek., § 7.19 = kartaška igra (društvena igra)
191. eins	od ajnca , § 7.19 = iz prve, odmah. Ovaj je izraz prodro u osječki govor iz jezika slavonskih seljaka.
192. Eisen	ajzn! , beč., § 7.34 = izvrsno, odlično, sjajno, divno (izraz oduševljenja)
193. Eisenbahn	ajziban , m. r., § 7.5; 7.29 = željeznica; riječ se upotrebljava i u jeziku slavonskih seljaka, a u obliku tepanja (<i>ajzi</i>) pojavljuje se i u dječjem govoru
194. Eisenbahner	ajznbaner , m. r., § 7.12; 7.29 = željezničar, željeznički namještenik
195. Eiskasten	ajskastn , m. r., beč., § 7.4; 7.5 = hladnjak za živežne namirnice § 7.8, IV
<u>196.</u> Elektrik	elektrika , ž. r., § 7.5; 7.11; 7.29 = električna struja, električno osvjetljenje; tramvaj (prema bečkom uzoru <i>die Elektrische</i>); eletrika , ž. r. = isto to (bez [k] zbog izgovornih poteškoća); ovaj oblik je najčešći kod seoskog stanovništva Slavonije
197. endeln	endlat , § 7.4, I; 7.9; 7.10 = opšivati, porubljivati, praviti rubove (na ženskim ručnim radovima)
198. Endeln, das	endlanje , s. r., § 7.4, I; 7.10; 7.13 = gl. izvedenica od <i>endlat</i>
199. entgleisen	zglajzat , posuđenica iz jezika željezničara (ušla u gradski govor), § 7.9 = iskliznuti (i figurativno)
200. erben	erbovat , § 7.9; 7.32 = naslijediti
201. Erben, das	erbovanje , s. r., § 7.13; 7.32 = gl. im., izvedenica od <i>erbovat</i>
202. Eßlingrolette	eslingroletna , ž. r., beč., razg., iz jezika tapetara, § 7.4 = vrsta roleta (rebrenica) za prozore na stambenim zgradama, roleta od dugih, uskih letvica (smrekovine)
203. Eßzeug	escajg , m. r., beč., § 7.5; 7.8, IV = pribor za jelo
204. Fackel	baqlja , ž. r., stara posuđenica (srvnj. <i>vackel</i> , ž. r.); [f] u inicijalnom položaju > [b] kao [w] > [b] (usp. <i>Wächter</i> > bokter, <i>Wirt</i> > birtaš), § 7.4; 7.5 = luč, zublja
205. Fackelträger	baqljonoša , m. r., prevedenica (<i>-noša</i> , m. r., = <i>nosač</i>), § 7.12
206. Fackelzug	bakljađa , ž. r., (usp. tal. <i>fiaccolata</i> , ž. r., <i>-ata</i> > <i>-ada</i>). § 7.17

207. falsch	fəɫč , fəɫičan , § 7.2, I; 7.14 = [□] lažan, kriv; neiskren; s nekom manom
208. falsche Suppe	fəɫč supa , ž. r., fəɫična supa , ž. r., beč., § 7.8, II = vrsta juhe ([□] juha bez mesa)
209. Falschheit	fəɫičnost , ž. r., § 7.2, I
210. Fältchen	fəɫtica , ž. r., § 7.4, I; 7.10
211. Falte	fəɫta , ž. r., § 7.4, I; 7.10 = nabor na odjeći; bora. § 7.25
212. Farbe	fəɫba , ž. r., § 7.10
213. färben	fəɫbat , § 7.9; 7.10
214. Färben, das	fəɫbanje , s. r., § 7.13
215. Färber	fəɫbâr , m. r., § 7.12
216. Färberei	fəɫberâj , m. r., § 7.10; 7.12 = bojadisaonica (kem.) za odjeću, tkanine i sl.
217. Farbhandlung	fəɫbârnica ž. r., esek., § 7.12; 7.27
218. Fasan	fəɫân , m. r., § 7.2, III
219. Fasche	fəɫčna , ž. r., razg., beč., § 7.5; 7.6, 7.25 = zavoj za rane; gamaša za namatanje
220. faschen	fəɫčnat , beč., esek., § 7.9, 7.25 = zavojem obmotati, povezati, previti ranu
221. Faulenzer	fəɫencer , m. r., stand., § 7.5; 7.29, I = pomoćno sredstvo za ravno pisanje, tj. list čvrstog papira s debelim crtama koji se kao podloga stavlja ispod papira za pisanje
222. Faum	fəɫm , m. r., esek., (beč., austr., razg.), § 7.8, II; 7.25 = pjena, umućeni bjelanjak; slina, žvale, pjena u slučaju bjesnila
223. Faumkoch	fəɫumkoh , m. r., esek., beč., § 7.8, II = vrsta nabujka od bjelanjka (sladak desert od utucanog bjelanjka i marmelade)
224. Fauteuil	fəɫêl , m. r., fəɫêla , ž. r., fəɫêlja , ž. r., stara posuđenica, (stvnj. <i>faldstuol</i> > franc. <i>fauteuil</i> > beč. <i>fotêl</i>), § 7.4 = [□] sjedalica s naslonima za ruke i leđa
225. Faxe	fəɫksna , ž. r., beč., razg., § 7.1
226. Fechtbruder	fəɫhtbrüder , m. r., beč., stand., (-er!), § 7.2, I; 7.33 = prosjak, pokućarac, torbar
227. fechten	fəɫhtat , beč., esek., § 7.9 = prosjačiti
228. Fechter	fəɫhter , m. r., beč., esek., sa standardnim izgovorom (-er!), § 7.33 = isto kao pod 226
229. Feder	fəɫeder , m. r., § 7.5; 7.11 = čelična opruga, spiralna opruga
230. Federmesser	fəɫdermeser , m. r., § 7.5, I; 7.11 = [□] sklopiv nož(ić), čaklja
231. federn	fəɫfederjrat (prema esek. <i>fed^pri^pn</i>), § 7.9
232. Federsitz	fəɫdersic , m. r., esek., § 7.29 = sjedalo na spiralnim oprugama (u kočijama)

233. Federstiel	ʃfederštil , m. r., § 7.5; 7.29, I = □držalo
234. Federweiß	ʃfedervajs , m. r., § 7.25 = □mastika, milovka, talkovo bjelilo, španjolska kreda (upotrbljava se kod obuvanja tijesnih cipela)
235. fehlen	ʃfalit , § 7.9 = □nedostajati
236. Fehler	ʃfalīnga , ž. r., ʃfalīnka , ž. r., esek., § 7.2; 7.10 = (po)greška (u odnosu na neko djelo, čin, radnju),
237. Feierabend	ʃfajromt , m. r., esek., beč., razg., § 7.10 = □svršetak radnog vremena, prestanak s radom
238. feige	ʃfiga , ž. r., stara posuđenica (srvnj. <i>vīge</i>), § 7.1; 7.2, II = smokva (južno voće); gesta (vidi 239!)
239. Feigen zeigen	pokazat ʃfige (4. padež. ž. r., mn.; srvnj. <i>vīgen bieten</i>), § 7.1; 7.9 = gesta (ispružen palac između kažiprsta i srednjeg prsta) kojom se želi reći: „šipak!“
240. fein	ʃfin , m. r., ʃfina , ž. r., ʃfino , s. r., pridjev, § 7.2; 7.14 = fin, otmjen, dobro odgojen
241. Feinheit	ʃfinoća , ž. r., § 7.2
242. Feinschmecker	ʃfajnsmeker , m. r., beč., § 7.8 = □sladokusac, gurman
243. Feinstimmer	ʃfajnstimer , m. r., nova posuđenica, stand., § 7.20 = ugađač gudačkih instrumenata (radi preciznog usklađivanja visine tonova na čeličnim žicama)
244. Feldbett	ʃfeljdbet , m. r., § 7.4; 7.5 = poljski krevet (vrsta sklopivog kreveta)
245. Feldflasche	ʃfeldflaša , ž. r., § 7.30 = □(vojnička) čutura
246. Fensterbrett	ʃfensterbret , m. r., § 7.4 = □prozorska daska
247. Fensterpolster	ʃfensterpolster , m. r., § 7.4 = □prozorski jastučić
248. Fensterstock	ʃfensterštok , m. r., § 7.4 = □doprozornik (drveni okvir u zidu u koji se usađuje prozor)
249. fest	ʃfest , § 7.14 = čvrsto, snažano
250. festschrauben	ʃprišaraʃfit , esek., § 7.9 = zategnuti vijak, nešto pričvrstiti zavrtnjem; kao frazem: <i>prišaraʃfit nekome</i> 'pritegnuti nekoga, satjerati ga u kozji rog'
251. feucht	ʃfajhtno , pridjev, s. r., § 7.2; 7.15 = □vlažno, ovlaženo
252. Fiaker	ʃfjaker , m. r., beč., § 7.29 = kočija
253. Figur	ʃfigura , ž. r., § 7.20 = ljudska prilika, lik, oblik
254. Filz	ʃfilc , m. r., § 7.6; 7.10 = sukno od grubo izatkane vune ili napravljeno od zalijepljenih i sabijenih vunениh dlaka
255. Fingerhut	ʃfingerhut , m. r., § 7.4, I; 7.5; 7.10 = □naprstak
256. Firnis	ʃfirnis , m. r., i ʃfirniz , m. r., firnajs, m. r., i ʃfirnajz , m. r., beč., razg., § 7.5; 7.10 = □pokost (uljevita ili smolasta tekućina za premazivanje drveta ili kovine radi zaštite od vlage)
257. Fisch	ʃhɔlasfiš , m. r., esek., hibridna posuđenica (mađ. <i>az hal</i> = riba, mađ. <i>halasz</i> = ribič, njem. <i>Fisch</i> riba), § 7.8, II = posebno pripremljena riblja juha, zapravo riblji gulaš

258. Fischpaprिकासch "fīšpaprिकास, m. r., esek, hibridna posuđenica (nj. *Fisch*, mađ. *paprikas*), § 7.8, II = ljutom paprikom začinjena riblja čorba
259. Fischsuppe "fīšsupa, ž. r., esek., beč., § 7.8, II = □ riblja juha, riblja čorba
260. flach "flāh, § 7.2; 7.15 = □ plitak, plosnat
261. flachen flāhnit, esek. *flahn* [fla:xn], § 7.9; 7.34; 7.36 = opaliti, tući, udariti; izraz se zasniva na pojmu „Fläche“ > flächen 'dlanom udariti, tući'
262. Flachzange "flāhcange, ž. r., mn., stand., "flāhcangne, ž. r., mn., stand. (s razg. završetkom), "flōhcange, ž. r., mn., (s razg. [o]), "flōhcangne, ž. r., mn., s razg. [o] i razg. završetkom (razg. oblici prema bečkom dijalekt. uzorku), § 11; 7.10; 7.11 = □ plosnata kliješta
263. Flasche "flāša, ž. r., stara posuđenica (srvnj. *vlasche*, ž. r.), § 7.5; 7.8, IV = □ boca
264. Fleck "fleķ, m. r., "fleķa, ž. r., § 7.2, 7.25 = mrlja; pjega na koži (pjega boje jetre, pjega od kožnog osipa itd.)
265. Fleckerl "fleķlica, ž. r., beč., razg., s bečkim [l] u -erl i hrvatskim umanjeničkim sufiksom ž. roda -ica, § 7.8, II = u sitne kvadratiće isjeckano jušno tijesto, vrsta tjestenine
266. fleckig "fleķav, m. r., "fleķava, ž. r., "fleķavo, s. r., pridjev; "fleķavo, prilog, § 7.2; 7.14; 7.15
267. fleckig machen "zafleķat, "ufleķat, § 7.9 = zamrljati
268. Fleischmaschine "flajšmašina, ž. r., nova posuđenica, § 7.8, IV; 7.35 = stroj za mljevenje mesa; u đaćkom žargonu dio frazema u značenju 'biti ispitivan' (esek.): *hait kum ih in d^a flaišmašin* = danas mi ne gine flajšmašina, danas će me (profa) izmikati
269. Floß flōs, m. r., austr., § 7.29 = od sirovih debala napravljena splav drvosječa; mala gornjogradska splav (esek. *ta flos* (= der Floß), m. r.!, vidi § 7.37!)⁹
270. Formular "formulār, m. r. § 7.31 = obrazac
271. Fotzen "fōcna, ž. r., beč., austr., razg., § 7.34; 7.36 = šamar; batine
272. Fotzen geben "fōcnit, beč., austr., razg., § 7.9; 7.34; 7.36 = ošamariti, šamarati, tući, batinati
273. fraise(n) frās, m. r., beč., razg., § 7.25 = strahom pruzrokovan grč (kod djece), usp. srvnj. *vreise*, ž. r. = strah
274. Franziskaner √franciskāner, m. r., stara bečka posuđenica sa standardnim izgovorom završnog sloga, § 7.12; 7.21 = franjevac, redovnik, svećenik franjevačkog reda
275. Fratschler "fračler, m. r., beč., esek., § 7.12 = prodavač povrća i peradi; piljar koji svoju robu otkupi od seljaka pa je preprodaje, preprodavač (povrća, voća, peradi)

⁹ Binder upozorava na promjenu roda posuđene imenice koja je u standardnom njemačkom jeziku srednjeg roda. – Prim. prev.

276. Fratschlerin // **fračlerica**, ž. r., § 7.12 = isto kao pod 275, samo ž. roda
277. Fräulein **frājla**, ž. r., (usp. rajnsko-franački *fräule*, s. r.), § 7.2, I; 7.12 = gospodica; učiteljica, odgojiteljica
278. frei **frāj**, § 7.1; 7.10; 7.14; 7.35 = slobodan, bez radne obveze, na dopustu
279. Freier // **frajer**, m. r., stand., rajnsko-franački, esek., § 7.1; 7.2, I; 7.33; 7.34 = momak; neradnik; kicoš
280. Freilauf // **frājlauf**, m. r., beč., nova posuđenica, § 7.10; 7.11, 7.24 = bicikl sa slobodnim pogonskim kotačem (□vrsta bicikla s napravom na osovini pomoću koje se pogonski kotač može isključiti)
281. frisch // **friško**, beč., § 7.2; 7.14 = svježe; žurno
282. frisch u. g'sund! // **frišunksund!**, beč. *frisch un' g'sund!*, § 7.17 = želja koja se izriče uz lako udaranje prutom na Dan nevine dječice, a značenje joj je „Budi čio i zdrav!“
283. Friseur // **frizêr**, m. r., beč., § 7.10; 7.12
284. frisieren // **frizirat**, beč., § 7.9; 7.10
285. Frisiermantel // **frizirmantl**, m. r., beč., § 7.7; 7.10 = kratak ogrtač koji se pri češljanju (žena) prebaci preko ramena
286. Frisur // **frizura**, ž. r., § 7.7; 7.10
287. froh **frô**, esek., § 7.2, I = zadovoljan, veseo
288. Frühjahrmantel // **frijarsmantl**, m. r., beč., § 7.6 = prijelazni ogrtač, lagan ogrtač za proljetno vrijeme, mantil
289. Frühstück // **frištik**, m. r., beč., austr., // **fruštuk**, m. r., rajnsko-franački, bav., i // **fruštik**, m. r., esek., § 7.8, II = □ doručak
290. frühstücken // **frištikat**, beč., austr., // **fruštukat**, rajnsko-franački, § 7.9 = □ doručkovati
291. Fülle **fîl**, m. r., esek., // **fîla**, ž. r. (prema standardnonjemačkom uzorku (ž. r.), § 7.8, II = nadjev (za razna pečenja i jela)
292. füllen // **fîlovat**, § 7.8, V = nadijevati pečenje, razna jela (papriku, sarmu i dr.)
293. Füllfeder // **fîlfeder**, m. r., nova posuđenica, stand., // **fîlac**, m. r., đacki žargon, § 7.5; 7.29, I; 7.35; 7.36 = □ naliv-pero
294. Fünfer // **fîmverica**, ž. r., § 7.24 = u sportskom žargonu oznaka za nogometnu loptu veličine br. 5
295. Fuß ... **fûz** // **ugûz** i // **fûzuguz**, m. r., esek. hibrid, § 7.34; 7.36 = doslovan prijevod „nogu u guzicu“; ova hibridna tvorenica je muškoga roda zato što se pod njom podrazumijeva 'udarac nogom'
296. Fußbad // **fûzbad**, m. r., razg., (ß = [s] > [z] ispred [b], § 7.25 = vruća kupka nogu radi liječenja (hunjavice, prehlade i sl.)
297. Fußsack // **fûsak**, m. r., esek., § 7.4; 7.5 = vreća za spavanje

298. Fußsocke // **fusekla**, ž. r., bav.-austr., razg., § 7.6 = kratka čarapa
299. Futter // **futer**, m. r., stand., § 7.6 = podstava
300. füttern // **fitrovat**, esek., § 7.9; 7.10 = prišiti podstavu na odjeću
301. Gabelfrühstück // **gablec**, m. r., zagr., beč., austr., § 7.8, II
302. gägen // **gagrovat**, esek., (usp. srvnj. *gâgern* = vikati kao guske „ga“), § 7.9; 7.34; 7.36 = govoriti, „gakati“, brbljati, trućiati gluposti
303. Galosche // **kaločna**, ž. r., razg., rajnsko-franački, **kaljača**, ž. r., esek. [kalo^učn], ž. r., § 7.6 = gumena cipela koja se navlači na kožnu cipelu radi zaštite od snijega, vode i blata
304. Gang // **gank**, m. r., (srvnj. *ganc*), **ganjak**, m. r., esek., § 7.4 = hodnik, predvorje, trijem
305. gargeln // **garglovat**, esek., srvnj. *gargeln*, beč. [o'krāgln], § 7.9; 7.34; 7.36 = prerezati grkljan, zaklati
306. Gärtner // **gertner**, m. r., stand., § 7.12 = [□] vrtlar
307. Gärtnerei // **gertnerāj**, ž. r., esek., gradski, § 7.12 = [□] vrtlarstvo
308. Gas // **gās**, m. r., nova posuđenica, § 7.4; 7.5; 7.10; 7.11; 7.34 = rasvjetni plin; pogonski plin za vozila; „gas!“ u šatrovačkom znači kidnuti, npr. *gās, puašn, ta* // *drot kumt* 'Kidac, dečki, ide pajkan!')
309. Gatter // **gater**, m. r., bav.-austr., § 7.4; 7.5 = vrsta vrata (u vodoravnom položaju) koja vode na tavan ili u podrum a zatvaraju se bravom s oprugom; ograda ([□] od širokih letava)
310. Gaze // **gaza**, ž. r., § 7.25 = gaza za rane, vrsta zavoja za obradu rana
311. Gebackenes // **pohanac**, m. r., beč. [bākan^ps], s. r., § 7.8, II = pečeno pile; pile za pečenje
312. gebackenes Schnitzel // **pahovana** **šnijcla**, ž. r., beč., stand. [pa]: *paniert!*, **pohovana** **šnijcla**, ž. r., beč., razg., § 7.8, II = paniran, pržen odrezak (teleći odrezak)
313. Gefreiter // **gefrajter**, m. r., posuđenica iz austr. vojničkog jezika, § 7.30 = kaplar ([□] najniži čin u mnogim vojskama)
314. G'frett // **kfrēt**, m. r., beč., bav.-austr., prema *Gefreise*, srvnj. *vreise*, m. r., nevolja, srvnj. *vretten* mučiti, gnjaviti, § 7.1 = muka, nevolja, nedaća
315. g'fretten, sich // **kfrēt se**, razg., esek., beč., bav.-austr., usp. 314, § 7.9 = s mukom se provlačiti kroz život, mučiti se, boriti se s poteškoćama
316. G'frör // **kfrêr**, m. r., esek., beč., bav.-austr., § 7.25 = promrzlina
317. gefüllte Brust // **filovana** **prsa**, mn., beč., § 7.8, II = punjena teleća prsa
318. gefüllter Paprika // **filovana** **paprika**, ž. r., beč., § 14, II = punjena paprika
319. gefülltes Huhn // **filovana** **kokoš**, ž. r., § 7.8, II = punjena kokoš
320. geil // **gajl**, esek. < beč., § 7.2; 7.8, VII = vrlo obilno (u odnosu na jelo), vrlo slatko, vrlo masno (nikada u odnosu na ljude!¹⁰)

¹⁰ U standardnom se nj. jeziku riječ *geil* upotrebljava (često) pejorativno u odnosu na ljude u značenju: pohotan, seksualno uzbuđen; pohlepan. – Prim. prev.

321. geißeln // **gajzlovat**, esek., stara posuđenica, § 7.9; 7.34 = nekoga goniti, loviti, mučiti, kinjiti (zapravo: goniti bičem), juriti za nekim
322. Gekröse √**krežle**, ž. r., mn., beč., esek., § 7.8, I = iznutrica iz životinjske utrobe u sirovom stanju i kao posebno pripremljeno jelo
323. Gekrösefleisch √**krečflajš**, m. r., esek., beč., razg., kao 322, § 7.8, I; 7.34 = prema 322; u šatrovačkom: prost puk, svjetina, ološ, bagra, fukara, rulja
324. Geländer // **gelender**, m. r., stand., beč., § 7.4 = stubišna, ograda, balkonska ograda
325. Gemüse **gemiz**, m. r., esek., beč., § 7.8, I, II = povrće u sirovom stanju i pripravljeno kao jelo (kuhano)
326. Gendarm // **žandar**, m. r., beč., razg. [šandar], m. r., § 7.12; 7.32 = policajac
327. geriebenes Gerstl /**riḃani** √**gerštl**, m. r., beč., § 7.8, II = od tvrdog odn. tvrdo zamiješenog tijesta s jajima naribane mrvice koje se ukuhavaju u juhu, □ tarana
328. Germ √**germa**, ž. r., beč., § 7.8, I = kvasac
329. Germteig // **germtajg**, m. r., beč., § 7.8, II = s kvascem pripremljeno tijesto (tijesto za kolače)
330. geröstete Kartoffeln // **reštani** √**krumpir**, m. r., mn., // **reštovani** √**krumpir**, m. r., beč., § 7.8, II
331. Gerste √**gerštl**, m. r., (bav. >) beč., √**geršl**, m. r., isto to samo bez [t] (zbog izgovornih poteškoća), § 7.8, I = naribana ječmena zrnca kao dodatak juhi
332. Geschäft // **kšeft**, m. r., beč., razg., § 7.1; 7.27; 7.34 = profit, dobit, korist, prednost; posao; smisao (u frazemu: *te'z is ka kše'ft!* to nema nikakvog smisla, od toga nemam ništa, to nije nikakav posao, što je u tome pogodnost za mene?)
333. geschoppte Gans // **šopana** // **guska**, ž. r., beč., § 7.8, I = tovljena guska
334. Geselchte, das // **seľhovano**, s. r., beč., § 7.8 = dimljeno meso
335. gestreift // **štrajfast**, m. r., pridjev, stand., **štrâfast**, isto to, razg., beč., § 7.2 = prugast (u raznim nijansama)
336. Gewicht // **geviht**, m. r., § 7.28 = težina (ustanovljena na vagi); uteg
337. Gewinde, das // **kvint**, m. r., bač., bav.-austr., § 7.10; 7.11 = navoj (na cijevi, grlo na žarulji itd.)
338. gezogener Strudel √**gecoḡnštrudla**, ž. r., beč., 7.8, II = savijača od „vučenog“ tijesta (tijesto se izvuče posve tanko)
339. giften, sich // **giťtat se** beč., § 7.9 = žderati se, jediti se zbog nečega
340. Gigerl √**gigl**, m. r., beč. *Gigerl* = *Gockerl*, *Kickl*, *Hähnchen* 'pijetlić') § 7.2, I; 7.33 = kicoš, šminker
341. Gips // **gips**, m. r., § 7.5; 7.10
342. gipsen // **gipsat**, § 7.9 = raditi s gipsom, obrađivati gipsom
343. Gitter √**giťter**, m. r., stand., § 7.4 = rešetka (bilo koje vrste)

344. Glanz // **glānc**, m. r., stand., // **glōnc**, m. r., razg., beč., § 7.2; 7.3 = □ sjaj
345. glänzen **glāncat**, esek., prijelazni gl. = laštiti voskom, polirati; **glāncat se**, pov. gl. (prema hr. uzorku *sjati se*), § 7.9
346. Glaser √**klōzer**, m. r., razg. sa standardnim izgovorom sufiksa *-er*, esek. [klōz^or^o], § 7.2, III; 7.36 = libela, vilin konjic, konjska smrt (kukac); njemački naziv (doslovan prijevod „staklar“) nastao je zbog kukčevih staklastih, providnih krila
347. Glaskugel // **kležênka**, ž. r., esek. < zagr. njem., § 7.23 = stakleni kliker
348. Glaspapier // **glāspapir**, m. r., § 7.5; 7.10 = brusni papir
349. Glasur √**glazura**, ž. r., § 7.5; 7.8, II
350. Glott // **glōt**, m. r., // **klōt**, m. r., razg., beč. < engl. *cloth*, § 7.6 = vrsta tkanine, vrsta tkanja; lanena/pamučna tkanina čija je „prava“ strana glatka i sjajna
351. Glühwein // **glivajn**, m. r., beč., § 7.8, III = □ kuhano vino
352. Goal **gōl**, m. r., beč. < engl., posuđenica iz sportskog jezika, § 7.24 = pogodak u mrežu u nogometu
353. Goalman // **gōlman**, m. r., beč. < engl., § 7.12, 7.24 = vratar u nogometu
354. Goiserer // **gojzerica**, ž. r., beč., austr., § 7.6 = vrsta cipele za planinare
355. Göpel // **gēpel**, m. r., § 7.10; 7.26 = vitao, čekrk, kolotur koji pokreću konji, zastarjelo: vitlo vršalice koje pokreću konji
356. Graben // **grāba**, ž. r., § 7.2, IV = jarak
357. Gräber // **grōbar**, m. r., bav., razg., § 7.12 = onaj koji kopa grobove i obavlja tehničke poslove ukopa
358. Graf // **grōf**, m. r., (srvnj. *grāve*), stara posuđenica, dijalekt. [o] < [ā], austr., § 7.12
359. grau // **grāu** i // **grāo**, (au > ao zbog izgovornih poteškoća), § 7.3
360. Grenadier / **grenadīr**, m. r., posuđenica iz starog austrijskog vojničkog jezika, § 7.12; 7.30 = □ pješak (vojnik)
361. Greßling // **kōrajzl**, m. r., i // **korajzl**, m. r., esek., § 7.2, III = vrsta riječne ribe (□ veličine dlana i vrlo lijepih boja) = Steingreßling □ sunčanica¹¹
362. Grieb / **grīz**, m. r., rajnsko-franački, ([s] > [z]), § 7.8, I = □ krupica
363. Griebkoch // **grīskoh**, m. r., beč., esek., § 7.8, II = kaša od krupice s mlijekom
364. grieblich // **grīzlast**, pridjev, m. r., ([s] pred [l] > [z]), § 7.2 krupičast, hrapav
365. Griebnudel // **grīsnudle**, ž. r., mn., beč., § 7.8, II = vrsta tjestenine, rezanci pomiješani s uprženim krupicama
366. Griff // **grīf**, m. r., beč., (ali: *imati što u /grifu*, 6. padež, lokativ = biti vješt u nečemu), § 7.5, 7.24 = zahvat u sportu, npr. u hrvanju; majstorija; drška na posudi

¹¹ Usp. Zoran Timarac (1995). Tintfiš na šajskanalu. *Udica* 5: 43. – Prim. prev.

367. Griffel √**grīfl**, m. r., austr., § 7.22 = pisaljka za pisanje na tablici od škrljevaca (što je ranije bio slučaj u prvom razredu osnovne škole)
368. Grind // **grīnt**, m. r., bav.-austr., § 7.25 = kožna bolest, kožni osip, krasta, lišaj
369. grindig // **grīntav**, pridj. m. r. od 308, § 7.25 = [□]krastav
370. grob **grûb**, pridj. m. r., razg. (zatvoreno [ō] > [û]), § 7.2, I
371. Großmutter √**grōsa**, ž. r., esek., beč., (gradski govor), hipokoristik, § 7.1; 7.16 = baka
372. Grundamt // **grūntōvni** \ured, m. r., stara posuđenica, § 7.31 = ured u kome se vode zemljišne knjige
373. Grundamtsbeamter // **grūntōvničar**, m. r., § 7.12; 7.31 = službenik koji vodi zemljišne knjige
374. Grundbirne // **krūmpîr**, m. r., i // **krōmpîr** (razg.), m. r., južnonj. dij., rajnsko-franački: [ti krumbi^or^o], ž. r., mn., § 7.8, I
375. Grundbirndrucker // **krūmpir** \druker, m. r., razg. sa standardnim izgovorom završnog dijela, esek., § 7.5; 7.8, IV = kuhinjska sprava za gnječenje krumpira
376. Grundbirnnockerl // **krūmpir** \nōkle, ž. r., mn., esek., bav.-austr., rajnsko-franački, § 7.8, II = jelo od tijesta i krumpira, (poznato pod bečkim nazivom *grenadirmarš*), trganci s krumpirom
377. Grundbuch // **grūntōvnica**, ž. r., § 7.31 = zemljišna knjiga (u koju se unose nekretnine), posjedovnica
378. grundieren √**grundīrat**, § 7.9; 7.10 = obojiti temeljnom bojom na koju dolazi druga boja (u slikarstvu)
379. gründlich // **grīndlih**, pridjev, beč., razg., § 7.1; 7.14 = u jeziku domaćica znači „gründlich machen“ temeljito obaviti, tj. čitav stan temeljito pospremiti i očistiti
380. Grünzeug // **grīncajg**, m. r., esek., beč., § 7.8, I = zelen za juhu (peršin i dr.)
381. Gruppe // **grūpa**, ž. r., stand., § 7.1
382. gurgeln // **gurglat**, esek., § 7.9, 7.25 = u slučaju oboljenja i upale ispirati grlo ljekovitim sredstvima, grgljati
383. Gurgeln, das // **gurglanje**, s. r., izvedenica od *gurglat*, § 7.13, 7.25 = [□]ispiranje grla, grgljanje
384. Gurt // **gurt**, m. r., i // **gurtna**, ž. r., razg., beč., § 7.5; 7.10 = remen za prijenos robe, tapetarska traka u madracu, traka/remen općenito
385. Gürtel // **girtl**, m. r., beč., § 7.5; 7.6 = remen, pojas, opasač, kaiš
386. Guß **gûs**, m. r., § 7.5; 7.10; 7.11 = ljevano željezo
387. Gerümpel // **krēmpl**, m. r., esek., beč., razg., § 7.5 = drangulije, stvari male vrijednosti
388. Haarnadel // **harnadla**, ž. r., beč., § 7.7 = [□]ukosnica

389. habt acht! **həp** *ʔak!* i *haptak*, m. r., § 7.30 = staroaustrijska vojnička zapovijed: Pozor! Mirno!
390. Hachse *haksna*, ž. r., beč., bav.-austr., § 7.1 = noga, stopalo
391. hacke 'rein! *hakeraj!* < *hack' herein!* ili *hacke rein!* i *hakerajin*, m. r., esek., § 7.36 = veseli uzvik: hajde, naprijed (u puni život); kao imenica u frazemima, npr. *hait mohma hakerajn* danas ćemo se zabaviti/proveseliti, danas idemo u život ...
392. häkeln *heklat*, beč., § 7.4, I; 7.9 = kukičat, u ženskom ručnom radu plesti iglom kukačom
393. Häkelnadel *heknadla*, ž. r., esek., razg., (prvo [l] izostavljeno zbog poteškoća u izgovoru), § 7.4, I = [□] igla za kukičanje, kukača, kačkalica
394. halb *holbić*, m. r., esek., beč., esekerska tvorenica od dijlekt. *hålb* (beč.) i hr. umanjeničkog sufiksa *-ić*, § 7.27; 7.34; 7.36 = novčić od 50 para (polu dinara)
395. Halbzylinder *halbec*, m. r., esek., beč., (od: *hålb*es, *hålbʔtʔs* > *halbec*), razg., § 7.6 = vrsta šešira, polucilindar
396. Halle *hala*, ž. r., § 7.4 = [□] trijem, predvorje, dvorana
397. Handreifen *handrajf*, m. r., beč., razg., esek., § 7.6, I = narukvica od plemenitog metala kao ukras, grivna
398. Hanswurst *hansvurštāk*, m. r., posuđenica iz književnog odn. kazališnog jezika, razg. ([št]!, (-ak je hr. nastavak za oznaku muškog roda) § 7.20 = značenje kao u njemačkom jeziku ([□] komično lice u njemačkoj kazališnoj umjetnosti)
399. hart *hartno*, esek. (*hart* + hr. priloški nastavak), § 7.1; 7.14; 7.34; 7.36 = kao beč. *klafß*, *klassisch*, tj. besprijekorno, divno, bez greške; neustrašivo, hrabro
400. Hätschel *hečl*, m. r., beč., razg., § 7.8, I, II = šipak, marmelada od šipka, pekmez od šipka
401. Haupttreffer *hauptrefer*, m. r., stand., § 7.27 = [□] glavni zgoditak
402. Hausmannskost *domāća* *košta*, ž. r., beč., § 7.8, II = [□] jednostavna, krepka hrana
403. Hausmeister *hauzmajster*, m. r., beč., stand., § 7.12 = kućepazitelj
404. Hausmeisterin *hauzmajsterica*, ž. r., *hauzmajsterka*, ž. r., beč., (-ica i -ka su nastavci za ž. rod), § 7.12 = kućepaziteljica
405. Hausror *haustor*, m. r., i *austor*, m. r.. (bez [h] zbog izgovornih poteškoća u vidu čisto organskog napora uvjetovanog jačim pritiskom pri izgovoru naglašenog [a]), § 7.4
406. Haus, z' *cûz*, beč., južnoalemanski, od *zu hus* 'zu Hause' (= nach Hause), razg., § 7.34; 7.36 = kući
407. heikelig *hajklih*, stand., *haglih*, razg., beč., § 7.2; 7.15 = [□] osjetljiv; izbirljiv
408. Heiligenstriezel *hajligštricla*, ž. r., *hajlingštricla*, ž. r., esek., beč., razg., § 7.8 I, II; 7.17 = vrsta peciva koje se jede na Dan svih svetih

409. Hengel, uz F. N. [\]**henglovac**, esek., § 7.34; 7.36 = javni zahod u Gornjem gradu Osijeka koji je sagrađen [?]1935. za vrijeme gradonačelnika dr. Hengla (1926. uveo u Osijeku i električni tramvaj) i po njemu dobio šaljivo ime. Tvorenica govori o veseloj prirodi Esekera. Vrijedno je spomenuti da su Esekeri i javne zahode drugih gradova zvali „henglovac“, npr. „zagrebački henglovac“ = zagrebački javni zahod.
410. Henkel [\]**hengl**, m. r., beč., razg., § 7.5; 7.8, IV = ručka, drška na posudi
411. Henne [\]**hen**, ž. r., esek. [ti hē^hn], ž. r., § 7.34; 7.36 = djevojka, npr. *to ti je hartna hen!*, esek.: *teiziza harte hein!* to je krasna cura!
412. Hering [\]**haring**, m. r., beč., razg., [\]**haringa**, ž. r., § 7.8, I, II = sled
413. Herz [\]**herc**, m. r., beč., § 7.19 = karta u kartaškoj igri
414. Herz-Unter [\]**herc** ^{//}**unter**, m. r., beč., razg., (u ovom slučaju riječ *herc* nije naglašena!, (usp. akcenat složenica u austr. govoru!), § 7.19 = 414 spada, kao i ostale „herc karte“, pod 413.
415. herzig [\]**hercig** beč., § 7.2, I; 7.15 = mio, ljubak, dražestan, umiljat
416. Hetze [\]**hec**, m. r., beč., § 7.19 = šala, radost, užitak
417. Himbeere ^{//}**himber**, m. r., beč., razg., § 7.8; 7.8, III = malina (plod, žbun, sok)
418. Himbeersaft [\]**himbersaft**, m. r., beč., razg., § 7.8, III = [□]sok od malina
419. Hobel [\]**hobl**, m. r., razg., § 7.10 = [□]blanja, strugalica
420. hobeln ^{//}**hoblat**, § 7.9; 7.10 = [□]blanjati, strugati
421. Hobelschatten [\]**hoblšatne**, ž. r., mn., beč.. § 10 = [□]blanjevina, strugotina
422. hochstapeln [√]**hohštaplirat** i [√]**hoštaplirat**, esek. *hohštapliⁿ*, § 7.9; 7.33 = ponašati se kao hohštapler, izdavati se za nešto više nego što je u stvarnosti
423. Hochstapler ^{//}**hohštapler**, m. r., stand., ^{//}**hoštapler**, m. r., (bez [h] ispred [š] zbog otežanog izgovora), § 7.2, I; 7.33 = netko tko se izdaje za nešto više nego što jest, varalica otmjenog ponašanja
424. höchstens [\]**hekstnc**, esek., § 7.1; 7.14; 7.36 = najviše; u najboljem slučaju
425. Hockerl [\]**hokla**, ž. r., i [\]**hoklica**, ž. r., umanjenica, beč., § 7.4 = kuhinjska stolica bez naslona za leđa i ruke
426. Hofirant ^{//}**hofirant**, m. r., esek., § 7.16 = ljubavnik, obožavatelj, tko se udvara nekoj djevojci, tko hoda s nekom djevojkom
427. Hofirantin ^{//}**hofirantica**, ž. r., esek., § 7.16; 7.36 = ljubavnica, djevojka. Ovaj izraz je nepatvorena konstrukcija osječkih žutokljunaca kojom su mlađi zadirkivali stariju braću ili prijatelje kad bi govorili o njihovim djevojkama. Sam besmisleni oblik ove tvorenice govori jasno da potječe od djece.
428. hofieren [√]**hofirat**, stara posuđenica, § 7.9 = udvarati se (nekoj ženi); hodati s nekom djevojkom; **hofirat se** = esek., udvarati se jedno drugom (muško i žensko), hodati, biti ljubavni par

429. Hofieren, das √**hofîrânje**, s. r., izvedenica od 428, § 7.13 = □ udvaranje, hodanje
430. Hofierer √**hofîrer**, m. r., § 7.16 = ljubavnik; tko hoda s nekom djevojkom
431. Hohlhippe //**holîpna**, ž. r., razg., beč., § 7.8, II = cjevasta vafla, tanko hrskavo cjevasto pecivo koje se jede sa sladoledom
432. Hohlschliff **holšlif**, m. r., nova posuđenica, § 7.10 = žlijeb na nožu klizaljke
433. Holzhacke //**hulcokna** ž. r., razg., austr., (usp. narječja Gradišća i Slovačke), esek., § 7.5, I; 7.10 = sjekira
434. Holzschneider //**holčšnajder**, m. r., beč., ([c] + [š] = [č]!), § 7.10; 7.12 = drvorezač, radnik ogrjevnice firme koji dođe u kuću zajedno s isporukom loživog drva da bi, ako je potrebno, izrezao drva
435. Hornist //**hornîst**, m. r., § 7.20; 7.30 = svirač u rog
436. ho, ruck! **hô** //**ruk!**, beč., esek., § 7.1; 7.37 = uzvik koji treba da potakne istovremeni pokret pri podizanju ili guranju teškog tereta; **Horuk**, m. r., naziv plaže na lijevoj obali Drave. Ime potječe od osječkih veslača koji su pokatkad tamo vježbali veslanje a odnosi se na uzvik *ho ruck!* pri udaru vesla u vodu, potom na potrebu da se poveća snaga zaveslaja jer se u blizini plaže nalaze mnogi vrtlozi (što je za veslače veoma naporno).
437. Hose **hoznice**, ž. r., mn., esek., umanjenica od razg. beč. [hōzn], ž. r., (-ice = mn. nastavka za ž. rod -ica; -a u množini postaje -e!), § 7.6 = hlače, dječje hlačice, gaće (vrijedi i za žensko rublje)
438. Hosenträger **hozntregeri**, m. r., mn., (u hrvatskom jeziku nema oblika za jedninu!), razg. sa standardnim izgovorom nastavka ([er]!), § 7.6 = naramenica, poramenica
439. Hoserl **hozlice**, ž. r., mn., (nema jednine!), esek., beč., usp. 437, § 7.6 = hlače, hlačice; gaće (važi i za žensko rublje)
440. Hühnerauge **hîneraug**, m. r., beč., razg., § 7.25 = kurje oko na stopalu (na nožnom prstu), bolna rožnata tvorevina na stopalu
441. Hundsfott **huncut**, m. r., i //**uncut**, m. r., usp. 405 (kao kod *haustor*), beč., esek., § 7.19 = šaljivčina
442. Hundsföttereî **huncutarija** (< *huncfutarija*), ž. r., esek., od *huncuter*, m. r., < beč. [hundsfond], m. r., sa standardnim izgovorom nastavka -er = šaljivčina (usp. 441), beč. [hundsfondri], ž. r., § 7.19 = šala, razuzdano veselje, glupa vragolija, nestašluk
443. hundsfottieren √**huncutîrat**, esek., usp. 441, 442, § 7.9; 7.19 = šaliti se, vragolijati, zbijati prihvatljive nepodopštine
444. hurra! //**hurâ!** i //**urâ!**, § 7.1
445. hutzen //**huckat**, austr., lovački žargon, srvnj. *huzen* huškati na gonjenje, § 7.9 = (na)huškati protiv nekoga
446. Inkassant //**inkasant**, m. r., § 7.12 = naplaćivač, blagajnik neke ustanove koji, obilazeći dužnike, ubire novac izvan firme

447. inkassieren	√ inkasīrat , § 7.9 = naplatiti, ubirati novac
448. Isolator	izolātor , m. r., nova posuđenica, § 7.10; 7.11 = izolator u elektrotehnici
449. Isolierband	√ izolīrband , m. r., stand., § 7.5; 7.10; 7.11 = traka za izoliranje električnih žica
450. isolieren	√ izolīrat , § 7.9; 7.11 = izolirati (u elektrotehnici i medicini)
451. Jacke	√ jakna , ž. r., razg., i √ jaknica , ž. r., umanjenica (-ica, umanjenički sufiks za ž. rod), § 7.6 = kratki gornji kaput, haljetak
452. jäh	gêh , esek., rajnsko-franački, § 7.1; 7.14 = brzo, iznenada
453. jammern	√ jamrat , √ jamrovat , beč., austr., § 7.9 = □ jadikovati, kukati
454. Jammern, das	√ jamranje , √ jamrovanje , s. r., § 7.13 = □ jadikovanje, kukanje
455. Jause	√ jauzn , m. r., √ jauzna , √ južina , √ užina ([j] izostavljeno, [s] > [ž]), ž. r., beč., § 7.8, II = užina, prijedodnevni obrok oko 10 sati; popodnevni obrok
456. jausen	√ jauznat , √ jauznovat , √ južinat , √ užinat , beč., razg., § 7.8; 7.9 = užinati
457. jodeln	√ jodlat , √ jodlovat , beč., austr., § 7.9 = □ pjevati na osobit način, tj. izmjenjujući prsne s grlenim glasovima (uobičajeno u Alpama)
458. Jodeln, das	√ jodlovanje , √ jodlanje , s. r., usp. 457, § 7.13
459. Jodler	√ jodler , m. r., beč., austr., usp. 457, § 7.19 = pjevač koji jodluje
460. Joppe	√ jopa , ž. r., beč., § 7.6 = □ haljetak, kaputić
461. Jungfer	√ junkfer i √ jumfer , m. r., standardni izgovor nastavka -er! , § 7.1; 7.2, I; 7.33; 7.34 = muškarac bez seksualnog iskustva. Nastavkom -ica Esekeri su konstruirali tvorenicu ženskog roda √ junkferica , √ jumferica u značenju „nevina“ djevojka
462. Junges	√ junges , m. r., beč., esek., § 7.8, II = nogice, glava, vrat i krilca zaklane peradi (sitniš se ukuhava u pileću juhu a nakon toga jede s nekim umakom (prije pečenja kao glavnog jela); k tomu: √ supa od jungesa , ž. r., = juha od spomenutih dijelova peradi
463. Kabel	√ kābel , m. r., nova posuđenica, § 7.10; 7.11; 7.29 = električni kabel u radiotehnici i elektrotehnici
464. Kachel	√ kāhl , m. r., mn.: √ kāhlovi i √ kāljevi , stara posuđenica (srvnj. <i>kachele</i> , <i>kachel</i> , ž. r.); kod <i>kaljevi</i> izostavljeno [h] i palatalizirano [l] u [lj]; gubljenje glasa [h] uvjetovano je naglašenim [a] koje mu prethodi, § 7.4; 7.10 = pločica za zidanje peći (od keramike)
465. Kachelofen	√ kāhlofn , m. r., razg., § 7.4 = kaljeva peč (hibridna prevedenica, <i>peč</i> = <i>Ofen</i>)
466. Kaiserschmarren	√ kajzeršmar̃n , m. r., beč., austr., § 7.8, II = carski drobljenac (jelo od jaja, brašna i mlijeka prženo na maslacu)
467. Kaiserschnitt	√ kajzeršnit , m. r., § 7.25 = kirurški zahvat pri porođaju

468. Kaisersemmel ^{\\}**kajzerica**, ž. r., beč., § 7.8, I = vrsta peciva ; doslovan prijevod na njemački bio bi zapravo „Kaiserin“ (□ carica) jer je nastavak za ž. r. *-ica* samo dodat osnovnoj riječi *Kaiser* (□ car), (usp. 461), □ zemička
469. Kamin ^{\\}**kamîn**, m. r., § 7.4 = starinsko otvoreno ložište u sobi, otvorena peć s izravnim dimnjakom za zagrijavanje prostorija neposrednim plamenom
470. Kammgarn ^{//}**kamgar**, m. r., razg., § 7.6 = vrsta tkanine, vrsta tkanja u industriji tkanina (tkanina za odjeću)
471. Kanal ^{\\}**kanâl**, m. r., § 7.4
472. Kanalisation [√]**kanalizacija**, ž. r., § 7.4
473. Kandel ^{\\}**kandla**, ž. r., i ^{\\}**kandilica**, ž. r., umanjenica, razg., beč., (srvnj. *kandel*, ž. r.), § 7.5; 7.8, IV = kantica, kantica za mlijeko
474. Kandelzucker ^{\\}**kandlcuker**, m. r., beč., § 7.8, I = žuti kristalni šećer od šećerne trske
475. Kanne **kânta**, ž. r., stara posuđenica (nvnj.; 16., 17. stoljeće, *kante* = *Kanne*), § 7.5; 7.8, IV; 7.33 = kanta; u šatrovačkom: anus, vulva (k tomu glagol **kantat se** = futuere, □ ševiti se)
476. Kaplan ^{//}**kapelân**, m. r., stara posuđenica (srvnj. *kapelân*, m. r.), § 7.12; 7.21 = crkveni dostojanstvenik, kooperator, □ pomoćni svećenik, pomoćnik župnika
477. Kappe ^{//}**kapa**, ž. r., stara posuđenica (srvnj. *kappe*, ž. r.), § 7.6 = vrsta pokrivala za glavu
478. Kapsel ^{\\}**kapsla**, ž. r., beč., § 7.4; 7.5; 7.10; 7.30 = mali metalni cilindar ili kapica na mecima, napunjena eksplozivom; papirnata petarda; cilindrični poklopac kojim se zatvara otvor na dimovodnoj cijevi da ne bi pri uklanjanju cijevi čađ dospjela u stan
479. Kaputze ^{//}**kapuca**, ž. r., razg., ^{//}**kapucna**, ž. r., beč., razg., stara posuđenica (srvnj. *kabütze*, s. r.), § 7.6 = □ kukuljica, kapuljača
480. Kapuziner [√]**kapuçiner**, m. r., beč., § 7.21; 7.8 = redovnik franjevačkog reda; crna kava s malo mlijeka
481. Karbonnade [√]**karmanadla**, ž. r., razg., § 7.8, I = svinjski kare, svinjska karmenadla (odrezak, kotlet)
482. Karfiol ^{//}**karfiôl**, m. r., beč. stand., § 7.8, I = cvjetača
483. Kassier ^{\\}**kasîr**, m. r., beč., austr. administrativni jezik), § 7.12 = blagajnik
484. Kassierin ^{//}**kasirica**, ž. r., § 7.12 = blagajnica
485. Kastanie ^{//}**kęsten**, m. r., beč., (esek. [keⁱstj], ž. r.), razg., § 7.2, II = plod kestena
486. Kegel [√]**kęgl**, m. r., i [√]**kęgla**, ž. r., beč., § 7.19 = čunj
487. Kegelbahn ^{//}**kuglana**, ž. r., esek., § 7.19
488. keilen ^{//}**kajlovat** esek., § 7.9; 7.34; 7.36 = zadirkivati, peckati, rugati se, praviti koga budalom

489. Kellner // **kəlnər**, m. r., beč., austr., § 7.12
490. Kellnerin // **kəlnərɪka**, ž. r., beč., austr., § 7.12
491. Keramik // **keramika**, ž. r., stand., nova posuđenica, § 7.12
492. Keramiker // **keramičar**, m. r., § 7.12
493. Keuchhusten // **kajhustn**, m. r., beč., razg., § 7.25 = [□] hripavac, veliki kašalj
494. Kiebitz // **kībɪc**, m. r., beč., austr., § 7.19 = promatrač kod društvenih igara
495. kiebitzieren // **kībɪcɪrat**, esek., § 7.9; 7.19; 7.36 = promatrati kako igraju sudionici u nekoj društvenoj igri; **kībɪt** (tvorenica u žargonu esekerskih učenika i u šatrovačkom) buljiti
496. Kipfel // **kɪfla**, ž. r., beč., § 7.8, I, II = vrsta peciva, „roščić“
497. Kirchweih // **kɪrvaj**, m. r., esek., rajnsko-franački, **kɪrbaj**, m. r., § 7.1; 7.17; 7.21 = crkveni god; godišnji sajam
498. Kiste // **kɪstna**, ž. r., beč., razg., **kɪštra**, ž. r., stara posuđenica (srvnj. *kiste*, ž. r.), § 7.4; 7.5; 7.10; 7.27 = sanduk, drveni sanduk, sanduk za otpremanje robe; lijes
499. Kitt // **kɪt**, m. r., nova posuđenica, § 7.10 = prozorski kit (staklara)
500. kitzeln // **gɪclat**, beč., razg., § 7.9 = [□] golicati
501. Klammer // **klamerica**, ž. r., (i ovdje opet nastavak za ž. r. *-ica*, da bi se ostalo vjerno njemačkom uzorku i u odnosu na rod), § 7.10 = sve vrste spajalice, pritegače, skobe (uredska, zidarska itd.)
502. Klampfe // **kləmfa**, ž. r., (beč., razg., § 7.5; 7.10 = skoba, veća željezna kuka za spajanje većih predmeta u graditeljstvu
503. Klavier // **klavɪr**, m. r., beč., austr., § 7.20
504. Kleid // **klajda**, ž. r., esek., stand. oblik dječjeg jezika, § 7.6 = haljina, haljinica
505. Kleister // **klajster**, m. r., stand., § 7.10 = [□] ljepilo od brašna, škrobni ljepak
506. klopfen // **klɔfat**, esek., [pf] > [f] zbog poteškoća u izgovoru, *klofat tepihe* prašiti tepihe; *klofat meso* lupati meso, *klofat komu tur* prašiti komu tur (= tući), § 7.9
507. Klopfer // **klɔpfer**, m. r., stand., esek., § 7.5, I; 7.8, IV = *tepihklopfer* isprašivač za tepihe, *flajšklopfer* bat, čekić za meso (kojim se izlupa meso prije nego što se stavi da se peče, npr. odrezak)
508. Kloster // **klōštar**, m. r., razg., rajnsko-franački [klō^{ušt}ʰ], s. r., stara posuđenica (srvnj. *Klōster*, s. r.), § 7.21 = [□] samostan
509. Klucker // **klɪker**, m. r., esek., § 7.23 = kuglica od ilovače ili stakla (kojom se igraju djeca), špekula, kliker (usp. srvnj. *klecken* udariti, pogoditi i pritom proizvesti zvuk; *kleckel*, m. r. = bat na zvonu), (gornjonjemački *Klucker*, m. r.)
510. Klumpen // **klûmpa**, ž. r., i **klōmpa**, ž. r., esek. rajnsko-franački, § 7.6 = cipela, papuča od drveta

511. Kluppe	^{\\} klupna , ž. r., beč., razg., § 7.5, I = štipaljka za rublje
512. knaufen	^{//} knjaufat beč., austr., § 7.9 = dosadivati jadikovkama, zanovijetanjima
513. Knaufen, das	^{//} knaufanje , s. r., i ^{//} knjaufanje , s. r., § 7.13 = dosadno jadikovanje; zanovijetanje
514. Knaufel	^{//} knjaufalo , s. r., beč., esek., § 7.2, I = plačibaba (što dosaduje svojim jadikovkama); zanovijetalo
515. Knödel	[√] knēdla , ž. r., beč., § 7.8, II = valjušak, okruglica
516. Knöpfelzieher	^{\\} knēpf^lciger , m. r., beč., razg, § 7.6 = vrsta ušice kojom se zakopčava dugmad na cipelama
517. Knorpel	^{\\} knorbla , ž. r., esek., § 7.23 = kuglica od ilovače ili stakla, špekula, kliker
518. knorpeln	^{//} knorblat se , esek., § 7.9; 7.23 = igrati se špekulama, špekulati se
519. Knötel	[√] knēdla , ž. r., beč., razg., (<i>knötl</i> , <i>knödl</i> , [t] > [d]), § 7.7 = punđa, čvor od spletene kose (ženska frizura)
520. Koch	^{//} koh , m. r., beč., esek., § 7.8, II = nabujak
521. Koch	^{//} kūhar , m. r., (stariji oblik ^{//} kuhač , m. r., više se ne upotrebljava), § 7.8; 7.12 = netko kome je poziv pripremanje jela, tko se obrazovao za pripremanje jela
522. Köchin	^{//} kūharica , ž. r., § 7.8; 7.12
523. kochen	^{//} kūhat i ^{//} kūvat ([h] > [v]), stara posuđenica, § 7.8, V; 7.9
524. Kocher	^{\\} køher , m. r., nova posuđenica, stand., § 7.5, I; 7.8, IV; 7.11 = električno kuhalo, rešo
525. Kochlöffel	^{\\} kūhača , ž. r., § 7.8, IV
526. Köder	[√] kēder , m. r., stand., § 7.24 = mamac u ribolovu. U esekerskom, međutim, ova riječ ima posebno značenje, pod [kē ⁱ d ^p], m. r., se naime ne podrazumijeva svaka vrsta mamca za lov udicom, već isključivo jedna mlada, mala riba koja se u skladu s namjenom nabada na udicu. Eseker i kaže jasno: host a vu ^p m od ^p a keid ^p af ta ongl? imaš li crva ili keder na udici? ili: tust mida ked ^p peitsn? ¹² pecaš li kederom?
527. Koffer	^{\\} køfer , m. r., novija posuđenica, i ^{\\} kūfer , m. r., starija posuđenica, § 7.5, I; 7.29 = putnički kovčeg
528. Kohl	^{//} kēlj , m. r., razg., bav.-austr. [khēl], beč. [kh ^{öi} x] ¹³ , § 7.8, I
529. Kohlrabi	[√] kelerāba , ž. r., bav.-austr., razg., § 7.8, I

¹² ts u [peitsn] je međunarodni fonetski znak za glas [c], a [ŋ] se izgovara kao hrvatsko *n* u riječi *Anka*. – Prim. prev.

¹³ [x] = fonetski znak za tzv. Ach-Laut, glas koji je nešto jači od hrvatskog [h]. – Prim. prev.

530. Kolbeneisen // **kõlmajzn**, m. r., od dijal. [ko^ul^mʼaizn], s. r., izostavljanjem glasa [b], esek., § 7.10 = lemilo, limarski alat za lemljenje, letkolben
531. Kommodschuhe √ **komočue**, ž. r., mn., austr., gradski govor, esek., § 7.6 = kućne cipele, papuče
532. Kompott \ **kõmpot**, m. r., beč., § 7.8, II
533. Kondensator √ **kondenzator**, m. r., nova posuđenica iz elektrotehnike, § 7.5; 7.10; 7.11
534. Kontukteur // **konduktêr**, m. r., nova posuđenica iz austr. administrativnog jezika, § 7.12; 7.29; 7.31 = pratilac prometnih sredstava koji pregledava odn. prodaje vozne karte
535. König √ **këinig**, m. r., stand., § 7.19 = karta u igračim kartama: kralj, „pop“
536. Konserve // **konzerva**, ž. r., nova posuđenica, stand., § 7.8, I
537. konservieren √ **konzervirat**, nova posuđenica, stand., § 7.8, V; 7.9
538. Kontrollor // **kontrolôr**, m. r., nova posuđenica iz jezika administracije, § 7.12; 7.29; 7.31
539. Konzert // **koncert**, m. r., § 7.20
540. Konzertmeister // **koncertmajster**, m. r., i // **koncertni meštar** (usp. rajnsko-franački. [mēštʰr], m. r., [šūštʰr], m. r.), novija posuđenica, § 7.12; 7.20 = □ prva violina u orkestru
541. Koralle \ **kõrâl**, m. r., stara posuđenica, (srvnj. *koral*, m. r.), § 7.6, I
542. Korb \ **kõrpa**, ž. r., stara posuđenica (srvnj. *corp*, m. r.), § 7.5, I; 7.10 = košara (i u figurativnom značenju)
543. Korbmacher \ **kõrpâr**, m. r., § 7.12
544. Kost // **kõšta**, ž. r., beč., rajnsko-franački [št], razg., § 7.8, II = □ hrana, prehrana
545. kosten \ **kõstat**, razg., § 7.8, V; 7.9 = probati hranu
546. Kotzen \ **kõcna**, ž. r., beč., austr., razg., § 7.4; 7.5 = grub vunen pokrivač
547. Krach \ **krah**, m. r., nova bečka posuđenica (iz Njemačke), § 7.1 = svađa
548. krachen, u: √ **skrahirat**, esek., § 7.1; 7.9; 7.27 = propasti (u jeziku poslovnih ljudi)
549. Kracherl \ **krah**, m. r., beč., § 7.8, III = vrsta pjenušavog osvježavajućeg pića sa sodom
550. Kragen \ **krag**, m. r., i \ **kragna**, ž. r., austr., stand., § 7.6 = okovratnik na kaputu, košulji; vrat, potiljak
551. Krake **krâk**, m. r., sjevernonjemački, § 7.1 = krak u geometriji; čovječja noga
552. krakig **krâkat**, ↑551, § 7.1; 7.2, I = dugonog
553. Krämer \ **kramar**, m. r., beč., razg., § 7.10; 7.12 = vlasnik male trgovačke radnje
554. Krampe \ **kramp**, m. r., razg., beč. [krâmpm], i **krâmpa**, ž. r., stand., stara posuđenica, § 7.10 = trnokop

555. krampen	krâmpat , esek., § 7.9 = raditi teške poslove, mučiti se; raditi krampom
556. kränken, (sich)	krękat , i krękat se , beč., austr., § 7.9 = uvrijediti nekoga; žalostiti se, jediti se, biti tužan
557. Kränken, das	krękanje , s. r., § 7.13 = gl. imenica od 556, vrijeđanje; tugovanje
558. Kränzel	krāncła , ž. r., i umanjenica krānclica , ž. r., s nastavkom za ž. r. <i>-ica</i> ([krantsl], s. r., beč. + <i>-ica</i>), razg., (ä > a!), § 7.8, II = vrsta peciva, vrsta kolača, [□] vjenčić
559. Kranzeljungfer	krānclerica , ž. r., beč., austr., esek., § 7.1; 7.16 = [□] djeveruša (u svatovima)
560. Krapfen	krāpfna , ž. r., i krāfna , ž. r., ([pf] > [f] zbog teškog izgovora), stand., i krōpfna , ž. r., i krōfna , ž. r., razg., beč., austr., § 7.8, II = vrsta kolača, uštipak, pokladnica
561. Krautfleckerl	krāutflekle , ž. r., mn., beč., § 7.8, II = vrsta jela, trganci s kupusom
562. Krautstrudl	krāutštrudla , ž. r., beč., § 7.8, II = savijača s kupusom
563. Kreide	kręda , ž. r., (usp. sloven. <i>krejda</i> , ž. r.), § 7.22; 7.27 = kreda, kreda za pisanje, školska kreda; figurativno: obveznica
564. Kreide, auf	na krędu , § 7.27 = na zajam (jer se dug bilježio kredom na crnoj ploči)
565. Krenwürstel	kręmviršla , ž. r., i kręmviršla , ž. r., bez [t] zbor teškog izgovora, § 7.8, I, II = vrsta kobasice koja se jede kuhana, vruća, s naribanim hrenom (ili senfom), hrenovka
566. Kreuzer	krājcer , m. r., beč. i krājcara , ž. r., stara posuđenica, § 7.27 = star austrijski novčić; riječ se upotrebljava i u frazemima kao: <i>nemam ni</i> krājcera ili <i>nemam ni krajcare</i> .
567. Kristall	krįstāl , m. r., § 7.2, V; 7.8, I = kristal u prirodi, kemiji, mineralogiji, industriji; kristalno staklo; kristalni šećer
568. Kristallzucker	krįstālcuker m. r., stand., i kao hibridna prevedenica, krįstālšećer , m. r., § 7.8, I
569. Krügel	krįgla , ž. r., i krįglja , ž. r., bav.-austr., beč., § 7.5; 7.8, IV = vrč iz koga se pije nešto, vrč/krigla piva, vrč vina
570. Kübel	krįbla , ž. r., nova posuđenica, i kābao , m. r., stara posuđenica (srvnj. <i>kübel</i> , m. r.), § 7.5; 7.8, IV; 7.25 = kabao, čabar, vjedro za vodu; kabao za bolesne za vršenje nužde (u tom slučaju samo: <i>kibla</i>)
571. Küche	kųhinja , ž. r., i kųinja , ž. r., § 7.4; 7.8
572. Kugel	kųgla , ž. r., § 7.5; 7.10; 7.11, 7.24, 7.25 = kugla općenito; kuglasti dio ramenog zgloba (anatomija)

573. Kugellager	[\] kugl'lager , m. r., nova posuđenica, § 7.5; 7.11 = [□] kuglični ležaj;
574. kugeln (sich)	^{//} kuglat i kuglat se , § 7.9; 7.19 = kuglati se; valjati se, koturati (se)
575. Kugeln, das	^{//} kuglànje , s. r., § 7.19 = gl. imenica od 574
576. Kühler	[\] kīler , m. r., nova posuđenica, § 7.5; 7.11; 7.29 = hladnjak motornog vozila
577. Kümmel	^{//} kīm , m. r., bav., razg., § 7.8, I
578. künsteln	^{//} kīntlovat , esek., beč., § 7.9 = boriti se s poteškoćama (posebno u novčanim i gospodarskim stvarima)
579. kuppeln	^{//} kuplovat , nova posuđenica, § 7.9; 7.10 = aktivirati kvačilo kod strojeva i motornih vozila
580. Kupplung	[\] kuplung , m. r., nova posuđenica, § 7.10; 7.29 = kvačilo kod strojeva i motornih vozila
581. Kupplerei	^{//} kuplērâj , m. r., esek., § 7.1; 7.32 = bordel, javna kuća; figurativno: ludnica, veliki nered
582. Kurbel	[\] gūrbl , m. r., esek., § 7.5; 7.10, ([g] > [k]!) = kurbel, ručica koja služi za pokretanje motora, obrtaljka
583. kurbeln	^{//} gūrblat , esek., § 7.9 = kurbeliti, okretati kurbelu da bi se motor stavio u pogon
584. Kurzschluß	[\] kūrčlus , m. r., ([c] + [š] > [č]!), nova posuđenica, § 7.1; 7.10; 7.11 = kratki spoj u elektrotehnici (tehnički pojam)
585. Kuß	^{//} kušlec , m. r., (preuzeto iz zagr. govora), § 7.1 = [□] poljubac
586. Kutscher	[\] kučer , m. r., beč., § 7.12; 7.29 = kočijaš
587. kutschieren	[√] kučīrat beč., § 7.9; 7.29 = upravljati kolima s konjskom zapregom; upravljati vozilom
588. Kuttelfleck	[\] kūdlflek , m. r., beč., (razg. [d] < [t], § 7.8, I = dio životinjske utrobe ([□] naročito goveđi želudac) od koga se pripremaju jela; ime samoga jela, [□] fileci, fileki
589. Kütze	[\] kęcelja , ž. r., rajnsko-franački, razg., (srvnj. <i>küttelîn</i> , s. r. = haljina, gornja haljina) = pregača; lagana haljina koja se poput pregače zatvara trakama na leđima (odgovara radnom ogrtaču). Riječ je nastala od njemačkog dijalekat. oblika <i>küttzl</i> (<i>küttzel</i>), s. r., > <i>kitsel</i> i hr. nastavka -a za ž. rod; [i] je postalo [e] pod utjecajem sljedećeg [e] poduprtog glasom [a], § 7.6
590. Lack	^{//} lāk , m. r., § 7.3
591. lackieren	[√] lakīrat (dugo [i:] kao i u njemačkom jeziku u -ier), § 7.9
592. Lackierer	[√] lakīrer , m. r., stand. posuđenica, austr., § 7.10; 7.12
593. Lackschuhe	^{//} lākcipele , ž. r., mn., hibridna tvorenica (nj. <i>Lack</i> + hr. <i>cipele</i>), § 7.6
594. Lager	lōgor , m. r., posuđenica iz starijeg austr. vojničkog govora, § 7.30 = vojni logor, izviđački logor, turistički logor, logor pod šatorima

595. Lager-	lôgorski , pridjev kao odrednica u sintagmama, npr. <i>logorski život</i> (= das Lagerleben), § 7.30
596. Lager	lăger , m. r., stand., § 7.27 = zalihe; skladište u području poslovanja i trgovine
597. Lager, haben auf	îmati na lăgeru , (<i>îmati</i> = haben, <i>na</i> = auf), § 7.27
598. lagern	lôgorovat austr. vojnički govor, starija posuđenica, § 7.9 = logorovati (kod vojnih vježbi), logorovati u prirodi (izviđači)
599. Lagern, das	lôgorovanje , s. r., § 7.30
600. Laib	lēmbi , m. r., lēmrika , ž. r., lēmboš , m. r., s mađ. nastavkom - <i>os</i> , esek.; hibridna tvorenica od dijalekt. <i>lāb</i> , m. r. = kruh cijeli), § 7.34; 7.36 = kruh, cijeli kruh (npr. <i>a štuk lemri</i> komad kruha); lēmrika i lēmboš se više upotrebljavaju u hrvatskom osječkom govoru)
601. Lampe	lāmpa , ž. r., § 7.5; 7.34 = pored osnovnog značenja (svjetiljka) riječ znači i „glava“ u šatrovačkom govoru
602. Lappel	lāpla , ž. r., beč., § 7.6 = džepni preklopac (na kaputu), patna, klapna
603. Lärm	lārma , ž. r., stara posuđenica prema bav. izgovoru, § 7.1 = □ galama, buka
604. lärmern	lārmat , stara posuđenica prema bav. izgovoru, § 7.1; 7.9 = □ galamiti
605. Lärmen, das	lārmanje , s. r., § 7.13 = gl. izvedenica od 604
606. Laubsäge	lāupseg , m. r., esek., nova posuđenica, stand., § 7.5; 7.10 = pod tim se podrazumijeva ne samo čitava sprava za rezbarenje (luk pile, list, svrdlo itd.) nego i drvo za rezbarenje (usp. pitanje: <i>Je li to iz laupsega?</i> = Je li to napravljeno od rezbarenog drveta?)
607. Laubsägeholz	lāupsegdaščica , ž. r., esek., hibridni oblik, § 7.10 = □ daščica za rezbarenje
608. Läufer	lāufer , m. r., lājfer , m. r., razg., § 7.19 = figura u šahu (□ lovac)
609. Lauge	lûg , m. r., strnj. posuđenica, i lūžina , ž. r., ([g] ispred [i] > [ž]), § 7.2, V; 7.5
610. laugen	lūžit , § 7.9 = potopiti rublje u lužinu
611. Laugenschaff	lūžnica , ž. r., § 7.5, I = oveća drvena kupa u kojoj se luži rublje
612. Laugenstein	lāugnštajn , m. r., § 7.2, V; 7.5 = soda caustica (NaOH), □ kaustična soda
613. Lautsprecher	lāučpreher , m. r., nova posuđenica iz radiotehnike, akustike, § 7.5; 7.11 = zvučnik radioaparata
614. Leberknödel	lēberknedla , ž. r., beč., § 7.8, II = jetreni valjušak (u juhi)
615. Leberwurst	lēbervuršt , m. r., beč., razg., § 7.8, I, II = vrsta kobasice, □ jetrenica

616. Lebzelt ^{\\}lępcelt, m. r., i (novija posuđenica) ^{\\}lęceld, m. r., (usp. srvnj. *lebezelte*, m. r.), § 7.8, I, II = medenjак
617. Lebzelter ^{\\}lęcelder, m. r., § 7.12 = prodavač medenjaka koji na svjetovnim i crkvenim praznicima postavlja šator s raznim medenjacima, svijećama i svjetiljkama, licitar, medičar
618. Lebzelter ^{//}lęcitar, m. r., stara posuđenica, (usp. slov. *lecetar*, m. r.), § 7.12 = kao i 617; svjećar (zato što prodaje i medenjake i svijeće); ovamo spada i ^{\\}licitacija, ž. r., i ^{\\}licitirat = prodavati na dražbi (jer se pritom kao na godišnjim sajmovima roba oglašava glasnim povicima)
619. Lederapfel ^{\\}lęderača, ž. r., § 7.8, I, II = vrsta jabuke (□ s oporom korom, lederica, kožara)
620. Leerlauf ^{\\}lęrlauf, m. r., nova posuđenica iz strojarstva, § 7.10; 7.11 = □ prazan hod motora, ler
621. leger ^{\\}lęžerno, adverb, beč. < franc., gradski govor, § 7.1; 7.14 = neusiljeno, komotno
622. Lehrmädel ^{//}lęrmedla, ž. r., (-a je hr. nastavak za ženski rod), beč., § 7.10; 7.12 = učenica u privredi, naučnica
623. Leibel ^{\\}lęjbl, m. r., beč., § 7.6 = prsluk, veslački prsluk; topla potkošulja
624. Leim ^{//}lęjm, m. r., § 7.5 = tutkalo, ljepilo, lijepak
625. leimen ^{//}lęjmovat, § 7.9 = □ lijepiti
626. Leiter, die ^{\\}lęjtre, ž. r., mn., i ^{\\}lętre, ž. r., mn., (nema oblika za jedninu!)¹⁴, stara posuđenica, § 7.5, I; 7.10 = □ ljestve
627. licht ^{//}lęht, pridjev, § 7.3; 7.15 = kao oznaka stupnja obojenosti, npr. ^{//}lęht grao = svijetlosiv, ^{//}lęht /braon svijetlosmeđ
628. Lieferant ^{//}lęferant, m. r., austr., posuđenica iz poslovnog i trgovačkog jezika, § 7.10; 7.12 = □ isporučitelj robe
629. liefern ^{//}lęfrat, ^{//}lęfrovat, § 7.9; 7.34 = isporučiti (robu); u šatrovačkom govoru (ali samo oblik *lifrovat*): roditi, dobiti dijete
630. Liefern das ^{//}lęfrovanje, s. r., § 7.13 = isporučivanje (robe)
631. Liegestuhl ^{\\}lęgeštul, m. r., nova posuđenica, gradski govor, beč., § 7.4 = stolica na sklapanje na kojoj se može ležati, □ ležaljka
632. lila ^{//}lęla, beč., § 7.3 = violet, ljubičastoplav
633. Locke ^{\\}lękna, ž. r., beč., razg., § 7.7 = uvojak kose, kovrča
634. lockig ^{//}lęknast, § 7.7 = kovrčast
635. Lorbeer ^{\\}lęrber, m. r., beč., stand., § 7.8, I = lovorov list kao začim
636. Los ^{\\}lęza, ž. r., beč., austr., § 7.27 = srećka (kod lutrije), □ loz
637. Lösche, die ^{//}lęš, m. r., beč., razg., § 7.2, V = šljaka, troska, zgura
638. Löscher ^{\\}lęšer, m. r., beč., stand., § 7.5; 7.29, I = upijač, bugaćica

¹⁴ Binderu je očito promakao oblik *lojtra* u jednini. Usp. *Hrvatski enciklopedijski rječnik* (2003), str. 680. – Prim. prev.

639. Lot ^{//}**lot**, m. r., stara posuđenica (srvnj. *lôt*, s. r.), ^{//}**let**, m. r., (< *Löt*), esek., § 7.5; 7.10; 7.11 = metalno sredstvo za lemljenje, lemní kalaj
640. löten ^{//}**letovat**, novija posuđenica, i ^{//}**lotat**, vrlo stara posuđenica, § 7.9; 7.10 = [□] lemiti, lotati
641. LötKolben ^{//}**letkolm**, m. r., beč., razg., § 7.10 = [□] sprava za lemljenje, lemilo, letkolben
642. Lötlampe ^{//}**letlampa**, ž. r., § 7.5; 7.10; 7.11 = [□] alat koji jakim plamenom omogućuju lemljenje ili skidanje stare uljane boje s podloge
643. Lotterie ^{//}**lutrija**, ž. r., (nj. zatvoreno [o] > [u], razg.), § 7.27
644. Luft ^{//}**luft**, m. r., § 7.34; 7.35 = uzduh, dah (kad nekome ponestane daha, onda on kaže: *nemam više lufta*)
645. Luftballon ^{//}**luftbalon**, m. r., (bez [t] zbog teškog izgovora), i ^{//}**lumbalon**, m. r., (od ^{//}*luftbalon* s asimilacijom [f] u [b] > ^{//}*lybbalon* u kome samo prvo [b] postaje [m]: *lumbalon*), nova posuđenica, § 7.5; 7.11; 7.23 = dječja igračka od gume
646. Luftbremser ^{//}**luftbremzer**, m. r., esek., § 7.33; 7.36 = danguba, lijenčina
647. lüften ^{//}**liftat**, stand. posuđenica, ^{//}**luftat**, i ^{//}**luftirat**, razg. posuđenica, (u esekekerskom nj. narječju [luftiⁿ]), esek., § 7.9 = prozračiti prostoriju
648. lüftig ^{//}**liftig**, stand. posuđenica, esek., § 7.2 (u odnosu na prostorije) = [□] zračan
649. Luftikus ^{//}**luftigus**, m. r., beč., austr., iz jezika studenata, § 7.1; 7.33 = vjetropir, prevrtljiv čovjek, [□] luftiguz
650. lumpen ^{//}**lumpovat**, beč., austr., § 7.9 = terevenčiti, pijančevati; od toga ^{//}**prolûmpat** = provesti cijelu noć u pijančevanju; propiti sav novac
651. Lumperei ^{//}**lumperâj**, m. r., stand. posuđenica, i (prema esek. *lumparâi*, ž. r.), ^{//}**lumparâj**, m. r., beč., austr., § 7.1; 7.19 = terevenka, veselo pijančevanje uvečer u društvu
652. Lunte ^{//}**lunta**, ž. r., stara posuđenica iz vojničkog govora (kod mornara još i danas: *Pfeifen und Luntten aus!* = zapovijed za odlazak na spavanje ([□] doslovce: Gasite lule i fitilje!)), § 7.5; 7.30 = fitilj
653. machen ^{//}**mohirat se**, esek. *sih mohiⁿ* praviti se važan, § 7.9; 7.36 = praviti se važan; od toga imenice ^{//}**mohirant**, m. r., ^{//}**mohirantica**, ž. r., tko se pravi važan; i priloška oznaka ^{//}**mohirantski** u stilu onoga tko se pravi važan
654. Macher ^{//}**maher**, m. r., beč., stand., ^{//}**moher**, m. r., beč., razg., § 7.12 = voditelj firme, predvodnik, spiritus movens nekog poduzeća, glavna osoba, glavni poduzetnik

655. Macherlohn $\backslash$ **māherlon**, m. r., beč., stand., § 7.10 = naknada kojom se plaća samo rad (ne i materijal)
656. Maibaum $\backslash$ **māj pam**, m. r., beč., austr., razg., § 7.17 = $\square$ svibanjsko stablo: a) posječeno stabalce mlade breze koje se za majskih svečanosti vezuje za kućni dovratnik; b) po starom običaju između proljeća i ljeta, naročito prilikom narodnih svečanosti postavljeno visoko stablo s koga su posječene grane i skinuta kora i na čijem vrhu visi vijenac od jele, ukrašen šarenim trakama)
657. malen $\surd$ **māl jat** (umjetnički i obrtnički), $\backslash$ **mālovat** i $\backslash$ **mōlovat** (posuđenica iz razg. j.), samo u odnosu na obrtničku djelatnost, § 7.9; 7.10
658. Malen, das $\surd$ **māl jānje**, s. r., (umjetničko i obrtničko), $\backslash$ **mālovanje**, s. r., i $\backslash$ **mōlovanje**, s. r., (obrtičko), § 7.13; 7.20 = $\square$ ličenje; krečenje
659. Maler $\backslash$ **māler**, m. r., stand., i $\backslash$ **mōler**, m. r., beč., razg., § 7.1; 7.10; 7.12 = u oba slučaja: ličilac, soboslikar (ali ne umjetnički slikar); od toga bezazlena, vesela esekerska psotka: $\backslash$ **mōlera mu!** (razg.)
660. Malererde $\backslash$ **māler'erdn**, ž. r., beč., razg., § 7.5; 7.10 = glina
661. Malzbonbon $\backslash$ **mālc bombon**, m. r., esek., beč., § 7.8, I = $\square$ bombon (od slada) protiv kašlja i za pročišćavanje grla
662. Malzzucker $\backslash$ **mālc cukker**, m. r., stand., beč., § 7.8, I = $\square$ slatki šećer, maltoza
663. Manchettenknöpfe $\backslash$ **mandētnknēpfe**, m. r., mn., beč., stand., (ch = [š] > đ, § 7.6 = $\square$ dugmad za manšete
664. Mandel $\backslash$ **māndula**, ž. r., § 7.25 = tonzila, krajnik
665. Männchen $\backslash$ **mōnčika**, m. r., esek., i $\backslash$ **mōnči**, m. r., esek., § 7.36 = muško; čovječuljak; muž, mušić; (usp. s nazivima od milja muškog roda: *Tonči, Tončika*)
666. Mantel $\backslash$ **māntl**, m. r., beč., razg., nova posuđenica, § 7.6; 7.10, 7.24; 7.29 = ogrtač kao odjevni predmet; vanjska guma na kotaču
667. Marke $\backslash$ **mārka**, ž. r., § 7.5; 7.27; 7.29, I = poštanska marka; oznaka firme, tvornice; njemački novac (u esek. narječju još se koristi stari oblik *ein Mark* umjesto *eine Mark*)
668. markieren $\surd$ **markirat**, § 7.9 = pretvarati se, zavaravati; u kazališnom žargonu: igrati (tobože) ulogu nekog glumca kad je ovaj odsutan ili svoju ulogu na manje važnim probama
669. Markieren, das $\surd$ **markirānje**, s. r., § 7.13 = gl. imenica od 668
670. Masche $\backslash$ **māšna**, ž. r., beč., razg., § 7.6 = mašna za kosu; mašna općenito; kravata; umanjena: $\backslash$ **māšnica**, ž. r., = očica na ženskoj čarapi
671. Maschine $\surd$ **mašina**, ž. r., nova posuđenica, § 7.5; 7.10; 7.11
672. Maschinenführer $\backslash$ **mašinovođa**, m. r., nova posuđenica, hibridni oblik (*vođa* = *Führer, Leiter*), § 7.10; 7.12; 7.29 = vlakovođa
673. Maschinengewehr $\backslash$ **mašingever**, m. r., stand., i $\surd$ **mašingevera**, ž. r., prema govoru slav. sela, nova posuđenica iz vojničkoga govora, § 7.5; 7.30

674. Maschinenschlosser // **mašinšloser**, m. r., razg. (usp. 672), nova posuđenica, § 7.10;
7.12 = □ strojobravar
675. Maschinerie // **mašinerija**, ž. r., nova posuđenica, § 7.5; 7.11 = □ skup strojeva,
pogon, mehanizam
676. Masseur // **mašer**, m. r., § 7.12, 7.25
677. Masseurin // **mašerka**, ž. r., § 7.12, 7.25
678. massieren // **masirat**, § 7.9, 7.25
679. Maulbeerbaum // **duda pam**, m. r., esek., hibridna riječ (od *dud/duda* i nj. dijalekt.
pām 'drvo'), § 7.36 = dud
680. Maurer // **maor**, m. r., ([ao]) < [au] kao u // *pqor*, m. r., < Bauer = seljak;
grao < grau, *braon* < braun), § 7.10; 7.12 = □ zidar
681. Maurerohrfeige // **maorska**, ž. r., pridjev, misli se zapravo // *maorska čuška*, ž. r.,
(usp. *čuška*, ž. r., = šamar), prema esek. uzorku *maurafouc*, ž. r.,
= težak šamar kakav opaljuje zidar svojom teškom rukom, § 7.1;
7.36
682. Meißel // **mašl**, m. r., beč., razg., § 7.5; 7.10; 7.11 = dljeto (ali samo
onakvo kakvim se obrađuje željezo)
683. Meister // **majstor**, m. r., i // **meštar**, m. r., rajnsko-franački [mēštʰr], m. r.,
usp. srvnj. *mēster*, § 7.10; 7.12
684. Mesner // **mežner**, m. r., beč., stand., § 7.12; 7.21 = crkvenjak
685. Messing // **mešing**, m. r., § 7.5; 7.11
686. Meter // **meštar**, m. r., prema izgovornom obliku [mētʰ], § 7.28
687. Mieder // **mider**, m. r., beč., austr., § 7.6, 7.25 = korzet, grudnjak, steznik
688. Milchbrot // **milihprot**, m. r., beč., razg., § 7.8, II = vrsta kolača, fino pecivo,
□ kolač od dizana tijesta s grožđicama, ekstraktom limuna i ruma
689. Milchner // **mihner**, m. r., esek., beč., § 7.8, I = šaran (mužjak)
690. Mistschaufel // **miščafl**, m. r., // **miščafla**, ž. r., // **miščajfla**, ž. r., esek., beč.,
([st] je pred [š] postalo [štš]¹⁵), § 7.5, I = lopata za smeće
691. Mitlauf // **mitlauf**, m. r., nova posuđenica, § 7.10; 7.11, 7.24 = bicikl za
dvoje
692. Mittelohrentzündung // **mitlorenčindung**, m. r., § 7.25 = otitis media, □ upala
srednjeg uha
693. Mode // **mōda**, ž. r., beč., austr., § 7.6
694. Model // **mōdla**, ž. r., beč., razg., § 7.8, IV = kalup za kolače
695. modern // **mōderno**, prilog; pridjev, s. r., § 7.6; 7.14
696. Modistin // **modistica**, ž. r., i // **modistkinja**, ž. r., beč., (nastavak *-ica* i *-inja/-kinja* označava ženski rod i odgovara njemačkom nastavku
-in), § 7.12 = kitničarka, žena koja izrađuje ženske šešira

¹⁵ Neprecizna formulacija. Binder želi reći da je [št] nadalje u kombinaciji sa [š] dalo [šč]. – Prim. prev.

697. Mörsel	\\męrzl, m. r., beč., razg., § 7.5; 7.8, IV = stupa, avan
698. Mörser	\\mųžâr, m. r., stara posuđenica iz vojničkog govora, ([ž] < [s], usp. žaga, ž. r., < <i>Säge</i> ; žaifa, ž. r., < <i>Seife</i>), § 7.5; 7.17; 7.30 = merzer (vrsta malog topa), prangija
699. Mörtel	\\mąlter, m. r., beč. [mąlt ^ɖ], § 7.5; 7.10 = žbuka
700. Most	//mųšt, m. r., rajnsko-franački [mų ^u št], m. r., (slov. <i>mòšt</i>), § 7.8, III = mlado vino
701. Muff	//mųf, m. r., § 7.6 = krzno za grijanje ruku
702. Mundstück	//mųnštik, m. r., (gubljenje glasa [d] zbog teškog izgovora), § 7.5; 7.20 = pisak na puhačkom instrumentu
703. mürbe	//mįrb, m. r., pridjev, (u odnosu na pecivo, kolače i sl.), § 7.8, VII = mekan, koji se topi u ustima
704. Mürbeteig	\\mįrbertajg, m. r., beč., stand., § 7.8, II = posebno pripremljeno tijesto za kolače ili pecivo
705. Muster	//mųstra, ž. r., § 7.4, I; 7.5; 7.10 = □ uzorak
706. musstern	//mųštrat, razs., rajnsko-franački [mųšt ^ɐ rn]; [mųšt ^ɐ r], s. r., esek., § 7.9; 7.22 = kritički postupati prema nekome pri podučavanju, strogo podučavati
707. das Mustern	//mųštranje, s. r., § 7.22 = gl. imenica od 706, strogo podučavanje
708. Mutter	\\mųter, m. r., stand., § 7.10; 7.11 = matica zavrtnja
709. Mutter	\\mųterka, ž. r., \\mųterica, ž. r., esek., (-ka i -ica su hr. nastavci za ž. rod), tvorenica (od milja) u đaćkom govoru, § 7.1; 7.16 = majka
710. Nachtgeschirr	//nųkšir, m. r., esek. (od beč. [nąxtg'ši ^ɖ], s. r.), § 7.4; 7.5 = noćna posuda
711. Nachtkasten	//nąhtkastn, m. r., stand., //nątkastn, m. r., (u slavonskom seoskom govoru, //nąhkastn, m. r., esek., stand. posuđeni oblik u kome je izostavljen glas [t]; u sva tri slučaja realizira se polunazalni završni glas [n], § 7.4 = □ noćni ormarić
712. Nachttopf	//nąhtopf, m. r., gradski govor, stand., § 7.4 = □ noćna posuda
713. Nachtwächter	//nąhtvehter, m. r., stand., § 7.12 = □ noćni čuvar
714. Netz	//nęc, m. r., § 7.4, I; 7.5; 7.7 = mreža, mreža za kosu
715. netzen	//nęcovat, § 7.4, I; 7.9; 7.10 = djelatnost u ženskom ručnom radu: plesti mrežasto, mreškati
716. Neugewürz	//nąjkvirc, m. r., beč., razg., § 7.8, I = vrsta začina: piment, krupni papar
717. Nickel	\\nįkl, m. r., nova posuđenica, § 7.5; 7.11 = metal nikal
718. nickeln	\\nįklen, § 7.1 = od nikla
719. Nocken	//nųkla, ž. r., beč., razg., //nųklica, ž. r., umanjenica, § 7.8, II = žličnjak

720. Nudel	\nūɖla, ž. r., beč., § 7.8, II = rezanac
721. Nudelbrett	\nūɖlpret, m. r., beč., razg., § 7.8, IV = daska za valjanje tijesta
722. Nudelwalger	\nūɖlvalger, m. r., beč., § 7.8, IV = valjak za tijesto, oklagija
723. Nußknacker	//nʊsknaker, m. r., stand., § 7.5; 7.8, IV = □ krckalica za orahe
724. Nußstrudel	//nʊʃtrudla, ž. r., beč., ([s] + [ʃ] = [ʃ]), § 7.8, II = vrsta kolača, □ orahnjača
725. Nußstrangerl	//nʊʃtangla, ž. r., beč., ([s] + [ʃ] = [ʃ]), § 7.8, II = vrsta kolača: □ štanglica s orasima
726. Ober	√ɔber, m. r., stand., beč., § 7.12; 7.19 = glavni konobar (kome se plaća); određena karta u igraćim kartama (npr. <i>herc ober</i>), □ gornjak, dama
727. Oberin	√ɔberica, ž. r., (s hr. nastavkom <i>-ica</i>), § 7.12; 7.21, 7.25 = opatica, glavna sestra (u manastiru i Crvenom križu)
728. Obers	\ɔbrst, m. r., beč., razg., § 7.8, I, II = vrhnje; kožica na skuhanom mlijeku
729. Ogrosel	//ɔgrozla, ž. r., beč., razg., § 7.8, I, II = ogrozd
730. Omama	//ɔmama, ž. r., beč., nova posuđenica iz govora dadilja/dojilja § 7.1; 7.16 = baka
731. Onkel	//ɔnkl, m. r., beč., § 7.16 = ujak, stric
732. Orgel	//ɔrgulje, ž. r., mn., § 7.5, 7.20, 7.25 = muzički instrumenat orgulje; teško disanje kod bronhitisa; umanjenica: //ɔrguljice, ž. r., mn., § 7.2, III = male orgulje; stara posuđenica (srvnj. <i>orgel</i> ; <i>orgele</i> , ž. r.)
733. Orgeler	//ɔrguljâr, m. r., i //ɔrguljâš, m. r., (esek., dijalekt. nastavak <i>-aš</i>), § 7.12; 7.20 = svirač na orguljama, organist
734. orgeln	//ɔrguljat, stara posuđenica (srvnj. <i>orgelen</i> ; <i>orgeln</i>), § 7.9; 7.20, 7.25 = svirati na orguljama; teško disati
735. Orgeln, das	//ɔrguljânje, s. r., § 7.13, 7.25 = gl. imenica od 734, sviranje na orguljama; nestručno, šepRTLjavo sviranje („drndanje“); teško disanje kod bronhitisa
736. Outrichter	//aʊtrihter, m. r., hibridna posuđenica (engl. <i>out</i> i nj. <i>Richter</i> , m. r.), § 7.24 = pomoćni sudac na nogometnoj utakmici
737. Paar	pâr, m. r., stara posuđenica: od nje i: pârni broj, m. r., //nɛparni broj, m. r., nepar, m. r., par-nepar = igra s lješnjacima, § 7.28
738. paaren, sich	\p̥arit se, § 7.9
739. Paaren, das	√p̥arenje, s. r., § 7.13
740. Päckchen	//p̥aklîc, m. r., razg., umanjenica (od beč. <i>pakl</i> , s. r., i hr. deminutivnog nastavka <i>-ić</i>), § 7.5; 7.27 = paketić; paklo duhana
741. packen	//p̥akovat, § 7.9 = pakirati robu/putn(ičk)u prtljagu
742. Packer	//p̥aker, m. r., stand., i //p̥oker, m. r., beč., razg., § 7.10; 7.12 = onaj koji pakira robu

743. Packpapier	// pəkpaɪr , m. r., stand., § 7.5; 7.27; 7.29, I
744. Paket	// pəkêɪt , m. r., stand., § 7.5; 7.27; 7.29, I
745. panieren	√ panɪrat , beč., § 7.8, V; 7.9 = panirati meso, panirati odrezak, tj. meso prije prženja umočiti u brašno, jaje i mrvice
746. Paniertes	// pəɲɪrano , s. r., beč., § 7.8, II = panirano meso (pile, odrezak)
747. Panierung	√ panɪrung , m. r., beč., § 7.8, II = sve što je potrebno za paniranje mesa
748. panschen	pəɲčət , § 7.1; 7.9 = brčkati se, praćakati se u vodi; sprčkati neko jelo
749. Pantscher	// pəɲčalo , s. r., beč., § 7.2, I = malo dijete; loš kuhar; tko ne vlada svojom strukom, neznalica, šeprtlja
750. Panzer	// pəɲcer , m. r., stand., nova posuđenica (Prvi svjetski rat 1914.–1918.), § 7.30 = tenkovski top; tenk, oklopno vozilo
751. Panzerhemd	// pəɲcɪr koʃulja , ž. r., stara posuđenica (srvnj. <i>panzier</i> , s. r.), § 7.30 = dio srednjovjekovne ratničke opreme, ispleten od željeznih prstenova ili žice radi zaštite gornjeg dijela tijela
752. Papagei	papagaj , m. r., i // pəpɪga , ž. r., esek., stand., § 7.2, III
753. Papp	// pəp , m. r., beč., razg. posuđenica, § 7.5; 7.10 = obućarsko, postolarsko ljepilo
754. Pappendeckel	// pəpmdekl , m. r., beč., razg., sa stand. [a], § 7.5; 7.11 = □ kartonski poklopac
755. Paradeis	// paradajz , m. r., i // paradajzija , ž. r., beč., § 7.8, I = rajčica
756. Paradeissauce	// paradajsos , m. r., beč., razg., § 7.8, II = umak od rajčica
757. Park	// pərk , m. r., § 7.2, II, IV
758. Partezettel	// pərtacetl , m. r., beč., stara posuđenica, (srvnj. <i>parte</i> , ž./s. r.), esek., § 7.1; 7.21 = osmrtnica
759. Paß	// pəsoʃ , m. r., hibridna tvorenica s mađarskim nastavkom -os, nova posuđenica, § 7.29 = putovnica
760. passen	// pəsovat , § 7.6; 7.9 = odgovarati, pristajati (u odnosu na odjeću)
761. passend	// pəsent , § 7.6; 7.15 = koji pristaje, odgovara po veličini (u odnosu na odjeću), tàman
762. passieren	√ pasɪrat , § 7.8, V; 7.9 = protiskivati kroz sito, prešati
763. Passierer	√ pasɪrer , m. r., beč., stand., § 7.8, IV = sito za pasiranje; preša
764. Patschen	// pəčna , ž. r., beč. i razg. // pəčna , ž. r., § 7.6 = kućna cipela, papuča
765. patzen	// pəckat , beč., § 7.9 = brljati, mazati, mrljati
766. Patzer	// pəckalo , s. r., § 7.1; 7.2, I = brljalo, mazalo; zamazanko (vidi. tvorbuenicu s -lo pod 749)
767. Pech	// pəh , m. r., beč., stara posuđenica (srvnj. <i>pech</i> , s. r.), § 7.1; 7.2, V = smola; asfalt; nesreća

768. Pechvogel	// pəhfogl , m. r., beč., § 7.1 = zlosretnik, nesretnjaković, čovjek kome ništa ne polazi za rukom
769. Pelz	// pəlc , m. r., stara posuđenica, § 7.6 = krznen kaput; krzno; krzno za vrat
770. pelzen	// pəlcovat , § 7.9, 7.25 = cijepiti protiv bolesti; kalemiti, okulirati, očiti
771. Pelzen, das	// pəlcovanje , s. r., beč., § 7.13, 7.25 = cijepljenje; kalemljenje, okuliranje
772. Pelzer	// pəlcer , m. r., beč., stand., § 7.2, II = kalem, cijep (u vrtlarstvu), grana ili pup za kalemljenje
773. Pelzkragen	// pəlcakragn , m. r., beč., § 7.6 = krzneni ovratnik
774. Pelzmantl	// pəlcmantl , m. r., beč., § 7.6 = [□] krznen kaput, bunda
775. pension	// pənzija , ž. r., i pəmzija (dijalekt.), ž. r., § 7.27 = mirovina
776. pensionieren	√ penzijonirat i √ penzijunirat , esek., § 7.9 = umiroviti, penzionirati
777. Pensionist	√ penzijonirac , m. r., √ penzijunirac , m. r., § 7.12 = umirovljenik, penzioner
778. Perle	// pərla , ž. r., pərlica (umanjenica), ž. r., stara posuđenica, § 7.6, I = biser, staklena kuglica, biser kao nakit
779. per Schub	// pəršup , m. r., beč., austr., § 7.29; 7.32 = prisilno, po odluci vlasti provedeno vraćanje izbjeglica i skitnica u mjesto ili kraj odakle su došli
780. Persianer	√ perzijaner , m. r., beč., stand., § 7.6 = bunda od perzijanera, crnog ovčjeg krzna
781. petzen	// pəcat , esek., § 7.9; 7.36 = loviti ribu. Riječ je o njemačkom <i>petzen</i> 'odati, uštinuti, štipati' koja u esekerskom zapravo označava pokret plovka udice, što znači da je riba zagrizla. Na esekerskom se također pita: <i>Peicta šun?</i> = Peca li već? Misli se na ribu. Od tog glagola Eseker tvori imenicu pəcaroš , m. r., s mađarskim nastavkom <i>-os</i> (u esekerskom narječju množina glasi <i>ti pecarošn</i>), § 7.36 = ribič. Ovamo spadaju još glagol upecat uloviti, uhvatiti (i u odnosu na ljude) i imenica pəcaljka , ž. r. = udica
782. Pfand	// fənd , m. r., ([pf] > [f]), § 7.19 = zalog kod igranja fote (društvena igra)
783. Pfanne	// fəndla , ž. r., umanjenica: fəndlica , ž. r., beč., razg., austr., § 7.5; 7.8, IV = tava, tava s drškom
784. Pfefferon	// feferôn , m. r., beč., razg., § 7.8, II = mala, vrlo ljuta zelena paprika u octu, feferonka
785. Pflaster	// flaster , m. r., stand., ([pf] > [f]), § 7.25 = melem, flaster za rane
786. pflastern	// flastrovat , beč., stand., § 7.9, 7.25 = popločati tlo kamenjem; pokriti melemom/flasterom za rane

787. Pfund	fûnta , ž. r., stara posuđenica, § 7.28 = mjera za težinu (□ pola kilograma)
788. Pfüsher	\\ füşer , m. r., stand. ([pf] > [f]); 7.10 = loš obrtnik
789. Philosoph	// filozof , m. r., stand., § 7.22 = znanstvenik, mislilac, tko proučava filozofiju
790. Philosophie	// filozofija , ž. r., stand., § 7.1; 7.22
791. Pick	// pik , m. r., beč., § 7.1; 7.22; 7.35 = imati na nekoga „pik“, biti kivan na nekoga
792. Pick	// pik , m. r., beč., esek., § 7.5; 7.10 = ljepilo
793. Pickel	// piknja , ž. r., esek., § 7.1 = bubuljica
794. Pinsel	\\ pimzl , m. r., \\ pimzla , ž. r., stand., ali s dijalekt. [m]; \\ pemzla , ž. r., beč., razg., § 7.5; 7.10 = kist
795. pinseln	// pimzlat , stand. s dijalekt. [m] umjesto [n], // pemzlat , razg. (beč.), § 7.9, 7.25 = raditi kistom, bojiti, ličiti
796. Plastron	\\ plastron , m. r., beč., § 7.6 = ukrasni prsni umetak na mornarskoj bluzi
797. Platte	\\ plātna , ž. r., beč., razg., § 7.5 = ploča na peći
798. Plattfuß	// blātfus , m. r., razg. ali s [b] zbog sljedećeg [l], esek., § 7.25 = ravno stopalo, bolesne promjene na stopalu
799. Platz	// plāc , m. r., stand., § 7.37 = gradski trg, tržnica
800. Pofese	√ pofezna , ž. r., beč., razg., (od tal. <i>pavese</i> = štit iz Pavie ¹⁶), § 7.8, II = u mlijeko i jaja umočena, pa ispržena kriška bijelog kruha koja se najčešće jede sa špinatom
801. Pokal	\\ pokāl , m. r., § 7.24 = nagradni pehar, pobjednički pehar na natjecanjima
802. polieren	√ polirat , § 7.9 = ulaštiti do sjaja
803. politieren	√ politirat , § 7.9 = lakirati namještaj (ali ne bojama!)
804. Politur	√ politura , ž. r., beč., stand., § 7.2; 7.10 = □ bezbojni lak za završno premazivanje drvenih izrađevina; vanjski sjaj
805. Polizei	// policija , ž. r., § 7.32
806. Polizeimann	// polica , m. r., esek. <i>ta policāi</i> , m. r., razg., √ policajac , m. r., isto značenje, samo s nastavkom -ac; zanimljiv primjer posuđenice kod koje je upotrijebljen samo prvi dio strane riječi, § 7.12; 7.32
807. Porzellan	// porculān , m. r., esek., (beč. [po ^ɐ tslān]), razg. § 7.5; 7.11
808. Pottasche	\\ potaša , ž. r., § 7.2, V = kalijev spoj (kalijumkarbonat), K ₂ CO ₃

¹⁶ Štit iz tal. grada Pavie odlikovao se time što je na svom donjem kraju imao metalnu bodlju koja se mogla zabiti u zemlju. – Prim. prev.

809. Pracker	\praker , m. r., stand., beč., § 7.5, I; 7.10, 7.24 = isprašivač, mlatilo za isprašivanje sagova; reket; tapetarski čekić
810. Prahm	\pramac , m. r., s nastavkom <i>-ac</i> (usp. 806), stara posuđenica, (srvnj. <i>prâm</i> , m. r.), § 7.5; 7.29 = čamac; pramac na brodu
811. Presse	\preša , ž. r., esek., § 7.5; 7.11 = tlačilica, tijesak za grožđe, muljača
812. Prinz	\princ , m. r., § 7.12
813. Prinzessin	\princeza , ž. r., § 7.12
814. Prißnitz	\briznic , m. r., izgovor prema bečkom narječju, § 7.25 = prsni oblozi kod teških prehlada, nazvani prema liječniku dr. Prissnitzu
815. Pritsche	\prična , ž. r., beč., razg., § 7.4 = drveni ležaj od dasaka; grubo istesan krevet bez slamarice, bez madraca, bez mekane podloge, kakav se nalazi u stražarnicama vojarni
816. Pudding	\puđing , m. r., beč., § 7.8, II
817. Puder	\puđer , m. r., stand., § 7.7 = puder za lice, puder za šminkanje
818. pudern, sich	\puđrat se , § 7.9 = staviti puder na lice
819. Pult	\pult , m. r., § 7.5; 7.20; 7.27 = prodajni pult u trgovinama; notni pult; nastavnički pult u učionicama
820. Pumpe	pûmpa , ž. r., § 7.5; 7.11
821. pumpen	pûmpat , § 7.9; kao povratni gl.: pûmpat se , § 7.34 = u šatrovačkom: ševiti se (žensko); \napûmpat , § 7.34 = napuhati; obremeniti (šatrovački)
822. Pumpen, das	/pûmpanje , s. r., § 7.13 = gl. izvedenica od 821; u šatrovačkom još i <i>coitus</i>
823. Pumphose	\pumphozne , ž. r., mn., beč., razg., i esek. \pumparice , ž. r., mn., § 7.6 = vrsta hlača, □ široke, ispod koljena stegnute hlače koje ne pokrivaju listove nogu
824. Purzelbaum	\purclbaum , m. r., stand., \purclpaum , m. r., razg., \purclp'am , m. r., razg., beč., § 7.23 = □ premetanje, prevrtanje preko glave
825. Putz	\puć , m. r., esek., § 7.32; 7.34; 7.36 = policajac
826. Putzerei	\pućerāj , ž. r., beč., stand., § 7.12 = kemijska čistiona
827. Quitt	\kvit , beč., razg., § 7.1 = izjednačen; <i>sad smo kvit</i> sad smo poravnali račune
828. Quittenkäse	\kijtnkez , m. r., beč., razg., § 7.8, II = tvrdo ukuhani pekmez od dunja da ga se može rezati
829. Radel	\radler , m. r., esek., prema bečkom <i>rādl</i> , s. r., sa stand. [-er], § 7.8, IV = nazubljen kotačić za rezanje tijesta
830. Radio	\radio , m. r., nova posuđenica, § 7.5; 7.11 = radioaparat, radioprijemnik
831. Rahmen	\rama , ž. r., § 7.5; 7.10; 7.20 = okvir za slike; metalni okvir, npr. na pećnoj ploči; okvir na tkalačkom stanu; okvir na koji se nateže platno za vez ili goblen (derdef), okvir za ručni rad; okvir općenito

832. Rahmenerzeuger \rāmâr, m. r., esek., § 7.12 = □tko proizvodi okvire
833. Ranzen \rānac, m. r., posuđenica iz austr. vojničkog govora, § 7.30 = naprtnjača, telečak
834. ranzig //rās, pridjev, beč., razg., esek., § 7.8, VII = □užegnut
835. Ratsche \rāčna, ž. r., beč., austr., razg., § 7.5; 7.11; 7.17 = čegrtaljka; propeler zrakoplova, propeler
836. rauben \rōbit, stara posuđenica (srvnj. *rouben*), § 7.9; 7.32 = □pljačkati
837. Rebschnur //rēpšnura, ž. r., stara posuđenica, § 7.10 = posebna vrsta uzice koja se upotrebljava u tapetarskom obrtu
838. Rechenmaschine \rēhnmašina, ž. r. nova posuđenica, § 7.5; 7.11; 7.27 = □računalo, računski stroj
839. Rechenschieber \rēhnšiber, m. r., nova posuđenica, stand., § 7.11; 7.28 = □logaritamsko (tehničko) računalo
840. Regenmantel \rēgmantl, m. r., razg., § 7.6 = □kišni ogrtač, kišna kabanica
841. reiben √rībat, stara posuđenica, (srvnj. *rīben*), § 7.9 = □trljati, trti: čistiti, prati (podove)
842. Reibeisen //rībajz, m. r., stara posuđenica (srvnj. *rībeisen*) i √rībež, m. r., ([ž] < [z], usp. *žaga*, ž. r., od *Säge*, esek., § 7.8, IV = kuhinjska sprava, trenica za mrkvu, krumpir i sl.
843. Reifen //rajf, m. r., razg., beč., esek., § 7.23 = kolut, obruč (dječja igračka)
844. Reim √rīma, ž. r., stara posuđenica, (srvnj. *rīm*, m. r.), § 7.20 = podudaranje krajnjih slogova u poeziji
845. Rein \rajndla, ž. r., i \rajndlika, ž. r., beč., razg. (s hr. nastavkom za ž. r. -a, -ka), esek., § 7.8, IV = kuhinjska posuda, šerpa
846. Reiskoch \rajskoh, m. r., beč., esek., § 7.8, II = nabujak od riže (s grožđicama)
847. Reißbrett \rajzbret, m. r., ([s] pred [b] > [z]!), stand., a u esekreskom đaćkom govoru i \rajzika, ž. r., (s nastavkom za ž. r. -ka predstavlja zapravo umanjenicu), § 7.5; 7.11; 7.20; 7.22; 7.35 = □daska kao podloga za tehničko crtanje, crtača daska
848. Reißfeder //rajsfeder, m. r., stand., (ovdje ostaje [s] jer za njim slijedi bezvučno [f]), § 7.5; 7.11; 7.20 = □crtače pero (specijalno pero za izvlačenje crta tušem)
849. Reißnagel //rajsnegl, m. r., i //rajsnegla, ž. r., esek., (prema njem. obliku za množinu stvoren oblik jednine, vjerojatno na osnovu natpisa „Reißnägel“ na pakovanju; znači da se ovdje radi o posuđenici iz pisanog jezika), § 7.5 = □čavlić sa širokom glavom za pribadanje čega na neku podlogu, pribadač
850. Reißschiene \rajšina, ž. r., ([s] + [š] = [š]), a u esek. đaćkom idiomu i srednjeg roda (s nastavkom -lo za srednji rod) \rajšilo, s. r., § 7.5; 7.11; 7.20; 7.22; 7.35 = veliko ravnalo s okomitom prečagom na jednom kraju za izvlačenje dugih vodoravnih i okomitih ravnih linija

851. Reißverschluss	// rajsferšlus , m. r., nova posuđenica, stand., § 7.6 = patentni zatvarač, smičak
852. Rente	rênta , ž. r., posuđenica iz jezika administracije, § 7.27 = mirovina
853. resch	// reš , pridjev, beč., § 7.8, VII = reš pečen, hrskav
854. Restel	// reŕstl , m. r., beč., § 7.6; 7.10 = ostatak tkanine koji se najčešće kupuje jevtinije nego ista roba u balama; ostatak tekstila
855. Ribisel	// ribizla , ž. r., beč., austr., § 7.8, I = ribiz
856. Ried	rît , m. r., (srvnj. <i>riet</i> , s. r.; stara posuđenica), § 7.2, II, IV = □ močvarno područje kraj rijeke ili jezera, obraslo trskom
857. Rieddorf	√ Riŕtfala , ž. r., hibridna posuđenica, nastala od <i>Riet</i> , s. r., i mađ. <i>falu</i> (selo) s hr. nastavkom <i>-a</i> odn. asimilacijom <i>-u</i> u <i>-a</i> ; Reŕtfala , ž. r., (prema mađ. izgovoru s hr. <i>-a</i>), § 7.37 = prvo susjedno selo (prvo susjedno mjesto) zapadno od Osijeka. Istočnom dijelu Retfale priključilo se nešto kasnije (nakon što su njemački stanovnici kultivirali močvarno tlo) jedno malo naselje pridošlih Mađara; zvalo se <i>Mađarska Retfala</i> (ovdje vidimo primjer preuzimanja mađ. i hr. izgovora u njemačko narječje). Sama <i>Retfala</i> službeno se označavala kao <i>Njemačka Retfala</i> i bila je čisto njemačko naselje.
858. Riegel	√ rigla , ž. r., s hr. <i>-a</i> , i riŕgl , m. r., prema njem. izgovoru, § 7.4; 7.11 = reza na vratima, prozoru itd.
859. Riemen	// reŕmen , m. r., razg. posuđenica, (prema rajnsko-franačkom: [tʰr re ¹ m ^a] = remen), § 7.5; 7.6; 7.11 = remen na hlačama; pogonski remen kod strojeva
860. Riemer	// reŕmenâr , m. r., stara posuđenica, rajnsko-franački, § 7.12 = obrtnik koji pravi remene
861. Rindsuppe	// riŕncupa , ž. r., beč., § 7.8, II = goveđa juha
862. Ring	// riŕng , m. r., nova posuđenica iz jezika sportaša, § 7.24 = prostor na kome se bore bokseri i hrvai
863. Ringel	// riŕnglica , ž. r., umanjena od <i>ringla</i> , ž. r., beč., razg., § 7.5; 7.10 = svaka vrsta karike/prstena, npr. kod zastora; suprotno tome oblikom <i>ringla</i> , ž. r., označava se kolut na štednjaku koji se može maknuti pri kuhanju na otvorenom plamenu.
864. Ringelspiel	// riŕnglšpil , m. r., beč., § 7.19 = vrtuljak, karusel
865. Ringlotte	√ ringlôva , ž. r., (u njem. esek. narječju: <i>ringlô/riŕlô</i> , ž. r.), beč., austr., (iz franc. <i>reine-claude</i>), razg., § 7.8, I = □ vrsta plemenite šljive
866. Rinne	// riŕna , ž. r., § 7.2, IV; 7.5 = žlijeb, oluk na krovu; žlijeb

867. rinnen	// ri̇novat se , esek., razg., § 7.9; 7.36 = prepustiti se pri plivanju riječnoj struji
868. Rist	// ri̇st , m. r., § 7.2 = gornji dio stopala
869. ritzen	// ri̇sat , stara posuđenica (srvnj. rîzn = crtati), § 7.9; 7.20 = crtati pisaljkom ili perom
870. Ritzen, das	// ri̇sanje , s. r., § 7.13; 7.20 = gl. imenica od 869, crtanje; nastava crtanja
871. Ritzerei	// ri̇sarija , ž. r., izvedenica od 869, § 7.20 = crtež, umjetnički crtež
872. Röckel	\ rėkla , ž. r., i umanjenica / rėklica , ž. r., beč., austr., razg., § 7.6 = kaputić; kratak muški kaput (dio narodne nošnje)
873. Rodel	√ rȯdle , ž. r., mn., beč., austr., § 7.5, 7.24 = sportske saonice
874. rodeln	// rȯdlat se , beč., austr., § 7.9, 7.24 = sanjkati se
875. Rodeln, das	// rȯdlanje , s. r., gl. imenica od 874, § 7.13, 7.24 = sanjkanje
876. Röhre	\ rėrna , ž. r., beč., austr., razg., § 7.4; 7.8, IV = pećnica
877. Rohrzange	\ rȯrcange , ž. r., mn., stand., nova posuđenica, § 7.10 = vrsta kliješta, □ kliješta za cijevi, cijevna kliješta
878. Rohseide	// rȯzajde , ž. r., stand., § 7.6 = sirova svila
879. Rolle	\ rȯla , ž. r., i / rȯlja , ž. r., stand., i \ rȯlna , ž. r., razg., beč., § 7.5; 7.7; 7.10; 7.11; 7.27 = svaka vrsta svitka/smotka; vrsta ženske frizure
880. rollen	√ rȯljat , § 7.9 = □ uvijati, savijati, motati
881. Rollen, das	√ rȯljanje , s. r., § 7.13 = □ savijanje, motanje
882. Rollette	// rȯleta , ž. r., stand., i // rȯletna , ž. r., razg., beč.; uz to: \ rėslingroletna , ž. r., i // rėspringroletna , ž. r., (vidi pod E i Sp!), § 7.4 = prozorska roleta
883. Rollschuh	\ rȯlsua , ž. r., nova posuđenica, stand., § 7.24 = □ koturaljka
884. Rollschuhe	\ rȯlsue , ž. r., mn., § 7.24 = □ koturaljke
885. Röntgen	\ rėndgen , m. r., \ rėngen , m. r., ([d] izostavljeno zbog teškog izgovora; postoji i rijetko upotrebljavana dijalekt. tvorenica u jeziku seoskog stanovništva: // ringl , m. r.), § 7.25 = rendgenski aparat; rendgentski pregled
886. röntgenisieren	√ rėndgeniziṙat , √ rėngeniziṙat , vidi 885, § 7.9, 7.25 = pregledati rendgentskim zrakama
887. Rostbraten	// rȯzbratn , m. r., beč., ([st] je pred zbučnim [b] postalo [z]), § 7.8 = (□ goveđe) meso ispečeno na roštilju (postoji, međutim, pogrešno mišljenje da je u pitanju konjsko meso) ¹⁷
888. Röstel	\ rȯšṫlj , m. r., razg. posuđenica (od bav. <i>roštl</i> , <i>röštl</i> , s. r., § 7.8, IV
889. rösten	// rėstat , // rėstovat , § 7.8, V; 7.9 = □ pržiti što na masti ili ulju
890. roter Zinnober	rȯd^u ciṅo^ub^u , m. r., esek., § 7.36 = podrugljiv naziv za crvenokose ljude

¹⁷ Zbog glasovne sličnosti riječi *Rost* (roštilj) i *Roß* (konj). – Prim. prev.

891. Rotlauf // **rødlauf**, m. r., dijalekt. [d], § 7.25 = crveni vjetar, vrbanac (kožna bolest)
892. Ruck // **rũk**, m. r., beč., § 7.1 = trzaj, udarac
893. rücken // **rũkovat**, razg., beč., (dijalekt. *u* umjesto *ü*), posuđenica iz austr. vojničkog idioma, § 7.9; 7.30 = otići u vojsku
894. Rucksack // **rũksak**, m. r., stand., i // **rũksok**, m. r., razg., beč., § 7.5, I; 7.24, 7.25 = □ naprtnjača
895. Ruder √ **rũdo**, s. r., § 7.29 = rudo na zaprežnim kolima; veslo s dvije lopatice
896. Rumpel // **rũmpl**, m. r., beč., austr., § 7.5, I = valovita ploča od lima ili drveta za trljanje rublja pri pranju
897. Rutschbahn // **rũdban**, m. r., beč., stand., ([tš] je pred zvučnim [b] postalo [d]); u hrvatskom jeziku bezvučan glas postaje uvijek zvučan ako za njim slijedi zvučan), § 7.19 = tobogan
898. Saal \ **šala**, ž. r., § 7.4 = dvorana, velika svečana prostorija
899. Sack und Pack // **čakum** // **pak** i // **čukum** // **bak** (prema izgovornom obliku [søk um pøk]); inicijalni glas [c] nastao je od završnog glasa [t] prijedloga *mit* i inicijalnog [s] riječi *Sack*, § 7.1: = *mit Sack und Pack* (*davonziehen*) 'odseliti sa svom imovinom. Posuđenica // **čukumbak** pojavljuje se i u hrvatskoj pjesmi *Ja posijah proju* i to: ... *haj, huj cukumbak, nek od prove (= proje) bude mak!*' u značenju 'dovraga cukumbak, nek od proje bude mak' (tako otpjevava u spomenutoj pjesmi seljak svojoj ženi koja mu neprestano proturječi).
900. Saft // **šaft**, m. r., stand. i razg. (beč.) // **soft**, m. r., § 7.8, II = voćni sok, sok od pečenja, od jela
901. saftig // **šaftno**, pridjev, (-*no* je hrvatski nastavak pridjeva srednjeg roda i priloški nastavak), § 7.8, VII; 7.15
902. Säge \ **žaga**, ž. r., ([ž] umjesto [s], vidi *Semmel* > *žemlja*, ž. r.), § 7.5; 7.10 = □ pila
903. Salbei // **žalfija**, ž. r., stara posuđenica (stvnj. *salveia*), ([ž] umjesto [s], vidi *Semmel*, *Säge*), § 7.2, II; 7.25
904. Saliter // **saliter**, m. r., i // **šalitra**, ž. r., čilska // **šalitra**, ž. r., stara posuđenica (srvnj. *saliter*, m. r., § 7.2, V
905. Salon // **šalôn**, m. r., beč., austr., § 7.4
906. Samt // **šamt**, m. r., razg. § 7.6 = baršun
907. Sandriegel // **šantrigl**, m. r., stand., i razg. // **sontrigl**, m. r., esek., § 7.2, IV = pješčani prud (ljeti se na Dravi pojavljuju kilometarski pješčani prudovi)
908. Sattel // **šedlo**, s. r., stara posuđenica (srvnj. *sēdel*, s. r., m. r.), § 7.5, 7.24; 7.29

909. Sattler	// ṣedlār , m. r., § 7.12 = tko pravi sedla
910. Satz	// ṣac , m. r., stand., // ṣoc , m. r., razg., § 7.8, VI = talog od pića i jela (talog od kave; talog od mrvica u masti od pečenja; vinski talog)
911. saufen	// ṣaufat , razg., (ova se riječ pojavljuje i u jednoj pjesmi iz sjeverozapadne Hrvatske: ... <i>pri kakega meštra ti si bil, ki te je saufat naučil?</i>); (u njemačkom osječkom narječju upotrebljava se pored <i>saufen</i> i <i>siafln</i>), § 7.9 = □ pijančevati, lokati
912. Schabe	// ṣvaḅo , m. r., beč., razg., § 7.2, III = žohar
913. Schaff	// ṣkaḥf , m. r., stara posuđenica, (srvnj. <i>schaf</i> , s. r., <i>schaffe</i> , m. r.), § 7.5, I = drveni čabar, čabar za pranje kuhinjskog posuđa, čabar općenito
914. Schale	ṣālica , ž. r., stand. (s hr. nastavkom <i>-ica</i> , umanj.) i razg. // ṣolja , ž. r., ṣoljica , ž. r., umanj.; esek., beč., § 7.8, IV
915. Schalter	// ṣalter , m. r., razg., nova posuđenica, § 7.5; 7.11; 7.29; 7.31 = prekidač za električno svjetlo, rasvjetna sklopka; šalter u uredu/ustanovi (za komunikaciju sa strankama)
916. Schanze	// ṣanac , m. r., i // ṣamac , m. r., esek., stara posuđenica, § 7.2, IV; 7.30 = rov, jarak
917. schattieren	// ṣatīrat , § 7.9; 7.20 = sjenčati (prilikom crtanja)
918. Schatz	// ṣoca , ž. r., razg., beč., austr., esek., (s nastavkom <i>-a</i> za ženski rod), § 7.1 = ljubavnica, dragana
919. Schaumpita	// ṣampita , ž. r., esek., hibridna posuđenica nastala od njem. dijalekt. [šām], m. r., 'pjena' i hr. // pīta , ž. r., = vrsta kolača (usp. <i>Apfelpita</i> , ž. r.), § 7.8 = vrsta kolača s pjenom od bjelanjaka
920. Schaumrolle	// ṣamrōlna , ž. r., razg., beč., (usp. <i>faum</i> [fa:m] pod F), § 7.8, II = vrsta kolača od cjevastog pečenog tijesta ispunjenog pjenom od bjelanjaka
921. Scheibe	ṣājba , ž. r., § 7.5; 7.34; 7.36 = prozorsko okno; naočale (u šatrovačkom jeziku)
922. scheiben	ṣājbat , beč., esek., § 7.9, 7.24 = Fußball spielen (= <i>den Ball schieben</i> ; bav.) igrati nogomet
923. Schein	// ṣajn , m. r., esek., § 7.35 = u šatrovačkom jeziku. 'pojam' (u odnosu na znanje ili umijeće)
924. Scheinwerfer	// ṣajnverfer , m. r., nova posuđenica, stand., § 7.5; 7.11; 7.29; 7.30 = reflektor
925. Scheißer	// ṣajser , m. r., beč., austr., razg., ali sa stand. [er], § 7.1; 7.2, I = nesposoban čovjek; seronja
926. Scheißerei	// ṣajseraj , m. r., beč., razg., § 7.1 = beskoristan, bezuspješan rad; petljanje, sranje
927. Scheitel	// ṣajtl , m. r., beč., § 7.7 = razdjeljak u kosi (frizura s razdjeljkom)
928. Schemel	ṣamla , ž. r., i umanj. // ṣamlīca , ž. r., razg., bav.-austr., § 7.4

929. Scherbe √**šerpa**, ž. r., § 7.4; 7.5; 7.8, IV
930. Scherbel √**šerbl**, m. r., i √**šerbla**, ž. r., bav.-austr., beč., razg., § 7.4; 7.5 = noćna posuda
931. Scherben √**šerpenja**, ž. r., beč., razg., usp. beč. [šea^{bm}], m. r., § 7.4; 7.5;; 7.8, IV = šerpa; i podrugljivo: loš glazbeni instrument
932. Scherbenflicker //**šerpenjaš**, m. r., esek., § 7.12 = tko krpa lonce (ide od kuće do kuće i krpa lonce, rajndle/rajngle), vikao bi: „krpam lonce, rajndle“. Vremenom je zato i nazvan „krpalonce“, m. r., pa je taj izraz ušao i u njemačko osječko narječje: *ta krpalonce*
933. Schere //**škare**, ž. r., mn., stara posuđenica, (stvnj. *skari*), § 7.5, I; 7.10
934. Scherzel √**šercl**, m. r., beč., § 7.8 = okrajak kruha
935. Schicht //**ših**, ž. r., § 7.10 = radna smjena; rad u smjeni
936. schielen √**škilj**, stara posuđenica (srvnj.: *schilhen*) i **škiljat**, § 7.9, 7.25
937. schielend //**škiljav**, m. r., pridjev, § 7.25
938. Schieler √**škiljo**, m. r., esek., § 7.25 = škiljav čovjek
939. Schiene //**šinja**, ž. r., nova posuđenica, § 7.29 = tračnica
940. Schinder //**šinter**, m. r., i (prema beč. dijalektu) **šintar**, m. r., § 7.12 = strvoder, živoder
941. Schinken **šunka**, ž. r., razg., (usp. rajnsko-franački [t' r šung^p], § 7.8, I
942. Schinkenfleckerl //**šinknflekle**, ž. r., mn., beč., § 7.8, II = jelo od tijesta i komadića šunke: flekice/trganci sa šunkom
943. Schlacke //**šljaka**, ž. r., stand., § 7.2, V = talog iz visokih metalurgijskih peći koji se koristi za posipanje cesta (u Osijeku je postojao tzv. *Crni put* koji je vodio od tramvajske postaje kod Tvrde prema Klasijama. Ime je dobio po boji šljake.
944. Schlafrock √**šlafrok**, m. r., stand., § 7.6 = □ kućna (jutarnja) haljina
945. Schlafzimmer //**šlafcimer**, m. r., stand., nova posuđenica, gradski jezik, § 7.4 = □ spavaća soba
946. Schlag **šlag**, m. r., stand., beč., § 7.8, I; 7.24; 7.36 = tučeno slatko vrhnje; u hrvatskom osječkom idiomu pojavljuje se riješ *šlag* i u frazemu „na šlag“ = odmah, smjesta; kreni!, naprijed!, npr.: *na šlag, idemo dalje (nekamo drugamo)!* U žargonu veslača riječ *šlag* znači određeno mjesto u veslačkom čamcu.
947. Schlag **šlag**, m. r., stand., i razg., beč., **šlôg**, m. r., § 7.25 = srčani/moždani udar
948. Schlager √**šlager**, m. r., nova posuđenica, gradski jezik, § 7.1; 7.19 = glazbeni hit (plesna glazba); modni hit
949. schlagiert √**šlagîran**, stand., i √**šlôgîran**, razg., esek., § 7.25 = pogođen moždanim udarom (uzet)
950. Schlagoberst //**šlagobrst**, m. r., beč., razg., § 7.8, I = tučeno slatko vrhnje

951. Schlamperei //šlampəraj, m. r., stand., i //šlampərija, ž. r., dijal. (u njem. osječkom narječju govorilo se *šlamparaj*, ž. r.); hrvatski nastavak -ija odgovara njemačkom nastavku -ei, usp. npr. *Schweineri* i *svinjarija*, § 7.2 = aljkavost, neurednost; nered
952. schlampig //šlampav, -a, -o, pridjev, § 7.2, I; 7.14 = □ aljkav, neuredan
953. Schlappen //šlapa, ž. r., stand., § 7.6 = papuča
954. Schlappen //šlapna, ž. r., beč., razg., esek., § 7.34; 7.36 = šamar (zapravo udarac papučom odn. slobodnom potplatom papuče; tu još spadaju *šlaptike*, ž. r., mn., esek., istog značenja, i glagol *šlapnit*, esek., = ošamariti, udariti)
955. Schleier //šlajer, m. r., stand., § 7.6 = svadbena veo, vjenčani veo, veo općenito
956. schleifen *šlajfat*, § 7.9; 7.10 = oštriti nožve i sl.; kao povratni glagol *šlajfat se*, esek., beč., § 7.24 = klizati se na ledu
957. schleifen //šlifovat, esek., § 7.9; 7.10 = brusiti staklo, kamen i sl.; (riječ *šlifovat* potječe od participa perfekta odn. participa pasiva *geschliffen*.)
958. Schleiferei //šlajferaj, m. r., beč., § 7.12 = brusionica noževa, škara
959. Schleifer //šlajfer, m. r., § 7.12 = brusač/oštrač noževa, škara
960. Schleim //šlajm, m. r., § 7.25
961. Schleppe //šlep, m. r., beč., razg., § 7.6 = skut/šlep na haljini
962. Schleppschiff //šlep, m. r., beč., esek., § 7.29 = teglenica
963. Schleuse //šlajsna, ž. r., beč., razg., § 7.2; 7.37 = ustava (Osječani pod tim podrazumijevaju gat na *Foku*, potoku koji se kod Gornjeg grada uliva u Dravu.)
964. Schliff //šlif, m. r., § 7.10 = izbrušenost stakla/kamena, fina dotjeranost
965. Schlinge /šlinga, ž. r., § 7.10 = petlja u ženskom ručnom radu; laso; omča
966. schlingen /šlingat, § 7.4, I; 7.9; 7.10 = □ vesti
967. Schlingen, das /šlinganje, s. r., § 7.4, I; 7.10; 7.13 = vezenje
968. Schlipper //šliper, m. r., stand., iz staroaust. jezika željezničara, § 7.5; 7.29 = željeznički prag (ova je riječ osim u osječkom idiomu zastupljena i u Češkoj)
969. Schlittschuhe //šličuhe, ž. r., mn., razg., beč., austr., √šličuje, ž. r., mn., stand., § 7.5; 7.24 = klizaljke
970. Schlittschuh laufen //šličuhat se, esek., i //šličugat se, esek., § 7.5; 7.9, 7.24 = klizati se na klizaljka
971. Schlitz //šlic, m. r., § 7.6 = razrez/prorez/rasporak na odjeći
972. Schlosser //šloser, m. r., stand., § 7.12 = □ bravar
973. Schlosserei //šloseraj, m. r., stand., § 7.12 = bravarija, bravarska radionica
974. Schluss šlús, m. r., beč., § 7.6 = struk (*u šlusu* = u struku); kraj
975. Schmarren šmar̃n, m. r., beč., austr., § 7.8, II = austrijsko jelo od brašna, mlijeka i jaja: drobljenac; bezvrijedna stvar, trice

976. schmecken //šmękat, beč., § 7.8 = prijati
977. schmeicheln //šmajhlat se, beč., gradski idiom, § 7.9 = maziti se (djeca); umiljavati se (djeca; mačke, psi); ulagivati se
978. Schmer šmēr, m. r., rajnsko-franački, esek., § 7.8, I, II = salo
979. Schmerkipfel //šmęrkifla, ž. r., rajnsko-franački, esek., § 7.8 = salenjak (kolač od lisnatog tijesta koje se priprema sa svježim svinjskim salom i puni pekmezom; pravi se naročito u vrijeme kolinja)
980. Schminke šmînka, ž. r., § 7.7 = crvenilo za usne; rumenilo za lice
981. schminken, sich šmînkat se, § 7.9 = mazati usne crvenilom za usne; šminkati lice
982. Schmirgel //šmirgl, m. r., beč., § 7.5; 7.10 = brusni papir
983. schmirgeln //šmirglat, § 7.9 = čistiti brusnim papirom
984. Schmirgelpapier //šmirglpapis, m. r., beč., stand., § 7.5; 7.10 = [□] brusni papir
985. Schmiß //šmįs, m. r., beč., gradski žargon, § 7.2 = polet, pokret, živost (npr. kod orkestra za plesnu glazbu); (nova posuđenica)
986. Schmuck //šmųk, m. r., § 7.6, I = [□] nakit, ukras
987. Schnalle √šnała, ž. r., stand., //šnałna, ž. r., razg., //šnoła, ž. r., razg., § 7.6 = [□] kopča, predica
988. Schnaps, Schnapsel //šnapsl, m. r., //šnaps, m. r., esek., beč., § 7.19 = kartaška igra ([□] za dvije, tri i četiri osobe s 20 karata)
989. schnapseln, schnapsen //šnapslat, //šnapsat, esek., beč., § 7.9; 7.19 = igrati šnapsl
990. Schnecklerl //šnęklica, ž. r., beč., § 7.7 = kovrdža, loknica
991. Schnee šnę, m. r., beč., § 7.8, II = umućen i izlupan bjelanjak za kolače
992. Schneenockerl //šnęnokle, ž. r., mn., beč., § 7.8, II = žličnjaci od tučenih bjelanjaka, prelivevi kremom od žumanjaka i mlijeka
993. Schneeschläger //šnęšlager, m. r., beč., razg., § 7.8, IV = tučak za jaja, pjenjača
994. Schneeschuhe //šnęšue, ž. r., mn., nova posuđenica, razg., § 7.6 = gumene cipele za snijeg koje se zimi navlače na obuću, kaljače
995. Schneider //šnajder, m. r., stand., //šnajco, m. r., šaljiv osječki naziv, § 7.12 = krojač
996. Schneiderei //šnajderaj, m. r., § 7.12 = krojačka radionica
997. Schneiderin //šnajderica, ž. r., I //šnajderka, ž. r., § 7.12 = [□] krojačica
998. Schnitt //šnit, m. r., § 7.6, 7.25 = kroj; operacijski rez u kirurgiji (usp. *Kaiserschnitt* = carski rez)
999. Schnitte //šniťa, ž. r., § 7.8, II = kriška/komad kruha/kolača; narezak kobasice i sl.
1000. Schnitzel //šnicla, ž. r., beč., § 7.8, II = odrezak, bečki odrezak
1001. Schnitzelklopfer //šniclklopfer, m. r., beč., § 7.8, IV = bat za tučenje mesa, drveni čekić kojim se lupanjem omekša meso za pečenje
1002. schnüffeln //šnuflat, razg., esek., beč., § 7.9 = turati u sve svoj nos; biti znatiželjan, njuškati unaokolo
1003. Schnüffeln, das //šnuflanje, s. r., razg., § 7.13 = njuškanje

1004. schnuppe //šnupe, razg., sjevernonj., esek., § 7.1 = (nekome je nešto) svejedno; u esek. šnurc (vjerojatno iz nekog sjevernonj. dijalekta)
1005. Schnur √šnura, ž. r., nova posuđenica, § 7.5 = uzica, vrpca, konopac
1006. Schnürer \šnirer, m. r., nova posuđenica, § 7.5, 7.24 = metalni prstenčić za šniranac na kožnom omotu nogometne lopte
1007. Schnürriemen //šniranac, m. r., i \šniralica, ž. r., (od dijalekt. Schnürl, s. r.), § 7.6, 7.24 = remen za stezanje
1008. Schober \šubara, ž. r., § 7.6 = visoka kapa od krzna u hrvatskih i srpskih seljaka; krznena kapa općenito (riječ potječe vjerojatno od njemačkih kolonista, od podunavskih Švaba kao oznaka za spomenutu kapu koja svojim izgledom podsjeća na stog sijena; dijalekt. [šɔ:bʳr], m. r., poluglas [ə] se realizira kao [a], a njemačko dugo zatvoreno [ō] čuje Hrvat kao [u]. Ova riječ može biti samo razgovornoga podrijetla.
1009. Schönheitsfleck //šenhajcflek, m. r., beč., § 7.7 = □ madež
1010. schön tun √šenit se, esek., slavonski, § 7.9 = nećkati se, ne usuditi se
1011. Schöpflöffel //šepflefl, m. r., i //šeflefl, m. r., //šepflefla, ž. r., i //šeflefla, ž. r., § 7.8, IV = □ kutlača, zaimača
1012. schoppen //šopat, beč., § 7.8, V; 7.9 = toviti perad (□ silom hraniti nadebelo gusku, purana itd.)
1013. Schoß šops, m. r., beč., § 7.6 = suknja
1014. Schotter \šoder, m. r., beč., § 7.5; 7.10 = šljunak
1015. Schragen \šragna, ž. r., beč., austr., razg., s nastavkom -a za ž. r., § 7.5; 7.10 = nogari koji se koriste kad se nešto pili
1016. Schraube //šarâf, m. r., razg., beč., § 7.10 = □ vijak, zavrtanj
1017. schrauben √šarafit, razg., § 7.9; 7.10 = □ zavrtati, vijčati
1018. Schraubenzieher //šaraufnciger, m. r., stand., beč., //šrafciger, m. r., § 7.10 = □ odvijač, izvijač
1019. Schraubstock //šaraupštok, m. r., stand., //šaraufštok, m. r., stand., ali s glasom [f], \šrafstok, m. r., razg., beč., austr., § 7.10 = □ stezač, škrip, škripac
1020. schreiben šrâjbat, esek., (-at je hrv. gl. nastavak koji odgovara njemačkom -en), § 7.9; 7.35 = □ pisati
1021. Schreibmaschine //šrajbmašina, ž. r., nova posuđenica, stand., § 7.5; 7.11 = □ pisaći stroj
1022. Schreibtisch \šrajbtiš, m. r., § 7.5 = □ pisaći stol
1023. Schublehre //šubler, m. r., dijalekatski., nova posuđenica, § 7.28 = □ pomično mjerilo
1024. Schuhlöffel //šulefl, m. r., //šulefla, ž. r., § 7.6 = □ žlica/kašika za cipele, nazuvnik, obuvača

1025. Schuhnagel //šunegla, ž. r., pisani jezik, od oblika množine tvorena jednina (usp. *Reißnagel*, 849), § 7.6 = □ postolarski čavao
1026. Schupfnudel //šupfnudla, ž. r., //šufnudla, ž. r., esek., (bav.), 7.8 = vrsta jela od brašna: od krumpirovog tijesta uvaljanog u oblik „kobasice“; izrezani mali komadi uvaljaju se dlanom na dasci za valjanje tijesta u male vretenaste valjuške; u švapskom dijalektu valjušci se zbog svog oblika zovu još [pūv^Dšpetsle], s. r., t. j. *penis pueris* (□ kurčići, dječji pimpeki)
1027. Schuppen //šupa, ž. r., § 7.4 = šupa za skladištenje i čuvanje ogrjevnog drva i dr. gorivog materijala (ogrjeva)
1028. Schuppen //šupne, ž. r., mn., esek., § 7.25 = perut
1029. Schüreisen //širajzn, m. r., stand., //širajzl, m. r., razg., austr., //širajz, m. r., § 7.5, I = □ žarač
1030. Schürze //šircna, ž. r., beč., razg., § 7.6 = □ pregača
1031. schusselig //šuslast, § 7.2, I = □ brzoplet, nepromišljen
1032. Schuster //šuster, m. r., i stariji oblik //šoštär, m. r., (usp. dijalekt. [šu:štr], m. r. rajnsko-franački), § 7.12 = postolar
1033. Schusterbaß //šusterbas, m. r., beč., stand., § 7.1; 7.2, I; 7.20 = pjevanje bez sluha, pogrešno pjevanje
1034. Schutzborte //šuchbortna, ž. r., razg., § 7.6; 7.10 = traka, bort(n)a za zaštitu rubnog dijela nogavica (na muškim hlačama) od krzanja (prišiva se s unutarnje strane)
1035. Schütze //šicer, m. r., esek., (pogrešno prema drugim njemačkim riječima na -er), § 7.12; 7.36 = strijelac, dobar strijelac (puškom, lukom i strijelom)
1036. Schützer //šicer, m. r., stand., esek., § 7.5 = štitnik za olovke; štitnik za uši, koljena itd.
1037. Schwabe //švabo, m. r., § 7.18 = Nijemac, Švabo, njemački seljak
1038. Schwäbin //švabica, ž. r., § 7.18 = Njemica, Švabica, njemačka seljanka koja donosi svoju robu u grad na tržnicu
1039. Schwarte //švartla, ž. r., beč., i //švargla, ž. r., esek., § 7.8, II = kož(uric)a na slanini¹⁸
1040. schwarz //švorc, razg., beč., (ali blisko bav. i rajnsko-franačkim dijalektima u kojima se glas [r] izgovara s izrazito jasnim vibriranjem jezika), esek., § 7.1; 7.2, I = biti „švarc“, biti „crnjo“, tj. biti bez novaca
1041. schwärzen //švercat, esek., i //švercovat, § 7.9; 7.32 = krijumčariti robu

¹⁸ Binder navodi ovdje samo značenje nj. riječi *Speckschwarte*, a ne i značenje germanizma *švargl(a)* (sušen svinjski ili teleći želudac punjen začinskom smjesom slanine, mesa i krvi) koje je preuzeto od nj. riječi *Schwartenmagen* odn. *Presskopf*. – Prim. prev.

1042. Schwärzer ‖švercer, m. r., esek., § 7.32 = krijumčar robe
1043. Schwarzer Morast ‖švøacmaroust, m. r., esek., (usp. *morast* > *marøust*, beč. *humør* > hamu^o), § 7.37 = ribom bogato močvarno područje u okolini Osijeka (sjeverno od lijeve obale Drave)
1044. Schwarzkünstler ‖švarckinctler, m. r., stand., § 7.12 = mađioničar
1045. Schweißapparat ‖švajsaparat, m. r., nova posuđenica, § 7.10 = □ aparat za zavarivanje
1046. schweißen ‖švajsat, ‖švajsovati, stand., švâsovati, razg., beč., esek., § 7.9; 7.10; 7.33; 7.34; 7.36 = zavarivati metal; u osječkom šatrovačkom: „lokati, pijančevati“
1047. Schwiegermutter ‖švigermutter, ž. r., stand., § 7.16 = □ svekrva; punica, tašta
1048. Schwiegervater ‖švigerfater, m. r., stand., § 7.16 = □ svekar; punac, tast
1049. Schwimmer ‖švimer, m. r., stand., § 7.5; 7.11, 7.24 = plovak na ventilu u kotliću za vodu; plovak na udici koji pokazuje kad riba „zagriže“
1050. Schwindel ‖švīndl, m. r., beč., § 7.1, 7.25; 7.32 = prijevara, (bezazlena) obmana, opsjena; nesvjestica, osjećaj vrtoglavice (i kao znak bolesti)
1051. schwindeln ‖švīndlat, beč., esek., § 7.9 = varati
1052. Schwindler ‖švīndler, m. r., beč., esek., § 7.1; 7.2, I; 7.32 = prevarant, varalica, lupež
1053. Schwindlerei ‖švīndlerâj, m. r., beč., esek.: [švīndlaraj], ž. r., § 7.1; 7.32 = prijevara, obmana
1054. schwitzen ‖švīcat, esek., § 7.9 = znojiti se
1055. Schwung ‖švūng, m. r., § 7.1 = polet, elan
1056. Sechser ‖šekser, m. r., beč., austr., § 7.23; 7.27 = stari kovani novčić, □ šestak (u staroj Austriji kovani novčić od šest krajcara, kasnije u Austro-Ugarskoj od 20 filira: dvadesetak)
1057. Sechser spielen ‖igrati ‖šeksera, esek., § 7.9; 7.23 = igrati se kovanim novcem (Grupa dječaka stane ispred nekog zida i svatko od njih baci svoj novčić. Igru i sve novčiće dobiva onaj čiji novčić bude najbliži zidu. Za tu igru se kod kuće dobivao najčešće stari novac, ali se izraz *igrati seksera* prenio i na igru s novim, važećim novcem u kome odavna više nije bilo seksera.)
1058. Seiher ‖sajher, m. r., razg., beč., § 7.8, IV = cjedilo za čaj, cjediljka
1059. sekkieren √sekīrat, beč., § 7.9 = zadirkivati koga, dosađivati kome, gnjaviti koga; sekirati se, esek., jediti se, žderati se zbog nečega
1060. Sekkieren, das √sekīrânje, s. r. = zadirkivanje, dosađivanje, uzrujavanje; sekiracija, ž. r., (prema esek. [sekiraciõ^un], ž. r., § 7.13 = sekiranje)
1061. Sekretär ‖sekretâr, m. r., iz jezika austr. administracije; § 7.12; 7.31
1062. Sekretariat ‖sekretarijât, m. r., § 7.31
1063. Sekretärin ‖sekretarica, ž. r., § 7.12; 7.31

1064. selchen	<i>šelhovat</i> , beč., razg., § 7.8, V; 7.9 = sušiti meso u dimu
1065. Semmel	<i>žemička</i> , ž. r., <i>žemička</i> , ž. r., <i>žemlička</i> , ž. r., <i>žemlja</i> , ž. r., beč., (nastavak <i>-ička</i> potječe vjerojatno iz češkog; [s] > [ž] kao kod <i>Säge, Salbei</i> ; [z] je prema njem. stand. jeziku), § 7.8, I
1066. Senf	<i>šmf</i> , m. r., beč., razg., § 7.8, I = [□] senf, začín od gorušice
1067. servus!	<i>šas!</i> , esek., razg., prema beč. [šava:s], § 7.1 = pozdrav „servus“ ([□] među bliskim osobama pri sastanku i rastanku)
1068. servus Kürbis!	<i>šabus kjabus!</i> , esek., § 7.1; 7.36 = vickast, šaljiv esekerski pozdrav ([□] servus tikvo/servus tikve!)
1069. setzen	<i>šcovat</i> , esek., beč., § 7.9; 7.13 = igrati na neki broj u lutriji ili lotu; <i>šcovat se</i> , beč., esek. = staložiti se, slegnuti se (kaveni talog i sl.); <i>šcovanje</i> , s. r., gl. imenica od <i>šcovati</i>
1070. Sicherheitsnadel	<i>žihérica</i> , ž. r., esek., od <i>sicher</i> i hrv. <i>-ica</i> , nova posuđenica, § 7.5; 7.6 = [□] zapinjača, igla sigurnica
1071. Sicherung	<i>žihering</i> , m. r., nova posuđenica iz elektrotehnike, stand., § 7.5; 7.11 = električni osigurač
1072. Sitz	<i>šic</i> , m. r., razg., § 7.5; 7.29 = sjedalo u kolima; sedlo; sjedište
1073. Sitzter	<i>šicer</i> , m. r., esek., § 7.36 = pun pogodak, dobar pogodak, dobro ciljan hitac, hitac koji dobro „sjedne“
1074. Socke	<i>šokna</i> , ž. r., razg., <i>žokna</i> , ž. r., razg., ali sa stand. [z] ¹⁹ , <i>šoknica</i> , ž. r., umanjénica, <i>šoklica</i> , ž. r., umanjénica prema beč. [šokerl], s. r., § 7.6 = kratka čarapa
1075. Sockel	<i>šokl</i> , m. r., beč., razg., § 7.10 = isturen donji dio zida, postament, cokl; obojen donji dio vanjskog zida na građevinama koji nije profiliran
1076. Sockenhalter	<i>žoknhalter</i> , m. r., stand., § 7.6 = [□] elastična podvezica kojom se pridržava kratka muška čarapa
1077. Soldat	<i>šoldat</i> , m. r., § 7.12; 7.30 = [□] vojnik
1078. Sonntagsjäger	<i>šontagsjeger</i> , m. r., stand., § 7.24 = [□] (pej.) tko rijetko ide u lov, loš lovac
1079. Sonntagsraucher	<i>šontagsrauher</i> , m. r., stand., § 7.24 = [□] (pej.) tko rijetko puši, slab pušač
1080. Spandel	<i>špandla</i> , ž. r., beč., austr., razg., <i>špandlica</i> , ž. r., umanjénica § 7.5, I = triješćica za potpalu vatre
1081. Spandel machen	<i>pravít</i> <i>špandle</i> , beč., esek., razg., § 7.9 = cijepkati drva u triješćice za potpalu
1082. Spange	<i>španga</i> , ž. r., stand., § 7.6; 7.7 = kopča, šnala za kosu, na odjeći, na remenu
1083. sparen	<i>šparat</i> , § 7.9 = štedjeti; dobro gazdovati; štedjeti novac

¹⁹ Riječ *Socke* u standardnom se nj. jeziku izgovara [ˈzɔkə]. – Prim. prev.

1084. Spargel	\\špārgla, ž. r., stand., beč., § 7.8, I = □ šparoga
1085. Sparherd	\\šparhet, m. r., i \\šparet, rjeđe \\šparert, m. r., stand.; \\šporet, m. r., razg., beč., austr., § 7.4; 7.8, IV = štednjak
1086. Sparkasse	\\šparkasa, ž. r., stand., \\šporkasa, ž. r., razg., § 7.27 = škrabica, kutija za spremanje uštedenog novca
1087. Spatz	\\špoc, m. r., esek., § 7.33; 7.34 = penis
1088. spazieren	√špāncīrat, esek, (slavonski gradski žargon), § 7.9 = □ šetati
1089. Spazierung	\\špāncīr, m. r., § 7.9 = □ šetnja
1090. Spazierstock	\\špāncīrštok, m. r., stand., § 7.5; 7.24 = □ štap za šetnju
1091. Speck	\\špek, m. r., § 7.8, I = □ slanina
1092. Speisekammer	\\špajza, ž. r., beč., razg., § 7.8 = ostava, prostorija za čuvanje jela i živežnih namirnica
1093. Speisezettel	\\špajscetl, m. r., beč., § 7.8, IV = jelovnik; kravata zaprljana jelom za koju se šaljivo kaže da pokazuje sva jela koja je dotični jeo
1094. Speisezimmer	\\špajscimer, m. r., nova posuđenica, stand., § 7.4 = □ blagovaonica
1095. Spekulant	\\špekulant, m. r., nova posuđenica, § 7.32 = šicardžija/trgovac živežnim namirnicama koji svojim načinom poslovanja šteti svojim najbližim i državi
1096. Spekulation	√špekulācija, ž. r., § 7.32 = šicarenje živežnim namirnicama (usp. 1095)
1097. spekulieren	√špekulīrat, § 7.9 = □ baviti se špekulacijama
1098. Spekulieren, das	√špekulīranje, s. r., § 7.13 = gl. izvedenica od 1097,
1099. Spendel	\\špendla, ž. r., stara posuđenica, (srvnj. <i>spëndel</i> , <i>spēnâlde</i> , ž. r.), § 7.5; 7.6; 7.10 = pribadača (esek.)
1100. Spengler	\\špengler, m. r., stand., § 7.12 = □ limar
1101. Spenglerei	\\špengleraj, m. r., § 7.12 = □ limarija
1102. Spennadel	\\špenadla, ž. r., stand., \\špenodla, ž. r., beč., razg., § 7.5; 7.6; 7.10 = pribadača (usp. 1099)
1103. Sperrhaken	\\šperhākn, m. r., \\šperakn, m. r., stand., \\šperokna, ž. r., razg., bez [h] i s hr. nastavkom -a za ženski rod. § 7.5; 7.10 = kalauz, otpirač, naprava za nasilno otvaranje brava
1104. Sperrplatte	\\šperplatna, ž. r., nova posuđenica, stand., i hibridna posuđenica \\šperploča, ž. r., čiji drugi dio čini hrvatska riječ <i>ploča</i> , § 7.10
1105. Spezerei	\\špeceraj, m. r., beč., u obliku jednine znači „prodavnica živežnim namirnicama“, u množini – √špecerāji – „živežne namirnice“, § 7.8, I
1106. spicken	\\špīkovat, beč., esek., § 7.8, V; 7.9 = nadijevati meso za pečenje komadićima slanine (npr. špikovati zeca)
1107. Spicknadel	\\špīknadla, ž. r., beč., razg., § 7.8, IV = igla za nadijevanje mesa slaninom

1108. Spiegel	√ špīgl , m. r., razg., § 7.4; 7.6; 7.7 = ogledalo; ulašteno mjesto na turu iznošenih hlača
1109. Spiegelei	√ špīgl’aj , m. r., beč., § 7.8, II = [□] jaje na oko
1110. Spiel	špil , m. r., § 7.19 = društvena igra; snop igračih karata
1111. spielen	// špilat se , // špilovat se (pov. gl. posuđenica kao u bečkom: <i>sich spielen</i>), razg., beč., esek., § 7.9 = [□] igrati se
1112. Spielerei	// špileraj , m. r., beč., esek., = igračka; √ špileraji , mn. = igračke (esek.), § 7.23
1113. Spielhose	// špilhozne , ž. r., mn., beč., razg., § 7.6 = dječje hlače za igru
1114. Spielschule	// špilšul , m. r., beč., esek., gradski idiom, § 7.22 = dječji vrtić. Odraslija djeca (školarci) su od te riječi stvorili šaljiv naziv // pišišul , m. r., 'škola u kojoj djeca piške u gaće'.
1115. Spinat	// špinât , m. r., § 7.8, I, II = špinat (u sirovom ili kuhanom stanju)
1116. spinnen	// špinat , // špinovat , beč., § 7.9 = imati glupe/lude ideje
1117. spintisieren	√ špintizirat , beč., esek.; 7.9 = kao i 1116
1118. Spital	// špitâl , m. r., beč., austr., § 7.25 = bolnica
1119. Spitze	// špica , ž. r., § 7.2 = zbog šiljatog oblika tako nazvana voćna koštica (naročito koštica šljive)
1120. Spitze	// špic , m. r., beč., razg., § 7.2; 7.5 = vrh općenito (npr. vrh olovke, vrh noža itd.)
1121. Spitze	// špicna , ž. r., beč., razg., § 7.6 = čipka
1122. Spitzel	// špicl , m. r., beč., § 7.12 = policijski agent, doušnik, uhoda
1123. spitzen	√ ušpicit se , § 7.9 = ušiljiti se, smršaviti
1124. Spitzer	// špicer , m. r., § 7.5; 7.11 = šiljilo za olovke
1125. spitzig	// špicast , § 7.2 = [□] šiljast, šiljat
1126. Splitter	// šplīter , m. r., stand., § 7.5 = trijeska, iver, trn; krotina općenito
1127. Spreizer	// šprajcer , m. r., § 7.5, I = podupirač konopca za rublje
1128. Sprießel	// šprišla , ž. r., beč., razg., § 7.5 = prečka na ljestvama, na stolici
1129. Springrollette	// špringroletna , ž. r., razg., beč., nova posuđenica, § 7.4 = [□] prozorska zavjesa koja se podiže i namata pomoću opružnog mehanizma
1130. sprinten	// šprintat , nova posuđenica iz jezika sportaša, § 7.9, 7.24 = takmičiti se u trčanju
1131. Sprintschuh	// šprinterica , ž. r., nova posuđenica, § 7.24 = sportska cipela za trkače
1132. Spritze	// šprīca , ž. r., § 7.5; 7.11
1133. spritzen	√ šprīcat , § 7.9
1134. Spritzer	// špicer , m. r., esek., prema beč. <i>G'spritzt's</i> , § 7.8, III = vino sa soda-vodom
1135. Sprungbrett	// špringbret , m. r., § 7.24 = odskočna daska npr. na kupalištu, općenito odskočna daska

1136. spucken	^{//} špukovat , esek., § 7.9 = biti ljut, bijesniti; isijavati veliku toplinu (peć)
1137. Spuckschale	^{//} špukšala , ž. r., esek., (beč., razg.), § 7.25 = pljuvačnica, pljuca (za bolesnike)
1138. Spule	√ špula , ž. r., stand., ^{//} špulna , ž. r., razg. beč., § 7.5; 7.10 = kalem za konac (jezik tkalaca), općenito kalem
1139. Spundus	^{//} špundus , m. r., ^{//} špundika , ž. r., esek., § 7.1 = strah (posuđenica iz jezika studenata)
1140. Stab	štâp , m. r., stara posuđenica (srvnj. <i>stap</i> , m. r.), § 7.5 = štap za šetnju
1141. Stahl	^{//} štogla , ž. r., stara posuđenica (srvnj. <i>stahel</i> , m. r.), s dijalekt. [o], § 7.5, I; 7.10 = željezni klip za glačalo koji se užari i stavi u glačalo radi glačanja; krojačko glačalo
1142. Staken	^{//} štaka , ž. r., sjevernonj. posuđenica, esek., § 7.5, 7.25
1143. Stall	^{//} štala , ž. r., § 7.26 = staja za stoku
1144. stampfen	štâmpfat = nabijati tlo (pri cestogradnji i sl.); štâmpat = tiskati (knjige); štâmpa , ž. r. = tisak (novine); ^{//} štâmpâr , m. r. = tiskar; ^{//} štaparija , ž. r. = tiskara, štâmpanje , s. r. = gl. imenica od <i>štatpat</i> , § 7.1; 7.9; 7.12; 7.13
1145. Ständchen	^{//} štēnthen , m. r., i ^{//} štēnhen , m. r. (s izostavljenim [t] zbog poteškoća u izgovoru), § 7.1 = □ podoknica; serenada
1146. Ständer	^{//} štēnder , m. r., stand., § 7.5; 7.34 = notni pult; stalak za cvijeće i sl.; u šatrovačkom jeziku: (□ ukrućen) penis
1147. Stange	√ štanga , ž. r., § 7.5 = □ motka, šipka
1148. Stangel	^{//} štanglica , ž. r., umanjenica od 1147, beč., § 7.5; 7.8, II = u kulinarskom jeziku oznaka za razne vrste kolača duguljastog oblika (štanglica od orahnjače, šećerna štanglica)
1149. Stanitzel	^{//} štanjcla , ž. r., ^{//} štanjcl , m. r., beč., ^{//} škarnjcl , m. r. i ^{//} škarnjcla , ž. r., esek., § 7.5; 7.27 = papirnata vrećica
1150. Stärke	štîrka , ž. r., beč., austr., § 7.2, V = škrob od krumpira, od pšeničnog brašna, krutilo za rublje
1151. stärken	štîrkat , § 7.9 = štirhati rublje
1152. Station	^{//} štacija , ž. r., a u slavonskom seoskom jeziku često: ^{//} štancija , ž. r., § 7.29 = željeznička postaja, tramvajska postaja; kolodvor
1153. Staubzucker	^{//} štaubcuker , m. r., stand., i hibridni oblik ^{//} štaubšećer , m. r., § 7.8, I = □ šećer u prahu
1154. Stecker	^{//} šteker , m. r., nova posuđenica, § 7.5; 7.11 = utikač; utičnica (u elektrotehnici)
1155. Steigel	√ štagalj , m. r., razg., bav.-austr. [štag ^{or} l], s. r., § 7.26 = tavanski dio staje na kome se drži sjeno
1156. Steige, die	^{//} štajgna , ž. r., beč., austr., razg., § 7.26 = kokošinjac

1157. Steiger	\\štajger, m. r., beč., stand., § 7.33 = ženskar
1158. Steingreßling	//štankorajzl, m. r., esek., § 7.2, III = slatkovodna riba, riječna riba (□ sunčanica) ²⁰
1159. Stellage	√štelajža, ž. r., stand., primjer njemačke posuđenice s francuskim nastavkom (usp. npr. <i>Takellage</i> = takelaža (cjelokupna oprema jedrenjaka), § 7.4
1160. Stemmeisen	//štemajzn, m. r., § 7.10 = □ dlijeto
1161. Stemmeißel	//štemajzl, m. r., § 7.10 = □ dlijeto
1162. stemmen	//štemovat, § 7.9; 7.10 = raditi čekićem i dlijetom (□ dupsti dlijetom)
1163. Stemmen, das	//štemovanje, s. r., § 7.10; 7.13 = gl. imenica od 1162
1164. Stengel	\\štengl, m. r., razg., beč., § 7.2, II = peteljka (lista), stepka (voćnog ploda), struk (biljke)
1165. Stichschaufel	\\štiharica, ž. r., stara posuđenica (srvnj. <i>sticher</i> , m. r.), § 7.5 = vrtna lopata (□ štahača, ašov)
1166. sticken	//štikat, § 7.4, I; 7.9 = djelatnost u okviru ženskog ručnog rada, □ vesti
1167. Sticken, das	//štikânje, s. r., § 7.4, I; 7.13 = gl. imenica od 1166 (□ vezenje)
1168. Stickerei	//štikêrâj, m. r., § 7.4, I = izvedenica od 1166 (□ vez, vezivo)
1169. Stiege	\\štigne, ž. r., mn., razg., \\štingle, ž. r., mn., esek., \\štenge, ž. r., mn., esek., § 7.4 = stube, stepenice
1170. Stieglitz	\\štiglic, m. r., beč., austr., § 7.2, III = češljugar
1171. stimmen	//štimat, § 7.9 = usklađivati glazbene instrumente; biti točan, npr. račun; biti istinit, točan općenito
1172. Stimmer	\\štimer, m. r., § 7.20 = usklađivačka zviždaljka za davanje tona pri usklađivanju gudačkih instrumenata
1173. Stimmung	\\štimmung, m. r., beč., nova posuđenica, § 7.1; 7.19; 7.20 = ugodaj, raspoloženje; „ugodaj“ u slikarstvu u odnosu na neki prikaz, slika ugodaja
1174. Stöckerl	//šteklica, ž. r., beč., nova posuđenica, § 7.6 = visoka potpetica (na ženskim cipelama)
1175. Stockerl	\\štøkla, ž. r., i umanjena \\štøklica, ž. r., § 7.4 = kuhinjski stolac bez naslona, hoklica za sjedenje, razg., beč., esek.
1176. Stoff	//štof, m. r., § 7.6 = tkanina za odjeću
1177. stopfen	//štopat, beč., razg., § 7.9 = krpati čarape; krpati tkaninu i dr.; \\zaštopat, § 7.9 = isto to
1178. Stopfer	\\štoper, m. r., beč., esek., razg., § 7.4, I; 7.5 = drvena naprava u vidu pečurke za krpanje čarapa
1179. Stoppel	\\štopl, m. r., beč., razg., § 7.5; 7.8, IV = čep za boce

²⁰ Usp. 361. Greßling – Prim. prev.

1180. Stoppelzieher ‖štoplčiger, m. r., beč., razg., § 7.5; 7.8, IV = vadičep
1181. Storch ‖štrkljo, m. r., ‖štrklja, m. r., prema južnonjemačkom dijalekt. štokl, s. r. = roda, umanjenica), esek., § 7.2, I = (asocijacija na mršave rodine noge) mršav čovjek
1182. störchig ‖štrkljast, m. r., izvedenica od 1181, § 7.2, I = mršav (kao čačkalica), džigljast
1183. Stoß štôš, m. r., § 7.1 = hrpa, naslaga (knjiga, papira); udarac, udarac u rebra
1184. Strahl √streļa, ž. r., i umanjenica ‖streļica, ž. r., stara posuđenica (srvnj. strale, ž. r., m. r.; strâl, m. r., strijela; munja), § 7.5; 7.30; 7.36 = strijela
 √streļjac, m. r., = strijelac
 ‖streljana, ž. r.
 √streļjat = gađati; streljati
 √streļjanje, s. r.
 √ustreļit se
 √nastreļit (se) = raniti (se) vatrenim oružjem (usp. srvnj. strælen), § 7.36
 Esekersko narječje tvori još nekoliko oblika, zanimljivih ne samo zbog glasovnih promjena već i zbog različitog akcenta; radi se o tvorenicama u jeziku dječaka:
 ‖struli, ž. r. (samo u osječkom njemačkom narječju), ‖strulika, ž. r., ‖strumbi, ž. r., (kao i struli), ‖strumbika, ž. r., (kao i strulika), § 7.36 = sva četiri oblika imaju u hrvatskom jeziku za ekvivalenat riječ pračka²¹
1185. Strang štrânga, ž. r., mn. strange, stara posuđenica (srvnj. stranc, m. r.), § 7.29 = konopac, uže na konjskoj zapregi
1186. Strängel ‖štrengla, ž. r., beč., § 7.4, I = svitak vune ili konca
1187. Strapaze ‖štrapâc, m. r., beč., razg., § 7.1 = mučan posao; težak put; napor
1188. strapazieren, sich √štrapacirat se, beč., razg., § 7.9 = mučiti se, naprezati se
1189. Streber √štreber, m. r., razg., beč., esek., § 7.1; 7.2, I; 7.33; 7.35 = (prezirno) vrijedan, ambiciozan, pomalo malograđanski nastrojen, plašljiv čovjek; vrlo čestit učenik ili službenik koji nema hrabrosti da sudjeluje u nekoj podvali, gadosti ili da je inscenira
1190. Strecke ‖štreka, ž. r., nova posuđenica, § 7.29 = željeznička tračnica; prometna linija, prometni pravac
1191. Streif ‖štrajf, m. r., stand., štrâf, m. r., beč., razg., § 7.5 = kožna traka ili traka od tkanine; prugast potez u boji (četkicom); traka općenito

²¹ U Binderovu originalu: “pračka”, što ukazuje na nerazlikovanje glasova [č] i [ć] u osječkom govoru. – Prim. prev.

1192. streifen	štrâfnit, razg., beč., § 7.9 = □ okrznuti; dotaknuti
1193. streifig	//štrajfast, m. r., pridjev, stand., štrâfast, razg., § 7.2; 7.3 = prugast
1194. Streifwagen	//štrajfvagn, m. r., beč., stand. i. //štrâfvogn, m. r., razg., § 7.29 = velika otvorena konjska kola
1195. Streik	//štrajk, m. r., nova posuđenica, § 7.10 = štrajk radnika
1196. streiken	//štrajkat, //štrajkovat, § 7.9; 7.10
1197. Streiker	//štrajkaš, m. r., esek., (-aš je posuđeno iz mađarskog), § 7.10 = radnik koji štrajka
1198. Strick	//štrik, m. r., § 7.5 = □ uže, konopac
1199. stricken	//štrikat, § 7.4, I; 7.9 = djelatnost u okviru ženskog ručnog rada (□ plesti)
1200. Stricken, das	//štrikanje, s. r., § 7.13 = glagolska imenica od 1199
1201. Stricker	//štriker, m. r., stand., (rajnsko-franački), § 7.12 = pletač vunениh stvari i pletene obuće (pletenu obuću čine papučaste crne vunene cipele s kožnim đonom kakve nose njemački seljaci)
1202. Strickerei	//štrikeraj, m. r., § 7.12 = pletiona; pletenina
1203. striegeln	//štrigat, prema njemačkom standardnom jeziku, § 7.9 = strići ovce
1204. Striezel	//štridla, ž. r., beč., razg., i //štruca, ž. r., esek., § 7.8, II = vrsta kolača, peciva (usp. <i>Heiligenstriezel</i>) (□ uskršnje pecivo od bijelog brašna duguljastog oblika, najčešće u vidu pletenice)
1205. Strohsack	//štrozak, m. r., stand., //strožak, m. r., //stroža, ž. r., (usp. [s] > [ž]: Säge, Semmel), § 7.4 = □ slamarica
1206. Strudel	√štrudla, ž. r., beč., austr., § 7.8, II = vrsta kolača (npr. štrudla sa sirom, štrudla s jabukama, štrudla s makom, štrudla s kupusom, štrudla s bundevom, orahnjača, štrudla s trešnjama, višnjama itd.)
1207. Strumpf	štrîmfla, ž. r., razg., beč., § 7.6 = □ čarapa
1208. Strumpfband	//štrumpandla, ž. r., razg., beč., austr., § 7.6 = podvezica
1209. Stubenmädel	//štumadla, ž. r., razg., beč., § 7.12 = sobarica
1210. Stöckel	//štiklić, ž. r., esek., razg., od beč. <i>stikl</i> , s. r., i hrv. umanjeničkog nastavka -ić, § 7.1; 7.36 = komadić (npr. kruha ili kobasice itd.); mlada lakomislena osoba; obješenjak, spadalo
1211. stückeln	//štiklat, prema njem. stand. jeziku = nadostavljati (komad na komad), dodavati, krpiti, //naštiklat = dodavanjem komada povećati ili produžiti, § 7.9
1212. Student	//študent, m. r., § 7.12; 7.22 = student na visokoj školi; gimnazijalac
1213. studieren	√študirat, § 7.9; 7.22 = znanstveno proučavati; razmišljati; mudrovati
1214. Stufe	//stuba, ž. r., [f] > [b], usp. kod <i>Fackel</i>), § 7.4 = □ stepenica

1215. Stulpe	^{\\} stulpna , ž. r., razg., beč., § 7.6 = manšeta, posuvratak na nogavicama hlača
1216. stumpf machen	√ tupit , stara posuđenica, usp. pod „dumm“, § 7.9 = tupiti neki oštar predmet
1217. Stutzen	^{\\} štucna , ž. r., razg., beč., § 7.6 = kratka zimska čarapa od debele vune
1218. stutzen	^{\\} štucat , § 7.9, 7.25 = potkratiti kosu; potkresati voćke; općenito potkratiti; imati štucavicu
1219. Stutzen, das	^{\\} štucanje , s. r., § 7.13 = glagolska imenica od 1218
1220. Stutzerl	^{\\} štuclica , ž. r., umanjenica od 1217; množina: ^{\\} štuclice , § 7.6; 7.7 = čeoni pramenovi kose kod frizura kakve su nosili paževi
1221. Sulze	^{\\} sulc , m. r., beč., razg., § 7.8, II = hladetina
1222. Suppe	^{\\} supa , ž. r., razg., tu spada i hibridna riječ ^{\\} supita , ž. r., nastala od <i>sup.</i> ž. r., (razg., rajnsko-franački za <i>Suppe</i> ²²), i <i>pita</i> , ž. r., (= kolač), vrsta palačinke ²³ (jušno, dakle tekuće tijesto se sipa u tavu i peče), esek., § 7.8, II
1223. Taler	^{\\} talir , m. r., stara posuđenica (16. st. 1519.), § 7.27 = □ starinski srebrni novac
1224. Tandeln	^{\\} tandlovat , beč., esek., § 7.9 = prodavati stare stvari, trgovati starim stvarima; cjenkati se
1225. Tandler	^{\\} tandler , m. r., beč., esek., § 7.12 = staretinar
1226. Tandlerlei	^{\\} tandleraj , m. r., beč., esek., § 7.12 = staretinarnica
1227. Tanz	^{\\} tanac , m. r., posuđenica koja se upotrebljava u pjesničkom hrvatskom jeziku (visok stilski sloj), § 7.19 = ples, kolo
1228. tanzen	tancat , § 7.9 = plesati; biti nemiran, koprcati se
1229. Tanzen, das	tancanje , s. r., § 7.13 = glagolska imenica od 1228
1230. Tanzmeister	^{\\} tancmajster , m. r., beč., stand., § 7.12; 7.20 = učitelj plesa
1231. Tanzschule	^{\\} tančul , m. r., beč., razg.([c] + [š] = [č]), § 7.19; 7.20 = □ plesna škola
1232. Tapezierer	√ tapezirer , m. r., beč., stand., ^{\\} tapetâr , m. r., § 7.12
1233. Taschengeld	^{\\} tašngelt , m. r., beč., razg. § 7.27 = □ džeparac
1234. Tasse	^{\\} tačna , ž. r., ^{\\} tačlica , ž. r., (umanjenica s nastavkom <i>-ica</i>), beč., razg., ^{\\} tača , ž. r., esek., § 7.8, IV = pladanj, poslužavnik
1235. Taste	^{\\} tipka , ž. r., prema njem. gl. <i>tippen</i> , nova posuđenica, § 7.5; 7.11 = glasovirska tipka; tipka na pisaćem stroju
1236. Taster	^{\\} taster , m. r., stand., nova posuđenica, § 7.11 = tastatura na telegrafu u radiotelegrafiji

²² Klaić (1978) ne dovodi riječ *supita* u vezu sa *supa*, već s turskom riječi *süt* 'mlijeko' + *pita*. – Prim. prev.

²³ Za Klaića (1978) je *supita* vrsta pite od umućenih jaja i mlijeka. – Prim. prev.

1237. Taupel **ṭaupl**, m. r., esek., prema srvnj. *touf*, m. r. = ronjenje, dubina (mora), srvnj. *bêre*, *bêr*, m. r. = vrećasta mreža za ulov ribe; usp. Egger: Glossar zu d. Tirol. Weist.: *taupl* = ribarska mreža s vrlo velikim očicama, § 7.24 = ribarska mreža, [□] mrežica za hvatanje kedera²⁴
1238. taupeln **ṭauplovat**, esek., § 7.9; 7.24 = loviti ribu vrećastom mrežom unakrsnih očica, [□] lovitim mrežicom (tauplom) male ribe (kedere)²⁵
1239. Teer **têr**, m. r., § 7.2, V = katran; kolomaz
1240. Teil **tâl**, m. r., esek., austr., § 7.1; 7.28 = dio; porcija, pripadajući dio
1241. Telegramm **ṭelegrām**, m. r., nova posuđenica, § 7.11; 7.29
1242. Telegraph **ṭelegrāf**, m. r., nova posuđenica, § 7.11; 7.29
1243. telegraphieren **ṭelegrafīrat**, nova posuđenica, § 7.9; 7.29
1244. telephonieren **ṭelefonīrat**, § 7.9; 7.29
1245. Tennispracker **ṭenispraker**, m. r., esek., razg., beč., § 7.24 = reket, teniska lopatica
1246. Teppich **ṭepih**, m. r., a u slavonskom seoskom govoru: **ṭepik**, m. r., § 7.4; 7.5
1247. Teppichklopfer **ṭepihklopfer**, m. r., beč., stand., § 7.5, I = [□] predmet za isprašivanje sagova
1248. Tiegel **ṭegla**, ž. r., stara posuđenica (stvnj. *tegel*, srvnj. *tëgel*, m. r.), § 7.5; 7.8, IV = posuda za mast; posuda za skorup; posuda općenito; kao umanjenica: **ṭeglica**, ž. r. = nategača (sprava kojom se iz bureta izvlači vino)
1249. Tinte **tīnta**, ž. r., stara posuđenica (srvnj. *tinte*, ž. r.), § 7.3
1250. Tintenfaß **ṭintārnica**, ž. r., **ṭintara**, ž. r., (= s istim značenjem, ali u đaćkom žargonu znači i 'glava'), § 7.5; 7.35
1251. tippen **ṭipkat**, nova posuđenica, § 7.9 = pritisnuti tipku; pisati na pisaćem stroju
1252. Tippfräulein **ṭipkačica**, ž. r., nova posuđenica, § 7.12 = stenotipistkinja
1253. Tischler **ṭišler**, m. r., stand., stara posuđenica (srvnj. *tischer*, *tischler*, m. r.), § 7.12 = [□] stolar
1254. Tischlerei **ṭišlerāj**, m. r., § 7.12 = stolarska radionica
1255. Topfenknödel **ṭopfknēdla**, ž. r., beč., § 7.8, II = valjušak, okruglica sa sirom
1256. Topfenstrudel **ṭopfñstrūdla**, ž. r., beč., § 7.8, II = štrudla sa sirom
1257. Tor **tôr**, m. r., stara posuđenica, (usp. srvnj. *tor*, *torgat*, s. r. = tor, obor), § 32 = tor, obor za ovce (ili koze)

²⁴ Usp. Zoran Timarac (1995): Tintfiš na šajskanalu. *Udica* 5: 43. – Prim. prev.

²⁵ Tako informant D. R. – Prim. prev.

1258. Tornister	^{//} tornīster , m. r., posuđenica iz vojničkog žargona, § 7.5, 7.24; 7.30 = [□] telećak, naprtnjača
1259. Torte	tôrta , ž. r., beč., § 7.8, II
1260. Träger	^{//} tręger , m. r., beč., stand., § 7.12 = nosač (prtljage); oblik množine ^{//} tręgeri = nosači; naramenice na hlačama, § 7.6; 7.12
1261. Trambahn	^{//} trambaj , m. r., ([b] < [v]), esek.; ^{//} trambelaj , m. r., šaljivo, esek.; ^{//} tramvaj , m. r., beč., i ^{//} trajvan , m. r., (od <i>Treibwagen</i> : traibvagen > traivvagen > traivaŋ > traivan) ²⁶ , § 7.29 = električni tramvaj
1262. Trämel	^{//} trijem , m. r., stara posuđenica (srvnj. <i>drëmel</i> , <i>drâm</i> , <i>drâme</i> , <i>trâm</i> , <i>trâme</i> , m. r. = greda; <i>drâmen</i> , <i>trâmen</i> , slab glagol = opremiti gredama), § 7.4; 7.5 = u ravni zemlje ili samo nekoliko stepenika povišen „krov na stupovima“ – hodnik, otvoren hodnik čije natkrovlje počiva na stupovima, gredama. Ova vrsta gradnje zastupljena je u vrlo velikoj mjeri na selu (u seoskim kućama).
1263. Traminer	^{//} tramīnac , m. r., stara posuđenica (srvnj. <i>tramīner</i> , m. r. = vrsta grožđa i vina iz Tramina ²⁷), § 7.8, III = vino traminac
1264. Tratsch	^{//} tráč , m. r., beč., § 7.1; 7.33 = bezazleno čavrljanje, brbljanje; zlobno ogovaranje
1265. tratschen	^{//} tráčat , ^{//} tráčovat ; ^{//} tráčkat = samo u bezazlenom smislu, § 7.9 = čavrljati, brbljati; ogovarati
1266. Tratschen, das	^{//} tráčkanje , s. r., (usp. beč. <i>tratscherln</i> [□] čavrljati), § 7.1; 7.33 = bezazleno ogovaranje, čavrljanje, zabavan razgovor
1267. Tratscherei	^{//} tračęraj , m. r., beč., § 7.1; 7.33 = kao 1264
1268. Tratscherin	^{//} tračęrka , ž. r., ^{//} tračęrica , ž. r., beč. (nastavci <i>-ka</i> i <i>-ica</i> odgovaraju njemačkom <i>-in</i>), § 7.1; 7.2, I; 7.33
1269. Tratschweib	^{//} tračębaba , ž. r., esek., hibridna posuđenica (<i>baba</i> , ž. r. = stara žena), § 7.1; 7.2, I; 7.33 = tračęrica, torokuša
1270. Treber	^{//} tręber , m. r., stara posuđenica (srvnj. <i>treber</i>), § 7.8, III = kom; komovica
1271. treffen	^{//} tręfit sa sporednim oblicima ^{//} pōtrefit (pogoditi), ^{//} nātrefit (kao <i>potrefit</i>), § 7.9 = [□] pogoditi
1272. Treffer	^{//} tręfer , m. r., stand., beč., § 7.24; 7.27 = pogodak općenito (u sportu, igri, poslu itd.)
1273. Trinkgeld	^{//} trįngelt , m. r., beč., razg., § 7.27 = [□] napojnica
1274. trippeln	^{//} driįbljat , beč., razg., § 7.9, 7.24 = driblati u nogometu
1275. Trippeln, das	^{//} driįbljānje , s. r., § 7.13, 7.24 = glagolska imenica od 1274

²⁶ Za razliku od Bindera *tramvaj* je za Klaića (1978) posuđenica iz engleskog jezika (*tramway*). – Prim. prev.

²⁷ Pokrajina u Južnom Tirolu u Italiji. – Prim. prev.

1276. Tripper // **triper**, m. r., (muški rod prema razg. jeziku, beč.), √**triša**, ž. r., esek. (šaljivo), § 7.25 = gonoreja (spolna bolest)
1277. Trippenkranker // **tripērâš**, m. r. (-aš posuđeno iz mađarskog jezika), § 7.25 = tko ima triper
1278. Trompete √**trumbęta**, ž. r., stara posuđenica (usp. srvnj. *trumbe*, ž. r.), § 7.20 = □ truba
1279. Trompeter // **trumbętaš**, m. r., § 7.12; 7.20 = □ trubač
1280. Trulla // **drōlja**, ž. r., stara posuđenica (usp. srvnj. *trolle*, m. r. = gruba osoba), § 7.2, I: 7.33 = ljubavnica; kurva
1281. tunken // **tunkat**, // **tunkovat**, beč., esek., § 7.8, V; 7.9 = umakati kruh u umak; umakati kolač u mlijeko ili kavu
1282. Türstock // **tjřtok**, m. r., § 7.4; 7.5 = okvir za vrata, dovratnik
1283. Tusche // **tuš**, m. r., beč., razg., § 7.3 = tuš za crtanje, za izvlačenje linija
1284. tuschieren √**tuřrat**, esek., § 7.9 = crtati tušem
1285. Überschuß // **ibęrsus**, m. r., § 7.27 = višak robe, novca i sl.
1286. Überzieher // **ibęcir**, m. r., stand., // **ibęciger**, m. r., razg. ali sa stand. nastavkom, beč., § 7.6 = proljetni ogrtač, ogrtač za prijelaznu zonu
1287. Unter // **unter**, m. r., beč., § 7.19 = određena karta u kartaškoj igri (npr. herc-doljnjak i dr.) = □ doljnjak, „pub“, „dečko“ u kartama
1288. Vater // **fōter**, m. r., beč., esek., razg., // **fōjdoš**, m. r., esek. (šatrovački), (-oš potječe iz mađarskog jezika), § 7.1; 7.16; 7.34; 7.36 = □ otac
1289. Verband // **frbānd**, m. r., esek., (rajnsko-franački), sa stand. [a], § 7.25 = zavoj
1290. verfeinert // **prōfinjen**, m. r., pridjev, (prijevodna posuđenica), § 7.2, I
1291. Vergaser √**fergāzer**, m. r., nova posuđenica, § 7.5; 7.11 = rasplinjač motora, karburator
1292. vergönnen // **frgūnovat**, esek., razg. (usp. rajnsko-franački *frgunne* = zavidjeti, § 7.9 = □ priuštiti, dopustiti
1293. vernickeln // **pōniklovat**, nova posuđenica (prijevodna posuđenica; *po-* = *ver-*), § 7.9 = poniklovati
1294. verpacken // **ferpākovat**, stand., § 7.9 = pakirati robu i sl.
1295. Verpackung // **ferpākung**, m. r., stand., § 7.5; 7.27 = pakiranje robe; ambalaža
1296. verpfusschen // **sfuřsat**, esek., (*s-* = *ver-*), § 7.9; 7.10 = loše uraditi, pokvariti, sprtljati (loš krojač)
1297. Verrücktes Luder // **Frukclȳda**, m. r., esek., (beč.), razg., § 7.17 = posljednja večer fašnika, poklada
1298. verschanzen, sich // **uřānčit se**, posuđenica iz staroaustr. vojničkog idioma, (*u-* = *ver-*, *ein-*), § 7.9; 7.30
1299. verstimmen // **rařtimat**, (*raz-* + *řtimat*; *raz-* = *ver-*), esek., § 7.9; 7.20 = rařtimati žice glazbenog instrumenta
1300. verzichten // **fercįhtovat**, esek., stand., § 7.9 = □ odreći se

1301. Viertel, das ^ʁ**frtalj**, m. r., ^ʁ**fertalj**, m. r., razg., (rajnsko-franački *fertl*, s. r.; *tāl*, m. r., dijalekatski, = dio), esek, § 7.28 = četvrt, četvrtina
1302. Vorhang ^ʁ**fɔrhang**, m. r., stand., ^ʁ**fjɾângla**, ž. r., starija posuđenica (usp. srvnj. *vürhanc*, m. r.), razg., bav., § 7.4 = prozorska zavjesa, zastor
1303. vordrucken ^ʁ**fɔdrukovat**, prema stand. jeziku, beč., esek., § 7.4, I; 7.9; 7.10 = dati napraviti preslik uzorka ručnog rada (na platnu ili nekoj drugoj tkanini)
1304. Vorpaß ^ʁ**fɔrpas**, m. r., esek., (usp. srvnj. *vürbaß*), § 7.1; 7.34 = „Laufpas“ ([□] otkaz, otpust) tj. kad se nekoga otpusti, „izbaciti“
1305. verschieben ^ʁ**fɔršibovat**, esek., stand., iz postolarskog idioma, § 7.9; 7.10 = obnoviti prednji dio cipele
1306. Vorschub ^ʁ**fɔršub**, m. r., (prema 1305), § 7.6; 7.10 = obnavljanje prednjeg dijela obuće
1307. Vortüchel ^ʁ**pɔrtihla**, ž. r., esek., (of bav. *Vürtüchl*, s. r.; pogrešno shvaćeno kao *Barttüchel* s prevedenim dijalekt. [ã] u [a]: *vürtüchl* > *vor-tüchl* > *portixl* > *partixla*; -a je ženski nastavak; p < v, usp. b < w-!), § 7.6 = opršnjak za malu djecu koji treba da im zaštiti odjeću od prljanja za vrijeme jela
1308. Vorzimmer ^ʁ**fɔrcimer**, m. r., stand., nova posuđenica, § 7.4 = [□] predsoblje
1309. Waage ^ʁ**vaga**, ž. r., § 7.28 = vaga (sprava za mjerenje težine)
1310. Waage ^ʁ**vagîr**, m. r., § 7.5; 7.29 = poluga o koju se prežu konji, ždrepcanik, jarmac na konjskim kolima
1311. Wache ^ʁ**bajbok**, m. r.; od *baj* + *bok* = *bei Wache* [□] pod stražom, (srvnj. [vâx]²⁸), b < w, k < ch; (usp. Wirt, Wirtshaus), treba da znači „zur Wache“, § 7.32 = zatvor (Hrvati kažu kad prijete: *stići ćeš ti u bajbok*)
1312. Wächter ^ʁ**bɔkter**, m. r., razg., (usp. beč., [vâxt^p], m. r. = stražar, w > b, § 7.12 = čuvar, čuvar pruge; policajac
1313. Wächterhäuschen ^ʁ**vɛhtêrnica**, ž. r., stand. (s nastavkom -nica), ^ʁ**bɔktêrnica**, ž. r., razg., § 7.29 = kućica čuvara pruge (posuđenica iz jezika željezničara)
1314. Wade ^ʁ**vɔdla**, ž. r., beč., razg., § 7.1 = list noge, gnjat
1315. Waffel ^ʁ**vɔfla**, ž. r., ^ʁ**vɔflica**, ž. r., to isto s umanjeničkim nastavkom -ica, § 14, II = vrsta finog peciva
1316. wägen (wiegen) ^ʁ**vɔgat**, § 7.9 = mjeriti na vagi, izmjeriti
1317. Wägen, das ^ʁ**vɔganje**, s. r., § 7.13 = glagolska imenica od 1316
1318. Walze ^ʁ**vɔljak**, m. r., stara posuđenica (srvnj. *walk*, *walke*, ž. r.), § 7.5

²⁸ [ã] = fonetski znak za zatvoreno a koje prelazi u o; [x] = fonetski znak za *ch* iza tzv. tamnih vokala i diftonga: a, o, u, au. – Prim. prev.

1319. walzen	√ valjat , (usp. srvnj. <i>waln, walen</i>), § 7.9 = [□] valjati, kotrljati
1320. wälzen, sich	√ valjat se , kao 1319 samo refleksivno, § 7.9 = valjati se
1321. Walzer	√ valcer , m. r., beč., § 7.19 = ples valcer
1322. Wandschoner	// vančoner , m. r., razg., (-d + š- = tš-), § 7.4 = zidni tepih, goblen i sl. kao zidna zaštita kraj stola, kreveta itd.; papirnata zidna zaštita
1323. Wanne	// vana , ž. r., § 7.4 = kada za kupanje
1324. Wärter	// verter , m. r., stand., § 7.12, 7.25 = bolničar
1325. Wärterin	// verterica , ž. r., sa ženskim nastavkom -ica, stand., § 7.12, 7.25 = bolničarka
1326. Wäsche	// veš , m. r., razg., beč., § 7.6 = rublje; dan pranja rublja, pranje rublja; posteljina; prljavo rublje
1327. Wäschebläue	// vešblau , m. r., beč., razg., § 7.2, V = plavilo za rublje
1328. waschen	// vošnit , esek., s dijalekt. [o], razg., (beč.), = tući, mlatiti, udariti; voštike , ž. r., mn., esek., vuštike , ž. r., mn., esek., (u njemačkom osječkom narječju: // <i>vušti</i> . ž. r., = udarac pri tučnjavi), § 7.9; 7.34 = [□] batine
1329. Wäscher	// vešer , m. r., § 7.12 = perač; vlasnik, šef praonice
1330. Wäscherin	// vešerica , ž. r., i // vešerka , ž. r., beč., esek., § 7.12 = pralja
1331. Wäscherei	// vešeraj , m. r., beč., § 7.12 = praonica rublja
1332. Waschküche	// vaškuinja , ž. r., hibridna posuđenica (od <i>vaš-</i> + <i>kūinja</i>), beč., § 7.4 = [□] vaškuinja, praonica rublja
1333. Waschtisch	√ vaštiš , m. r., stand., § 7.4 = [□] umivaonik, praonik (u sobi)
1334. Wasserbank	√ vaserbank , m. r., beč., austr., esek., § 7.4; 7.8, IV = klupa u praonici na kojoj su stajali vedra ili kante sa svježom vodom za piće. Najčešće je bilo tako da je u jednom vedru (zapravo kofi s poklopcem) bila voda za piće (dakle svježa bunarska voda) a u drugom dravska voda. Dravsku vodu su, kad u Osijeku još nije bilo vodovoda, ljudi nabavljali od porodavača vode (ovi su prodavali i pitku vodu po kućama koje su imale lošu bunarsku ili čak nebunarsku vodu) ili su je, ako su stanovali blizu Drave, sami donosili. Pošto je bila „mekana“ upotrebljavala se za pranje. Neki su je i pili.
1335. Wasserglas	// vaserglas , m. r., nova posuđenica, stand., § 7.2, V = vodeno staklo, silikatni alkalij, konzervans
1336. Wassermann	√ vaserman , m. r., stand., // vosamon , m. r., razg., (beč.), § 7.12 = vodar, prodavač vode; kočijaš na kolima za polijevanje ulica koji se u osječkom dijalektu pojavljuje i kao strašilo (prema vjerovanju djece trpao je zločeste u bure za vodu)
1337. Wasserwaage	√ vaservaga , ž. r., stand., § 7.28 = libela
1338. Wasserwellen	√ vaservelne , ž. r., mn., beč., stand., § 7.7 = vodena ondulacija

1339. Watte // **v̥ata**, ž. r., § 7.25
1340. wattieren √ **vat̥irat**, § 7.9 = podstaviti ili ispuniti vatom
1341. Wecken, der // **v̥ekna**, ž. r., i umanjenica // **v̥eknica**, ž. r., beč., § 7.8, I = duguljasto oblikovan kruh ili kolač,
1342. Wecker // **v̥eker**, m. r., stand., // **v̥ekerica**, ž. r., § 7.5 = budilica
1343. Weidling // **v̥ajdling**, m. r., i esek. // **v̥ajndling**, m. r., beč., razg., § 7.8, IV = velika kuhinjska zdjela (□ obično za pranje posuđa)
1344. Weiher // **v̥ajer**, m. r., stand., w > b (usp.: Wächter, Wirt, Wirtshaus), § 7.2, II, IV = ribnjak, malo jezero
1345. Weinchaudeau // **v̥ajns̥atō**, m. r., razg., beč., esek., § 7.8, II = □ preljev od bijelog vina, žumanjka i šećera
1346. Weißnäherin // **v̥ajns̥e̥gerica**, ž. r., esek., § 7.12 = švalja bijelog rublja
1347. Wellen // **v̥elne**, ž. r., mn., razg., (jednina: // **v̥elna**, ž. r.), beč., § 7.7 = umjetno napravljeni valovi, kovrče u kosi
1348. wellig // **v̥elnast**, m. r., pridjev uz 1347, § 7.7
1349. wenden // **v̥endovat**, posuđenica iz krojačkog jezika, § 7.9; 7.10 = preokrenuti odjeću (= tako je obnoviti da unutarnja strana postane vanjska)
1350. Wenden, das // **v̥endovanje**, s. r., § 7.10; 7.13 = glagolska imenica od 1349
1351. Werkel // **v̥er̥gl**, m. r., razg., beč., § 7.17; 7.19 = orguljice
1352. Werkelmann (Werkeler) // **v̥er̥glâš**, m. r., razg., beč., s mađ. nastavkom -aš), esek., § 7.12
1353. werkeln // **v̥er̥glat**, esek., (beč.), § 7.9 = svirati na verglu; brbljati; raditi nestručno
1354. Werkeln, das // **v̥er̥glanje**, s. r., § 7.13 = gl. imenica od 1353
1355. Werkstätte // **v̥er̥k̥stat**, m. r., beč., austr., sa standardnim [a] (*Werkstatt*), starija posuđenica iz jezika obrtnika, § 7.10 = □ radionica
1356. wachsen // **v̥iks̥at**, beč., § 7.9 = navoštiti, laštiti voskom
1357. Wachsleinwand // **v̥ikslajvand**, m. r., beč., razg., § 7.4 = voštano platno
1358. Wiener Walzer **bēčki** // **v̥alcer**, m. r., § 7.19
1359. Wimmerl // **v̥imla**, ž. r., i umanjenica s nastavkom -ica: // **v̥imlica**, ž. r., beč., razg., § 7.25 = bubuljica
1360. wimmerlig // **v̥imličav**, pridjev od 1359, § 7.25 = bubuljičav
1361. Wintermantel // **v̥intermantl**, m. r., stand., § 7.6 = □ zimski kaput
1362. Winzer // **v̥inc̥il̥r**, m. r., stara posuđenica., (srpnj. *wînz̥ürl*), § 7.12 = vinogradar
1363. Wirt // **b̥irtâš**, m. r., esek., -aš je posuđeno iz mađarskog jezika; b < w (usp. *Weiher*, *Wächter*), § 7.12 = gostioničar
1364. Wirtin // **b̥irtašica**, ž. r., esek., w > b kao kod 1363, s mađarskim nastavkom -aš i hrvatskim -ica. § 7.12 = □ gostioničarka
1365. Wirtshaus // **b̥irc̥ûz**, m. r., esek., pod južnoalemanskim utjecajem (*wirtshûz*, s. r.), § 7.19 = gostionica

1366. Witz	// vīc , m. r., § 7.19 = vic, šala, vragolija
1367. witzig	// vīckast , pridjev, m. r., esek., (- <i>kast</i> je pridjevski nastavak za oznaku muškog roda) § 7.19
1368. Würfelzucker	// vīrflcuker , m. r., stand., nova posuđenica, § 7.8, I = □ šećer u kockama
1369. Wurst	// vūršt , beč., razg., prilog; // vūrštno , esek., isto što i <i>vuršt</i> , samo s hr. nastavkom - <i>no</i> , § 7.14 = svejedno; // vūrštika , ž. r., esek., od beč. <i>vu^ošti</i> = umanjenica od <i>Wurst</i> , § 7.8, I = kobasica
1370. Würstel	// vīršla , ž. r., beč., razg., (s elementom - <i>a</i> za ženski rod), // vīršla , ž. r., isto značenje, samo što je izostavljen glas [t], § 7.8, I = hrenovka
1371. Wurstspritze	// vūršprica , ž. r., posuđena složenica čiji prvi dio pripada razgovornom, drugi standardnom jeziku; beč., esek., § 7.8, IV; 7.30 = šprica/brizgalica za punjenje crijeva pri pravljenju kobasica; podrugljiv naziv za strojnicu s vodenim dobošem za hlađenje
1372. Wurstsuppe	// vūršcupa , ž. r., beč., austr., (usp. naročito 1371!), esek., § 7.8, II = kobasice, koje se ne suše dimljenjem, kuhaju se u velikom kazanu da se ne bi kvarile, a voda u kojoj su se kuhale zove se tako (vrlo je ukusna)
1373. Würze	// vīrc , m. r., beč., razg., esek., § 7.8, I = začín za jelo
1374. Wurzel	// vūrčna , ž. r., beč., razg., § 7.1; 7.2, I; 7.33 = čovjek koji se da iskorištavati i koga iskorištavaju
1375. würzen	// vīrcat , // vīrcovat , § 7.8, V; 7.9 = □ začíniti (jelo)
1376. Zacke	// čakna , ž. r., razg., beč., esek., § 7.4, I; 7.7 = vitica na ženskim ručnim radovima (uzorak kod ženskih ručnih radova); uvojak na kosi, uvojak na čelu; uvojak, kovrča općenito
1377. zahlen	cōltat , esek., (pod utjecajem dijalekt. [o:]: <i>coln</i> , esek., beč.), § 7.9; 7.34; 7.36 = plaćati, platiti
1378. Zahnpasta	// čānpasta , ž. r., nova posuđenica, stand., § 7.5; 7.7, 7.25 = zubna pasta
1379. Zahnstocher	// čānšteher , m. r., esek., § 7.5; 7.7 = □ čačkalica za zube
1380. Zauberin	// cōprnica , ž. r., stara posuđenica (sravnj.: <i>zouberærinne</i> , ž. r.), § 7.2, I = ružna žena, „vještica“
1381. zaubern	// cōprat , stara posuđenica, § 7.9 = vraćati, čarati
1382. Zeche	// čēh , m. r., stara posuđenica, § 7.12; 7.27 = obrtničko udruženje, § 7.19 = račun koji valja platiti pri društvenim izlascima
1383. Zechemeister	// čēhōvski mājstor , m. r., stara posuđenica, § 7.12 = majstor obrtnik koji pripada cehovskom udruženju; onaj koji je na čelu ceha
1384. zechen	// čēhovat , esek., beč., § 7.9 = trošiti novac, lumpovati, častiti pićem, piti, pijančevati (u gostionici)

1385. Zechmeister // **čəhmajster**, m. r., stand., esek., (beč.), § 7.19 = glavni platiša pri društvenim izlascima, onaj koji časti pićem, domaćin
1386. Zecke // **čəkna**, ž. r., razg., beč., § 7.2, III = nogari, kozlić
1387. Zeiger // **cajger**, m. r., stand., **čager**, m. r., razg., (beč.), § 7.5; 7.11 = kazaljka na satu
1388. Zement // **cement**, m. r., stara posuđenica, // **ciment**, m. r., esek., (razg., beč.), posuđenica iz jezika zidara, § 7.5; 7.10 = građevni cement (usp. srvnj. *cîment*, *zîmënt*, m. r.)
1389. zementieren // **cementīrat**, § 7.9
1390. Zentralheizung // **centralhajcung**, m. r., stand., nova posuđenica, § 7.4 = centralno grijanje vodenom parom
1391. zerren // **čerit se**, refl. gl., esek., § 7.9 = cerekati se, praviti grimase
1392. Zerren, das // **čerênje**, s. r., § 7.13 = gl. izvedenica od 1391 (cerekanje, pravljenje grimasa)
1393. Ziegel // **čigla**, ž. r., § 7.5; 7.36 = opeka; crijep; u Drugom svjetskom ratu riječ *čigla* značila je u esekerskom govoru „ratni kukuruzni kruh“ (jer je bio vrlo tvrd i težak kao cigla)
1394. Ziegeldecker // **čigldeker**, m. r., beč., nova posuđenica, § 7.12 = krovopokrivač
1395. Ziegelei // **čiglana**, ž. r., esek., § 7.10 = tvornica opeka, opekara
1396. Ziel // **čilj**, m. r., § 7.1, 7.24; 7.30
1397. zielen // **čiljat**, esek., § 7.9, 7.24; 7.30
1398. Zielscheibe // **čiljšajba**, ž. r., stand. § 7.24; 7.30 = □ meta
1399. Zigarrenspitze // **cigaršpic**, m. r., razg., (rajnsko-franački), (beč.), § 7.5 = cigarluk, usnik
1400. Zigarretenspitze // **cigaretnšpicl**, m. r., razg., beč., // **cigaretnšpicla**, ž. r., značenje isto, § 7.5 = usp. 1399.
1401. Zimentel // **cimentla**, ž. r., razg., beč., esek., § 7.5; 7.28 = cimeta, mjerna posuda s urezanim oznakama za mjerenje vrhnja ili mlijeka, zrnaca, bobica itd., mjerica
1402. Zimt (Zimmet) // **cimt**, m. r., // **cimet**, m. r., stara posuđenica, § 7.8, I = cimet u prahu, kora cimeta
1403. Zimmerherr // **čimerher**, m. r., nova posuđenica, beč., stand., § 7.4 = podstanar
1404. Zimmerfräulein // **čimerfrajla**, ž. r., beč., stand., esek., § 7.4 = podstanarka
1405. Zinnober // **činober**, m. r., stand., § 7.3 = rumenica; u esekerskom narječju „crvenokosa osoba“ (usp. 890: *roter Zinnober*)
1406. Zippersamen // **čiperzamen**, m. r., mn., posuđenica iz gradskog govora (beč.), esek., § 7.25 = isiotovo sjeme (*semen cinæ*), sredstvo protiv glista u medicini
1407. Zither // **čitra**, ž. r., bav.-austr., § 7.17; 7.20 = citra (glazbalo)
1408. Zockel // **čokula**, ž. r., stara posuđenica, (srvnj. *zockel*, m. r. = drvena cipela), § 7.6 = vojnička cipela (teška cipela)

1409. Zögger **čeker**, m. r., beč., razg., esek., § 7.5; 7.8, IV = torba za tržnicu ispletena od pruća ili šaša
1410. Zoll **côl**, m. r., § 7.10; 7.28 = mjerna jedinica za dužinu (□ 26 mm)
1411. Zollstock **čolštok**, m. r., § 7.10; 7.28 = sklopiva naprava za mjerenje dužine sa skalom u centimetrima i colovima
1412. Zopf **copf**, m. r., § 7.7 = pletenica
1413. Zucker **čukor**, m. r., § 7.8, I = □ šećer
1414. Zuckerdose **čukerdozna**, ž. r., beč., (stand.), § 7.5; 7.8, IV = stolna posuda za šećer, šećernica
1415. zuckern **čukren**, pridjev, m. r., beč., esek., § 7.2, I = mio, sladak, dražestan, lijep
1416. Zug **cûg**, m. r., nova posuđenica, § 7.8, III; 7.29; 7.33 = vlak; gutljaj iz čaše kad se nešto pije; **čugovat**, **čugat**, esek., = piti (samo alkoholna pića)
čugároš, m. r., esek., (s mađarskim nastavkom -oš) = pijanac
cipalcug, m. r., esek., hibridna tvorenica (od *cipela* i *Zug*) = pješice (riječ bi se mogla prevesti na njemački „Schuhzug“), § 7.9; 7.33; 7.34; 7.36
1417. Zugehör **čugeher**, m. r., stand., posuđenica iz jezika krojača, § 7.6 = dugmad, podstava, konac itd., sve osim tkanine što je potrebno za izradu odjevnog predmeta
1418. Züngleckel **činglekl**, m. r., **činglekla**, ž. r., razg., beč., esek., § 7.21 = zvono ubogih; pogrebno zvono u tornjiću osječke katedrale²⁹ („Velike crkve“ u Gornjem gradu), koje je oglašavalo pogrebe
1419. zu Hause **cûz**, razg., beč., s južnoalemanskim utjecajem (z'*Haus*, z'*Hus* = *nach Hause*), § 7.36 = kući
1420. Zunk, der **čunk**, m. r., esek. novotvorenica, § 7.36 = nešto smiješno, beskorisno, bezvrijedno, „šmarn“
1421. zuriegeln **čariglat**, § 7.9 = zakračunati, zasunuti (za- odgovara njemačkom *zu-*)
1422. Zuspeise **čušpajz**, m. r., beč., i **čušpajz**, m. r., (od *t' Zuspeis* = *die Zuspeis(e)*), razg., (usp. *Zwetschkenknödel*), § 7.8, II = povrće, krumpir i sl. kao prilog mesu; prženi krumpir; jelo od povrća
1423. zuspendeln **čāšpendlat**, esek., posuđenica iz jezika krojača, (za- odgovara njemačkom *zu-*, usp. 1421.), § 7.9 = pričvrstiti, zatvoriti pribadačama (kod odjevnih predmeta)
1424. zuspitzen **čāšpīcit**, **čāšpīcit**, ([č] je nastalo pod utjecajem prethodnog [šp]), § 7.9 = zašiljiti neki pretmet

²⁹ Misli se na crkvu Sv. Petra i Pavla koju neki pogrešno nazivaju katedralom. – Prim. prev.

1425. Zutzel **čučl**, m. r., **čučla**, ž. r., razg., beč., esek., § 7.1; 7.7 = dudica, varalica
 // **učalaci**, m. r., esek., dječji govor, § 7.1 = vrećica od čistog platna napunjena šećerom u prahu koja se dojenčetu stavlja u usta da je siše
1426. zutzeln // **čučlat**, beč., esek., razg., § 7.9 = dudlati, sisati
1427. Zuwaage // **čubak**, m. r., sa standardnojezičnim [a]; **cubok**, m. r., razg., (beč.), (b < w, usp. *Wache, Wächter, Wirt, Wirtshaus*), (usp. nj. dijalekt. *tūwak* < *tūbak* = *Tabak* 'duhan', m. r.), § 7.8, I = kosti koje se pri kupnji mesa dobiju kao dodatak (□ privaga); u razgovornom obliku (*cubok*, m. r.) i kao „prilog jelu“, § 7.8
1428. Zweier // **cvajerica**, ž. r., esek., stand., posuđenica iz jezika nogometaša, § 7.24 = nogometna lopta br. 2 (dvojka po veličini)
1429. Zwetschenknödel // **cvječknknedla**, ž. r., razg., (austr., beč.), usp. 1422., § 7.8, II = □ valjušak od šljiva
1430. Zwickbusserl // **cvjkipusi**, m. r., beč., esek., razg., (dječji jezik), § 7.16 = poljubac pri kome se palcem i kažiprstom uštinu obrazi onoga kome se daje poljubac
1431. Zwickel // **cvjkl**, m. r., beč., esek., razg., § 7.6; 7.36 = klinast komad tkanine za umetanje pri popravljanju ili proširivanju odjevnog predmeta; u esekerskom narječju riječ *Zwickel* ima i preneseno značenje „klin“, „tjesnac“ (*jmdm. einen Keil, Zwickel eintreiben* = *pokazati kome* 'prirediti kome neugodnosti')
1432. zwicken // **cvjkat**, § 7.9 = uštinuti, štipati; // **cvjkat kârte** = bušiti vozne karte markirnim kliještima
1433. Zwickler // **cvjker**, m. r., stand., beč., austr., § 7.25 = vrsta naočala bez drška i okvira
1434. Zwickzange // **cvjkcange**, ž. r., mn., // **cvjkconge**, ž. r., mn., razg., § 7.5; 7.10; 7.11 = kliješta za presijecanje žice
1435. Zwieback // **cvjbak**, m. r., stand., // **cvjbok**, m. r., razg. (beč., austr.), § 7.8, II = □ dvopek, prepečenac
1436. Zwillich // **cvjlih**, m. r., stara posuđenica (usp. srvnj. *zwilich*, m. r.), § 7.6 = dvonitka, dvostruko tkano, jako platno
1437. Zylinder // **cilinder**, m. r., stand., nova posuđenica, § 7.6; 7.11 = cilindričan šešir; stakleni cilindar kod rasvjetnih tijela (kod svjetiljke na petroleumu, plinske svjetiljke itd.); cilindar kod motora

7. Podjela na grupe

7.1 Život

Also – azo; alter Scheißer – stari šajser

Batzen – packa; Beisel – pajzl; Blase – ploder; Blaublau – pleplau; böhmischer Zirkel – pemski cirkel; buckelig – puklav, puklast; Busserl – pusa, pusica, pusla

Dreckfresser – dreckfreser; Dufter – dufter

Faxe – faksna; Feige – figa; Feigen zeigen – pokazat fige; frei – fraj; Freier – frajer

G'frett (Gefreise) – kfret; Gescheft – kšeft; Großmutter – grosa; gründlich – grindlih; Gruppe – grupa

Hachse – haksna; hart – hartno; höchstens – hekstnc; ho, ruck! – ho, ruk!, Horuk!; hurra! – hura!, ura!

jäh – geh; Jungfer – junkfer, jumfer, junkferica, jumferica

Kirchweih – kirvaj, kirbaj; Krach – krah; krachen – skrahirat; Krake – krak; krakig – krakat; Kranzlerjungfer – kranclerica; Krempel – krempel; Kupplerei – kupleraj; Kurzschluß – kurčlus; Kuß – kušlec

Lärm – larma; Lärmen, das – larmanje; leger – ležerno; Luftikus – luftigus; Lumperei – lumperaj, lumparaj

daß ihn der Maler! – molera mu!; Maurerohrfeige – maorska; Mutter – muterka, muterica

nickeln – niklen; Omama – omama

panschen – pančat; Partezettel – partacetyl; Patzer – packalo; Pech – peh; Pechvogel – pehfogl; Philosophie – filozofija; Pick – pik; Pickel – piknja

quitt – kvit; Ruck – ruk

Sack und Pack – cakumpak, cukumbak; Schatz – šoca; Scheißer – šajser; Scheißerei – šajseraj; Schlager – šlager; schnuppe – šnupe, šnure; Schusterbaß – šusterbas; schwarz. – švorc; Schwindel – švindl; Schwindler – švindler; Schwindlerei – švindleraj; Schwung – švung; servus! – seas!; servus Kürbis! – seabus kiabus!; Spundus – špundus, špundika; – stampfen – štampfat, štampat; Ständchen – štenthen, štenhen; Stimmung – štimung; Stoß – štos; Strapaze – štrapac; Streber – štreber; Stückel – štiklić

Teil – tal; Tratsch – trač; Tratschen, das – tračkanje; Tratscherei – tračeraj; Tratscherin – tračerka, tračerica; Tratschweib – tračbaba

Vater – foter, fojdoš; Vorpaß – forpas

Wade – vadla; Wurzel – vurnca

Ziel – cilj; Zutzel – cucl, cucla, ucalaci

7.2 Priroda

Allee – aleja

bang – bangav; Banger – bangar; Bestie – beštija; Brasse – praksl, praksla

Dackel – dakl; Dreck – drek; dumm – tup, tupav

falsch – falč, faličan; Fasan – fazan; Fehler – falinga, falinka; fein – fin, fina, fino; Feinheit – finoća; feucht – fajhtno; flach – flah; Fleck – flek, fleka; fleckig – flekav, -a, -o; frisch – friško; froh – fro

geil – gajl; gestreift – štrajfast, Glanz – glanc, glonc; Glaser – klozer; Graben – graba; Greßling – korajzl; grieslich – grizlast; grob – grub

heikelig – hajklih, haglih; herzig – hercig

Kastanie – kesten; Kristall – kristal

Lösche, die – leš; lüftig – liftig

Papagei – papagaj, papiga; Park – park; Pech – peh; Pelzer – pelcer; Politur – politura

Ried – rit; Rist – rist

Salbei – žalfija; Saliter – salitra, čilska salitra; Sandriegel – santrigl, sontrigl; Schabe – švabo; Schanze – šanac, šamac; Schlacke – šljaka; Schlamperei – šlamparija; schlampig – šlampav, šlampava, šlampavo; Schleuse – šlajsna; Schmiß – šmis; schusselig – šuslat; Spitze – špica, spic, spicna; spitzig – špicast; Steingreßling – štankorajzl; Stengel – štengl; Stieglitz – štiglic; Storch – štrkljo, štrklja; störchig – štrkljast; streifig – štrajfast, štrafast

verfeinert – profinjen

Weiher – bajer

Zecke – cekna

zuckern – cukren

7.2, I. Ljudske osobine

alter Scheißer – stari šajser

bang – bangav; Bestie – beštija; buckelig – puklav, puklast

Dreckfresser – drekfreser; Dufter – dufter; dumm – tup, tupav

falsch – falč, faličan; Fechtbruder – fehtbruder; fein – fin; Fräulein – frajla; Freier – frajer, froh – fro

Gigerl – gigl; grob – grub

herzig – hercig, Hochstapler – hohštapler, hoštapler

Jungfer – junkfer, jumfer, junkferica, jumferica

krakig – krakat

Pantscher – pančalo; Patzer – packalo

Scheißer – šajser; schlampig – šlampav, šlampava, šlampavo; schusselig – šuslast;
Schusterbaß – šusterbas; schwarz – švorc; Schwindler – švindler; Storch – štrkljo, strklja;
störchig – štrkljast; Streber – štreber

Tratscherin – tračerka, tračERICA; Tratschweib – tračbaba; Trulle – drolja

verfeinert – profinjen

Wurzel – vurnca; zuckern – cukren

7. 2, II. Biljke

Allee – aleja

Kastanie – kesten

Park – park; Pelzer – pelcer

Ried – rit

Salbei – žalfija; Stengel – štengl

Weiher – bajer

7. 2, III. Životinje

Brasse – praksl, praksla

Dackel – dakl

Fasan – fazan

Glaser – klozer; Greßling – korajzl

Orgel – orguljice

Papagei:– papagaj, papiga

Schabe – švabo; Steingreßling – štankorajzl; Stieglitz – štiglic

Zecke – cekna

7. 2, IV. Krajolik

Allee – aleja

Graben – graba

Park – park

Ried – rit; Rinne – rina

Sandriegel – santrigl, sontrigl; Schanze – šanac, šamac

Weiher – bajer

7. 2, V. Kemija, mineralogija

Kristall – kristal

Lauge – lug, lužina; Laugenstein – laugnštajn; Lösche, die – leš

Pech -peh; Pottascha – potaša

Saliter – saliter, salitra, čilska salitra; Schlacke – šljaka; Stärke – štirka

Teer – ter

Wasserglas – vaserklas; Wäsche – vešblau

7. 3 Boje

braun – braun, braon

drap – drap; dunkel – dunkl

Glanz – glanc, glonc; grau – grau, grao

Lack – lak; licht – liht; lila – lila

streifig – štrajfast, štrafast

Tinte – tinta; Tusche – tuš

Zinnober – cinober

7. 4 Kultura stanovanja

Ampel – ampl; Ausguß – ausgus

Balkon – balkon; Bettdecke – bedeka

Decke – deka; Deckerl – dekl, deklič; Draperie – draperija

Einfahrt – ajnfort; Eiskasten – ajkastn; Eßlingrollette – eslingroletna

Fackel – baklja; Fauteuil – fotel, fotela, fotelja; Feldbett – feljdbet; Fensterbrett – fensterbret; Fensterpolster – fensterpolster; Fensterstock – fensterštok; Fußsack – fusak

Gang – gank, ganjak, Gas – gas; Gatter – gater; Gelender – gelender; Gitter – giter

Halle – hala; Haustor – haustor, austor; Hockerl – hokla, hoklica

Kachel – kahl; Kachelofen – kahlofn, kaljeva peć; Kamin – kamin; Kanal – kanal; Kanalisation – kanalizacija; Kapsel – kapsla; Kiste – kistna., kištra; Kotzen – kocna

Liegestuhl – ligeštul

Nachtgeschirr – nokšir; Nachtkasten – nahtkastn, nahkastn; Nachtopf – nahtopf

Pritsche – prična; Röhre – rerna; Rollette – roleta, roletna

Saal – sala; Salon – salon; Schemel – šamla, šamlica; Scherbe – šerpa; Scherbel – šerbl; Scherben – šerpenja; Schlafzimmer – šlafcimer; Schuppen – šupa; Sparherd – šparhet, šparet, šparert; Speisezimmer – špajscimer; Spiegel – špigl; Springrollette – springroletna; Stelage – štelaža; Stiege – štigine, štingle, stenge; Stockerl – štokla, štoklica; Strohsack – šrozak, strožak, stroža; Stufe – stuba

Teppich – tepih, tepik; Trämel – trijem; Türstock – tirštok

Vorhang – forhang, firangla; Vorzimmer – forcimer

Wandschoner – vančoner; Wanne – vana; Waschküche – vaškuinja; Waschtisch – vaštiš; Wasserbank – vaserbank; Wichsleinwand – vikslajvand

Zentralheizung – centralhajcung; Zimmerherr – cimerher; Zimmerfräulein – cimerfajla

7. 4, I. Ženski ručni rad

Borte – bortna

Deckerl – dekl, deklič; Drücker – driker

endeln – endlat; Endeln, das – endlanje

Fältchen – faltica; Falte – falta; Fingerhut – fingerhut

häkeln – heklat; Häkelnadel – heknadla

Muster – mustra

Netz – nec; netzen – necovat

schlingen – šlingat; Schlingen, das – šlinganje; sticken – štikat; Sticken, das – štikanje; Stickerei – štikeraj; Stopfer – štoper; Strängel – štrengla; stricken – štrikat

vordrucken – fordrukovat

Zacke – cakna

7. 5 Alatke, stvari, sredstva

Amboß – ambus; Ampel – ampl; Amper – amper; Antenne – antena; Anzug – ajncug; Aufhänger – aufhenger, aufhenker; Aufsatz – aufsac, aufsoc; Ausguß – auzgus; Auslage – izlog

Bagger – bager; Ballon – balon; Bartwisch – partviš; Bayonnett – bajneta, panganeta; Becher – pehar; Behälter – behelter; Belichtungsmesser – belihtungsmeser; Blahe – plahta; Bläublau – pleplau; Blech – pleh; Bleischützer – blajšicer; Bleispitzer – blajašpicer; Bleiweiß – plajvas; Blende – blenda; Block – blok; Bügel – pegla; Bohrer – borer, purer; Bohrmaschine – bormašina; Bolzen – bolcna; Barte – bortna; Börtel – pertl, pertla; Briefpapier – brifpapier; Brotsack – brocak; Brustfleck – prsluk, prusluk; Buchse – buksna; Büchse – piksa, piksna

Daube – duga, dužica; Detektor – detektor, dedektor; Draht – drot; Drehbank – drebank; Drücker – driker; Eisenbalm – ajziban; Eiskasten – ajskastn; Elektrik – elektrika, eletrika; Eßzeug – escajg

Fackel – baklja; Fasche – fačna; Faulenzer – faulencer; Feder – feder; Federmesser – federmeser; Federstiel – federštili; Feldbett – feljdbet; Fingerhut – fingerhut; Firnis – firnis, firnajs, firnajz; Flachzange – flahcange; Flasche – flaša; Füllfeder – filfeder, filac; Fußsack – fusak

Gas – gas; Gatter – gater; Gips – gips; Glaspapier – glaspapir; Glasur – glazura; Griff – grif; Grundbirndrucker – krumpirdruker; Gurt – gurt, gurtina; Gürtel – girtl; Guß – gus

Henkel – hengl; Holzhacke – hulcokna; Isolierband – izolirband

Kandel – kandla, kandlica; Kanne – kanta; Kapsel – kapsla; Kiste – kistna., kištra; Klampfe – klomfa; Klopfer – kloper; Kluppe – klupna; Kocher – koher; Koffer – kofer, kufer; Kondensator – kondenzator; Korb – korpa; Kotzen – kocna; Krügel – krigla, kriglja; Kübel – kibla, kabao; Kugel – kugla; Kugellager – kugllager; Kühler – kiler; Kurbel – gurbl; Lampe – lampa; Laubsäge – laubseg; Lauge – lug, lužina; Laugenschaff – lužnica; Laugenstein – laugnštajn; Lautsprecher – lautšpreher; Leiter, die – lojtre, lotre; Löscher – lešer; Lot – lot, let; Lötlampe – letlampa; Luftballon – lufbalon, lumbalon; Lunte – lunta

Malererde – malererdn; Marke – marka; Maschine – mašina; Maschinengewehr – mašingever, mašingevera; Maschinerie – mašinerija; Meißel – masl; Messing – mesing; Mistschaufel – miščaufl, miščaufla; Mörsel – merzl; Mörser – mužar; Mörtel – malter; Mundstück – munštik; Muster – mustra; Nachtgeschirr – nokšir; Netz – nec; Nickel – nikl; Nußknacker – nusknaker; Orgel – orgulje, orguljice

Päckchen – paklič; Packpapier – pakpapir; Paket – paket; Papp – pop; Pappendeckel – papmdekl; Pfanne – fandla, fandlica; Pick – pik; Pimsel – pimzl, pimzla, pemzl, pemzl, pemzla; Platte – platna; Porzellan – porculan; Pracker – praker; Prahm – pramac; Presse – presa; Pult – pult; Pumpe – pumpa

Radio – radio; Rahmen – rama; Ratsche – račna; Rechenmaschine – rehnmašina; Reißbrett – rajzbret, rajzika; Reißfeder – rajsfeder; Reißnagel – rajsnegl, rajsnegla; Reißschiene – rajšina, rajšilo; Restel – restl; Riegel – rigl, rigla; Riemen – remen; Ringel – ringla, ringlica; Rinne – rina; Rodel – rodle; Rolle – rola, rolja, rolina; Rucksack – ruksak, ruksok; Rumpel – rumpl

Säge – žaga; Sattel – sedlo; Schaff – škaf; Schalter – šalter; Scheibe – šajba; Scheinwerfer – šajnverfer; Scherbe – šerpa; Scherbel – šerbl, šerbla; Scherben – šerpenja; Schere – škare; Schlipper – šliper; Schlittschuhe – šličue, šličuje; Schmirgel – šmirgl; Schmirgelpapier – šmirglpapir; Schnur – šnura; Schnürer – šnirer; Schotter – šoder; Schragen – šragna; Schreibmaschine – šrajbmašina; Schreibtisch – šrajbtiš; Schüreisen – širajzn, širajzl, širajz; Schützer – šicer; Schwimmer – švimer; Sicherheitsnadel – ziherica; Sicherung, – ziherung; Sitz – sic; Spandel – špandla, špandlica; Spazierstock – špacirštok; Spendel – špendla; Spennadel – špenadla; Sperrhaken – šperhaken, šperakn, šperokna; Spitze – špic; Spitzer – špicer; Splitter – špliter; Spreizer – šprajcer; Sprießel – šprisla;

Spritze – šprica; Spule – špula, špulna; Stab – štap; Stahl – štogla; Staken – štaka; Ständer – štender; Stange – stanga; Stangel – štanglica; Stanitzel – štanicl, štanicla, škarnicl, škarnicla; Stecker – šteker; Stopfer – štoper; Stoppel – štopl; Stoppelzieher – štoplčiger; Strahl – strela, strelica, struli, strulika, strumbi, strumbika; Streif – štrajf, štraf; Strick – štrik

Taste – tipka; Teppich – tepih, tepik; Tiegel – tegla, teglica; Tintenfaß – tintarnica, tintara; Tornister – tornister; Trämel – trijem; Türstock – tirštok

Vergaser – fergazer; Verpackung – ferpakung

(od:) Waage – vagir; Walze – valjak; Wecker – veker, vekerica; Zahnpaste – canpasta; Zahnstocher – canšteher; Zeiger – cajger, cager; Zement – cement, ciment; Ziegel – cigla; Zigarrenspitze – cigaršpic; Zigarettenspitze – cigaretnšpicl, cigaretnšpicla; Zimentel – cimentla; Zögger – ceker; Zuckerdose – cukerdozna; Zwickzange – cvikcange, cvikconge

7. 5, I. Kućanski predmeti

Bartwisch – partviš; Bläue – pleb, pleba; Bügel – pegla; Büchse – piksa, piksna

Federmesser – federmeser

Holzhacke – hulcokna

Klopfer – klopfer; Kluppe – klupna; Kocher – koher; Koffer – kofer, kufer; Korb – korpa

Laugenschaff – lužnica; Leiter, die – lojtre, lotre

Mistschaufel – miščafl, miščafla, miščajfla

Pracker – praker

Rucksack – ruksask, ruksok; Rumpel – rumpl

Schaff – škaf; Schere – škare; Schüreisen – širajzn, širajzl, širajz; Spandel – špandla, špandlica; Spreizer – šprajcer; Stahl – štogla

Teppichklopfer – tepihklopfer

7. 6 Odjeća

Anzug – ajncug; Aufhänger – aufhenger, aufhenker

Ballon – balon

Band – pandlika, pantlika, pantljika; Barchent – parhet; Binde – binda; Bluse – bluza; Borte – bortna; Börtel – pertl, pertla; Brustfleck – prsluk, prusluk; Busenhalter – buznhalter

Fasche – fačna; Filz – filc; Frühjahrmantel – frijarsmantl; Fußsocke – fusekla; Futter – futer

Galosche – kaločna, kaljača; Glott – glot, klot; Goiserer – gojzerica; Gürtel – girtl

Halbzyylinder – halbec, halbcilinder; Hose – hoznice; Hosenträger – hozntregeri; Hoserl – hozlice

Jacke – jakna, jaknica; Joppe – jopa

Kammgarn – kamgar; Kappe – kapa; Kaputze – kapuca, kapucna; Kleid – klajda; Klumpen – klumpa, klompa; Knöpfelzieher – knepfliciger; Kommodschuhe – komočue; Kragen – krag, kragna; Kütze – kecelja

Lackschuhe – lakcipele; Lappel – lapla; Leibel – lajbl

Manchettenknöpfe – mandetknöpfe; Mantel – mantl; Masche – mašna, mašnica; Mieder – mider; Mode – moda; modern – moderno; Muff – muf

passen – pasovat; passend – pasent; Patschen – pačna, počna; Pelz – pelc; Pelzkragen – pelckrag; Pelzmantel – pelcmantl; Persianer – perzijaner; Plastron – plastron; Pumphose – pumphozne, pumparice

Regenmantel – regnmantl; Reißverschluß – rajsferšlus; Restel – restl; Riemen – remen; Röckel – rekla, reklica; Rohseide – rozajde

Samt – samt; Schlafrock – šlafrok; Schlappen – šlapa; Schleier – šlajer; Schleppe – šlep; Schlitz – šlic; Schluß – šlus; Schnalle – šnala, šnalna, šnola; Schneeschuhe – šnešue; Schnitt – šnit; Sohnürriemen – šniranac, šnirlica; Schober – šubara; Schoß – šos; Schuhlöffel – šulefl, šulefla; Schuhnagel – šunegla; Schürze – šircna; Schutzborte – šucbortna; Sicherheitsnadel – ziherica; Socke – sokna, zokna, soknica, soklica; Sockenhalter – zoknhalter; Spange – španga; Spindel – špendla; Spennadel – špenadla; Spiegel – špigl; Spielhose – špilhozne; Spitze – špicna; Stöckel – šteklica; Stoff – štof; Strumpf – štrimfla; Strumpfband – štrumpandla, Stulpe – štulpna; Stutze – štucna; Stutzerl – štuclica; Träger – tregeri

Überzieher – ibercir, iberciger

Vorschub – foršub; Vortüchel – partihla

Wäsche – veš; Wintermantel – vintetmantl

Zockel – cokula; Zugehör – cugeher; Zwickel – cvikl; Zwillich – cvilih; Zylinder – cilinder

7. 6, I. Nakit

Handreifen – handrajf

Koralle – koralj

Perle – perla, perlica

Schmuck – šmuk.

7. 7 Njega

bleichen – blajhati; Brennschere – brenšere; Bubikopf – bubikopf

Dauerwellen – dauervelne

Frisiermantel – frizirmantl; Frisur – frizura

Haarnadel – harnadla

Knötel – knedla

Locke – lokna; lockig – loknast

Netz – nec

Puder – puder

Rolle – rolna

Scheitel – šajtl; – Schminke – šminka; Schneck – šneklica; Schönheitsfleck – šenhajtsflek; Spange – španga; Spiegel – špigl; Stutzerl – štuclica

Wasserwellen – vaservele; wellig – velnast

Zacke – cakna; Zahnpaste – canpasta; Zahnstocher – canšteher; Zopf – copf; Zutzel – cucl, cucla

7.8 Kulinarstvo

Apfelpita – apflpita; Aufschnitt – aufšnit; Auskocherei – auskoheraj

backen – pahovat, pohovat; Backhändel – pahendla, pohendla; Bärenzucker – berncuker, pencuk; Beize – pajc, pac; beizen – pajcovat, pacovat; Beuschel – pajšl; Bischofsbrot – bišofsbrot; Blutwurst – pludvuršt; Bockshörndel – puksendla; Braunschweiger – braunšvajger, brondika; Bretzel – perez, pereca, perecla; – Brösel – brezle, prezle; Burgunder – burgunder; Busserl – pusla; Butter – putar; Butterbrot – puterbrot; Buttermilch – putermilih; Butzen – pocn, pocna

Dampfküdel – damfknedla; Dunst – dunct; dunsten – dunctat; dünsten – dinctat, dinctovat

Eierspeise – ajeršpajs; Einbrenne – ajmpren; einbrennen – ajmprenovat; Einbrennsuppe – ajmprensupa; Einmache – ajnmah, ajmoh

falsche Suppe – falč supa, falična supa; Faum – fam; Faumkoch – faumkoh; Feinschmecker – fajnšmeker; Fleckerl – fleklica; Frühstück – frištik, fruštuk, fruštik; Fülle – fil, fila; füllen – filovati

Gabelfrühstück – gablec; Gebackenes – pohanac; gebackenes Schnitzel – pahovana šnicla, pohovana šnicla; gefüllte Brust – filovana prsa; gefülltes Huhn – filovana kokoš; gefüllter Paprika – filovana paprika; Gekröse – kresle; Gekrösefleisch – kreclflajš; Gemüse – gemiz; geriebenes Gerstl – ribani gerštl; Germ – germa; Germteig – germtajg; geröstete Kartoffeln – restani krumpiri, restovani krumpiri; Gerste – gerštl, geršl; geschoppte Gans – šopana guska, Geselchte, das – selhovano, Glasur – glazura; Glühwein – glivajn; Gries – griz; Grieskoch – griskoh; Grießnudel – grisludle; Grundbirne – krumpir, krompir; Grundbirnnockerl – krumpirnokle; Grünzeug – grincajg

Hätschel – hečl; Hausmannskost – domaća košta; Heiligenstritzel – hajligštricla, hajlingštricla; Hering – haring, haringa; Himbeere – himber; Himbeersaft – himbersaft; Hohlhippe – holipna

Jause – jauzn, jauzna, južina, užina; jausen – jauznat, jauznovat, južinat, užinat

Kaiserschmarren – kajzeršmarn; Kaisersemmel – kajzerica; Kandelzucker – kandlcuker; Karbonnade – karmanadla; Karfiol karfiol; Kipfel – kifla; Knödel – knedla; Koch – koh; Koch – kuhar, kuhač; kochen kuhat, kuvat; Kocher – koher; Köchin – kuharica; Kochlöffel – kuhača; Kohl – kelj; Kohlrabi – keleraba; Kompott – kompot; Konserve – konzerva; konservieren – konzervirat; Kost – košta; kosten koštat; Kracherl – krah; Kränzel – krancla, kranclica; Krapfen – krapfna, krafna, kropfna, krofna; Krautfleckerl – krautflekle; Krautstrudel – krautštrudla; Krenwürstel – kremvirštla, kremviršla; Kristall – kristal; Kristallzucker kristalcuker, krlstalšečer; Küche – kuhinja, kuinja; Kümmel – kim; Kuttelfleck – kudlflek

Leberwurst – lebervuršt; Lebzelt – lepcelt, leceld; Lederapfel – lederača; Lorbeer – lorber

Malzbombon – malcbombon; Malzzucker – malccuker; Milchbrot – milihprot; Model – modla; Mörsel – merzl; Most – mošt

Neugewürz – najkvirc; Nocken – nokla, noklica; Nudel – nudla; Nudelbrett – nudlpret; Nudelwalger – nudlvalger; Nußknacker – nusknaker; Nußstangerl – nuštangla; Nußstrudel – nuštrudla

Obers – obrst; Ogrosel – ogrozla

panieren – panirat; Paniertes – panirano; Panierung – panirung; Paradeis – paradajz, paradajzija; Paradeissauce – paradajsos; passieren – pasirat; Passierer – pasirer; Pfefferon – feferon; Pofese – pofezna; Pudding – puding

Quittenkäse – kitnkez

Radel – radler; ranzig – ras; Reibeisen – ribajz, ribež; Rein – rajndla, rajndlika; Reiskoch – rajskoh; resch – reš; Ribisel – ribizla; Rindsuppe – rincupa; Ringlotte – ringlova; Rostbraten – rozbratn; Röstel – roštilj; rösten – restat, restovat

Saft – saft, soft; Satz – sac, soc; Schale – šalica, šolja, šoljica; Schaumpita – šampita; Schaumrolle – šamrolna; Scherzel – šercl; Schinken – šunka; Schinkenfleckerl – šinknflekle; Schlag – slag; Schlagobers – šlagobrst; Schmarren – šmarn; schmecken – šmekat; Schmer – šmer; Schmerkipfel – šmerkifla; Schnee – šne; Schneenockerl – šnenokle; Schneeschlager – šnešlager; Schnitte – šnita; Schnitzel – šnicla; Schöpflöffel – šepflefl, šeflefl, šepflefla, šeflefla; schoppen – šopat; Schupfnudel – šupfnudla, šufnudla; Schwarte – švartla, švargla; Seiher – sajher; selchen – selhovat; Semmel – žemička, zemička, zemlička, žemlja; Senf – semf; Spargel – špargla; Sparherd – šparhet, šparet, šparert, šporet; Speck – špek; Speisekammer – špajza; Speisezettel – špajscetl; Spezerei – špeceraj, špeceraji; spicken – špikovat; Spicknadel – špiknadla; Spiegelei – špiglaj; Spinat – špinat; Spritzer – špricer; Stangel – štanglica; Staubzucker – štaubcuker; Striezel – štricla, štruca; Strudel – štrudla; Sulze – sulc; Suppe – supa; Suppita – supita

Topfenknödel – topfnknedla; Topfenstrudel – topfnštrudla; Torte – torta; Traminer – traminac; Treber – treber; tunken – tunkat, tunkovat

Waffel – vafla, vaflica; Wecken, der – vekna, veknica; Waidling, – vajdling, vajndling; Weinchaudeau – vajnšato; Würfelzucker – virflcuker; Wurst – vurštika; Würstel – virštla, viršla; Wurstspritze – vuršprica; Wurstsuppe – vuršcupa; Würze – virc: würzen – vircat, vircovat

Zimt – cimt, cimet; Zucker – cuker; Zuspeise – cušpajz, čušpajz; Zuwaage – cubak, cubok; Zwetschenknödel – cvečknknedla; Zwieback – cvibak, cvibok

7. 8. I. Živežne namirnice

Aufschnitt – aufšnit

Bärenzucker – berncuker, pencuk; Beuschel – pajšl; Blutwurst – pludvuršt; Bockshörndel – puksendla; Braunschweiger – braunšvajger, brondika; Bretzel – perez, pereca, perecla; Brösel – brezle, prezle; Butter – putar

Gekröse – krezle; Gekrösefleisch – kreclflajš; Gemüse – gemiz; Germ – germa; Gerste – gerštl, geršl; geschoppte Gans – šopana guska; Grieß – griz; Grundbirne – krumpir, krompir; Grünzeug – grincajg

Hätschel – hečl; Heiligenstriezel – hajligštricla, hajlingštricla; Hering – haring, haringa

Kaisersemmel – kajzerica; Kandelzucker – kandelcuker; Karbonnade – karmanadla; Karfiol – karfiol; Kipfel – kifla; Kohl – kelj; Kohlrabi – keleraba; Konserve – konzerva; Krenwürstel – kremvirštla, kremviršla; Kristall – kristal; Kristallzucker – kristalcuker, kristalšečer; Kümmel – kim; Kuttelfleck – kudlflek

Leberwurst – lebervuršt; Lebzelt – lepcelt, leceld; Lederapfel – lederača; Lorbeer – lorber

Malcbonbon – malcbombon; Malzzucker – malccuker; Milchner – milhner

Neugevürz – najkvirc

Obers – obrst; Ogrosel – ogrozla

Paradeis – paradajz, paradajzija

Ribisel – ribizla; Ringlotte – ringlova

Schinken – šunka; Schlag – šlag; Schlagobers – šlagobrst; Schmer – šmer; Semmel – žemička, zemička, zemlička, žemlja; Senf – semf; Spargel – špargla; Speck – špek; Spezerei – špeceraj, špeceraji; Spinat – špinat; Staubzucker – štaubcuker, štaubšečer

Wecken, der – vekna, veknica; Würfelzucker – virflcuker; Vurst – vurštika; Würstel, – virštla, viršla; Würze – virc

Zimt – cimt, cimet; Zucker – cukor; Zuwaage – cubak, cubok.

7. 8. II. Jela

Apfelpita – apflpita

Backhändel – pahendla, pohendla; Beize – pajc, pac; Beuschel – pajšl; Bretzel – perec, pereca, perecla; Busserl – pusla; Butterbrot – puterbrot; Buttermilch – putermilih

Dampfknödel – damfknedla; Dunst – dunct

Eierspeise – ajeršpajs; Einbrenne – ajmpren; Einbrennsuppe – ajmprensupa; Einmache – ajnmoh, ajmoh

falsche Suppe – falč supa, falična supa; Faum – fam; Faumkoch – faumkoh; Fischpaprikasch – fišpaprikaš; Fischsuppe – fišsupa, halasfiš; Flackerl – fleklica; Frühstück – frištik, fruštuk, fruštik; Fülle – fil, fila

Gabelfrühstück – gablec; Gebackenes – pohanac; gebackenes Schnitzel – pahovana šnicla, pohovana šnicla; gefüllte Brust – filovana prsa; gefülltes Huhn – filovana kokoš; gefüllter Paprika – filovana paprika; Gemüse – gemiz; geriebenes Gerstl – ribani gerštl; Germteig – germtajg; geröstete Kartoffeln – restani krumpiri, restovani krumpiri; gezogener Strudel – gacognštrudla; Glasur – glazura; Grießkoch – griskoh; Grießnudel – grismudle; Grundbirnnockerl – krumpirnokle

Hätschel – hečl; Hausmannskost – domaća košta; Heiligenstriezel – hajligštricla, hajlingštricla; Hering – haring, haringa; Hohlhippe – holipna; Jause – jauzn, jauzna, južina, užina

Kaiserschmarren – kajzeršmarn; Kipfel – kifla; Knödel – knedla; Koch – koh; Kompott – kompot; Kost – košta; Kranzel – krancla, kranclica; Krapfen – krapfna, krafna, kropfna, krofna; Krautfleckerl – krautflekle; Krautstrudel – krautštrudla; Krenwürstel – kremviršla, kremviršla

Lebervurst – lebervuršt; Lebzelt – lepcelt, leceld; Lederapfel – lederača

Milchbrot – milihprot; Mürberteig – mirbertajg; Nocken – nokla, noklica

Nudel – nudla; Nußstangerl – nuštangla; Nußstrudel – nuštrudla

Obers – obrst;– Ogrosel – ogrozla

Paniertes – panirano; Panierung – panirung; Paradeissauce – paradajsos; Pfefferon – feferon; Pofese – pofezna; Pudding – puding

Quittenkäse – kitnkez

Reiskoch – rajskoh; Rindsuppe – rincupa; Rostbraten – rozbratn

Saft – saft, soft; Schaumrolle – šamrolna; Schinkenfleckerl – šinknflekle; Schmarren – šmarn; Schmerkipfel – šmerkifla; Schnee – šne; Schneenockerl – šnenokle; Schnitte – šnita; Schnitzel – šnicla; Schwarte švartla, švargla; Spiegelei – špiglaj; Spinat – špinat; Stangel – štanglica; Striezel – štricla, štruca; Strudel – štrudla; Sulze – sulc; Suppe – supa; Suppita – supita

Topfenknödel – topfnknedla; Topfenstrudel – topfnštrudla; Torte – torta

Waffel – vafla, vaflica; Weinchaudeau – vajnašato; Wurstdsuppe vurščupa

Zuspeise cušpajz, čušpajz; Zwetschenknödel – cvečknknedla; Zwieback – cvibak, cvibok

7. 8, III. Pića

Burgunder – burgunder

Glühwein – glivajn

Himbeere – himber; Himbeersaft – himbersaft

Kracherl – krah

Most – mošt

Spritzer – spricer

Traminer – traminac; Treber – treber

Zug – cug

7. 8, IV. Kuhinjski predmeti

Aufsatz – aufsac, aufsoc; Ausguß – ausgus

Becher – pehar

Eiskasten – ajkastn; Eßzeug – escajg

Flasche – flaša

Grundbirndrucker – krumipirdruker

Henkel – hengl

Kandel – kandla, kandlica; Kanne – kanta; Klopfer – kloper, Kocher – koher; Kochlöffel – kuhača; Krügel – krigla, kriglja; Kübel – kibla, kabao

Model – modla; Mörsel – merzl

Nudelbrett – nudlpret; Nudelwalger – nudlvalger; Nußknacker – nusknaker

Passierer – pasirer; Pfanne – fandla, fandlica

Radel – radler; Reibeisen – ribajz, ribež; Rein – rajndla, rajndlika; Röstel – roštilj

Schale – šalica, šolja, šoljica; Scherbe – šerpa; Scherben – šerpenja; Schneeschläger – šnešlager; Schnitzklopfer – šnicklopfer; Schöpflöffel – šepflefl, šeflefl, šepflefla, šeflefla; Seiher – sajher; Sparherd – šparhet, šparet, šparert, šporet; Speisezettel – špajscetl; Spicknadel – špiknadla; Stoppel – štopl; Stoppelzieher – štoplčiger

Tasse – taca, tacna, taclica; Tiegel – tegla, teglica

Wasserbank – vaserbank; Weidling – vajdling, vajndling; Wurstdspritze – vuršprica

Zögger – ceker; Zuckerdose – cukerdozna

7. 8, V. Kuhinjski poslovi

auswalgern – izvalgat

backen – pahovat, pohovat; beizen – pajcovat, pacovat

dunsten – dunctat; dünnen – dinctat, dinctovat

elnbrennen – ajmprenovat

füllen – filovat

kochen – kuhat, kuvat; konservieren – konzervirat; kosten – koštat

panieren – panirat; passieren – pasirat

rösten – restat, restovat

schoppen – šopat; selchen – selhovat; spicken – špikovat

tunken – tunkat, tunkovat

würzen – vircat, vircovat

7. 8, VI. Ostaci jela i tragovi rada u kuhinji

Abwaschwasser – abvašvaser

Bützen – pocn, pocna; Satz – sac, soc

7. 8, VII. Osobine jela i živežnih namirnica

geil – gajl

mürbe – mirb

ranzig – ras; resch – reš

saftig – saftno.

7. 9 Djelatnost

abhetzen, sich – aphecovat se; abziehen – apcigovat, opcigovat; aufpumpen – napumpat; ausbügeln – ispeglat; auslüften – izluftirat, izluftirat se; auswalgern – izvalgat

backen – pahovat, pohovat; baggern bagrovat; beizen – pajcovat, pacovat; Blasen machen – praviti plodere; bläuen – plebat; bleichen – blajhat; bügeln – peglat; bremsen – bremzat; brennen – brenovat; buserieren – buzerirat; bussen – pusit

dämpfen – demfat; doppeln – duplirat, tumplat, tumplat se; drucken – drukat, drukovat; dunsten – dunctat, dunctat se; dünnen – dinctat, dinctovat

einbrennen – ajmprenovat; einkassieren – ajnkasirat; einrahman – uramit; endeln – endlat; entgleisen – zglajzat; erben – erbovat

färben – farbat; faschen – fačnat; fechten – fehtat; federn – federirat; fehlen – falit; Feigen zeigen – pokazat fige; festschrauben – prišarafit, prišarafit nekome; flachen flahnit; fleckig machan – uflekat, zaflekat; Fotzen geben – focnit; frisieren – frizirat; frühstücken – frištikat, fruštukat; füllen – filovat; füttern – fitrovat

gagern – gagrovat; gargeln – garglovat; geißeln – gajzlovat; giften, sich – giftat se; gipsen – gipsat; glänzen – glancat, glancat se; grundieren – grundirat; gurgeln – gurglat

häkeln – heklat; hobeln – hoblat; hochstapeln – hochstaplrat, hoštaplrat; hofieren – hofirat, hofirat si; hundsfoottieren – huncutirat; hutzen – huckat

inkassieren – inkasirat; isolieren – izolirat

jammern – jamrat, jamrovat; jausen – jauznat, jauznovat, južinat, užinat; jodeln – jodlat, jodlovat

keilen – kajlovat; kiebitzieren – kibicirat, kibit; kitzeln – giclat; klopfen – klofat; knaufen – knjaufat; knorpeln – knorblat se; kochen – kuhat, kuvat; konservieren – konzervirat; kosten – koštat; (od:) krachen – skrahirat; krampen – krampat; kränken (sich) – krenkat, krenkat se; kugeln – kuglat, kuglat se; künsteln – kinctlovat; kuppeln – kuplovat; kurbeln – gurblat; kutschieren – kučirat

lackieren – lakirat; lagern – logorovat; lärmern – larmat; laugen – lužit; leimen – lajmovat; liefern – lifrat, lifrovat; löten – letovat, letat; lüften – liftat, luftat, luftirat; lumpen – lumpat, prolumpat

machen – mohirat se; malen – maljat, malovat, molovat; markieren – markirat; massieren – masirat; mustern – muštrat

netzen – necovat

orgeln – orguljat

paaren, sich – parit se; packen – pakovat; panieren – panirat; panschen – pančat; passen – pasovat; passieren – pasirat; patzen – packat; pelzen – pelcovat; pensionieren – penzijenirat, penzijunirat; petzen – pecat; pflastern – flastrovat; pinseln – pimzlat, pemzlat; polieren – polirat; politieren – politirat; pudern, sich – pudrat se; pumpen – pumpat, pumpat se, napumpat

rauben – robit; reiben – ribat; rinnen – rinovat se; ritzen risat; rodeln – rodlat se; rollen – roljat; röntgenisieren – rendgenizirat, rengenizirat; rösten – restat, restovat; rücken – rukovat

saufen – saufat; schattieren – šatirat; scheiben – šajbat; schielen – škiljit, škiljat; schleifen – šlajfat, šlajfat se; schleifen – šlifovat; schlingen – šlingat; Sohlittschuh laufen – šličuhat se, šličugat se; schmeicheln – šmajhlat se; schminken – šminkat, šminkat se; schmirgeln – šmirglat; schnapsen – šnapslat, šnapsat; schnüffeln – šnuflat; schoppen – šopat; schön tun – šenit se; schrauben – šarafit; screiben – šrajbat; schwärzen – švercat, švercovat; schweißen – švajsat, švajsovati, švasovat; schwindeln – švindlat; schwitzen – švicat; Sechser spielen – igrat seksera; sekkieren – sekirat, sekirat se; selchen – selhovat; setzen – secovat, secovat se; Spandel machen – praviti špandle; sparen – šparat; spazieren – špansirat; spekulieren – špekulirat; spicken – špikovat; spielen – špilati se, špilovat se; spinnen – spinati, spinovat; spintisieren – spintizirat; spitz werden – ušpiciti se; sprinten –

šprintat; spritzen – špricat; spucken – špukovat; stampfen – šampfat, šampat; stärken – štirkat; stemmen – štemovat; sticken – štikat; stimmen – štimat; stopfen – štopat, zaštopat; strapazieren, sich – strapacirat se; streifen – štrafnit; streiken – štrajkat, štrajkovat; stricken – štrtkat; striegeln – štrigat; stückeln – štiklat, naštiklat; studieren – študirat; stutzen – štucat; stumpf machen – tupit

tandeln – tandlovat; tanzen – tancat; taupeln – tauplovat; telegraphieren – telegrafirat; telefonieren – telefonirat; tippen – tipkat; tratschen – tračat, tračovat, tračkat; treffen – trefit, potrefit, natrefit; trippeln – dribljat; tunken – tunkat, tunkovat; tuschieren – tuširat

vergönnen – frgunovat, vernickeln – poniklovat; verpacken – ferpakovat; verpfuschan – sfušat; verschanzen, sich – ušančit se; verstimmen – raštimat; verzichten – fercihtovat; vordrucken – fordrukovat; vorschieben – foršibovat

wägen (wiegen) – vagat; walzen – valjat; wälzen sich – valjat se; waschen – vošnit; wattieren – vatirat; wenden – vendovat; werkeln – verglat; wichsen – viksat; würzen – vircat, vircovat

zahlen – coltat; zaubern – coprat; zechen – cehovat; zementieren – cementirat; zerren – cerit se; zielen – ciljat; (od:) Zug – cugat, cugovat; zuriegeln – zariglat; zuspendeln – zašpendlat; zuspitzen – zašpicit; zutzeln – cuclat; cwicken – cvikat

7. 10 Obrt, stručni jezik

Amboß – ambus

Bläue – pleb, pleba; Bögel – pegla; Bolzen – bolcna; Bügelbratt – piglbret

Daube – duga, dužica; Detektor – detektor, dedektor; Draht – drot; Drehbank – drebank, drebonk; Dreschmaschine – drešmašina; Drucker – driker; Druckerei – drukeraj

endeln – endlat; Endeln, das – endlanje

Fältchen – faltica; Falte – falta; Farbe – farba; färben – farbat; Färberei – ferberaj; Fehler – falinga, falinka; Feierabend – fajromt; Filz – filc; Fingerhut – fingerhut; Firnis – firnis, firnajs, firnajz; Flachzange – flahcange, flahcangne, flohcange, flohcangne; frei – fraj; Freilauf – frajlauf; Friseur – frlzer; frisieren – frizirat; Frisiermantel – frizirmantl; Frisur – frizura; füttern – fitrovat

Gas – gas; Gewinde, das – kvint; Gips – gips; Glaspapier – glaspapir; Göpel – gepl; grundieren – gundirat; Gurt – gurt, gurtina; Guß – gus

Hobel – hobl; hobeln – hoblát; Hobelschatten – hoblšatne; Hohlschliff – holšlif; Holzhacke – hulcokna; Holzschneider – holcšnajder

Isolator – izolator; Isolierband – izolirband

Kabel – kabel; Kachel – kahl; Kapsel – kapsla; Kiste – kistna; kištra; Kitt kit; Klammer – klamerica; Klampfe – klomfa; Kleister – klajster; Kolbeneisen – kolmajzn; Kondensator

– kondenzator; Korb – korpa; Krämer – kramar; Krampe – kramp, krampa; Kugel – kugla; kuppeln – kuplovat; Kupplung – kuplung; Kurbel – gurbl; Kurzschluß – kurčlus

Lackierer – lakirer; Laubsäge – laupseg; Laubsägeholz – laupsegdaščica; Leerlauf – lerlauf; Lehmädel – larmedla; Leiter, die – lojtre, lotre; Lieferant – liferant; Lot – lot, let; löten – letovat, lotat; LötKolben – letkolm; LötLampe – letlampa

Macherlohn – maherlon; malen – maljat, malovat, molovat; Maler – maler, moler; Malererde – malererdn; Mantel – mantl; Maschine – mašina; Maschinenführer – mašinovođa; Maschinenschlosser – mašinšloser; Maurer – maor, Meißel – masl; Meister – majstor, meštar; Mitlauf – mitlauf; Mörtel – malter; Muster – mustra; Mutter – muter

netzen – necovat

Packer – paker, poker; Papp – pop; Pfuscher – fušer; Pick – pik; Pinsel – pimzl, pimzla, pemzl, pemzla; Politur – politura; Pracker – praker

Rahmen – rama; Rebschnur – repšnura; Restel – restl; Ringel – ringlica; Rohrzange – rorcange; Rolle – rola, rolja, rolna

Säge – žaga; Schere – škare; Schicht – šihta; schleifen – šlajfat, šlifovat; Schliff – šlif; Schlinge – šlinga; schlingen – šlingat; Schlingen, das – šlinganje; Schmirgel – šmirgl; Schmirgelpapier – šmirglpapir; Schotter – šoder; Schragen – šragna; Schraube – šaraf; schrauben – šarafit; Schraubenzieher – šaraufnciger, šrafciger; Schraubstook – šraupštok, šaraufštok, šrafštok; Schutzborste – šucbortna; Schweißapparat – švajsaparat; schweißen – švajsat, švajsovati, švasovati; Sockel – sokl; Spindel – špendla; Spennadel – špenadla; Sperrhaken – šperhahn, šperakn, šperokna; Sperrplatte – šperplatna, šperploča; Spule – špula, špulna; Stahl – štogla; Stemmeisen – štemajzn; Stemmeißel – štemajzl; Stemmen, das – štemovanje; Streik – štrajk; streiken – štrajkat, štrajkovati; Streiker – štrajkaš

verpfuschen – sfušati; vordrucken – fordrukovati; vorschieben foršibovati; Vorschub – foršub

wenden – vendovati; Wenden, das – vendovanje; Werkstätte – verkštat

Zement – cement, ciment; Ziegelei – ciglana; Zoll – col; Zollstock – colštok; Zwickzange – cvikcange, cvikconge

7. 11 Tehnika

Antenna – antena

Bagger – bager; Belichtungsmesser – belihtungsmeser; Bleispitzer – blajspicer; Blende – blenda; Bolcen – bolcna; Bohrer – borer; Bohrmasehine – bormašina; Buchse – buksna

Detektor – detektor, dedektor; Drehbank – drebank, drebonk

Elektrik – elektrika, eletrika

Feder – feder; Federmesser – federmeser; Flachzange – flahcange, flahcangne, flohcange, flohcangne; Freilauf – frajlauf

Gas – gas; Gewinde, das – kvint; Guß – gus

Isolator – izolator; Isolierband – izolirband

Kabel – kabel; Kocher – koher; Kondensator – kondenzator; Kugel – kugla; Kugellager – kugllagar; Kühler – kiler; Kurzschluß – kurčlus

Lautsprecher – laučpreher; Leerlauf – lerlauf; Lot – lot, let; Lötlampe – letlampa; Luftballon – lufbalon, lumbalon

Maschine – mašina; Maschinerie – mašinerija; Meißel – masl; Messing – mesing; Mitlauf – mitlauf; Mutter – muter

Nickel – nikl

Pappendeckel – papmdekl; Porzellan – porculan; Presse – preša; Pumpe – pumpa

Radio – radio; Ratsche – račna; Rechenmaschine – rehnmašina; Rechenschieber – rehnšiber; Reißbrett – rajzbret, rajzika; Reißfeder – rajsfeder; Reißschiene – rajšina, rajšilo; Riegel – rigl, rigla; Riemen – remen; Rolle – rola, rolja, rolna

Schalter – šalter; Scheinwerfer – šajnverfer; Schreibmaschine – šrajbmašina; Schwimmer – švimer; Sicherung – siherung; Spitzer – špicer; Spritze – sprica; Stecker – šteker

Taste – tipka; Taster – taster; Telegramm – telegram; Telegraph – telegraf

Vergaser – fergazer

Zeiger – cajger, cager; Zwickzange – cvikcange, cvikconge; Zylinder – cilinder

7. 12 Zanimanja

(Osobine, staleži, titule)

Bäcker – pekar; Baron – baron; Bauer – paor; Bäuerin – paorkinja; Beamter – beamter, bijomter; Bedienerin – bedinerica; Böglar – pegler; Böglerei – pegleraj; Böglarin – paglerica; Briefträger – briftreger; Bürger – purgar; Bürgermeister – purgermajster

Direktor – direktor; Drahtbinder – drotar; Drechsler – dreksler; treksler; Dreher – drejer; Drescher – drešer; Druckerei – drukera

Fackelträger – bakljonoša; Färber – farbar; Färberei – ferberaj; Franziskaner – franciskaner; Fratschler – fračler; Fratschlerin – fračlerica; Fräulein – frajla; Friseur – frizer

Gärtner – gertner; Gärtnerei – gertneraj; Gandarm – žandar; Goalmann – golman; Graf – grof; Gräber – grobar; Grenadier – grenadir; Grundamtsbeamter – gruntovničar

Hausmeister – hauzmajster; Hausmeisterin – hauzmajsterica, hauzmajsterka; Holzschneider – holecšnajder

Inkassant – inkasant

Kaplan – kapelan; Kassier, – kasir; Kassierin – kasirica; Kellner – kelner; Kellnerin – kolnerica; Keramik – keramika; Keramiker – keramičar; Koch – kuhar, kuhač; Köchin –

kuharica; Kondukteur – kondukter; Kontrollor – kontrolor; Konzertmeister – kancertmajster, koncertni meštar; Korbmacher – korpar; Krämer – kramar; Kutscher – kučer

Lackierer – lakirer; Lebzelter – lecelder, licitar; Lehmädel – lermedla; Lieferant – liferant

Macher – maher, moher; Maler – maler, moler; Maschinenführer – mašinovođa; Masseur – maser; Masseurin – maserka; Maurer – maor; Meister – majstor, meštar; Mesner – meznar; Modistin – modistica, modistkinja

Nachtwächter – nahtvehter

Ober – ober; Oberin – oberica; Orgeler – orguljar, orguljaš

Packer – paker, poker; Pensionist – penzijenirac, penzijunirac; Polizeimann – policaj, policajac; Prinz – princ; Prinzessin – princeza; Putzerei – pucera

Rahmenerzeuger – ramar; Riemer – remenar

Sattler – sedlar; Scherbenflicker – šerpenjaš; Schinder – šinter, šintar; Schleifer – šlajfer; Schleiferei – šlajferaj; Schlosser – šloser; Schlosserei – šloseraj; Schneider – šnajder; Schneiderei – šnajderaj; Schneiderin – šnajderica, šnajderka; Schuster – šuster, šoštar; Schütze – šicer; Schwarzkünstler – švarckinctler; Sekretär – sekretar; Sekretärin – sekretarica; Soldat – soldat; Spengler – špengler; Spenglerei – špengleraj; Spitzel – špicl; (od:) stampfen (Buchdrucker) – štampar; Stricker – štriker; Strickerei – štrikeraj; Stubenmädel – štumadla; Student – študent

Tandler – tandler; Tandleri – tandleraj; Tanzmeister – tancmajster; Tapezierer – tapecirer; – Tippfräulein – tipkačica; Tischler – tišler; Tischlerei – tišleraj; Träger – treger; Trompeter – trumbetaš

Wächter – bokter; Wärter – verter; Wärterin – verterica; Wäscher – vešer; Wäscherin – vešerica, vošerka; Wäscherei – vešeraj; Wassermann – vaserman, vosamon; Weißnäherin – vajsneerica; Werkelmann (Werkeler) – verglaš; Winzer – vincilir; Wirt – birtaš; Wirtin – birtašica

Zeche – ceh; Zechmeister – cehovski majstor; Ziegeldecker – cigldeker

7. 13 Glagolske imenice

Baggern, das – bagrovanje; Brennen, das – brenovanje

Endeln, das – endlanje; Erben, das – erbovanje

Farben, das – farbanje; Gurgeln, das – gurglanje

Hofieren, das – hofiranje

Jammern, das – jamranje, jamrovanje; Jodeln, das – jodlovanje, jodlanje; Knaufen, das – knaufanje, knjaufanje; Kränken, das – krenkanje; Lärmen, das – larmanje; Liefern, das – lifrovanje

Malen, das – maljanje, malovanje, molovanje; Markieren, das – markiranje

Orgeln, das – orguljanje

Paaren, das – parenje; Pelzen, das – pelcovanje; Pumpen, das – pumpanje
Ritzen, das – risanje; Rodeln, das – rodlanje; Rollen, das – roljanje
Schlingen, das – šlinganje; Schnüffeln, das – šnuflanje
Sekkieren das – sekiranje, (sekiracija); Setzen, das – secovanje; Spekulieren, das – špekuliranje; Stampfen, das – štampanje; Stemmen, das – štemovanje; Sticken, das – štikanje; Stricken das – štrikanje; Stutzen, das – stucanje
Tanzen, das, – tancaje; Trippeln, das – dribljanje
Wägen (Wiegen), das – vaganje; Wenden, das – vendovanje; Werkeln, das – verglanje
Zerren, das – cerenje;

7. 14 Prilozi

falsch – falč, falično; fein – fino; frei – fraj; frisch – friško; froh – fro
gründlich – grindlih
hart – hartno; höchstens – hekstnc
jäh – geh
leger – ležerno
modern – moderno
schlampig – šlampavo
wurst – vurstno

7. 15 Pridjevi

feucht – fajht, fajhtan, fajhtna, fajhtno; flach – flah, floh
heikelig – hajklih, haglih; herzig – hercig
licht – liht
passend – pasent
saftig – saftan, saftna, saftno

7. 16 Obitelj, članovi obitelji; obiteljski život

Chevalier – švaler, švalerka
Großmutter – grosa
Hofirant – hofirant; Hofirantin – hofirantica; Hofierer – hofirer
Kranzeljungfer – kranclerica

Mutter – muterka, muterica

Omama – omama; Onkel – onkl

Schwiegermutter – švigermuter; Schwiegervater – švigerfater

Vater – foter, fojdoš

Zwickibusserl – cvikipusi

7. 17 Pučki život; običaji

Fackelzug – bakljada; frisch und g'sund! – frišunksund!

Heiligenstriezel – hajligštricl, hajlingštricl

Kirchweih – kirvaj, kirbaj

Maibaum – majpam; Mörser – mužar

Ratsche – račna

verrücktes Luder – frukcluda

Werkel – vergl

Zither – citra

7. 18 Imena naroda

Böhme – Pamac

Schwabe – Švabo; Schwäbin – Švabica

7. 19 Društvo; društveni život, zabava

As – as; aus (!) – aus (!)

eins – ajnc; (od:) eins – od ajnca

Herz – herc; Herz-Unter – herc unter.; Hetze – hec; Hundsfott – huncut; Hundsföttere – huncutarija; hundsfottieren – huncutirat

Jodler – jodler; Kegel – kegl, kegla; Kegelbahn – kuglana; Kiebitz – kibic; kiebitzieren – kibicirat; König – kenig; kugeln – kuglat, kuglat se; Kugeln, das – kuglanje

Läufer – laufer, lajfer; Lumperei – lumperaj, lumparaj

Ober – ober

Pfand – fand

Ringelspiel – ringlšpil; Rutschbahn – ruđban

Schlager – šlager; Schnaps, Schnapsel – šnaps, šnapsl; Spiel – špil; Stimmung – štimung

Tanz – tanac; Tanzschule – tančul

Unter – unter

Walzer – valcer; Werkel – vergl; Wiener Walzer – bečki valcer; Wirtshaus – bircuz; Witz – vic; witzig – vickast

Zeche – ceh; Zechmeister – cehmajster

7. 20 Umjetnost i kultura

Bühne – bina; E, G, D – egede

Feinstimmer – fajnštimer; Figur – figura

Hanswurst – hansvurštak; Hornist – hornist

Klavier – klavir; Konzert – koncert; Konzertmeister – koncertmajster, koncertni meštar

Malen, das – maljanje; Mundstück – munštik

Orgel – orgulje

Pult – pult

Rahmen – rama; Reim; – rima; Reißbrett – rajzbret, rajzika; Reißfeder – rajsfeder; Reißschiene – rajšina, rajšilo; Ritzen, das – risanje; Ritzerei – risarija

schattieren – šatirat; Schusterbaß – šusterbas; Stimmer – štimer; Stimmung – stimung

Tanz – tanac; Tanzmeister – tancmajster; Tanzschule – tančul; Trompete – trumbeta; Trompeter – trumbetaš

verstimmen – raštimat

Zither – citra

7. 21 Crkva

Franziskaner – franciskaner

Kaplan – kapelan; Kapuziner – kapuciner; Kirchweih – kirvaj, kirbaj; Kloster – kloštar

Mesner – mezner

Oberin – oberica

Partezettel – partacetyl

Zünglein – cinglekl, cinglekla

7. 22 Školstvo

Griffel – grifl

mustern – muštrat

Philosoph – filozof; Philosophie – filozofija; Pick – pik
Reißbrett – rajzbret, rajzika; Reißfeder – rajsfeder; Reißchiene – rajšina, rajšilo
Spielschule – špilšul, pišišul; Student – student; studieren – študirat

7. 23 Dječje igre

Abziehbild – apcigbild

Ballon – balon; Blasen machen – praviti plodere; Buckelkraxen tragen – nositi pukarance, nositi pukaranci

Glaskugel – klezenka

Klucker – kliker; Knorpel – knorbla; knorpeln – knorblat se

Luftballon – lufbalon, lumbalon

Purzelbaum – purclbaum, purclpaum, purclpam

Reifen, der – rajf

Sechser spielen – igrat seksera; Spielerei – špileraj, špileraji

Ovom prilikom valja spomenuti i jednu staru brojalicu koja se mogla čuti još u vrijeme Prvog svjetskog rata među osječkom djecom:

*Eins, zwei – Polizei;
drei, vier – Grenadier;
fünf, sechs – alte Hex’;
sieben, acht – gute Nacht!;
neun, zehn – schlafen geh’n!;
elf, zwölf – fress’n dich die Wölfe’;
dreizehn, vierzehn – brennen die Kirzen/Kerzen.*

7. 24 Sport

Bauchfleck – pauflek; Becher – pehar; Bolzen – bolcna

Dreier – drajerica; drucken – drukat, drukovat; Drucker – drucker

Freilauf – frajlauf; Fünfer – fimverica

Goal – gol; Goalmann – golman; Griff – grif

Köder – keder; Kugel – kugla

Mantel – mantl; Mitlauf – mitlauf

Outrichter – autrihter

Pokal – pokal; Pracker – praker

Ring – ring; Rodel – rodla; Rollschuh – rošua; Rollschuhe – rošue; Rucksack – ruksak, ruksok

Sattel – sedlo; scheiben – šajbat; Schlag – šlag; schleifen – šlajfat; Schlittschuhe – šličue; Schlittschuh laufen – šličuhat se, šličugat se; Schnürer – šnirer; Schnürriemen – šniralica; Schwimmer – švimer; Sonntagsjäger – sontagsjeger; Sonntagsraucher – sontagsraucher; Spazierstock – špacirštok; sprinten – šprintat; Sprints Schuh – šprinterica; Sprungbrett – špringbret

taupeln – tauplovat; Tennispracker – tenispraker; Tornister – tornister; Treffer – trefer; trippeln – dribljat; Trippeln, das – dribljanje

Ziel – cilj; zielen – ciljati; Zielscheibe – ciljšajba; Zweier – cvajerica

7.25 Medicina

Apotheke – apoteka, apateka; Apotheker – apotekar, apatekar; Aß – as

Binde – binda; Buser – buzer; Buserant – buzerant

Eierstock – ajerštok

Falte – falta; Fasche – fačna; Faum – fam; Fraise – fras; Fußbad – fuzbad

Gaze – gaza; G'frör – kfrer; Grind – grint; grindig – grintav; gurgeln – gurglat

Hühnerauge – hineraug

Kaiserschnitt – kajzeršnit; Keuchhusten – kajhusten; Kübel – kibla; Kugel – kugla

Mandel – mandula; Masseur – maser; Masseurin – maserka; massieren – masirat; Mieder – mider; Mittellohrentzündung – mitlorencindung

Oberin – oberica; Orgel – orgulje

Pelzen – pelcovanje; Pflaster – flaster; pinseln – pimzlat; Plattfuß – blafus; Prißnitz – briznic

Röntgen – rendgen, rengen, ringl; Rotlauf – rodlauf

Salbei – žalfija; schielen – šiljit, šiljat; schielend – šiljav; Schieler – šiljo; Schlag – šlag, šlog; schlagiert – šlagiran, šlogiran; Schleim – šlajm, Schnitt – šnit; Schwindel – švindl; Spital – špitalj; Spuckschale – špukšala; Staken – štaka; Stutzen, das – štucanje

Tripper – triper, triša; Tripperkranker – triperaš

Verband – frband

Wärter – verter; Wärterin – verterica; Watte – vata; Wimmerl – vimla, vimlica; wimmerlig – vimličav

Zahnpaste – canpasta; Zippersamen – ciperzamen; Zwicker – cviker

7. 26 Poljoprivreda

Bauer – paor; Bäuerin – paorkinja
Dreschmaschine – dreš, drešmašina; Drescher – drešer
Göpel – gepl
Stall – štala; Steigel – štagalj; Steigen, die – štajgna
Tor – tor

7. 27 Trgovina i novac

Auslage – izlog
Banknote – banknota; Börsel – berzl; Bude – buda; Budike – budika
Geschäft – kšeft
halb – holbić; Haupttreffer – hauptrefer
Kiste – kistna, kištra; krachen – skrahirat; Kreide – kreda; auf Kreide– na kredu; Kreuzer – krajcer, krajcara
Lager – lager; auf Lager– na lageru; Los – loza; Lotterie – lutrija
Marke – marka
Päckchen – paklič; Packpapier – pakpapier; Paket – paket; Pult – pult
Rechenmaschine – rehnmašina; Rente – renta; Rolle – rola, rolja, rolna
Sechser – sekser; Sparkasse – šparkasa; Stanitzel – štanicl, štanicla, škarnicl, škarnicla
Taler – talir; Taschengeld – tašngelt; Treffer – refer; Trinkgeld – tringelt
Überschuß – iberšus
Verpackung – ferpakung
Zeche – ceh.

7. 28 Mjere

Duzend – tuce, tucet
Gewicht – geviht
Meter – metar
Paar – par; Pfund – funta
Rechenschieber – rehnšiber
Teil – tal

Viertel – ftralj, fertalj

Waage – vaga; Wasserwaage – vaservaga

Zimentel – cimentla; Zoll – col; Zollstock – colštok

7. 29 Promet

Auto – auto; Automobil – automobil

Ballon – balon; Bremse – bremsa; bremsen – bremsat

Eisenbahn – ajziban; Eisenbahner – ajznbaner; Elektrik – elektrika, eletrika

Fiaker – fijaker; Floß – flos

Kabel – kabel; Koffer – kofer, kufer; Kondukteur – kondukter; Kontrollor – kontrolor;

Kühler – kiler; Kutscher – kučer; kutschieren – kučirat

Mantel – mantl; Maschinenführer – mašinovođa

Paß – pasoš; per Schub – peršup; Prahm – pramac

Rucksack – ruksak, ruksok; Ruder – rudo

Sattel – sedlo; Schalter – šalter; Scheinwerfer – šajnverfer; Schiene – šinja; Schlipper – šliper; Sitz – sic; Station – štacija, štancija; Strang – štranga; Strecke – štreka; Streifwagen – štrafivagn, štrafvogn

Telegramm – telegram; Telegraph – telegraf; Trambahn – trambaj, trambelaj, tramvaj, trajvan

(od:) Waage – vagir; Wächterhäuschen – vehternica, bokternica

Zug – cug

7. 29, I. Dopisivanje, robni promet

Bleiweiß – plajvas; Briefpapier – brifpapier

Faulenzer – faulencer; Federstiel – federštil; Füllfeder – filfeder, filac

Löscher – lešer

Marke – marka

Lackpapier – lakpapier

Paket – paket;

7. 30 Vojska

Bayonnett – bajneta, panganeta; Brotsack – brocak

Feldflasche – feldflaša

Gefreiter – gefrajter; Grenadier – grenadir
habt acht! – haptak!; Hornist – hornist
Kapsel – kapsla
Lager – logor; Lager... – logorski; Lagern, das – logorovanje; Lunte – lunta
Maschinengewehr – mašingever, mašingevera; Mörser – mužar
Panzer – pancer; Panzerhemd – pancir košulja
Ranzen – ranac; rücken (einrücken) – rukovat
Scheinwerfer – šajnverfer; Soldat – soldat; Strahl – strela, strelica
Tornister – tornister
Wurstspritze – vuršprica
Ziel – cilj; zielen – ciljati; Zielscheibe – ciljšajba

7. 31 Služba

Adresse – adresa, atresa
Beamter – beamter, bijomter; Bürgermeister – purgermajster
Formular – formular
Grundamt – gruntovni ured; Grundamtsbeamter – gruntovničar; Grundbuch – gruntovnica
Kondukteur – kondukter; Kantrollor – kontrolor
Schalter – šalter; Sekretär – sekretar; Sekretariat – sakretarijat; Sakretärin – sekretarica

7. 32 Pravo, kriminalistika

Bärendreck – pendrek; bei Wache – bajbok, böhmischer Zirkel – pemski cirkel; (od:) Bund – buntovnik
Draht – drot; Dufter – dufter
erben – erbovat
Gendarm – žandar
Kupplerei – kupleraj
per Schub – peršup; Polizei – policija; Polizeimann – policaj, polcajac; Putz – puc
rauben – robit
schwärzen – švercat, švercovat; Schwärzer – švercer; Schwindel – švindl; Schwindler – švindler; Schwindlerei – švindleraj; Spekulant – špekulant; Spekulation – špekulacija
Wache, bei – bajbok

7. 33 Čudoredno ponašanje

aufpumpen – napumpat

Buser – buzer; Buserant – buzerant; busieren – buzerirat

Dreckfresser – drekfreser; dufter – dufter

Fechtbruder – fehtbruder; Fechter – fehter; Freier – frajer

Gigerl – gigl

hochstapeln – hohštaplirat; Hochstapler – hohštapler, hoštapler

Jungfer – junkfer, jumfer, junkferica, jumferica

Kanne – kanta; (od:) Kanne – kantat se

Luftbremser – luftbremzer; Luftikus – luftigus

pumpen – pumpat, pumpat se

schweißen – švasovat; Spatz – špoc; Steiger – štajger; Streber – štreber

Tratsch – trač; Tratschen, das – tračkanje; Tratscherei – tračera; Tratscherin – tračerka, tračerica; Tratschweib – tračbaba; Trulle – drolja

Wurzel – vurnca

Zug – cug, cugat, cugovat. cugaroš

7. 34 Irazi osječčkog šatrovačkog govora

Abzug! – apcug!

baggern – bagrovat; bang – bangav, bangava, bangavo; Braunschweiger – brondika; (od:) Brot – čarugaprout

dampfen – damfat; Draht – drot; Dufter – dufter

Eisen! – ajzn!

flahen – flahnit; Fotzen – focna; Fotzen geben – focnit; Freier – frajer; Fuß in ... – fuzuguz

gagern – gagrovat; gargeln – garglovat; Gas! – gas!; geißeln – gajzlovat; Gescheft – kšeft

halb – holbić; hart – hartno; z'Haus – zus; (od:) F. N. Hengel – henglovac; Henne – hen

Jungfer – junkfer, junkferica, jumfer, jumferica

keilen – kajlovat

Laib (Brot) – lembi, lembika, lemboš; Lampe – lampa; liefern – lifrovat; Luft – luft

Putz – puc

Scheibe – šajba; Schlappen – šlapna, šlaptike, šlapnit; schweißen – švasovat; Spatz – špoc; Ständer – štender

Vater – fojdoš; Vorpaß – forpas

waschen – vošnit, voštike, vuštike

zahlen – coltat; Zug – cug, cugat, cugovat, cipelcug, cugaroš

7. 35 Učenički žargon

Beuschel – pajšl; Bleiweiß – plajvas

Dunst – dunct

frei – fraj; Füllfeder – filac

Luft – luft

Pick – pik

Reißbrett – rajzika; Reißchiene – rajšilo

Schein – šajn; schreiben – šrajbat; Streber – štreber; Tintenfaß – tintara

(U ostalim segmentima osječki učenici upotrebljavaju sve izraze šatrovačkog jezika i jezika uličara)

7. 36 Posebni izrazi osječškoga govora

baggern – bagrovat; Baggern, das – bagrovanje; Band, das (Hosenband) – gačapandl; bang – bangav; Banger – bangar; Bärendreck – pendrek; (od:) Blutzer – rakiplicl; Braunschweiger – brondika; (od:) Brot – čarugaprou; Buserfrisur – buzerantska frizura

Dachtroffenbajazzo – tohtroupfmpojacl; dampfen – demfat; Draht – drot; drucken – drukat, drukovat; Drucker – drucker; Dufter – dufter

Eierspeisklub – ajeršpajsklub

flachen – flahnit; Fotzen – focna; Füllfeder – filac; Fuß in... – fuzuguz

gagern – gagrovat; gargeln – garglovat; Glaser – klozer

hacke 'rein! – hakerajn; halb – holbić; hart – hartno; z'Haus – cuz; (od:) F. N. Hengel – henglovac; Henne – hen; höchstens – hekstnc; Hofierantin – hofirantica

keilen – kajlovat; kiebitzieren – klbicirat, kibit

Laib (Brot) – lembi, lembika, lemboš; Lampe – lampa; Luftbremser – luftbremzer

machen – mohirat se, mohirant, mohirantica, mohirantski; Männchen – mončika, monči; Maulbeerbaum – dudapam

petzen – pecat, pecaroš, pecaljka; Putz – puc

rinnen – rinovat se; roter Zinnober – rouda cinouba

Scheibe – šajba; Schlag – šlag; Schlappen – šlapna, šlaptike, šlapnit; Schütze – sicer; schweißen – švasovat; servus Kürbis! – seabus kiabus!; Strahl – struli, strulika, strumbi, strumbika; Stückel – štiklić

Vater – fojdoš

zahlen – coltat; Ziegel – cigla; Zug – cug, cugat, cugovat, cugaroš, cipelcug; Zunk – cunk; Zwickel – cvikl

7. 37 Panorama grada Osjeka

Dijelovi grada

Njemački (prvotni) nazivi osječkih četvrti, uličica i ulica bili su u upotrebi u osječkom razgovornom jeziku pored (kasnije nastalih) hrvatskih naziva još u najnovije vrijeme (dakle prije 1946!). Stari svijet upotrebljava skoro isključivo njemačke nazive. Hrvatski nazivi predstavljaju skoro bez iznimke prijevod njemačkih naziva.

<i>Festung</i>	tvrđa
<i>Fischplatz</i>	Ribji trg, (na Riblji trg se nadovezivao tzv. „Prater“/Osječki Prater/, sajmište)
<i>Fruchtplatz</i>	Žitni trg
<i>Glacis</i>	„Klasije“
<i>Neustadt</i>	Novi grad
<i>Oberstadt</i>	Gornji grad
<i>Unterstadt</i>	Donji grad
<i>Regiments-Park (Regiments-Garten)</i>	Tomislavov Perivoj
<i>Stadtgarten</i>	Gradski vrt

I stanovnici Osjeka nazivali su se prema četvrti ili ulici u kojoj su stanovali:

Najgasler (stanovnik Nove ulice)

Najštetler (stanovnik Novoga grada)

Oberštetler (stanovnik Gornjega grada)

Rozngasler (stanovnik Ružine ulice)

Štrosmajagasler (stanovnik Strossmayerove ulice) itd.

Sljedeću vrlo staru, veselu narodnu pjesmu pjevale su bakice maloj djeci (naučio sam je kao posve mali dječak od žene staroga „čika Mihla“, krojača koji se zapravo zvao Michael Klein):

Ulice

Bäckersgasse – *Bäckersova ulica*

Hafnergasse – *Lončarska ulica* (ovo ime potječe još iz vremena obrtničkih cehova)

Hahngasse (Roter Hahn-Gasse, tako nazvana prema negdašnjoj gostionici „Zum roten Hahn“ = Kod crvenog pijetla) – *Kokotova ulica* (Esekeri su izmislili podrugljiv naziv „Kokotngossn“, vjerojatno da bi se narugali novini odn. novom imenu dotične ulice.)

Herrengasse – *Aleksandrova, potom Starčevićeva ulica*

Kapuzinergasse – *Kapucinska ulica* (prema u njoj smještenom samostanu i crkvi bečkih kapucinera)

Komitatsgasse – *Županijska ulica* (prema zgradi Županijskog ureda, tj. nekadašnjoj palači Županijskog ureda)

Kuhačeva ulica (prema skladatelju Kuhaču, čije je pravo ime bilo Franz Koch (usp. *kuhač*, m. r., pod *Koch* u *Registru*!)

Lange Gasse – *Ilirska ulica*

Neue Gasse – *Nova ulica*

„**Prunzgassl**“, u stvarnosti „*Klanac*“ (usp. u *Registru* pod *Prunzgassl*)

Reisnergasse – *Reisnerova ulica* (nosila je ime prema imenu porodice *von Reiser*, negdašnjim vlasnicima Tvornice žigica u istoimenoj ulici)

Rochusgasse – *Rokova ulica* i **Rochusplatz** – *Rokov trg* (nazvani prema Crkvi sv. Roka)

Rosengasse – *Ružina ulica*

Schanzelgasse – *Šamačka ulica*

Sonnengasse – *Sunčana ulica* (prema gostionici „Zur Sonne“ = Kod sunca (vlasnik se zvao Zwrtila)

Strossmayergasse – *Strossmayerova ulica* (prema biskupu Josefu Georgu Strossmayeru, porijeklom iz Linza)

Poznata mjesta i okolina grada Osijeka

Das Floß, u esekerskom dijalektu *der Floß* – mala splav za pristajanje, lancima privezana za obalu; u sredini je imala četverougao otvor kroz koji se mogla crpsti dravska voda, što je bilo od velikog značaja za okolne građane u vrijeme kad još nije bilo vodovoda (naročito za domaćice kojima je za pranje rublja bila potrebna „mek“ voda). „Flos“ se nalazio ispod *Ulice Doma siročadi (Waisenhausgasse)*, u blizini gornjogradske vodene pumpe na desnoj obali Drave. Na njemu su se vrlo često igrali dječaci ili lovili ribu. U hrvatskom osječkom govoru nazivali su ovu splav *flos*, m. r., baš kao i u njemačkom jeziku.

Flock, m. r. – ribom bogat potok (usp. pod *Köder* u Registru), koji je proticao *Podravinom* (dijelom grada uz desnu dravsku obalu) i ulivao se u Dravu.

Horuck, m. r. – plaža na lijevoj obali Drave, preko puta „Regimentsparka“ (Tomislavovog perivoja) (vidi Registar)

Kaisergraben – kajzergrabm, m. r. – (nekadašnje lovno područje cara Franca Josipa, sjeverno od lijeve dravske obale)

Scharfes Eck – šoafes ek, m. r. – oštar riječni zavoj sa strmim obalama na lijevoj strani Drave, preko puta tzv. *Pampasa*, prostranog pašnjaka koji se protezao sjeverno od Retfale u zapadnom smjeru.

Schleuse – šlajsna, ž. r., (vidi Registar), ustava na ušću *Foka* na kojoj su esekerski pecaroši vrlo rado lovili ribu „tauplom“ (mrežom).

Schwarzer Morast – švoacmaroust, m. r. – (vidi Registar), ribom bogato barsko područje na lijevoj obali Drave

Steinernes Kreuz – Kameni križ, m. r. – vrlo omiljeno hodočasničko mjesto

8. Završna riječ

Na koncu ovoga rada moram bezuvjetno ukazati na to da se njemačke posuđenice svojom daljom prisutnošću potvrđuju kao dalekosežni faktor širenja njemačke kulture i na današnjem jugoistočnom prostoru, dakle u Jugoslaviji.

To možemo ustanoviti ne samo u razgovornom jeziku, koji, kao što je poznato, predstavlja najživlji izraz promišljanja stanovništva, nego prije svega u književnosti i novinarstvu¹ (!) Jugoslavije, usprkos sudbini njemačkih dijalekata toga geografskog kraja. To je dokaz da su rezultati kulturalne oplodnje putem njemačkog duhovnog blaga našli ovdje i za budućnost svoje trajno postojanje.

Životopis

Thea Bindera, stud, phil.

Wien, III, Kleistgasse 21/9

Rođen sam 2. rujna 1924. kao sin opernog tenora Johanna Bindera i Leopoldine Stanich u Essegu (Osijek, glavni grad Slavonije). Tu sam pohađao pučku školu, hrvatsku i njemačku realnu gimnaziju i muzičku školu.

1942. – 1945. vojni rok

1947. primljen sam kao student muzike na Bečki konzervatorij a 1948. sam se upisao kao redoviti student na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Beču, gdje sam studirao germanistiku, francuski i talijanski. U ljetnom semestru 1952. godine završio sam 8. semestar svojih studija.

¹ Lijep primjer među bezbrojnim nalazimo u novinama *Omladinski borac. List narodne omladine Hrvatske*, god. XII, broj 22 (425), Zagreb, 15. August 1953, na str. 5, stupac 1, redak 42. i 43. odozdo, gdje se u jednoj rečenici kaže: „..., umjesto šturog obavještavanja ...“, što odgovara njemačkom „... an Stelle sturen Benachrichtigens ...”

Dodatak

Ovo poglavlje ne postoji u originalu. Cilj mu je da abecednim popisom germanizama iz Binderova korpusa olakša korisniku publikacije brži pristup do aktualnog germanizma, a oglasima i ribičkim tekstom potkrijepi nekadašnju intenzivnu prisutnost njemačkog jezika u osječkom govoru.

Abecedni popis Binderovih germanizama

Broj iza leksičke jedinice odnosi se na redni broj pod kojim je u Registru navedena njemačka riječ od koje je nastala posuđenica. Tamo je navedeno i njeno značenje.

aphecovat se 1	aus 25	blajšicer 81
abvašvaser 2	auskoheraj 28	blajšpicer 80
adresa 7	austor 405	blatfus 798
ajernokle 180	auto 32	blenda 83
ajeršpajs 181	automobi 133	blok 84
ajeršpajsklub 182	autrihter 736	bluza 85
ajerštók 183	auzugus 27	bokter 1312
ajmoh 187	azo 9	bokternica 1313
ajmpren 184	bager 38	bolcna 98
ajmprenovat 185	bagrovanje 40	borer 96
ajmprensupa 186	bagrovat 39	bormašina 97
ajnc 190	bajbok 1311	bortna 100
ajncug 15	bajer 1344	braon 103
ajnfort 188	bajneta 56	braun 103
ajnkasirat 189	baklja 204	braunšvajger 104
ajnmoh 187	bakljada 206	bremza 105
ajskastn 194	bakljonoša 205	bremzat 106
ajziban 193	balkon 41	brenovanje 108
ajzn 192	balon 42	brenovat 107
ajznbaner 194	Bangar 45	brenšere 109
aleja 8	bangav 44	brezle 113
ambus 11	banknota 46	brifpapier 111
amper 13	barun 50	briftreger 112
ampl 12	beamter 57	briznic 814
antena 14	bečki valcer 1358	brocak 115
apateka 17	bedeka 66	brondika 104
apatekar 18	bedinerica 59	bubikopf 118
apcigbild 3	behelter 60	buda 123
apcigovat 4	beliitungsmeser 64	budika 123
apcug 5	berncuker 49	buksna 119
apflpita 16	berzl 99	buntovnik 127
apoteka 17	beštija 65	burgunder 130
apotekar 18	bijomter 57	buzer 132
as 19, 20	bina 126	buzerant 133
atresa 7	binda 68	buzerirat 135
aufhenger 21	bircuz 1365	buznhalter 131
aufhenker 21	birtaš 1363	cager 1387
aufsoc 23	birtašica 1364	cajger 1387
aufšnit 24	bišofsbrod 69	cakna 1376
aufzac 23	blajhat 79	cakumbak 899

cakumpak 899	cuclat 1426	drešer 166
canpasta 1378	cug 1416	drešmašina 167
canšteher 1379	cugaroš 1416	dribljanje 1275
cehmajster 1385	cugat 1416	dribljat 1274
cehovat 1384	cugeher 1417	driker 170
cehovski majstor 1383	cugovat 1416	drolja 1280
ceker 1409	cukerdozna 1414	drot 156
cekna 1386	cukor 1413	drotar 157
cement 1388	cukren 1415	drukat 168
cementirat 1389	cunk 1420	druker 169
centralhajcung 1390	cušpajz 1422	drukeraj 171
cerenje 1392	cuz 406, 1419	drukovat 168
cerit se 1391	cvajerica 1428	dudapam 679
cigaretnšpicl 1400	cvečknknedla 1429	dufter 172
cigaretnšpicla 1400	cvibak 1435	duga 147
cigaršpic 1399	cvibok 1435	dunct 175
cigla 1393	cvikat 1432	dunctat se 176
ciglana 1395	cvikcange 1434	dunctat 176
cigldeker 1394	cvikconge 1434	dunkl 174
cilinder 1437	cviker 1433	duplirat 153
cilj 1396	cvikipusi 1430	dužica 147
ciljat 1397	cvikl 1431	egede 179
ciljšajba 1398	cvilih 1436	elektrika 196
ciment 1388	čarugaprou 114	eletrika 196
cimentla 1401	čušpajz 1422	endlanje 198
cimerfrajla 1404	dakl 144	endlat 197
cimerher 1403	damfknedla 146	erbovanje 201
cimt 1402	dauervelne 148	erbovat 200
cinglekl 1418	dedektor 151	escajg 203
cinglekla 1418	deka 149	eslingroletna 202, 882
cinober 1405	dekl 150	fačna 219
cipelcug 1416	deklić 150	fačnat 220
ciperzamen 1406	demfat 145	fajhtno 251
citra 1407	detektor 151	fajnšmeker 242
cokula 1408	dinct(ov)at 177	fajnštimer 243
col 1410	direktor 152	fajromt 237
colštok 1411	drajerica 165	faksna 225
coltat 1377	drap 158	falč supa 208
copf 1412	draperija 159	falč 207
coprat 1381	drebank 163	faličan 207
coprnica 1380	drebonk 163	faličnost 209
cubak 1427	drejer 164	falinga 236
cubok 1427	drek 161	falinka 236
cucl 1425	drekfreser 162	falit 235
cucla 1425	dreksler 160	falta 211

faltica 210	filozof 789	frajla 277
fam 222	filozofija 790	frajlauf 280
fand 782	fimverica 294	franciskaner 274
fandla 783	fin 240	fras 273
fandlica 783	fingerhut 255	frband 1289
farba 212	finoća 241	frgunovat 1292
farbanje 214	firangla 1302	frijarsmantl 288
farbar 215	firnajz 256	friško 281
farbarnica 217	firnis 256	frištik 289
farbat 213	fišpaprikaš 257	frištikat 290
faulencer 221	fišsupa 258	frišunksund 282
faumkoh 223	fitrovat 300	frizer 283
fazan 218	flah 260	frizirat 284
feder 229	flahcange 262	frizirmantl 285
federirat 231	flahcangne 262	frizura 134, 286
federmeser 230	flahnit 261	fro 287
federsic 232	flajšmašina 268	frtalj 1301
federštil 233	flaster 785	frukcluda 1297
federvajs 234	flastrovat 786	fruštik 289
feferon 784	flaša 263	fruštukat 290
fehtat 227	flek 264	funta 787
fehtbruder 226	fleka 264	fusak 297
fehter 228	flekav 266	fusekla 298
feldflaša 245	fleklica 265	fušer 788
feljdbet 244	flohchange 262	futer 299
fensterbret 246	flohchangne 262	fuzbad 296
fensterpolster 247	flos 269	fuzuguz 295
fensterštok 248	focna 271	gablec 301
ferberaj 216	focnit 272	gačapandl 43
fercihtovat 1300	fojdoš 1288	gagrovat 302
fergazer 1291	forcimer 1308	gajzlovat 321
ferpakovat 1294	fordrukovat 1303	gank 304
ferpakung 1295	forhang 1302	ganjak 304
fertalj 1301	formular 270	garglovat 305
fest 249	forpas 1304	gas 308
figa 238, 239	foršibovat 1305	gater 309
figura 253	foršub 1306	gaza 310
fijaker 252	fotel 224	gecognštrudla 338
fil 291	fotela 224	gefrajter 313
fila 291	fotelja 224	geh 452
filac 293	foter 1288	gelender 324
filc 254	fračler 275	gemiz 325
filfeder 293	fračlerica 276	gepel 355
filovana 317	fraj 278	germa 328
filovat 292	frajer 279	germtajg 329

gerštl 331	gurblat 583	hofiranje 429
gertner 306	gurglanje 383	hofirat se 428
gertneraj 307	gurglat 382	hofirat 428
geviht 336	gurt 384	hofirer 430
giclat 500	gurtna 384	hohštapler 423
giftat se 339	gus 386	hohštaplirat 422
gigl 340	haglih 407	hokla 425
gips 341	hajklih 407	hoklica 425
gipsat 342	hajligštricia 408	holbić 394
girtl 385	hajlingštricia 408	holčšnajer 434
giter 343	hakerajn 391	holipna 431
glanc 344	haksna 389	holšlif 432
glancat se 345	hala 396	hornist 435
glancat 345	halasfiš 259	Horuk 436
glasapapir 348	halbec 395	hoštapler 423
glazura 349	handrajf 397	hoštaplirat 422
glivajn 351	hansvurštak 398	hozlice 439
glonc 344	haptak 6, 389	hoznice 437
glot 350	haring 412	hozntregeri 438
gojzerica 354	harnadla 388	huckat 445
gol 352	hartno 399	hulcokna 433
golman 353	hauptrefer 401	huncut 441
graba 356	haustor 405	huncutarija 442
grao 359	hauzmajster 404	huncutirat 443
grau 359	hauzmajsterka 404	hura! 444
grenadir 360	hec 416	iberciger 1286
grif 366	hečl 400	ibercir 1286
grifl 367	heklat 392	iberšus 1285
grincajg 380	heknadla 393	igrat seksera 1057
grindlih 379	hekstnc 424	inkasant 446
grint 368	hen 411	inkasirat 447
grintav 369	hengl 410	ispeglat 26
griskoh 363	henglovac 409	istupit 173
grisnudle 365	herc unter 414	izvalgat 31
griz 362	herc 413	izlog 29
grobar 357	hercig 415	izluftirat 30
grof 358	himber 417	izolator 448
grosa 371	himbersaft 418	izolirat 450
grub 370	hineraug 440	izolirband 449
grundirat 378	ho ruk 436	jakna 451
gruntovni ured 372	hobl 419	jaknica 451
gruntovnica 377	hoblat 420	jamranje 454
gruntovničar 373	hoblšatne 421	jamrat 453
grupa 381	hofirant 426	jamrovanje 454
gurbl 582	hofirantica 427	jamrovat 453

jauzn 455	kasirica 484	knaufanje 513
jauzna 455	kecelja 589	knedla 515
jauznat 456	keder 526	knedla 519
jauznovat 456	kegl 486	knepflciger 516
jodlanje 458	kegla 486	knorbla 517
jodlat 457	keleraba 529	knorblat se 518
jodler 459	kelner 489	knjaufalo 514
jodlovanje 458	kelnerica 489	knjaufanje 513
jodlovat 457	kelj 528	knjaufat 512
jopa 460	kenig 535	kocna 546
jumfer 461	keramičar 492	kofer 527
jumferica 461	keramika 491	koh 520
junges 462	kesten 485	koher 524
junkfer 461	kfrer 316	kolmajzn 530
junkferica 461	kfret 314	komočue 531
južina 455	kfretat se 315	kompot 532
južinat 456	kibic 494	koncert 539
kabao 570	kibicirat 495	koncertmajster 540
kabel 463	kibit 495	kondenzator 533
kahl 464	kibla 570	kondukter 534
kahlofn 465	kifla 496	kontrolor 538
kajhustn 493	kiler 576	konzerva 536
kajlovat 488	kim 577	konzervirat 537
kajzerica 468	kinclovat 578	korajzl 361
kajzeršmarn 466	kirbaj 497	koralj 541
kajzeršnit 467	kirvaj 497	korpa 542
kaločna 303	kistna 498	korpar 543
kaljača 303	kištra 498	košta 402
kamgar 470	kit 499	košta 544
kamin 469	kitnkez 828	koštat 545
kanal 471	klajda 504	krafna 560
kanalizacija 472	klajster 505	kragan 550
kandla 473	klamerica 501	kragna 550
kandlcuker 474	klavir 503	krah 547
kandlica 473	klezenka 347	krahl 549
kanta 475	kliker 509	krajcara 566
kapa 477	klofat 506	krajcer 566
kapelan 476	klomfa 502	krak 551
kapsla 478	klompa 510	krakat 552
kapuca 479	klopfer 507	kramar 553
kapuciner 480	kloštar 508	kramp 554
kapucna 479	klot 350	krampa 554
karfiol 482	klozer 346	krampat 555
karmanadla 481	klumpa 510	krancla 558
kasir 483	klupna 511	kranclerica 559

kranclica 558	kuvat 523	liftat 647
krapfna 560	kvint 337	liftig 648
krautflekle 561	kvit 827	ligeštul 631
krautštrudla 562	lager 596, 597	liht 627
krecflajš 323	lajbl 623	lila 632
kreda 563	lajm 624	logor 594
krempl 387	lajmovat 625	logorovanje 599
kremviršla 565	lak 590	logorovat 598
kremvirštla 565	lakcipele 593	logorski 595
krenkanje 557	lakitrat 591	lojtre 626
krenkat se 556	lakirer 592	lokna 633
krenkat 556	lampa 601	loknast 634
krepla 322	lapla 602	lorber 635
krigla 569	larma 603	lot 639
kriglja 569	larmanje 605	lotre 626
kristal 567	larmat 604	loza 636
kristalcuker 568	laučpreher 613	lufbalon 645
kristalšečer 568	laufer 608	luft 644
krofna 560	laugnštajn 612	luftat 647
krompir 374	laupseg 606	luftbremzer 646
kropfna 560	laupsegdaščica 607	luftigus 649
krumpir 374	leberkneda 614	luftirat 647
krumpirnokle 376	lebervuršt 615	lug 609
kšeft 332	leceld 616	lumbalon 645
kučer 586	lecelder 617	lumparaj 651
kučirat 587	lederača 619	lumperaj 651
kudlflek 588	lembi 600	lumpovat 650
kufer 527	lembika 600	lunta 652
kugllager 573	lemboš 600	lutrija 643
kugla 572	lepcelt 616	lužina 609
kuglana 487	lerlauf 620	lužit 610
kuglanje 575	lermedla 622	lužnica 611
kuglat se 574	leš 637	maher 654
kuhač 521	lešer 638	maherlon 655
kuhača 525	letkolm 641	majpam 656
kuhar 521	letlampa 642	majstor 683
kuharica 522	letovat 640	malcbombon 661
kuhat 523	ležerno 621	malccuker 662
kuhinja 571	licitacija 618	maler 659
kuinja 571	licitar 618	malererdn 660
kupleraj 581	licitirat 618	malovanje 658
kuplovat 579	liferant 628	malovat 657
kuplung 580	lifrat 629	malter 699
kurčlus 584	lifrovanje 630	maljanje 658
kušlec 585	lifrovat 629	maljat 657

mandula 664	molovat 657	opcigovat 4
mandetknepfe 663	monči 665	orguljanje 735
mantl 666	mončika 665	orguljar 733
maor 680	mošt 700	orguljaš 733
maorska 681	muf 701	orguljat 734
marka 667	munštik 702	orgulje 732
markiranje 669	muštra 705	orguljice 732
markirat 668	muštranje 707	otupit 173
mase 676	muštrat 706	packa 52
maserka 677	muter 708	packalo 766
masirat 678	muterica 709	packat 765
masl 682	muterka 709	pacovat 63
mašina 671	mužar 698	pačna 764
mašinerija 675	na kredu 564	pahendla 37
mašingever 673	nahkastn 711	pahovana šnicla 312
mašinovođa 672	nahtkastn 711	pahovat 34
mašinšloser 674	nahtopf 712	pajc 62
mašna 670	nahtvehter 713	pajcovat 63
mašnica 670	najkvirc 716	pajšl 67
merz 697	napumpat 22	pajzl 61
mesing 685	napumpat 821	paker 742
metar 686	nastrelit (se) 1184	paket 744
mezner 684	naštiklat 1211	paklič 740
mider 687	natkastn 711	pakovat 741
milhner 689	natrefit 1271	pakpapier 743
milihprot 688	nec 714	pancer 750
mirb 703	necovat 715	pancir košulja 751
mirbertajg 704	nikl 717	pančalo 749
miščajfla 690	niklen 718	pančat 748
miščaflu 690	nokla 719	pandlika 43
miščaflu 690	noklica 719	panganeta 56
mitlauf 691	nokšir 710	panirano 746
mitlorencindung 692	nudla 720	panirat 745
moda 693	nudlpret 721	panirung 747
moderno 695	nudlvalger 722	pantljika 43
modistica 696	nusknaker 723	paor 54
modistkinja 696	nuštangla 725	paorkinja 55
modla 694	nuštrudla 724	papagaj 752
moher 654	ober 726	papiga 752
mohirant 653	oberica 727	papmdekl 754
mohirantica 653	obrst 728	paprika 318
mohirantski 653	od ajnca 191	par 737
mohirat se 653	ogrozla 729	paradajsos 756
moler 659	omama 730	paradajz 755
molovanje 658	onkl 731	paradajzija 755

parenje 739	pereca 110	poniklovat 1293
parhet 47	perecla 110	pop 753
parit se 738	perla 778	porculan 807
park 757	perlica 778	potaša 808
partaceti 758	peršup 779	potrefit 1271
partihla 1307	pertl 101	praker 809
partviš 51	pertla 101	praksl 102
pasent 761	perzijaner 780	praksla 102
pasirat 762	pigl Bret 124	pramac 810
pasirer 763	pik 791, 792	pravit špandle 1081
pasoš 759	piknja 793	pravit plodere 72
pasovat 760	piksa 120	preša 811
pauflek 53	piksna 120	prezle 113
pecaljka 781	pimzl 794	prična 815
pecaroš 781	pimzla 794	princ 812
pecat 781	pimzlat 795	princeza 813
pegla 89	pišišul 1114	prišarafit 250
peglar 91	plac 799	profinjen 1290
peglat 90	plahta 70	prolumpat 650
pegleraj 93	plajvas 82	prsluk 117
peglerica 92	plastron 796	pruncgasl 116
peh 767	platna 797	prusluk 117
pehar 58	pleb 74	puc 825
pehfogl 768	pleba 74	pucera 826
pekar 35	plebat 75	puder 817
pekara 36	pleh 76	puding 816
pelc 769	plehmuzika 78	puđrat se 818
pelcer 772	plehovat 77	pukarance 122
pelckragn 773	pleplau 73	pukaranci 122
pelcmantl 774	ploder 71	puklav 121
pelcovanje 771	pludvuršt 86	puksendla 88
pelcovat 770	pocn 141	pult 819
Pemac 94	pocna 141	pumpa 620
pemski cirk 95	počna 764	pumpanje 822
pemzija 775	pofezna 800	pumparice 823
pemzla 794	pohanac 311	pumpat se 821
pemzlat 795	pohendla 37	pumpat 821
pencuk 49	pohovat 34	pumphozne 823
pendrek 48	pokal 801	purclbaum 824
penzija 775	policaj 806	purclpaum 824
penzijonirac 777	policajac 806	pur 96
penzijonirat 776	policija 805	purgar 128
penzijunirac 777	polirat 802	purgermajster 129
penzijunirat 776	politirat 803	pusa 137
perec 110	politura 804	pusica 137

pusit 136	reš 853	ruksok 894
pusla 137a	Retfala 857	rul 892
putar 138	ribajz 842	rumpl 896
puterbrot 139	ribani gerštl 327	sac 910
putermilh 140	ribat 841	saft 900
račna 835	ribež 842	saftno 901
radio 830	ribizla 855	sajher 1058
radler 829	rigl 858	sala 898
rajf 843	rigla 858	saliter 904
rajndla 845	rima 844	salitra 904
rajndlika 845	rina 866	salon 905
rajsfeder 848	rincupa 861	santrigl 907
rajsferšlus 851	ring 862	saufat 911
rajskoh 846	ringlica 863	seabus kiabus! 1068
rajsnegl 849	ringlova 865	seas 1067
rajsnegla 849	ringlšpil 864	secovanje 1069
rajšilo 850	rinovat se 867	secovat 1069
rajšina 850	risanje 870	sedlar 909
rajzbret 847	risarija 871	sedlo 907
rajzika 847	risat 869	sekiranje 1060
rakiplicl 87	rist 868	sekirat 1059
rama 831	rit 856	sekretar 1061
ramar 832	Ritfala 857	sekretarica 1063
ranac 833	robit 836	sekretarijat 1062
ras 834	rodlanje 875	sekser 1056
raštimat 1299	rodlat se 874	selhovano 334
regnmantl 840	rodlauf 891	selhovat 1064
rehnmašina 838	rodle 873	semf 1066
rehnšiber 839	rola 879	sfušat 1296
rekla 872	roleta 882	sic 1072
reklica 872	roletna 882	sicer 1073
remen 859	rolna 879	skrahirat 548
remenar 860	rolšua 883	samt 906
rendgen 885	rolšue 884	soc 910
rendgenizirat 886	rolja 879	sokl 1075
rengen 885	roljanje 881	soklica 1074
rengenizirat 886	roljat 880	sokna 1074
renta 852	rorcange 877	soknica 1074
repšnura 837	roštilj 888	soldat 1077
erna 876	rozajde 878	sontagsjeger 1078
restan 330	rozbratn 887	sontagsrauher 1079
restat 889	rudo 895	sontrigl 907
restl 654	rudban 897	stacija 1152
restovan 330	rukovat 893	strela 1184
restovat 889	ruksak 894	strelac 1184

strelica 1184	šerpenjaš 932	šlogiran 949
streljana 1184	šicer 1035, 1036	šloser 972
streljanje 1184	šihta 935	šloseraj 973
streljat 1184	šinknflekle 942	šlus 974
stroža 1205	šinter 940	šljaka 943
strožak 1205	šinja 939	šmajhlat se 977
struli 1184	širajz 1029	šmarn 975
strulika 1184	širajzl 1029	šmekat 976
strumbi 1184	širajzn 1029	šmer 978
strumbika 1184	šircna 1030	šmerkifla 979
stuba 1214	škaf 913	šminka 980
sulc 1221	škare 933	šminkat se 981
supa 1222	škarnicl 1149	šmirgl 982
šajba 921	škarnicla 1149	šmirglat 983
šajbat 922	škiljav 937	šmirglpapir 984
šajn 923	škiljit 936	šmis 985
šajnverfer 924	škiljo 938	šmuk 986
šajser 10	šlafcimer 945	šnajco 995
šajser 925	šlafrok 944	šnajder 995
šajseraj 926	šlag 946, 947	šnajderaj 996
šajtl 927	šlager 948	šnajderica 997
šalica 914	šlagiran 949	šnajderka 997
šalter 915	šlagobrst 950	šnala 987
šamac 916	šlajer 955	šnalna 987
šamla 928	šlajfat 956	šnaps 988
šampita 919	šlajfer 959	šnapsat 989
šamrolna 920	šlajferaj 958	šnapsl 988
šanac 916	šlajm 960	šnapslat 989
šaraf 1016	šlajsna 963	šne 991
šarafit 1017	šlamparija 951	šneklica 990
šaraufnciger 1018	šlampav 952	šnenokle 992
šaraufštok 1019	šlamperaj 951	šnešlager 993
šaraupštok 1019	šlapa 953	šnešue 994
šatirat 917	šlapna 954	šnicla 1000
šeflefl 1011	šlep 961, 962	šnicla 312
šeflefla 1011	šlic 971	šnicklopfer 1001
šenhajcflek 1009	šličuhat se 970	šniralia 1007
šenit se 1010	šličuhe 969	šniranac 1007
šepflefl 1011	šlif 964	šnirer 1006
šepflefla 1011	šlifovat 957	šnit 998
šerbl 930	šlinga 965	šnita 999
šerbla 930	šlinganje 967	šnuflanje 1003
šercl 934	šlingat 966	šnuflat 1002
šerpa 929	šliper 968	šnupe 1004
šerpenja 931	šlog 947	šnura 1005

šoca 918	špiknadla 1107	štampar 1144
šoder 1014	špikovat 1106	štamparija 1144
šolja 914	špil 1110	šampat 1144
šoljica 914	špilat 1111	šampfat 1144
šopan 333	špileraj 1112	štancija 1152
šopat 1012	špilhozne 1113	štanga 1147
šos 1013	špilšul 1114	štanglica 1148
špajscetl 1093	špinat 1115, 1116	štanicl 1149
špajscimer 1094	špinovat 1116	štanicla 1149
špajza 1092	špintizirat 1117	štankorajzl 1158
špancir 1089	špitalj 1118	štap 1140
špancirat 1088	špliter 1126	štaubcuker 1153
špancirštok 1090	špoc 1087	štaubšečer 1153
špandla 1080	šporet 1085	šteker 1154
špandlica 1080	šporkasa 1086	šteklica 1174
španga 1082	šprajcer 1127	štelaža 1159
šparat 1083	šprica 1132	štemajzl 1161
šparert 1085	špricat 1133	štemajzn 1160
šparet 1085	špricer 1134	štemovanje 1163
špargla 1084	šspringbret 1135	štemovat 1162
šparhet 1085	šspringroletna 1129	štender 1146
šparkasa 1086	šspringroletna 882	štenge 1169
špeceraj 1105	šprintat 1130	štengl 1164
špek 1091	šprinterica 1131	štenhen 1145
špekulacija 1096	šprisla 1128	štenthen 1145
špekulant 1095	špukovat 1136	štiglić 1170
špekuliranje 1098	špukšala 1137	štigne 1169
špekulirat 1097	špula 1138	štiharica 1165
špenadla 1102	špulna 1138	štikanje 1167
špendla 1099	špundika 1139	štikat 1166
špengler 1100	špundus 1139	štikeraj 1168
špengleraj 1101	šrafčiger 1018	štiklat 1211
špenodla 1102	šrafštok 1019	štiklić 1210
šperakn 1103	šragna 1015	štimat 1171
šperhakn 1103	šrajbat 1020	štimer 1172
šperokna 1103	šrajbmašina 1021	štimmung 1173
šperplatna 1104	šrajbtiš 1022	štingle 1169
šperploča 1104	špigl 1108	štirka 1150
špic 1120	štagalj 1155	štirkat 1150
špica 1119	štajger 1157	štof 1176
špicast 1125	štajgna 1156	štogla 1141
špicer 1124	štaka 1142	štokla 1175
špicl 1122	štala 1143	štoklica 1175
špicna 1121	štaipa 1144	štopat 1177
špiglaj 1109	štampanje 1144	štoper 1178

štopl 1179	šucbortna 1034	tancat 1228
štoplčiger 1180	šufnudla 1026	tancmajster 1230
štos 1183	šulefl 1024	tančul 1231
štraf 1191	šulefla 1024	tandler 1225
štrafast 1193	šunegla 1025	tandleraj 1226
štrafnit 1192	šunka 941	tandlovat 1224
štrafvogn 1194	šupa 1027	tapecirer 1232
štrajf 1191	šupfnudla 1026	tapetar 1232
štrajfast 335	šupne 1028	taster 1236
štrajfvagn 1194	šuslast 1031	tašngelt 1233
štrajk 1195	šuster 1032	taupl 1237
štrajkaš 1197	šusterbas 1033	tauplovat 1238
štrajkat 1196	Švabica 1038	tegla 1248
štrajkovat 1106	Švabo 1037	teglica 1248
štranga 1185	švabo 912	telefonirat 1244
štrapac 1187	švajsaparat 1045	telegraf 1242
štrapacirat se 1188	švajsat 1046	telegrafirat 1243
štreber 1189	švajsovat 1046	telegram 1241
štreka 1190	švaler 142	tenispraker 1245
štrengla 1186	švalerka 142	tepih 1246
štricla 1204	švarckinstler 1044	tepihklopf 1247
štrigat 1203	švargla 1039	tepih 1246
štrik 1198	švartla 1039	ter 1239
štrikanje 1200	švasovat 1046	tinta 1249
štrikat 1199	švercat 1041	tintara 1250
štriker 1201	švercer 1042	tintarnica 1250
štrikeraj 1202	švercovat 1041	tipka 1235
štrimfla 1207	švicat 1054	tipkačica 1252
štrklja 1181	švigerfater 1048	tipkat 1251
štrkljast 1182	švigermuter 1047	tirštok 1282
štrkljo 1181	švimer 1049	tišler 1253
štrozak 1205	švindl 1050	tišleraj 1254
štruca 1204	švindlat 1051	tohtroupfmpojac 143
štrudla 1206	švindler 1052	topfnknudla 1255
štrumpandla 1208	švindleraj 1053	topfnštrudla 1256
štucanje 1219	Švoacmaroust 1043	tor 1257
štucat 1218	švorc 1040	tornistar 1258
štuclica 1220	švung 1055	torta 1259
štucna 1217	taca 1234	trač 1264
študent 1212	taclica 1234	tračat 1265
študirat 1213	tacna 1234	tračbaba 1269
štulpna 1215	tal 1240	tračeraj 1267
štumadla 1209	talir 1223	tračERICA 1268
šubara 1008	tanac 1227	tračerka 1268
šubler 1023	tancanje 1229	tračkanje 1266

tračkat 1265	vaflica 1315	vešerica 1330
tračovat 1265	vaga 1309	vešerka 1330
trambaj 1261	vaganje 1317	vic 1366
trambelaj 1261	vagat 1316	vickast 1367
traminac 1263	vagir 1310	viksat 1356
tramvaj 1261	vajdling 1343	vikslajvand 1357
treber 1270	vajndling 1343	vimla 1359
trefer 1272	vajnšato 1345	vimlica 1359
trefit 1271	vajsneerica 1346	vimličav 1360
treger 1260	valcer 1321	vincilir 1362
treksler 160	valjak 1318	vintermantl 1361
treš 167	valjat se 1320	vir 1373
trijem 1262	valjat 1319	vircat 1375
tringelt 1273	vana 1323	vircovat 1375
triper 1276	vančoner 1322	virflcuker 1368
triperaš 1277	vaserbank 1334	viršla 1370
triša 1276	vaserglas 1335	virštla 1370
trumbeta 1278	vaserman 1336	vosamon 1336
trumbetaš 1279	vaservaga 1337	vošnit 1328
tuce(t) 178	vaservelne 1338	voštike 1328
tumplat se 153	vaškuinja 1332	vurcna 1374
tumplat 153	vaštiš 1333	vrščupa 1372
tunkat 1281	vata 1339	vršprica 1371
tunkovat 1281	vatirat 1340	vršt 1369
tup 173	vehternica 1313	vrštno 1369
tupav 173	veker 1342	vuštike 1328
tupit 1216	vekerica 1342	zaflekat 267
tuš 1283	vekna 1341	zariglat 1421
tušl 54	veknica 1341	zašpendlat 1423
tuširat se 155	velna 1347	zašpicit 1424
tuširat 1284	velnast 1348	zašpičit 1424
ucalaci 1425	vendovanje 1350	zaštopat 1177
uflekat 267	vendovat 1349	zemička 1065
uncut 441	vergl 1351	zemlička 1065
unter 1287	verglanje 1354	zglajzat 199
upecat 781	verglas 1352	ziherica 1070
ura! 444	verglat 1353	ziherung 1071
ustrelit se 1184	verkštat 1355	zokna 1074
ušančit se 1298	verter 1324	zoknhalter 1076
ušpicit se 1123	verterica 1325	žaga 902
užina 455	veš 1326	žalfija 903
užinat 456	vešblau 1327	žandar 326
vadla 1314	vešer 1329	žemička 1065
vafla 1315	vešeraj 1331	

Oglasi

U višejezičnom Osijeku najzastupljeniji su bili hrvatski, njemački, srpski i mađarski. Ovdje pet oglasa iz 1929. godine na njemačkom i hrvatskom jeziku.

**Die schönsten und
elegantesten Neuheiten**
*in Seidenwaren, Damen- u. Herren-
stoffen usw. empfiehlt das allseits
bekannte und bestrenommierte*

**MODEWARENHAUS
ADOLF ADLER
OSIJEK I.**

*Pejačevićeva ulica 41 gegenüber
der Oberstädter Pfarrkirche.*

*Immer führend auf dem
Gebiete der Mode!*

Ungeheure Auswahl!

*Konkurrenzlos
billige Preise!*

Parna PIVOVARA
TVORNICA SLADA I LEDA

Č. ŠEPER
OSIJEK 1.
ŠAMAČKA 19. TELEFON 32.

MAKSO NEURATH I DRUG, OSIJEK.
PEJAČEVIĆEVA 16. TELEFON NR. 300.

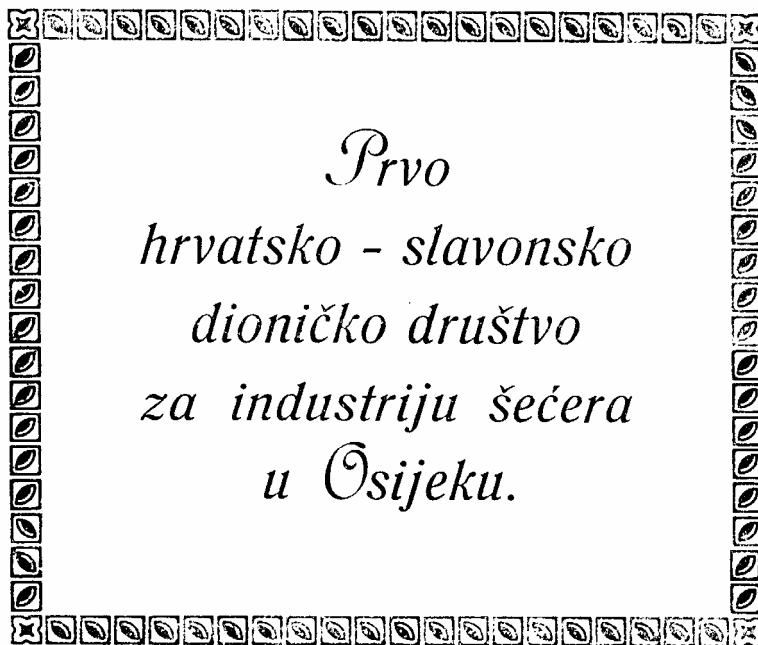
technisches Unternehmen

Zentralheizungen aller Systeme
für Warmwasser und Dampf

Warmwasser- Vorbereitungs- Ent- Bewässe-
rungs und gesundheitstechnische Anlagen.

Tiefbohrung und Wasserbeschaffung

Projekte, Kostenvoranschläge
unverbindlich. Auf Wunsch Ingenierbesuch

Izvor oglasa: Lujo Plein. Die essekerische Sprechart. Gesammelte Gespräche aus Osijeker Gassen der Peripheie. II. Band. Osijek, 1929.

Zoran Timarac

Tintfiš na šajskanalu¹

Bilo je davno kad smo Pepika i ja još bili mladi. Često smo išli zajedno pecati po barama uz Dravu – Damrini, Kajzergrabenu, Halaševu i drugim – te u Dravi. Pepika je jako volio lagati, izmišljati više nego što pravi pecaroš treba, pa smo se stoga znali i posvađati.

Tako je jednom pričao kako je zimi vidio Jozu da peca tintenfiše na šajskanalu.

„Peca li?“ – pita ga Pepika.

„Slabo“ – odgovara Jozo ne otvarajući usta.

„Zašto tako govoriš?“ – pita ga dalje Pepika.

„Držim glište u uštima da mi še ne šmržnu.“

Jedanput smo sredinom proljeća išli rano ujutro pecati u Halaševu. Kompa je vozila tek od šest sati, pa nas je Pišta prevezao svojim čiklom preko Drave. On je sa svojim senkericama često bio uz neki liman na Dravi, pa čak i zimi hvatao rutlove iza bogna na mali šporanj. Vratit će nas natrag, a mi mu trebamo donijeti blaumajzle koji su odlični kederi.

Voda je bila visoka i u Halaševu, koji je imao vezu s Dravom, svašta se moglo upecati. Ponijeli smo gliste, tauplom smo nahvatali kedere i pecanje je počelo. Ajnlegovali smo na senk i na federkil. Pepika je na štuku ajnlegovao na senk, a ja na štopl. Za štuke sam koristio cvajangle, a Pepika trajangle, tvrdeći da su tri hakne sigurnije.

I fligerice su bile tu, ako ne bude pecalo nešto ozbiljnije. Imao sam fligericu od šprisovanog bambusa, trodjelnu s lijepim hilznama na kojoj mi je Pepika zavidio. Nudio mi je tri senkerice za nju, ali ja nisam htio tandlovati.

Dobro je pecalo. Nahvatali smo prakslova, linjaka, pastata, škljoca ... Onda je Pepika rekao da je uhvatio štankorajzla. Ja sam tvrdio da nema štankorajzla u Halaševu i tražio da mi ga pokaže. Nije htio. Meni se silk zamrsio i onda smo se posvađali zbog njegovog laganja, ali glavni razlog je bio što smo obojica bili zaljubljeni u kćer komparoša. To smo krili jedan od drugoga i nismo spominjali.

I tako smo poslije pecanja otišli svatko na svoju stranu: Pepika na kompu, a ja na Dravu, noseći sam kederkantu s blaumajzlima Pišti. Kad sam došao do njega, upravo je

¹ *Autor o priči:* Pridjev *esekeski* nastao je od starog naziva Osijeka, pa se i za Osječanina kaže *Eseker*. *Esekerski* je žargon koji je nekoć ovdje bio u uporabi, a činio ga je iskvaren njemački uz poneku hrvatsku i mađarsku riječ. Mnoge takve riječi su se zadržale u svakodnevnoj upotrebi, i to osobito kod starih Osječana. Mnogo takvih riječi su ribolovni pojmovi ili su vezani za ribolov. Neki riječi ovdje nisu isključivo *esekerske* niti su *ribičke*. Ova pripovijetka je, dakako, izmišljena, a napisana je tako da se upotrijebe što više *esekesk*ih riječi. To, inače, nije uobičajeno, ali je učinjeno stoga što sličnih pripovijedaka (barem od ovog autora) neće biti uskoro.

drilovao nešto krupno. Pomogao sam mu s meredovom. Bio je to lijepi bajkoš od oko tri kile. Pišta je uhvatio i par lijepih praksla.

Dok sam sjedio pored njega, stalno je raubovalo. Odjednom je federkil na fligerici auflegovao i izvukao jednog lijepog protfiša. Pričao mi je da je imao jedan strašan ambis u abfalu, gdje uvijek anleguje. Abmontirao ga je, a on misli da je to bio krupan šulj.

Pepika nas je čekao s druge strane Drave i, kao da ništa nije bilo, predložio da skuhamo fišpaprkaš. Napravili smo ljuti fiš kod Pepike, popili po štampliku rakije, a špricere nismo brojali. Fiš je bio takav da su prsti lajmali. Dogovorili smo se da ćemo opet tako napraviti – što više vrsta ribe, to je fiš bolji.

*Esekerski rječnik*²

tintfiš	riba iznutra crna, npr. podust
šajskanal	ispust gradske kanalizacije u rijeku
kompa	skela
čikl	dugačak drveni čamac s plitkim gazom
senkerica	štap za dubinski ribolov
rutl	menjka
bogn	zavoj na rijeci
šporanj	kamena pregrada na rijeci
blaumajzl	glavčica, vrsta ribe
keder	sitna riba za mamac
taupl	mrežica za hvatanje kedera
ajnlegovati	zabaciti
na senk	dubinski ribolov
federkil	plovak (od pera)
štopl	veći pluteni plovak
cvajangla	dvostruka udica
trajangla	trostruka udica
hakna	kuka

² Među posuđenicama u Timarčevu popisu najbrojniji su germanizmi. Pretežno su dijalektskog porijekla. Neki od njih realiziraju u ribičkom žargonu značenje koje se razlikuje od značenja zabilježenog u Klaićevu rječniku. – V. P.

fligerica	štap(i pribor) za pravu ili umjetnu mušicu, mala udica
šprisovani bambus	štap od lijepljenih dijelova bambusa
hizne	metalni dijelovi za sastavljanje štapova
tandlovati	trgovati (mijenjati se)
praksl	deverika
pastat	američki somić
škljoca	manja štuka
štankorajzl	sunčanica
silk	najlon
komparoš	čovjek koji upravlja kompom
kederkanta	posuda za držanje i prijenos kedera
drilovati	umarati ribu prilikom izvlačenja
bajkoš	bucov
raubovati	kad grabežljiva riba „radi“ uz površinu vode
auflegovati	kad riba podigne mamac, a plovak legne
protfiš	jež
ambis	kad riba naglo povuče vrh štapa ili plovak
abfal	nagla promjena dubine u rijeci iz manje u veću
abmontirati	kad riba otkine najlon ili prelomi štap
šulj	smuđ
štampla	čašica
lajmati	lijepiti

Izvor: *UDICA* 5/1995, str. 43.